Notes du mont Royal
www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

ΠΩΣ ΔΕΙ

ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΝ.

LUCIANI SAMOSATENSIS

QUOMODO

HISTORIA CONSCRIBENDA SIT.

EDIDIT AC NOTIS ILLUSTRAVIT

FRANCISCUS RIOLLAY A. M.

In primis arduum videtur res gestas scribere. Sall.

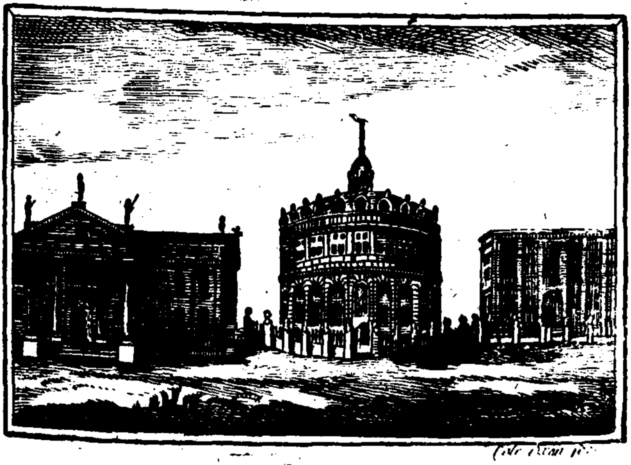

OXONII,

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.

Impensis J. & J. Fletcher Bibliop. Oxon.

M. DCC. LXXVI.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

VIRO REVERENDO

THOMÆ WINSTANLEY A.M.

VARIA ERUDITIONE,

SINGULARI MODESTIA,

SUAVITATE MORUM,

ANIMI CANDORE ADMODUM SPECTABILI:

IN TESTIMONIUM OBSERVANTIÆ,

IN PIGNUS AMICITIÆ,

HIC LIBELLUS INSCRIBITUR.

PRÆFATIO.

MAGNAM mihi frequentiam egregiorum præceptorum, quæ nobis de variis eloquentiæ poëſiſque ſpeciebus Antiqui reliquerunt, conſideranti, mirum prorſus videtur quod tam pauca de ratione condendæ hiſtoriæ reperienda ſint. Ariſtoteles, princeps iſte litterarum, qui obſervationum accuratione gravitateque præſcriptorum, legiſlator bonarum artium vocari meritus eſt, nihil quod ad eam rem ſpeciatim attineat memoriæ prodidit. non equidem me latet quod hiſtoricus nonnulla ſibi utilia in Ciceronis libro *de oratore*, et in libello Dionyſii Halicarnaſſenſis, quem inſcripſit *judicium de Thucydide*, carpere poſſit: ſed illa, aliaque ſimilia paſſim in aliis operibus diffuſa, nimium ſunt indefinita generaliaque,

quam ut mentem in re tam ardua, tot et tantis circumdata difficultatibus, dirigere queant. unus omnium Lucianus historicum fingere molitus est. ejus liber est tabella quæ simul et distincte vias exhibet quas sequi, quas vitare necesse est; et illum duabus de causis attente legendum existimo, ob magnitudinem materiæ, et rationem qua ea disputatur. alteram afferre possem quæ multorum judicio non minus forsan ponderis haberet, hunc scilicet libellum ab antiquo scriptum esse, nullumque alium, ut jam dixi, hac de re ab antiquis esse compositum. quod ad magnitudinem rei attinet, manifestum est si quid utilitatis insit in historia, eam artem quoque perutilem esse, quæ historiam pulchre contexere docet; et in lectorem graviter peccare crederem, si huic veritati probandæ diutius immorarer: scio equidem nonnullos esse scriptores qui rebus narrandis non multum vel artis, vel diffi-

cultatis inesse existiment; sed cum illorum errorem depellere agressus sit Lucianus, illos ad eum remittam. paucis tantum ostendam verbis quæ fuerit authori nostro causa hunc libellum scribendi, quamque secutus sit methodum.

Postquam Romani, annum Domini circiter CLXIV, bellum quod tribus ab annis contra Parthos gererent, illustribus victoriis confecere, turba Græcorum scriptorum, quorum libros delevit tempus, illius expeditionis historiæ manus statim adhibebant. Lucianus indigne ferens illorum opera, quod adulationem et auri famem admodum olerent, simul essent mendaciorum et ignorantiæ referta, ut uno ictu vilem istum miserabilium scriptorum gregem humi sterneret, normam instituit quam sequi debet ille qui rerum gestarum narratione posteritatem erudire studet. dividit opus in duas partes; in prima quarum irridet illos qui legum historiæ nescii, quid di-

cendum, quid tacendum, quod dicendi genus ſit proprium, quam methodum obſervare deceat prorſus ignorantes, ad eam condendam audaciter accedant. in ſecunda vero diſſerit de naturæ donis et moralibus virtutibus ei neceſſariis, qui artis hiſtoricæ ſtudio animum intendere cupiat. illius artis exponit principia, quarum rerum peritiam requirat, et quo modo ea ſit utendum. ſtilus hujus libelli admodum acutus eſt, ingenioſus, ſatyricus; joco, lepore, facetiis, uno verbo Attico ſale redundans. qua feſtivitate ignaviam et ſtultitiam hiſtoricorum ſui temporis perſtringit! ut illorum ore ridiculum et ruborem ſuffundit! nimium mirari nemo poteſt quod in opere ad docendum ſtructo, animum ſemper recreet delectetque per metaphoras concinne uſurpatas, et aptitudinem comparationum.

Cum parvulus hic liber ſpeciatim ad uſum adoleſcentium nunc primum ſe-

paratim prodeat in lucem, in rem esse credidi omnia, ad geographiam, vel historiam vel criticen pertinentia, fuse paulum explicare, ne tirones sæpius sistere cogerentur. versionem latinam ex editione clari Reitzii deprompsi, illam tantum in notis clariorem efficere conatus, quotiescunque ea obscura mihi visa est. usus sum annotationibus virorum doctorum, quorum nomina, signaque nominum hic extant, et meas etiam adjeci, quando id utile sum arbitratus.

Explicatio litterarum in notis occurrentium.

G. C.	Gilbertus Cognatus
J. G. G.	Joannes Georgius Grævius
J. M. G.	Joannes Matthias Gesnerus
J. F. R.	Joannes Fredericus Reitzius
M. du S.	Moses du Soul, *sive* Solanus
P.	Palmerius
T. F.	Tanaquillus Faber
A. V.	Adolphus Vorstius
J. G.	Jacobus Gronovius
J. J.	Joannes Jensius
L. B.	Lambertus Bosius.

E R R A T A.

pag. 5.	*lin.* 5.	magnus,	*lege*	magnum.
7.	13.	hanc,	—	hæc.
11.	21.	hoc est,	—	hoc esse.
13.	5.	ills,	—	illis.
71.	11.	perdiccum,	—	perdiccam.
71.	15.	polydamonte,	—	polydamante.
79.	20.	adscribitur,	—	adscribetur.
121.	17.	ut et,	—	et ut.
179.	1.	non lacteo,	—	non jam lacteo.
180.	10.	την ηλην,	—	την υλην.
187.	17.	fecaces,	—	feraces.
198.	8.	ονομαξειν,	—	ονομαζειν.
207.	1.	lelictis,	—	relictis.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

ΠΩΣ ΔΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΝ.

ΑΒΔΗΡΙΤΑΙΣ, φασὶ, Λυσιμάχου ἤδη βασιλεύοντος, ἐμπεσεῖν τι νόσημα, ὦ καλὲ Φίλων, τοιοῦτο· πυρέττειν μὲν γὰρ τὰ πρῶτα πανδημεὶ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης εὐθὺς ἐρρωμένως, καὶ λιπαρεῖ τῷ πυρετῷ· περὶ δὲ τὴν ἑβδόμην τοῖς μὲν αἷμα πολὺ ἐκ ῥινῶν ῥυὲν, τοῖς δὲ ἱδρὼς ἐπιγενόμενος πολὺς καὶ οὗτος ἔλυσε τὸν πυρετόν. ἐς γελοῖον δέ τι πάθος περιΐστη τὰς γνώμας αὐτῶν· ἅπαντες γὰρ ἐς τραγῳδίαν παρεκίνουν, καὶ ἰαμβεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μέγα ἐβόων, μάλιστα δὲ τὴν Εὐριπίδου

Lin. 1. Αβδηρίταις.] Initium artificiosissimum quo mira ingenii dexteritas Luciani patet ob comparationes. J. M. G.

Ibid. Αβδηρίταις.] Abdera fuit urbs Thraciæ maritima, a Τηΐς, juxta Herodotum Strabonemque, condita; Τεως autem patria Anacreontis lyrici poëtæ: Cujus ætate Τεῷ, urbe relicta, quod Persarum Contumelias longius tolerare non possent, Abderam migraverunt. eam Græci vocabant *pulchram*, Αβδηρα καλη. permulti putant eandem esse quæ hodie *Asperosa* in Romania, Europææ Turcomaniæ provincia.

Ibid. Λυσιμαχου.] Lysimachus, dux et postea successor Alexandri magni, post mortem illius gentium domitoris cum aliis successoribus bellum gessit fortiter. magna Thraciæ parte

LUCIANI SAMOSATENSIS

QUOMODO HISTORIA CONSCRIBENDA SIT.

ABDERITAS dicitur, Lyſimacho jam regnante, morbus invaſiſſe, mi jucundiſſime Philo talis. febricitaſſe enim primum tota urbe omnes, a primo ſtatim *die* valide, et febri continua: Circa diem vero ſeptimum, aliis ſanguis Copioſus naribus fluens, aliis ſudor ſuperveniens largus et ipſe febrim ſolvit. at illa *febris* in ridiculam quandam affectionem mentes illorum conjecit. omnes ad tragœdiam vitioſo motu impellebantur, et jambica proferebant, et clamabant valide, maxime vero Euripidis Andromedam ſolitario cantu pronuntiabant, et

in ſuam ditionem redacta, ibi regno potitus eſt, nomenque ſuum urbi impoſuit, anno poſt Romam conditam CCCCXLV. cum Seleuco, Syriæ Rege, acie congreſſus, prælium cum vita perdidit anno ætatis LXXIV.

2. Φιλων.] Verum nomen fuiſſe videtur, ait *Solanus*, ſed quis fuerit ille Philo non conſtat.

10. Ευριπιδ.] Eximius poeta tragicus, Socratis amicus, qui ob exquiſitam humanæ mentis cognitionem, paſſim in operibus ſuis diffuſam, ſcenici philoſophi nomen ſibi comparaverit; ὁ επι της σκηνης φιλοσοφος. mentionem faciunt antiqui ſcriptores de nonagenis duabus tragœdis ab illo compoſitis, quarum novendecim tantum e ruinis temporis bona eripuit fortuna. tanto fuit in pretio, ut, cum Syracuſani captivos Athenienſes morti addixiſſent, vitam et libertatem concederent illis eorum, qui ſuavis illius poëtæ verſus memoriter recitare poſſent.

Ἀνδρομέδαν ἐμονῴδουν, καὶ τὴν τοῦ Περσέως ῥῆσιν ἐν μέλει διεξῄεσαν· καὶ μεστὴ ἦν ἡ πόλις ὠχρῶν ἁπάντων καὶ λεπτῶν τῶν ἑβδομαίων ἐκείνων τραγῳδῶν,

Σὺ δ' ὦ θεῶν τύραννε κἀνθρώπων, Ἔρως,

Καὶ τἄλλα μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀναβοώντων, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ, ἄχρι δὴ χειμὼν, καὶ κρύος δὲ μέγα γενόμενον, ἔπαυσε ληροῦντας αὐτούς. αἰτίαν δέ μοι δοκεῖ τοῦ τοιούτου παρασχεῖν Ἀρχέλαος ὁ τραγῳδὸς, εὐδοκιμῶν τότε, μεσοῦντος θέρους ἐν πολλῷ τῷ φλογμῷ τραγῳδήσας αὐτοῖς τὴν Ἀνδρομέδαν, ὡς πυρέξαι τε ἀπὸ τοῦ θεάτρου τοὺς πολλοὺς, καὶ ἀναστάντας ὕστερον ἐς τὴν τραγῳδίαν παρολισθαίνειν, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρούσης τῆς Ἀνδρομέδας τῇ μνήμῃ αὐτῶν, καὶ τοῦ Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μεδούσῃ, τὴν ἑκάστου γνώμην περιπετομένου.

1 Ανδρομεδαν.] Filiam Cephei et Cassiopes Æthiopiæ Regis et Reginæ. Cum autem mater se Nereidibus pulchriorem jactaret, Cepheus, ad expiandam uxoris superbiam, monstro marino Andromedam objicere coactus est. sed Perseus illam scopulo religatam visus, subitoque correptus amore, ea conditione se illam liberaturum pactus est ut sibi uxor promitteretur. igitur occiso monstro nupsit Andromedam.

1 Περσεως.] Jovis et Danaes filius, adeo prudens et generosus, ut eum a Minerva speculum et Ægida accepisse fingerent poetæ. ab iisdem adscribitur astrorum numero, quod inter heroas fabulosæ antiquitatis fuerit perillustris.

4. Συ δ' ω θεων.] Fragmentum Andromedæ, Euripidis tragœdiæ quæ hodie non extat.

Συ δ' ω θεων Τυραννε κἀνθρωπων, Ερως,

illam Persei orationem modulate persequebantur. Plena igitur urbs pallidis omnibus et extenuatis septiduanis illis tragœdis,

Tuque o Deorum hominumque sæve rex, Amor,

Et reliqua voce magna proclamantibus, idque multum diuque, donec hiems, et frigus magnus ingruens, delirio illorum finem imposuit. Caussam mihi vero videtur hujusmodi *eventus* præbuisse Archelaus, Tragœdus ea ætate favore hominum florens, qui media æstate, multo æstu, Andromedam illis egerat, adeo ut ab ipso theatro multi febricitarent, et surgentes deinde in tragœdiam delaberentur, cum suavitate quadam obversante memoriæ ipsorum Andromeda, et Perseo cum sua Medusa circa sensus uniuscujusque adhuc volitante.

Μοχθουσι μοχθους ευτυχως συνεκπονει.
Και ταυτα μεν δρων τιμιος θεοις εση·
Μη δρων δ' υπ' αυτου του διδασκεσθαι φιλειν,
Αφαιρεθησῃ χαριτας αις τιμωσι σε.

O inter homines et Deos dominans amor,
Aut ne videri coge, quæ mala sunt, bona;
Aut certe amantum, causa tu quorum malis,
Juva labores usque ad optatum exitum.
Curabis hoc si facere, Dii te ipsi colent:
Sin, hoc ob ipsum suasor ad amandum quod es
Rapietur a te nunc honorum quod capis.

8. *Αρχελαος.*] de Archelao quærendum monet *Uptonus* apud Ælian. *vari. histo.* quæsivi, at nihil inveni: quin imo multos cum quadam diligentia libros evolvi, nec tamen in ullum incidi qui de hoc tragœdo celebri quicquam aliud narret præter quod a Luciano commemoretur.

13. *Μεδουσῃ.*] Medusa filia Phorci ex Ceto bellua marina, flavidis crinibus auro splendidioribus conspicua. Neptunus illius amore flagrans, in templo Minervæ vim ei attulisse dicitur, quæ res adeo Minervam accendit ira, ut formosam Cæsariem, stupri causam, mutarit in serpentes. omnes de-

Ὡς οὖν ἕν, φασιν, ἑνὶ παραβαλεῖν, τὸ Ἀβδηριτικὸν ἐκεῖνο πάθος, καὶ νῦν ἐπὶ τοὺς πολλοὺς τῶν πεπαιδευμένων περιελήλυθεν· οὐχ ὥστε τραγῳδεῖν, ἔλαττον γὰρ ἂν οὕτω παρέπαιον, ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, οὐ φαύλοις κατεσχημένοι· ἀλλ' ἀφ' οὗ δὴ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα κεκίνηται, ὁ πόλεμος ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ τραῦμα, καὶ αἱ συνεχεῖς νῖκαι, οὐδεὶς ὅς τις οὐχ ἱστορίαν συγγράφει· μᾶλλον δὲ Θουκυδίδαι, καὶ Ἡρόδοτοι, καὶ Ξενοφῶντες ἡμῖν ἅπαντες· καὶ ὡς ἔοικεν, ἀληθὲς ἄρ' ἦν ἐκεῖνο, τὸ, Πόλεμος ἁπάντων πατήρ· εἴ γε καὶ συγγραφέας τοσούτους ἀνέφυσεν, ὑπὸ μιᾷ τῇ ὁρμῇ.

Ταῦτα τοίνυν, ὦ Φιλότης, ὁρῶντα, καὶ ἀκούοντά με, τὸ τοῦ Σινωπέως ἐκεῖνο εἰσῆλθεν. ὁπότε γὰρ ὁ Φίλιππος ἐλέγετο ἤδη ἐπελαύνειν, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράτ-

inde, in caput horridum oculos advertentes, in ſaxa ſubito convertebantur. Perſeus talariis Mercurii et gladio, cui nomen Harpe, armatus, caput abſcidit, et ut ſpectaculo eſſet, in Græciam deportavit.

3 ελαττον γαρ αν ουτω.] τουτο habet *Reitz.* at ουτω nonnulli MSS, et anteponendum putavi.

6 ο πολεμος.] hujus belli initium ſtatuunt Chronologi noſtri anno Chriſti CLXI. finem CLXIV unde jam patet, inquit *Solanus,* quo tempore Lucianus hunc fœtum ediderit.

6 εν Αρμενια.] vid. *Dion. Caſſ.* 71. *Elegeia* nomen loci ubi Clades illa accepta. M. du S.

8. Θουκυδιδαι, και Ηροδ. και Ξενοφ.] Græcorum hiſtoricorum longe præſtantiſſimi, et adeo clari ut unuſquiſque eorum *muſa* ſit appellatus.

10. Πολεμος απαντων πατηρ.] reſpicit ad illam Heracliteorum veterum philoſophorum εναντιοτρωπην, per quam ηρμοσθαι τα οντα, ipſe ait apud Diogenem La-

2. Si igitur unum, quod aiunt, alteri comparare fas est, Abderiticus ille morbus nunc quoque eruditorum multos comprehendit: non illos quidem uti tragœdias agant: minus enim sic delirarent, si jambis alienis nec malis occupati essent. Sed ex quo præsens hic motus exstitit, bellum, inquam, contra barbaros, et vulnus in Armenia acceptum, et victoriæ perpetuæ: nemo est quin conscribat historiam, potius vero Thucydides nobis, et Herodoti, et Xenophontes sunt omnes. Et, ut videtur, verum erat illud, *bellum omnium esse patrem*, si una tot historicos plaga genuit.

3. Hanc igitur, amice, videntem me et audientem Sinopensis illud subiit. Cum enim jam ducere contra Corinthios nuntiaretur Philippus, perturbari omnes

ertium IX,7. Heraclitus. nemo forte explicavit eam *ἐναντιοτροπων*, et rerum omnium ex pugna quadam elementorum originem, copiosius quam Hippocrates, modo is auctor de Diæta. J. M. G.

13 *Σινωπευς*.] Diogenis scilicet, Cynicorum philosophorum præstantissimi, in dolio degere soliti ut pro arbitrio atque sine ullo incommodo demigrare posset. nullus ei cibus erat præterquem ab uno alterove singulos in dies accipiebat. hinc dictus *ἡμερόβιος*, *in diem vivens*. Sinopes natus fuit, omnium urbium circa Pontum jacentium præstantissimæ. hanc Milesii condiderunt anno Romæ cxxv. viros protulit illustres, Mithridatem qui caput totius regni fecit; philosophnm Timotheum Patrionem; poetam comicum Diphilum &c. hodie *Sinube* vocatur a Turcis.

13. *Φιλιππος*.] Macedoniæ Rex, Amyntæ filius, pater Alexandri magni. devictis Atheniensibus ad Chæroneam Beotiæ pagum et Plutarchi patriam, omnem pene Græciam, partim armis, partim Divitiis simul humanitate morum sub suam redegit potestatem.

—— diffidit urbium
portas vir macedo, et subruit
æmulos
reges muneribus.
Horat. l. III. Od. XVI.

14. *οἱ Κορίνθιοι*.] Corinthus urbs Peloponnesi olim celeber-

τοῦτο, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν· ὁ μὲν, ὅπλα ἐπισκευάζων, ὁ δὲ, λίθους παραφέρων, ὁ δὲ, ὑποικοδομῶν τοῦ τείχους, ὁ δὲ, ἔπαλξιν ὑποστηρίζων, ὁ δὲ ἄλλος, ἄλλο τι τῶν χρησίμων ὑπουργῶν. ὁ δὴ Διογένης ὁρῶν ταῦτα, ἐπεὶ μηδὲν εἶχεν ὅ, τι καὶ πράττοι, οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ ἐς οὐδὲν ἐχρῆτο, διαζωσάμενος τὸ τριβώνιον, σπουδῇ μάλα καὶ αὐτὸς ἐκύλιε τὸν πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχανεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τοῦ Κρανείου· καί τινος τῶν συνήθων ἐρομένου, τί ταῦτα ποιεῖς, ὦ Διόγενες; Κυλίω, ἔφη, κἀγὼ τὸν πίθον, ὡς μὴ μόνος ἀργεῖν δοκοίην ἐν τοσούτοις ἐργαζομένοις.

Καὐτὸς οὖν, ὦ Φίλων, ὡς μὴ μόνος ἄφωνος εἴην ἐν οὕτω πολυφώνῳ τῷ καιρῷ, μηδ' ὥσπερ κωμικὸν δορυφόρημα, κεχηνὼς σιωπῇ παραφεροίμην, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον, ὡς δυνατόν μοι, κυλίσαι τὸν πίθον, οὐχ ὡς ἱστορίαν συγγράφειν, οὐδὲ πράξεις αὐτὰς διεξιέναι· οὐχ οὕτω μεγαλότολμος ἐγὼ, μηδὲ τοῦτο δείσῃς περὶ ἐμοῦ· οἶδα γὰρ ἡλίκος ὁ κίνδυνος, εἰ κατὰ τῶν πετρῶν κυλίει τις, καὶ

rima, hodie vero pagus miserabilis cui nomen *Gerame*, paucis et pauperibus servis habitatus, adeo instabiles res humanæ! valde fuit locuples ait *Strabo*, ob Emporium in isthmo situm, et ob duos portus, unum Italiæ, alterum Asiæ obversum : ita ut tantillo a se intervallo dissiti, facile inter se merces commutare possent. a L. Mummio est eversa quod in Romanorum legatos domum suam prætereuntes, ausi sint Cænum defundere. *Polybius*, quæ in excidio ejus evenerunt narrando deplorans, militarem contemptum artificiorum ac donario-

et trepidare, arma parare alius, alius adferre lapides, alius murorum *partem* substruere, loricam mœnium firmare alius, alius vero aliud eorum, quæ usui essent, ministrare. Diogenes vero videns ista, cum quod ageret non haberet, neque enim quisquam illo ad ullam rem utebatur, succincto palliolo suo, studiose admodum et ipse dolium in quo degebat, volvere sursum deorsum in Cranio: et familiarium interrogante uno, *quorsum hæc facis, Diogenes?* respondere, *Volvo et ipse dolium, ne otiosus solus inter tot occupatos videar.*

4. Itaque ipse ego quoque, Philon, ne mutus solus essem in vocali adeo tempore, neque comici satellitii instar hiante ore præter veherer, decere arbitratus sum, pro virili me quoque dolium volvere, non ut historiam scriberem, neque ut ipsa enarrem facta; non ita audax ego, neque hoc de me metueris. Novi enim quantum sit periculum, si per saxa volvat ali-

rum inter alia commemorat. ait enim se præsentem vidisse tabulas in solum projectas, ac milites super iis ludentes talis. cum diu desolata jacuisset, instaurata est a Divo Cæsare propter loci oportunitatem, missis eo in Coloniam libertinis plurimis.

8. τȣ Κρανειȣ.] *Craneum*, schola seu Gymnasium in quo Diogenes degebat ante Corinthum ut scribit *Laert*. lib. 6. ετυγχανε μεν αυ διαγων εν τω κρανειω προ τȣ Κορινθȣ γυμνασιω.

12. κωμικον δορυφορημα.] festive alludit noster ad consuetudinem scenæ. in illam enim heroicæ personæ prodibant satellitibus seu servis, ad ornatum duntaxat et spectaculum comitatæ. Græci igitur illos soliti erant vocare προσχημα της τραγωδιας, *speciem tragœdiæ*, quod se tantum conspiciendos præberent, nullum autem proferrent verbum. illorum mutas partes ferre recusans Lucianus, ait se quædam saltem de conscribenda historia dicturum. siquidem et ipse scribere illam non valeat.

μάλιστα, οἷον τοὐμὸν τοῦτο πιθάκνιον, οὐδὲ πάνυ καρτερῶς κεκεραμευμένον· δέησει γὰρ αὐτίκα μάλα πρὸς μικρόν τι λιθίδιον προσπταίσαντα, συλλέγειν τὰ ὄστρακα. τί οὖν ἔγνωσταί μοι, καὶ πῶς ἀσφαλῶς μεθέξω τοῦ πολέμου, αὐτὸς ἔξω βέλους ἑστὼς, ἐγώ σοι φράσω. τοῦ μὲν καπνοῦ, καὶ κύματος, καὶ φροντίδων, ὅσαι τῷ συγγραφεῖ ἔνεισιν, ἀνέξω ἐμαυτὸν, εὖ ποιῶν. παραίνεσιν δέ τινα μικρὰν, καὶ ὑποθήκας ταύτας ὀλίγας ὑποθήσομαι τοῖς συγγράφουσιν, ὡς κοινωνήσαιμι αὐτοῖς τῆς οἰκοδομίας, εἰ καὶ μὴ τῆς ἐπιγραφῆς, ἄκρῳ γε τῷ δακτύλῳ τοῦ πηλοῦ προσαψάμενος.

Καίτοι οὐδὲ παραινέσεως οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, οὐ μᾶλλον ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βαδίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ἐσθίειν, ἀλλὰ πάνυ ῥᾷστον, καὶ πρόχειρον, καὶ ἅπαντος εἶναι ἱστορίαν συγγράψαι, ἤν τις ἑρμηνεῦσαι τὸ ἐπελθὸν δύνηται· τὸ δὲ, οἶσθά που καὶ αὐτὸς, ὦ ἑταῖρε, ὡς οὐ τῶν εὐμεταχειρίστων, οὐδὲ ῥαθύμως συντεθῆναι δυναμένων τοῦτ' ἐστὶν, ἀλλὰ εἴ τι ἐν λόγοις καὶ

5 *του μεν καπνου.*] loquendi ratio ab *Homero* Odyſ. M. 219. ſumta, ut oſtendit *Uptonus*. ibi enim Ulyſſes gubernatori mandat ut navem extra fumum et fluctum, Scyllæ ſcilicet, dirigat:

τουτου μεν καπνου και κυματος εκτος εεργε
Νηα.

merito hic fluctus magnum Ulyſſi injecerat terrorem, cum ſciret nullam ex illo navem enavigaſſe, præter ſolam *Argum*

quis, in primis doliolum, qnale meum eſt, non valide admodum a figulo elaboratum: cogar enim, ſi vel ad parvum lapillum offendam, teſtas colligere. Quid igitur decretum mihi ſit, et quomodo tutus in partem belli venturus ſim, extra teli jactum ipſe conſtitutus, tibi enarrabo. Nimirum a fumo, et fluctu, et curis quæ ſcribendo adjunctæ ſunt, abſtinebo me, ſapienti conſilio. Admonitionem autem parvam quandam, et pauca hæc præcepta ſubjiciam ſcribentibus, ut in ædificandi aliquam partem veniam, licet in inſcriptione nulla mei mentio futura ſit, qui extremo tantum digito lutum attigerim.

5. Quanquam neque admonitione plerique opus ſibi eſſe putant ad hoc negotium; non magis quam arte quadam ad incedendum, aut videndum, aut edendum: ſed facillimum omnino, et promtum, et uniuſcujuſque eſſe, ſcribere hiſtoriam, modo quis eloqui, quæ in mentem veniunt, poſſit, Hoc vero, noſti forte ipſe quoque, ſodalis, quam non ſit ex facillimis, neque ex iis, quæ negligenter componi poſſint, ſed *hoc eſt*, ſi quid eſt in ſtudiis literarum aliud, quod

Junoni charam. audi Hom. M. 69.

Οιη δη κεινη γε παρεπλω ποντοπορος νηυς.
Αργω πασιμελουσα, παρ' Αιηταο πλεουσα.
και νυ κε την ενθ' ωκα βαλεν μεγαλας ποτι πετρας
Αλλ' Ηρη παρεπεμψεν, επει φιλος ηεν Ιησων.

Sola ſane illa præternavigavit mare ſulcans navis, Argo omnibus curæ habita, ab Aeta navigans:
Et ſane illam ibi celeriter *fluctus* conjeciſſent magnas ad petras,
Sed Juno præterire fecit, quoniam charus erat Jaſon.

6 τω συγγραφει.] ſic repoſui, ut melius altera lectione συγγραφειν.

ἄλλο, πολλῆς τῆς φροντίδος δεόμενον, ἤν τις, ὡς ὁ Θουκυδίδης φησὶν, ἐς ἀεὶ κτῆμα συντιθείη. οἶδα μὲν οὖν οὐ πάνυ πολλοὺς αὐτῶν ἐπιστρέψων, ἐνίοις δὲ, καὶ πάνυ ἐπαχθὴς δόξων, καὶ μάλιστα ὁπόσοις ἀποτετέλεσται ἤδη, καὶ ἐν τῷ κοινῷ δέδεικται ἡ ἱστορία. εἰ δὲ καὶ ἐπῄνηται ὑπὸ τῶν τότε ἀκροασαμένων, μανία, εἴγε ἐλπὶς, ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιήσουσιν ἢ μεταγράψουσί τι τῶν ἅπαξ κεκυρωμένων, καὶ ὥσπερ ἐς τὰς βασιλείους αὐλὰς ἀποκειμένων. ὅμως δὲ οὐ χεῖρον καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους εἰρῆσθαι, ἵν᾽ εἴ ποτε πόλεμος ἄλλος συσταίη, ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέτας, ἢ Ἰνδοῖς πρὸς Βακτρίους (οὐ γὰρ πρὸς ἡμᾶς γε τολμήσειεν ἄν τις, ἁπάντων ἤδη κεχειρωμένων) ἔχωσιν ἄμεινον συντιθέναι, τὸν κανόνα τοῦτον προσάγοντες. ἤνπερ γε δόξῃ αὐτοῖς ὀρθὸς εἶναι· εἰ δὲ μὴ, αὐτοὶ μὲν καὶ τότε τῷ αὐτῷ πήχει, ὥσπερ καὶ νῦν, μετρούντων τὸ πρᾶγμα· ὁ ἰατρὸς δὲ οὐ πάνυ ἀνιάσεται, ἢν πάντες Ἀβδηρεῖται ἑκόντες Ἀνδρομέδαν τραγῳδῶσι.

Διττοῦ δὲ ὄντος τοῦ τῆς συμβουλῆς ἔργου, τὰ μὲν γὰρ

2 ες αει κτημα.] vid. quod notatum est c. 42.

6 μανια ειγε ελπις.] hunc locum asserit corruptum J. J. et legere μανια ειηγε ελπις non dubitat. ejus lectionem non aversor, sed nihil tamen mutandum existimo, cum non sit absolute necessarium. sic enim ille locus verti posse mihi videtur: si *sit* spes, insania *est*.

8 τας βασιλειυς αυλας.] respicit ad templum quod Augustus, post Actiacam victoriam, erexit in palatio, et Apollini dedicavit. ibi suæ scripta Poëtæ solebant recitare, cumque probarentur a judicibus præpositis, in bibliothecam hujus Ædis reponebantur.

multa cura indigeat; si quidem aliquis, *tanquam* possessionem in perpetuum *obtinendam*, ut ait Thucydides, componere velit. Novi equidem fore, ut non admodum multos advertam, quin omnino, ut odiosus etiam quibusdam videar, ills præsertim quibus jam perfecta est, et ostensa in publico historia. Si vero etiam laudata sit ab audientibus, insania fuerit sperare, retractaturos aliquid, aut aliter scripturos eorum, quæ semel firmata auctoritatibus et quasi in aulas regias reposita sunt. Veruntamen non pessimum fuerit etiam ad illos ipsos dicta hæc esse, ut si quando bellum confletur aliud, aut Celtarum adversus Getas, aut contra Bactrianos Indorum, (neque enim contra nos quisquam ausit *tale quid*, perdomitis jam omnibus) habeant, quomodo componere melius possint, applicanda hac norma, si quidem recta iis videatur esse. Sin minus, ipsi quidem tum eadem ulna, ut nunc etiam, rem metiantur: medicus vero non valde angetur, si Abderitani omnes sua voluntate agant Andromedam.

6. Cum autem duplex consilii opus sit, quod alia

12 *Απάντων ἤδη κεχειρωμένων.*] vid. *Demost.* Ol. 1. 62. C. Phillip. III. 177. B. noster c. 2. *συνεχεῖς νῖκαι.* bello profligato videtur hoc scriptum, atque adeo anno Chr. CLXV. Veri duces Avidius Cassius et Marcius Verus Seleuciam et Ctesiphonta ceperunt. *capito.* in Vero. c. 4. in nummis Veri, anni CLXVI. pax et imp. III. et IV. ob triumphum. M. du S.

15. *ὁ ἰατρὸς δὲ, οὐ πάνυ ἀνιάσεται.*] postquam de arte historica præcepero quæ mihi necessaria seu utilia esse videntur, si quis egregius scriptor dignitatem historiæ, laudibus, descriptionibus, fabulis et id genus, obscurare non intermittit, per me licet, nihil moror quin adeo laudabili sententia permaneat. medicus sum quidem, verumtamen neminem medeor invitum, nec Crucior cum Ægrotus mea sequi consilia recuset.

αἱρεῖσθαι, τὰ δὲ φεύγειν διδάσκει, φέρε πρῶτα εἴπωμεν, ἅτινα φευκτέον τῷ ἱστορίαν συγγράφοντι, καὶ ὧν μάλιστα καθαρευτέον· ἔπειτα, οἷς χρώμενος οὐκ ἂν ἁμάρτοι τῆς ὀρθῆς, καὶ ἐπ' εὐθὺ ἀγούσης, ἀρχήν τε οἵαν αὐτῷ ἀρκτέον, καὶ τάξιν ἥν τινα τοῖς ἔργοις ἐφαρμοστέον, καὶ μέτρον ἑκάστου, καὶ ἃ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐνδιατριπτέον, καὶ ὅσα παραδραμεῖν ἄμεινον, καὶ ὅπως ἑρμηνεῦσαι αὐτὰ καὶ συναρμόσαι. ταῦτα μὲν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὕστερον· νῦν δὲ, τὰς κακίας ἤδη εἴπωμεν, ὁπόσαι τοῖς φαύλως συγγράφουσι παρακολουθοῦσιν. ἃ μὲν οὖν κοινὰ πάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ, καὶ διανοίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτεχνίᾳ, μακρόν τε ἂν εἴη ἐπελθεῖν, καὶ τῆς παρούσης ὑποθέσεως οὐκ ἴδιον. κοινὰ γὰρ, ὡς ἔφην, ἁπάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ.

Ἃ δὲ ἐν ἱστορίᾳ διαμαρτάνουσι, τὰ τοιαῦτα ἂν εὕροις ἐπιτηρῶν, οἷα κἀμοὶ πολλάκις ἀκροωμένῳ ἔδοξε, καὶ μάλιστα ἢν ἅπασιν αὐτοῖς ἀναπετάσῃς τὰ ὦτα. οὐκ ἄκαιρον δὲ μεταξὺ καὶ ἀπομνημονεῦσαι ἔνια, παραδείγματος ἕνεκα, τῶν ἤδη οὕτω συγγεγραμμένων· καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο, ἡλίκον ἁμαρτάνουσιν, ἐπισκοπήσωμεν. ἀμελήσαντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν τοῦ ἱστορεῖν τὰ γεγενημένα, τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν ἐνδιατρίβουσι· τοὺς μὲν οἰκείους, ἐς ὕψος ἐπαίροντες, τοὺς πολεμίους δὲ, πέρα

eligere docet, fugere vero alia: age primum dicamus, quæ fugienda ſint ſcribenti hiſtoriam, et a quibus purum eſſe oporteat: deinde quibus rebus uſus non aberret a vera *via*, quæque recto *itinere* ducat; quo initio illi ſit incipiendum, quis ordo ſit accommodandus rebus, quæ uniuſcujuſque menſura, quæ prætereunda ſilentio, quibus immorandum ſit. quæ melius breviter percurrere, quomodo verbis explicanda omnia et inter ſe committenda, atque devincienda. Atque hæc quidem, et ſimilia his, deinde. Jam nunc vero vitia dicamus, quæ malos ſcriptores comitantur. Quæ quidem igitur in oratione omni communia inſunt vitia, in lingua, in compoſitione, et ſententia, in ruditate reliqua, longum fuerit perſequi, et hujus argumenti minime proprium eſt. Communia enim, quod modo dixi, omnis orationis vitia ſunt in lingua et compoſitione.

7. Quæ vero in hiſtoria peccant, ea, ſi obſervare velis, talia invenias, qualia mihi etiam, qui ſæpius audivi, videbantur, et maxime ſi omnibus illis patulas aures præbueris. Neque vero imtempeſtivum, interea etiam ſpeciminis cauſſa, quædam commemorare eorum, quæ jam ita ſcripta ſunt. Et primum quidem illud quantum ſit eorum peccatum inſpiciamus, quod omittit vulgus illorum docere, quæ facta ſunt, et in laudibus principum atque ducum immorantur, ſuos quidem tollentes in ſummum, hoſtes vero ultra

4. της ορθης.] eſt ellipſis, ut indicat interpretatio, pro της ορθης οδου.

4. και επ' ευθυ.] pro επ' ευθειας οδου.

4. αρχην τε οιαν.] præpone κατα. nihil uſitatius apud auctores quam defectus hujus præpoſitionis.

τοῦ μέλλειν καταῤῥίπτοντες· ἀγνοοῦντες ὡς οὐ στενῷ τῷ Ἰσθμῷ διώρισται καὶ διατετείχισται ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώμιον, ἀλλά τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ἐστὶν αὐτῶν, καὶ τὸ τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν, ἐστὶ πρὸς ἄλληλα, εἴ γε τῷ μὲν ἐγκωμιάζοντι, μόνου ἑνὸς μέλει, ὁποσοῦν ἐπαινέσαι καὶ εὐφρᾶναι τὸν ἐπαινούμενον· καὶ εἰ ψευσαμένῳ ὑπάρχει τυχεῖν τοῦ τέλους, ὀλίγον ἂν φροντίσειεν. ἡ δὲ οὐκ ἄν τι ψεῦδος ἐμπεσὸν ἡ ἱστορία, οὐδ' ἀκαριαῖον ἀνάσχοιτο, οὐ μᾶλλον ἢ τὴν ἀρτηρίαν, ἰατρῶν παῖδές φασι, τὴν τραχεῖαν, παραδέξασθαι ἄν τι ἐς αὐτὴν καταποθέν.

Ἔτι ἀγνοεῖν ἐοίκασιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς μὲν, καὶ ποιημάτων, ἄλλαι ὑποσχέσεις, καὶ κανόνες ἴδιοι· ἱστορίας δὲ, ἄλλοι. ἐκεῖ μὲν γὰρ, ἀκρατὴς ἡ ἐλευθερία, καὶ νόμος εἷς, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ. ἔνθεος γὰρ καὶ κάτοχος ἐκ Μουσῶν, κἂν ἵππων ὑποπτέρων ἅρμα ζεύξασθαι θέλῃ κἂν ἐφ' ὕδατος ἄλλους, ἢ ἐπ' ἀνθερείκων ἄκρων θευσομένους ἀναβιβάσηται, φθόνος οὐδεὶς, οὐδ' ὁπότεν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἀπὸ μιᾶς σειρᾶς ἀνασπάσας, αἰωρῇ ὁμοῦ γῆν καὶ θάλατταν, δεδίασι, μὴ ἀποῤῥαγείσης

6. τὴν ἀρτηρίαν.] tubus cartilagineus, anteriori parte colli positus, per quem aer in pulmones ingreditur et egreditur; adeo irritabilis ut, si vel minima cujusvis cibi liquorisve particula casu in illum incidat, continuo tussim anhelam suscitet, neque prius placari possit quam illam ejecerit. a Græcis

modum deprimentes: ignari, quam non angusto intervallo disterminata et separata sit ab encomio historia: sed magnum hisce murum esse interpositum: et, ut musicorum voce utamur, octava duplici, *id est eo quod maximum est intervallo* illa a se invicem distare: siquidem encomium scribenti illa sola cura est, quomodocumque laudare, et exhilarare eum, qui laudatur, et, si per mendacia finem illum consequi detur, parum curaverit: historia vero ne minimum quidem, quod forte inciderit, mendacium ferat, non magis quam asperam arteriam recipere quidquam in illam glutitione delatum, narrant medicorum filii.

8. Ignorare porro tales videntur, poëticæ artis et poëmatum aliud esse institutum, et sua quædam præcepta; alia vero historiæ. Illic enim immoderata libertas, et lex una, quidquid visum poëtæ fuerit. Cum enim divino afflatu plenus, et a Musis obsessus sit, etiamsi alatos curru equos velit jungere, et si alios super aquas, aut per summas aristas decursuros imponat, invidia nulla est: neque, cum illorum Jupiter una catena tractum tollit cum terra mare, me-

αρτηρια dictus ex *αηρ aer* et *τηρεω conservo*. ei Galenus epitheton *τραχειαν* apposuit quod sit asper et inequalis.

15 *ιππων υποπτερων*] de poetica hac celeritatis descriptione plena manu, ut solet, *la Cerda* ad Aen. VI. 808. unde petere licet omnia. quædam etiam *Eschenbach* ad Orph. Argon. 137. J. M. G.

16 *ανθερικων ακρων*.] *Virgilius* Ænei. VII. 805. de Camilla hæc canit:

—— cursuque pedum prævertere ventos
Illa, vel intactæ segetis per summa volaret
Gramina, nec teneras cursu læsisset aristas:
Vel mare per medium fluctu suspensa tumenti
Ferret iter, celeres nec tingeret æquore plantas.

ἐκείνης, συντριβῇ τὰ πάντα κατενεχθέντα. ἀλλὰ κᾂν Ἀγαμέμνονα ἐπαινέσαι θέλωσιν, οὐδεὶς ὁ κωλύσων, Διῒ μὲν αὐτὸν ὅμοιον εἶναι τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὄμματα, τὸ στέρνον δὲ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ Ποσειδῶνι, τὴν δὲ ζώνην τῷ Ἄρει· καὶ ὅλως σύνθετον ἐκ πάντων θεῶν γενέσθαι δεῖ τὸν Ἀτρέως καὶ Ἀερόπης. οὐ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς, οὐδ' ὁ Ποσειδῶν, οὐδ' Ἄρης, μόνος ἕκαστος ἀναπληρῶσαι τὸ κάλλος αὐτοῦ. ἡ ἱστορία δὲ, ἤν τινα κολακείαν τοιαύτην προσλάβῃ, τί ἄλλο, ἢ πεζή τις ποιητικὴ γίγνεται, τῆς μεγαλοφωνίας μὲν ἐκείνης ἐστερημένη, τὴν λοιπὴν δὲ τερατείαν, γυμνὴν τῶν μέτρων, καὶ δι' αὐτὸ ἐπισημοτέραν, ἐκφαίνουσα; μέγα τοίνυν, μᾶλλον δὲ ὑπέρμεγα τοῦτο κακὸν, εἰ μὴ εἰδείη τις χωρίζειν τὰ ἱστορίας, καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπεισάγοι τῇ ἱστορίᾳ τὰ τῆς ἑτέρας κομμώματα, τὸν μῦθον, καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τὰς ἐν τούτοις ὑπερβολάς· ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀθλητὴν τῶν καρτερῶν τούτων, καὶ κομιδῇ πρινίνων, ἁλουργίσι περιβάλλοι, καὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἑταιρικῷ, καὶ φῦκος ἐντρίβοι, καὶ ψιμμύθιον τῷ προσώπῳ· Ἡράκλεις, ὡς καταγέλαστον αὐτὸν ἀπεργάσαιτο, αἰσχύνας τῷ κόσμῳ ἐκείνῳ.

Καὶ οὐ τοῦτό φημι ὡς οὐχὶ καὶ ἐπαινετέον ἐν ἱστορίᾳ ἐνίοτε· ἀλλ' ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ἐπαινετέον,

tuunt, ne rupta illa, conterantur delapſa illa omnia. Verum etiam ſi laudare Agamemnonem velint, nemo eſt qui intercedat, Jovi quidem illum ſimilem caput et oculos, pectus vero fratri illius Neptuno, circa cingulum vero Marti; atque in univerſum compoſitum e Diis omnibus fieri oportet Atrei et Aëropes filium. Neque enim par Jupiter, neque Neptunus, neque Mars, qui ſolus per ſe pulchritudinem illius expleat. Hiſtoria vero, ſi quam id genus adulationem adſciſcat, quid aliud quam pedeſtris quædam poëtica fiet, magnifico quidem illo dicendi genere privata, ſed portentoſa commenta reliqua, nudata numeris, et ob id ipſum magis conſpicua ob oculos ponens? Magnum igitur, quin plus-quam magnum illud vitium, ſi quis ſeparare quæ hiſtoriæ ſunt, et quæ poeticæ, neſciat, ſed hiſtoriæ fucum alterius artis inducat, fabulam *puto* et encomium, et qui ſunt in utroque exceſſus. Velut ſi quis athletam de robuſtorum horum numero unum, et plane ilicis inſtar durorum, purpura induat, alioque cultu meretricio, et fucum affricet ceruſſamque faciei: quam, Hercules! ridendum illum reddiderit, quam ipſo cultu turpem!

9. Neque illud dico, quaſi non et laudandum ſit non nunquam in hiſtoria. ſed tempore opportuno lau-

2 *Αγαμεμνονα.*] Reſpicit ad Homeri ſequentes verſus.

—— *μετα δε κρειων Αγαμεμνων*
Ομματα και κεφαλην ικελος Δι τερπικεραυνω
Αρει δε ζωνην, στερνον δε Ποσειδαωνι.

—— inter quos Rex Agamemnon
Oculis et capite ſimilis Jovi gaudenti fulmine,
Marti autem balteo, pectore itidem Neptuno.

καὶ μέτρον ἐπακτέον τῷ πράγματι, τὸ μὴ ἐπαχθὲς τοῖς ὕστερον ἀναγνωσομένοις αὐτὰ, καὶ ὅλως πρὸς τὰ ἔπειτα κανονιστέον τὰ τοιαῦτα, ἅπερ μικρὸν ὕστερον ἐπιδείξομεν. ὅσοι δὲ οἴονται καλῶς διαιρεῖν εἰς δύο τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ τερπνὸν, καὶ χρήσιμον, καὶ διὰ τοῦτο εἰσποιοῦσι καὶ τὸ ἐγκώμιον εἰς αὐτὴν, ὡς τερπνὸν, καὶ εὐφραῖνον τοὺς ἐντυγχάνοντας, ὁρᾷς ὅσον τἀληθοῦς ἡμαρτήκασι· πρῶτον μὲν, κιβδήλῳ τῇ διαιρέσει χρώμενοι. ἓν γὰρ ἔργον ἱστορίας καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀληθοῦς μόνου συνάγεται· τὸ τερπνὸν δὲ, ἄμεινον μὲν εἰ καὶ αὐτὸ παρακολουθήσειεν, ὥσπερ καὶ κάλλος ἀθλητῇ· εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν κωλύσει ἀφ' Ἡρακλέους γενέσθαι Νικόστρατον τὸν Ἰσιδότου, γεννάδαν ὄντα, καὶ τῶν ἀνταγωνιστῶν

12 *Ουδεν κωλυσει αφ'* Ηρακλεους *γενεσθαι* Νικοστρατον *τον* Ισιδοτου, *γενναδαν οντα.*] hic locus prima facie videtur ſanus et integer, at poſtquam exactius præcedentia et ſequentia examinavi, mihi videtur deeſſe una literula, ut bene quadret ad ſenſum auctoris, qui talis eſt: *ſi pulchritudo et vires concurrant in athleta, non erit ſpernendum tale conſortium, ſed deformitas in athleta, modo robur invictum et experientia adſint, non impediet, quominus præmia reportet, et inſignis exiſtimetur athleta.* igitur in toto eo ſermonis tractu, nullus eſt locus mentioni de nobilitate. ideo *το αφ'* Ηρακλεους *γενεσθαι* non videtur conſonare toti ratiocinationi, et aberrat ab auctoris ſcopo. ideo non ſuſpicor, ſed firmiſſime credo Lucianum ſcripſiſſe *ουδεν κωλυσει η αφ* Ηρακλεους *γενεσθαι*, quod quidam non intelligentes et putantes debere intelligi Nicoſtratum e proſapia Herculis et octavum ab Hercule fuiſſe, quod eſt trinepotis filium, et videntes id impoſſibile eſſe e ratione temporis, literam numeralem *η* ſuſtulerunt. at *ουδεν αφ'* Ηρακλεους non de ſtirpe intelligendum, quaſi fuerit ille Nicoſtratus Heraclides, ſed de

dandum, et modus negotio adhibendus, in quantum ea laus non molesta sit futuris lectoribus, et omnino ad futuri temporis regulam dirigenda sunt talia, ut paullo post demonstrabimus. Quotquot vero putant bene se historiam in duo tribuere, suavitatem atque utilitatem, ob eamque rem etiam encomium in eam inferunt, ut jucundum quiddam, et lectores exhilarans, vides quantum aberrent a vero: primo quidem divisione quod utuntur fallaci; unum enim opus historiæ et finis, utilitas, quæ ex vero solo colligitur. Jucunditas vero, melius quidem est, si et ipsa consequatur, ut athletam pulchritudo: sin minus, nihil prohibet, quo minus ab Hercule numeretur Nicostratus Isidoti, generosus vir et utroque colluctatorum

ordine eorum, qui luctæ et pancratii palmam simul eadem reportaverant die, quorum primus numeratur *Hercules* secundus *Capnus Elejus* de quo jam supra ad Pausaniam in Heliacis p. 170 diximus, tertius *Aristomenes Rhodius*, quartus *Protophanes Magnesius*, quintus *Straton Alexandrinus*, sextus *Marioon Alexandrinus*, septimus *Aristeas Stratonicensis*, octavus *Nicostratus Cilix Ægæates* de quo hic loquitur Lucianus, qui luctam et pancratiam vicit Olympiade 204. quem etiam memorat Pausanias Heliac. 1. Et ex hoc loco et Pausania corrigendus est Olympionicarum catalogus a Josepho Scaligero publicatus, ubi *Stratis* vocatur male. Error natus ex eo, quod forte literis fugientibus legebatur παγκρατιον και παλην νικ-ωατ ς, unde divinavit exscriptor νικων στρατις. Cum ergo Nicostratus ille victor renuntiatus fuerit Olymp. 204, a Troja vero capta ad primam Olympiadum numerentur anni quadringenti octo circiter, Hercules vero vixerit ante Trojam captam una generatione ad minus, manifestum est Nicostratum illum non posse numerari octavum ab Hercule secundum generationem, nam numerando triginta annos in unaquaque generatione, ut volunt chronologi, vix sufficerent quadraginta generationes. itaque vero verius est debere legi η αφ' Ηρακλεους, et intelligi non de stirpe, sed de victoriis Olympiacis luctæ et pancratii. P.

ib. ουδεν κωλυει.] doctam *Palmerii*

ἑκατέρων ἀλκιμώτερον, εἰ αὐτὸς μὲν αἴσχιστος ὀφθείη τὴν ὄψιν· Ἀλκαῖος δὲ ὁ καλὸς ὁ Μιλήσιος, ἀνταγωνίζοιτο αὐτῷ, καὶ ἐρώμενος, ὥς φασι, τοῦ Νικοστράτου ὤν. καὶ τοίνυν ἡ ἱστορία, εἰ μὲν ἄλλως τὸ τερπνὸν παρεμπορεύσαιτο, πολλοὺς ἂν τοὺς ἐραστὰς ἐπισπάσαιτο· ἄχρι δ᾽ ἂν καὶ μόνον ἔχῃ τὸ ἴδιον ἐντελές, λέγω δὲ τὴν τῆς ἀληθείας δήλωσιν, ὀλίγον τοῦ κάλλους φροντιεῖ.

Ἔτι κἀκεῖνο εἰπεῖν ἄξιον, ὅτι οὐδὲ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ κομιδῇ μυθῶδες, καὶ τὸ τῶν ἐπαίνων μάλιστα προσάντες παρ᾽ ἑκάτερον τοῖς ἀκούουσιν· ἢν μὴ τὸν συρφετὸν καὶ τὸν πολὺν δῆμον ἐπινοήσαις, ἀλλὰ τοὺς δικαστικῶς, καί, νὴ Δία, συκοφαντικῶς προσέτι γε ἀκροασομένους, οὓς οὐκ ἄν τι λάθοι παραδραμόν, ὀξύτερον μὲν τοῦ Ἄργου ὁρῶντας,

conjecturam libenter transtuli quod pulchra sane et ingeniosa, quodque apud multos plurimum forte habeat auctoritatis. Sed ei assentire nequaquam possum. nam primum structa est concursu tot suppositionum, rerumque fortuitarum, ut hæc consideratio, vel sola, meo quidem judicio sufficiens illius refutatio foret. at sunt et aliæ causæ cur non sit admittenda. quid enim facit ad rem quotus ordine sit Nicostratus? paulum, quæso, *Palm.* sensum considera: *etsi Nicostratus pulcher non sit, nihil tamen probibet quin octavus ab Hercule numeretur victor Olympiacus.* minime sane respicit Lucianus ad ullam Olympicorum victorum ordinem ut suum stabiliat argumentum. ista igitur literula *η*, cujus ope *Pal.* acutum nobis ostendit ingenium, omnino rejicienda est, et per *ἀφ᾽ Ἡρακλέους γενέσθαι* intelligendum existimo, *ab Hercule natum*, id est *fortem*, *generosum*, *dignum ut editus Hercule censeatur:* sicut eodem modo virum robustum hodie dicimus *Herculem.*

2 Ἀλκαῖος.] de hoc tacent.
M. du S.

ibid. Μιλήσιος.] vide notas ad c. 14.

suorum fortior, licet aspectu esset fœdissimus; Alcæus autem Milesius, pulcher ille, cum ipso certaret, amasius idem, ut aiunt, Nicostrati. Historia igitur, si quidem jucunditatem corollarii cujusdam instar adjiciat *utilitati*, multos alliciat. Verum quamdiu vel solam illam suam perfectionem habuerit, declarationem veritatis dico, pulchritudinem parum curabit.

10. Illud adhuc dicere e re fuerit, neque jucundum in historia esse, quod sit plane fabulosum; et laudare rem maxime adversam in utramque partem esse audientibus, si non fæcem populi, et plebem cogites, sed hos, qui judicum more, quin calumniatorum insuper, audituri sunt; quos nihil fugiat, acutius videntes Argo, et ex omni parte corporis; tum

10 παρ' ἑκατερον.] variæ sunt hujus loci interpretationes apud viros doctos; nec miror cum primo aspectu obscurus admodum videatur. de utraque auditorum parte intelligit *Solanus*, laudatis scilicet et laudes audientibus: at omnium sæculorum experientia nos nimium eheu! docet, laudes suaviter laudatorum aures titillare, seseque in eorum corda sensim sine sensu insinuare. verisimilius *Gesn.* conjectat παρ' ἑκατερον innuere difficultatem laudandi proprie, cum vel nimis videaris prodigus vel parcus nimis. attamen illius opinionem non amplector 1°. quod jam Lucianus proximo capite regulas in laudando observandas præscripsit, et 2°. quod illa interpretatio non admitti potest cum τοις ακουουσιν sed cum τω γραφοντι: laudare enim non est Res difficilis *audientibus*, at *scribenti*. illam itaque rejicio et sic interpretor: non in historia jucundum est quod est plane fabulosum; et maxime laudes immoderatæ audientibus fastidium afferunt παρ' ἑκατερον *in utramque partem*, id est, ob duas causas, quod scilicet fabulosæ sint, et quod sint *laudes*. fabula enim laudes continens immeritas, in historia dupliciter odiosa est.

13 του Αργυ.] cui centum erant oculi, stellarum ad instar micantes.

καὶ πανταχόθεν τοῦ σώματος, ἀργυραμοιβικῶς δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμένα, εὐθὺς ἀπορρίπτειν, παραδέχεσθαι δὲ τὰ δόκιμα, καὶ ἔννομα, καὶ ἀκριβῆ τὸν τύπον· πρὸς οὓς ἀποβλέποντα χρὴ καὶ συγγράφειν, τῶν δ' ἄλλων ὀλίγον φροντίζειν, κἂν διαρραγῶσιν ἐπαινοῦντες. ἢν δ' ἀμελήσας ἐκείνων, ἡδύνῃς πέρα τοῦ μετρίου τὴν ἱστορίαν μύθοις, καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ θωπείᾳ, τάχιστ' ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἐξεργάσαιο τῷ ἐν Λυδίᾳ Ἡρακλεῖ. ἑωρακέναι γάρ πού σε εἰκὸς γεγραμμένον, τῇ Ὀμφάλῃ δουλεύοντα, πάνυ ἀλλόκοτον σκευὴν ἐσκευασμένον, ἐκείνην μὲν, τὸν λέοντα αὐτοῦ περιβεβλημένην, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχουσαν, ὡς Ἡρακλέα δῆθεν οὖσαν, αὐτὸν δὲ, ἐν κροκωτῷ, καὶ πορφυρίδι, ἔρια ξαίνοντα, καὶ παιόμενον ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης τῷ σανδάλῳ· καὶ τὸ θέαμα αἴσχιστον, ἀφεστῶσα ἡ ἐσθὴς τοῦ σώματος, καὶ μὴ προσιζάνουσα, καὶ τοῦ θεοῦ τὸ ἀνδρῶδες ἀσχημόνως καταθηλυνόμενον.

Καὶ οἱ μὲν πολλοὶ, ἴσως καὶ ταῦτά σου ἐπαινέσονται· οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μάλα ἡδὺ, καὶ ἐς κόρον γελάσονται, ὁρῶντες τὸ ἀσύμφυλον, καὶ ἀνάρμοστον, καὶ δυσκόλλητον τοῦ πράγματος. ἑκάστου

8 τῷ ἐν Λυδίᾳ Ἡρακλεῖ.] per multi ſunt Hercules de quibus enarrant multa *Diod. Sicul. Cicer. Varr.* &c. is de quo nunc agitur Jovis fuit filius et Alcmenes, uxoris Amphitrionis

trapezitica ratione ſingula quæ dicuntur explorantes, ut adulterina abjiciant protinus, proba autem, et legitima, et accurate expreſſa, recipiant: ad quos videlicet inter ſcribendum oportet reſpicere, parum autem curare alios, ſi vel rumpantur laudando. Sin his neglectis, condias ultra modum hiſtoriam fabulis et laudibus, et lenocinio reliquo, facillime eam ſimilem reddideris Herculi in Lydia: veriſimile enim eſt alicubi eum te vidiſſe pictum, ut ſervit Omphalæ, habitu indutum plane alieno: illam quidem Leonina tectam, clavamque manu tenentem, nempe quaſi Hercules ſit; ipſum vero in crocoto, et purpura, carpentem lanas, et ſandalio Omphales percuſſum. Turpiſſimum illud eſt ſpectaculum, quod recedit a corpore veſtis, nec ſatis applicatur, et quidquid in deo virile eſt, indecore effeminatur.

11. Ac vulgus quidem, hæc ipſa fortaſſe in te laudaverit: at illi pauci, quos tu contemnis, ſuaviter ſane et ad ſatietatem ridebunt, videntes rem abſurdam, incongruam et combinari neſciam. Singulo-

Thebarum Regis; idem qui apud Græcos et Romanos colebatur. natus eſt juxta Herodotum, centum annis ante Trojæ excidium, hoc eſt MCCCLXXXII ante *Chri.* cum ejus ingentia facta omnium ſermone percrebuiſſent in Lydia, Omphale Regina, ejus amore capta, illum accerſivit ejuſque pectus tanto etiam amore inflammavit, ut effeminatiſſimam vivere vitam non erubeſceret. Extant adhuc nonnulla monumenta quæ Herculem et Reginam, ſicut noſter deſcribit, exhibent. Herculis furores et mors duabus Euripidis tragœdiis principium dederunt: ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ *Hercules Furens,* et ΗΡΑΚΛΕΙΔΑΙ *Heraclidæ.*

21 ἑκάστου γὰρ δὴ ἴδιόν τι, καλόν ἐστιν.] *ſingulorum enim propria quædam pulchritudo eſt:* ſic noſter. at melius vertit *Bened. nam quod uniuſcujuſque rei proprium eſt, id pulchrum eſt.*

γὰρ δὴ ἴδιόν τι, καλόν ἐστιν. εἰ δὲ τοῦτο ἐναλλάξειας, ἀκαλλὲς τὸ αὐτὸ παρὰ τὴν χρῆσιν γίγνεται. ἐῶ λέγειν ὅτι οἱ ἔπαινοι, ἑνὶ μὲν ἴσως τερπνοί, τῷ ἐπαινουμένῳ, τοῖς δ' ἄλλοις, ἐπαχθεῖς· καὶ μάλιστα ἢν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχωσιν· οἵους αὐτοὺς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν εὔνοιαν τὴν παρὰ τῶν ἐπαινουμένων θηρώμενοι, καὶ ἐνδιατρίβοντες, ἄχρι τοῦ πᾶσι προφανῆ τὴν κολακείαν ἐξεργάσασθαι· οὐδὲ γὰρ κατὰ τέχνην αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν, οὐδ' ἐπισκιάζουσι τὴν θωπείαν· ἀλλ' ἐμπεσόντες, ἀθρόα πάντα καὶ ἀπίθανα, καὶ γυμνὰ διεξίασιν.

Ὥστε οὐδὲ τυγχάνουσιν οὗ μάλιστα ἐφίενται· οἱ γὰρ ἐπαινούμενοι πρὸς αὐτῶν, μισοῦσι μᾶλλον, καὶ ἀποστρέφονται ὡς κόλακας, εὖ ποιοῦντες, καὶ μάλιστα ἢν ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὦσιν. ὥσπερ Ἀριστοβούλου μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου, καὶ Πώρου, καὶ ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦτο μάλιστα τὸ χωρίον τῆς γραφῆς (ᾤετο γὰρ χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα τῷ βασιλεῖ, ἐπιψευδόμενος ἀριστείας τινὰς αὐτῷ, καὶ ἀναπλάττων ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας) λαβὼν ἐκεῖνος τὸ βιβλίον, (πλέοντες δ' ἐτύγχανον ἐν τῷ

14 Ἀριστοβούλου.] Aristobulus, sicut ait *Voss.* inter comites Alexandri fuit: et post mortem Regis suam de rebus ab eo gestis historiam perscripsit, quemadmodum tradit *Arrianus* initio historiæ de expeditione Alexandri; ubi duos illos, Aristobulum hunc et Ptolemæum, Lagi filium, imprimis sequi se velle profitetur. at enim quomodo sit ut quem commen-

rum enim propria quædam pulchritudo eſt. Horum vero ſi vices permutes, deforme idem, quia extra uſum ſuum, fuerit. Mitto dicere, laudes uni quidem forte jucundas, illi nempe, qui laudatur, cæteris vero graves, in primis ſi immodicos exceſſus habeant, quales vulgus *ſcribentium* facit, dum aucupantur eorum quos laudant benevolentiam, et in iis eo uſque morantur, donec manifeſtam omnibus adulationem efficiant. Neque enim arte hoc facere norunt, nec adulationem inumbrant. Sed facto impetu, conferta omnia et improbabilia, et nuda perſequuntur.

12. Adeo ut neque aſſequantur id quod maxime concupiſcunt. Qui enim ab ipſis laudantur, odio magis illos habent, et tanquam adulatores averſantur, bene illi quidem, maxime ſi virili *et magno* ſint animo. Quemadmodum, cum ſolitariam Alexandri cum Poro pugnam ſcripſiſſet Ariſtobulus, et illum maxime libri ſui locum ei prælegeret: putabat enim maximam ſe a Rege gratiam initurum, quod mentiendo fortia quædam facta illi adſtrueret, et opera fingeret vero majora: arreptum ille librum, commodum au-

dat Arrianus, eundem irrideat Lucianus? non exiſtimem cum *Solano* Ariſtobulum novam et ab hac diverſam ſcripſiſſe hiſtoriam: (parum enim veriſimile videtur ignavum adulatorem fieri poſtea ſcriptorem accuratum) ſed potius crediderim multa in illius hiſtoria viſa eſſe Arriano digna quæ ſumerentur. ſic *Horatius* de *Lucilio* ſat. iv. l. 1. *cum flueret lutulentus erat quod tollere velles.*

15 Πωρυ.] Porus, Rex partis Indiæ quæ jacet inter flumen Hydaſpem et Aceſinem, ab Alexandro victus et interrogatus quomodo ſe vellet tractari, reſpondit *Regie*, rurſumque interrogatus, ecquid vellet præterea, omnia in *Regie* contineri addidit. miratus itaque Alexander magnanimitatem viri, majorem priſtina ditionem ei ſubdidit.

ποταμῷ τῷ Ὑδάσπει) ἔρριψεν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸ ὕδωρ, ἐπειπών, "καὶ σὲ δὲ οὕτως ἐχρῆν, ὦ Ἀριστόβουλε, τοιαῦτα ὑπὲρ ἐμοῦ μονομαχοῦντα, καὶ ἐλέφαντας ἐν ἀκοντίῳ φονεύοντα." καὶ ἔμελλέ γε οὕτως ἀγανακτήσειν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε οὐδὲ τὴν τοῦ ἀρχιτέκτονος τόλμαν ἠνέσχετο, ὑποσχομένου τὸν Ἄθω εἰκόνα ποιήσειν αὐτοῦ, καὶ μετακοσμήσειν τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότητα τοῦ βασιλέως· ἀλλὰ κόλακα εὐθὺς ἐπιγνοὺς τὸν ἄνθρωπον, οὐκ ἔτ' οὐδ' ἐς τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχρῆτο.

Ποῦ τοίνυν τὸ τερπνὸν ἐν τούτοις, ἐκτὸς εἰ μή τις κομιδῇ ἀνόητος εἴη, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινούμενος, ὧν παρὰ πόδας οἱ ἔλεγχοι; ὥσπερ οἱ ἄμορφοι τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστά γε τὰ γύναια τοῖς γραφεῦσι παρακελευόμενα ὡς καλλίστας αὐτὰς γράφειν· οἴονται γὰρ ἄμεινον ἕξειν τὴν ὄψιν, ἢν ὁ γραφεὺς αὐταῖς ἐρύθημά τι πλεῖον ἐπανθίσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐγκαταμίξῃ πολὺ τῷ φαρ-

1 Ὑδάσπει.] Hydaſpes magnus Indiæ fluvius, diverſus ab illo quem *Virg*. Georg. 4. nuncupat *Medium Hydaſpem*; is enim Medos alluit, et alter fuit terminus Alexandri victoriarum in India. Horat. Ode 22. l. 1. illum vocat *fabuloſum*. multa equidem de illo fabulantur; ut quod arenam volvat auream, quod Gemmas producat, quod tanto ſonitu vortices agat, undas collidat, ſpumas attollat, ut remiges Alexandri, ſicut ait *Arri*. reddiderit attonitos et ſtupentes.

5 Ἀρχιτέκτονος.] *Dinocratis* ſcilicet cujus hiſtoria ſcitu digna. is cum Alexandro innoteſcere cuperet, nec facilem ad eum aditum reperiret, ad hanc tandem artem confugit. unctus, et corona populea redimitus, pellem etiam Leoninam, cætera

tem in Hydaspe fluvio navigabant, præcipitem in aquam abjecit, addens, *te quoque oportebat, Aristobule, ita tractari, qui istam pro me pugnam susceperis, et jaculo elephantos interficias.* Et debebat ita indignari Alexander, qui neque architecti conatum ferret, polliciti, se Athonem statuam ipsius facturum, et in Regis simulacrum transformaturum esse montem. Sed adulatorem statim hominem intelligens, non amplius illo, neque ad alia similiter *ut antea* usus est.

13. Ubi igitur in hisce jucunditas, nisi si quis plane sit stupidus, ut se in talibus laudari gaudeat, quorum e vestigio ostendi vanitas possit: ut homines deformes, præsertim mulierculæ, quæ pictoribus injungunt, se ut quam pulcherrimas pingant. Putant enim speciosiores se futuras, si plus floridi ruboris pictor adhibeat, et album multum pigmento admis-

nudus, induit: eoque ornatu locum petit qua Alexandro iter futurum sciebat. eo viso rident comites, Alexander ipse, novo spectaculo illectus, hominem alloquitur, et mox suscipit. hinc tanta viri fortuna, quam ut aulicæ artes ædificaverant, ita adulatio nimia deinde subvertit. vid. *Vitruvium* in præf. at Plutarcho *Stasicrates* audit, non *Dinocrates*, sed *Dinocratis* etiam nomine occurrit apud *Plin.* et *Strab.* VII. qui Alexandriam, ab eo ad Chlamydis formam descriptam et conditam, memoriæ prodidit. M. du S.

6 Αθω.] mons Græciæ in Macedonia, adeo altus ut umbram usque ad Lemnum, vel Stalimene, paulo ante solis occasum extendat. εστιν δ' ο Αθων ορος μαστοειδες, οξυτατον, υψηλοτατον, ου οι την κορυφην οικουντες ορωσι τον ηλιον ανατελλοντα, προ ωρων γ. της εν τη παραλια ανατολης. *Strab. est Athon mons mammæ similis, acutissimus, altissimus, cujus verticis incolæ vident solem orientem tribus horis ante eos qui ad littus maris degunt.* ibi est Isthmus quem Xerxes, in Græciam bellum inferens, rescidit ut transirent naves. Athonem hodie incolunt Græci monachi, qui *cologeri* appellantur ex καλος *pulcher* et γηρας *senectus*; hinc nomen *Agios oros* vel monte Santo sortitus est Athon.

μάκρῳ. τοιοῦτοι τῶν συγγραφόντων οἱ πολλοί εἰσι, τὸ τήμερον, καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χρειῶδες, ὅ, τι ἂν ἐκ τῆς ἱστορίας ἐλπίσωσι, θεραπεύοντες. οὓς μισεῖσθαι καλῶς εἶχεν, ἐς μὲν τὸ παρὸν, κόλακας προδήλους, καὶ ἀτέχνους ὄντας· ἐς τοὐπιὸν δὲ, ὕποπτον ταῖς ὑπερβολαῖς τὴν ὅλην πραγματείαν ἀποφαίνοντας. εἰ δέ τις πάντως τὸ τερπνὸν ἡγεῖται καταμεμίχθαι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ, πάσῃ τὰ ἄλλα, ἃ σὺν ἀληθείᾳ τερπνά ἐστιν ἐν τοῖς ἄλλοις κάλλεσι τοῦ λόγου· ὧν ἀμελήσαντες οἱ πολλοὶ, τὰ μηδὲν προσήκοντα ἐπεισκυκλοῦσιν.

Ἐγὼ δ᾽ οὖν καὶ διηγήσομαι ὁπόσα μέμνημαι ἔναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τινῶν, καὶ, νὴ Δία, ἐν Ἀχαΐᾳ πρῴην ἀκούσας τὸν αὐτὸν τοῦτον πόλεμον διηγουμένων· καὶ πρὸς Χαρίτων, μηδεὶς ἀπιστήσῃ τοῖς λεχθησομένοις, ὅτι γὰρ ἀληθῆ ἐστι κἂν ἐπωμοσάμην, εἰ ἀστεῖον ἦν ὅρκον ἐντιθέναι συγγράμματι· εἷς μέν τις αὐτῶν ἀπὸ Μουσῶν εὐθὺς ἤρξατο, παρακαλῶν τὰς θεὰς συνεφάψασθαι τοῦ συγγράμματος. ὁρᾷς ὡς ἐμμελὴς ἡ ἀρχὴ, καὶ περὶ πόδα τῇ ἱστορίᾳ, καὶ τῷ τοιούτῳ εἴδει τῶν λόγων πρέπουσα; εἶτα μικρὸν ὑποβὰς, Ἀχιλλεῖ μὲν, τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα εἴκαζε, Θερσίτῃ δὲ, τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, οὐκ εἰδὼς ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἦν αὐτῷ, εἰ Ἕκτορα μᾶλλον ἢ

ceat. Tale eſt vulgus hiſtoricorum, qui præſenti tempori, et ſuæ rei, et utilitati, quam ſperant ex hiſtoria, ſerviant: quos bonum erat odiſſe, qui in præſens quidem adulatores manifeſti et inertes ſint, in futurum autem ſuis exceſſibus ſuſpectam totam rem faciant. Si quis vero putat, omnino jucunditatem admiſtam eſſe debere hiſtoriæ, ille reliqua adſpergat, quæ cum veritate jucunda ſunt in aliis orationis ornamentis, quibus neglectis vulgares illi ea, quæ nihil ad rem faciunt, inculcant.

14. At ego etiam enarrabo, quæcunque memini nuper in Ionia ex hiſtoricis quibuſdam, et profecto in Achaia etiam, audita, idem hoc bellum enarrantibus. Et per *ego vos* Gratias *obſecro*, nemo his quæ dicentur fidem deneget: vera enim eſſe jurare etiam poſſim, ſi urbanum eſſet jusjurandum ſcripto interponere. Unus quidem illorum aliquis a Muſis ſtatim initium fecerat, precatus Deas, ut manum ſcriptioni ſecum admoveant. Vides quam concinnum principium, et conveniens hiſtoriæ, quæque tale orationis genus deceret. Tum paullum ingreſſus Achilli quidem noſtrum principem comparabat, Therſitæ autem Regem Perſarum, ignarus, tanto ſibi præſtantiorem futurum fuiſſe Achillem, ſi Hectorem potius

7 πασῃ.] diſtinctione juvimus hunc locum et interpretatione; jungebant ἱστορίᾳ πασῃ et interpretabantur *omni hiſtoriæ*: ſic laborabant ſequentia. nobis πασῃ eſſe Aoriſtus primus ex πάσσω vel πάττω quod de coloribus et pigmentis uſurpari notum eſt. J. M. G.

20 Ἀχιλλ.] Achilli, heroum maximo, noſtrum quidem principem comparat, Therſitæ autem, homini ignaviſſimo, Regem Perſarum: cum neſciat fatuus ille ſcriptor turpem eſſe palmam de imbelli nactam.

Θερσίτην καθῄρει· καὶ εἰ πρόσθεν μὲν ἔφευγεν ἐσθλός τις, ἐδίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων. εἶτ' ἐπῆγεν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ἐγκώμιον, καὶ ὡς ἄξιος εἴη συγγράψαι τὰς πράξεις, οὕτω λαμπρὰς οὔσας. ἤδη δὲ κατιὼν, ἐπῄνει καὶ τὴν πατρίδα τὴν Μίλητον, προστιθεὶς, ὡς ἄμεινον ποιοῖ τοῦ Ὁμήρου, μηδὲν μνησθέντος τῆς πατρίδος· εἶτ' ἐπὶ τέλει τοῦ φροιμίου ὑπισχνεῖτο διαῤῥήδην καὶ σαφῶς, ἐπὶ μεῖζον μὲν αἴρειν τὰ ἡμέτερα, τοὺς βαρβάρους δὲ καταπολεμήσειν καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν δύνηται· καὶ ἤρξατό γε τῆς ἱστορίας οὕτως, αἰτίας ἅμα τῆς τοῦ πολέμου ἀρχῆς διεξιών· "ὁ γὰρ μιαρώτατος, καὶ κάκιστ' ἀπολούμενος Οὐολόγεσος, ἤρξατο πολεμεῖν, δι' αἰτίην τοιάνδε." οὗτος μὲν τοιαῦτα.

Ἕτερος δὲ Θουκυδίδου ζηλωτὴς ἄκρος, οἷος εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ εἰκασμένος, καὶ τὴν ἀρχὴν ὡς ἐκεῖνος, σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι ἤρξατο, χαριεστάτην ἀρχῶν ἁπασῶν, καὶ θύμου τοῦ Ἀττικοῦ ἀποπνέουσαν· ὅρα γὰρ, Κρεπέρειος

5 την Μιλητον.] urbs maritima ad fluvium *Lycum*, Ioniæ caput; antiquitate, Coloniarum multitudine, et viris illustribus admodum clara. omnes enim pene urbes Euxini Ponti Propontidisque condiderunt Milesii. ibi natus est *Thales* unus de VII. sapientibus, qui princeps Græcorum indagationem caussarum naturalium et mathematicarum rerum instituit. illam egregie paucis verbis laudat *Pomponius: urbem quondam totius Ioniæ, belli pacisque artibus principem.* tristia hujus quondam florentissimæ urbis vestigia adhuc manent prope pagum

quam Therſitem interemiſſet, et ſi ante quidem fugiſſet fortis aliquis, hunc autem egiſſet multum præſtantior alter. Deinde ſubjunxit de ſe encomium quoddam, quamque dignus ſcriptor tam claris factis contigiſſet. Jam vero progreſſus, Miletum laudabat patriam ſuam, ſubjiciens, melius hac in re facere ſe quam Homerum, qui mentionem patriæ nuſquam fecerit. Deinde in fine prooemii pollicebatur totidem verbis et dilucide, ſe elaturum in majus res noſtras, barbaros autem bello, quantum poſſet, et ipſum oppreſſurum: atque incipiebat hoc modo hiſtoriam, ſimul cauſſas belli incepti perſequens, *Impuriſſimus enim, quique peſſime pereat! Vologeſus, bellare cœpit propter cauſſam ejuſmodi.* Hic quidem talia.

15. Alius vero ſummus Thucydidis imitator, præclare ad exemplum illud ſuum compoſitus, etiam initium ut ille a ſuo nomine fecerat, ſuaviſſimum omnium exordium, et quod thymum Atticum redoleat. Ecce enim, *Creperius Calpurnianus Pompeio-*

cui nomen *Palutſka.*

11 Ουολογεσος.] Vologeſus Parthorum Rex, qui bellum contra Romanos vario Marte Geſſit, ut fratrem Tiridaten in regna reponeret. hunc enim Romani ab Armeniæ Solio dejecerant, et Tigranen ad Regiam dignitatem provexerant.

15 και την αρχην] Sic enim incipit hiſtoria Thucydidis: Θουκυδιδης Αθηναιος ξυνεγραψε τον πολεμον των Πελοποννησιων και Αθηναιων, ως επολεμησαν προς αλληλους αρξαμενος ευθυς καθισταμενου. vides omnia verbo tenus ab hoc deſcripta, præter ultimam vocem quæ forſan Luciani tempore in Codd. Thucyd. eo modo legebatur, quo a Calpurniano ſcripta eſt. de συνεγραψε pro ξυνεγραψε Thucydidis nimis minutum videatur: promiſcue apud Lucianum ſcribitur, neque adeo mutandum, quamvis ſequatur ξυνισταμενου. M. du S.

17 και θυμου του Αττικου.] ſunt qui per θυμον Αττικου *animum Atticum* intelligant: plurimi

Καλπουρνιανὸς Πομπηϊουπολίτης, συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Παρθυαίων καὶ Ῥωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος εὐθὺς ξυνισταμένου· ὥστε μετά γε τοιαύτην ἀρχὴν, τί ἄν σοι τὰ λοιπὰ λέγοιμι, ὁποῖα ἐν Ἀρμενίᾳ ἐδημηγόρησε, τὸν Κερκυραῖον αὐτὸν ῥήτορα παραστησάμενος; ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν, τοῖς μὴ τὰ Ῥωμαίων αἱρουμένοις, ἐπήγαγε, παρὰ Θουκυδίδου χρησάμενος ὅλον ἄρδην, πλὴν μόνου τοῦ Πελασγικοῦ, καὶ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν, ἐν οἷς οἱ τότε λοιμώξαντες ᾤκησαν; τὰ δ' ἄλλα καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας ἤρξατο, ὥστε καὶ ἐς Αἴγυπτον κατέβη, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν· καὶ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμεινεν εὖ ποιῶν. ἐγὼ γ' οὖν θάπ-

autem illam interpretationem, ut ineptam et a Luciani mente remotiſſimam, plane rejiciunt, fortiterque contendunt ad herbam fragrantem, *thymum* apud noſtrum reſpici. Conſtat equidem illam herbam Athenis multum in uſu fuiſſe ad cibos condiendos, nec me latet quod illius vis ad provocandum appetitum, facile illecebroſo hiſtoriæ nitori poſſit accommodari, ideoque huic opinioni minime repugno; at autem cur prior inepta debeat haberi non video.

1 Πομπηιουπολιτης.] Urbium a Pompeio conditarum ſuoque nomine inſignitarum tres ſunt præcipuæ; quarum una in Cilicia, et quæ hodie floret Navarreni regni caput *Pompejo* ſub nomine *Pampelune*, cujus meminit diligentiſſimus Ptolomæus; et altera urbs Galatiæ in Paphlagonia, de qua hic, ut opinor, agitur.

5 Κερκυραιον αυτον ρητορα.] Armenium oratorem indicare videtur qui a Romanis auxilium iiſdem verbis peteret, quibus Corcyræi apud Thucydidem ab Athenienſibus petunt. vid. Thucy. 1. c. M. du S.

6 Νισιβηνοις.] habitatoribus *Niſibis*, quæ urbs Meſopotamiæ ſeptentrionalis antiquiſſima celeberrimaque. ſita erat ad

politanus, descripsit bellum Parthorum et Romanorum, ut inter se pugnarunt; initio facto ab eo inde tempore, quo conflatum est. Ut post tale initium, quid reliqua tibi dicam, quomodo in Armenia concionatus sit, in medium producto ipso Corcyraeorum oratore? aut qualem Nisibenis, qui Romanas partes non essent secuti, pestilentiam immiserit, sumtam mutuo confertim totam a Thucydide, excepto solo *Pelasgico*, et *longis munitionibus*, in quibus habitabant qui tum laboraverant pestilentia? Cæterum etiam *inceperat ab Æthiopia*, ita ut deinde *in Ægyptum descenderet et in Regis terras multas*, et bonum factum, quod in illis mansit. Equidem sepelientem illum in Nisibi miseros Athe-

Mygdonium flumen, bidui via distans a fluvio Tigri, dictaque erat a Græcis *Antiochia Mygdoniæ* ob fertilitatem soli, illud generoso fundo Antiochiæ Syriæ comparantes. hodie *Nesbin*, pagus fere incognitus sub tyrannicam Turcorum dominationem.

8 Πελασγικον.] nomen est templi sub arcem ejusdem nominis Athenis extructi, in quo nefas erat habitare, quod ex illo loco insidias Atheniensibus Pelasgi struxissent. quoddam Oraculi Pythici carmen hoc ipsum his verbis vetabat: Πελασγικον αργον αμεινον. ut refert Thucyd. l. II. c. 17. itaque Diris devoverunt Athenienses siquis illic degeret, verumtamen ob repentinam necessitatem habitatum fuit.

10 απο Αιθιοπιας.] cur autem ex Æthiopia usque nugator ille petierit, aperiet lectus Thucyd. l. II. c. 48. apud hunc enim initium pestis illius ex Æthiopia, quæ per Ægyptum Grassata ac Lybiam Persarumque imperium, in Athenienses tandem irruit: quod insulsus hic scriptor secutus, contra fidem historiæ ad sua tempora transtulerat. Cœpit enim Seleuciæ vid. *Capit.* in Vero c. 8. et in eum locum *Salmasii* notas; et *Amm. Marcell.* quæ res observata medico summo hujus ætatis *Richardo Mead* persuasit pestem esse morbum Africanum, qui aliis in regionibus nunquam nascatur, sed ex Æthiopia ad alias gentes, si res recte investigetur, semper per contagium perlatus inveniatur.

τοντα αὐτὸν ἔτι καταλιπὼν τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβει, ἀπῆλθον· ἀκριβῶς εἰδὼς καὶ ὅσα ἀπελθόντος ἐρεῖν ἔμελλε. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ἐπιεικῶς πολὺ νῦν ἐστὶ, ὃ οἴεσθαι τοῦτο εἶναι τοῖς Θουκυδίδου ἐοικότα λέγειν, εἰ, ὀλίγον ἐντρέψας, τὰ αὐτοῦ ἐκείνου λέγοι τις, μικρὰ κἀκεῖνα, ὩΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΑΝ ΦΑΙΗΣ, ΟΥ ΔΙ' ΑΥΤΗΝ, ΝΗ ΔΙΑ, ΚἈΚΕΙΝΑ ΟΛΙΓΟΥ ΔΕΙΝ ΠΑΡΕΛΙΠΟΝ· ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς, πολλὰ καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, οὕτως ἀνέγραψε, καὶ τάφρον, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ γέφυραν, καὶ τὰ τοιαῦτα. καί μοι ἐννόησον ἡλίκον τὸ ἀξίωμα τῆς ἱστορίας, καὶ ὡς Θουκυδίδῃ πρέπον, μεταξὺ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων, τὰ Ἰταλιωτικὰ ταῦτ' ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα, καὶ ἐμπρέποντα, καὶ πάντως συνᾴδοντα.

Ἄλλος δέ τις αὐτῶν, ὑπόμνημα τῶν γεγονότων γυμνὸν συναγαγὼν ἐν γραφῇ, κομιδῇ πεζὸν, καὶ χαμαιπετὲς, οἷον καὶ στρατιώτης ἄν τις τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογραφόμενος, συνέθηκεν, ἢ τέκτων, ἢ κάπηλός τις συμπερινοστῶν τῇ στρατιᾷ. πλὴν ἀλλὰ μετριώτερός γε ὁ

vide librum quem Anglice de peste edidit, Latine etiam in exterorum gratiam in Hollandia excusum. M. du S.

1 Ἀθηναίους.] Athenienses urbane admodum vocat qui revera Romani erant, quia a Thucy. omnia mutuabatur fa-

nienses relinquens decessi, cum accurate nossem, quæ etiam post meum discessum dicturus erat. Nam rursus hoc etiam valde frequens nunc est, uti putent hoc esse Thucydideis similia dicere, si quis paucis immutatis ipsa illius verba dicat, etiam minuta illa, *Ut ipse quoque dicas*, *Non propter eandem*, *profecto*, *Et illa parum aberat quin omitterem* Idem enim hic scriptor multa etiam armorum et machinarum genera, ut Romani illa nominant, ita retulit, *fossam* ut illi, et *pontem*, et similia *dixit*. Et cogita mihi, quæ sit historiæ dignitas, et quam deceat Thucydidem, inter Attica nomina Italica ista interposita esse, quæ purpuræ instar ornatum addant, ac decentiam, omninoque consentiant,

16. Alius vero quidem ex illo numero, commentarium eorum, quæ gesta fuerant, nudum scripto congerens, pedestrem valde et humilem, composuit, qualem etiam miles *fecerit*, quæ fiunt quotidie, describens; aut faber aut caupo aliquis oberrans cum exercitu. Verum enim vero tolerabilior sane hic idiota

tuus ille apud quem Athenienses moriebantur. nemo ergo de emendatione cogitet textum depravatura. M. du S.

13 *ὥσπερ τὴν πορφύραν*. hujus loci sensum non mihi videtur arripuisse noster interpres; nec quomodo illius versione (*quæ purpuræ instar ornatum addant ac decentiam, omninoque consentiant*) sal acutus auctoris reddatur conjicere possum. Lucianus Græcam linguam comparat purpuræ, cui tanta inest, natura sua, pulchritudo, ut nihil ei sit additamenti: festiveque ridet illum historicum Latina verba Græcis interferentem, ut qui purpuræ ornamentum addere conetur. ideoque vertendum cum *Bened.* et ironice intelligendum, *tanquam purpuram ornantia, eique decora et prorsus consonantia*.

ἰδιώτης οὗτος ἦν, αὐτὸς μὲν αὐτίκα δῆλος ὢν, οἷος ἦν, ἄλλῳ δέ τινι χαρίεντι, καὶ δυνησομένῳ ἱστορίαν μεταχειρίσασθαι προπεπονηκώς. τοῦτο μόνον ἠπιστάμην αὐτοῦ, ὅτι οὕτως ἐπέγραψε τὰ βιβλία τραγικώτερον, ἢ κατὰ τὴν τῶν συγγραμμάτων τύχην· ΚΑΛΛΙΜΟΡΦΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΚΟΝΤΟΦΟΡΩΝ ἙΚΤΗΣ ἹΣΤΟΡΙΩΝ ΠΑΡΘΙΚΩΝ. καὶ ὑπεγέγραπτο ἑκάστῃ ἀριθμός, καί, νὴ Δία, καὶ τὸ προοίμιον ὑπέρψυχρον ἐποίησεν, οὕτω συναγαγών· οἰκεῖον εἶναι ἰατρῷ ἱστορίαν συγγράφειν, εἴγε ὁ Ἀσκληπιὸς μὲν Ἀπόλλωνος υἱός, Ἀπόλλων δὲ Μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι ἀρξάμενος ἐν τῇ Ἰάδι γράφειν, οὐκ οἶδ' ὅ, τι δόξαν, αὐτίκα μάλα ἐπὶ τὴν κοινὴν μετῆλθεν, ΙΗΤΡΕΙΗΝ μὲν

4 τραγικωτερον.] Callimorphi tragicam inſcriptionem vocat, quod ſuo nomini Καλλιμορ· adjecerit ιατρε της των κοντοφορων εκτης, quia hoc et a veterum conſuetudine eſt alienum, et faſtum præſe fert quendam tragicum, hoc eſt qualis Regibus in tragœdiis tribuitur. inde illud Satyrici. *Grande Sophocleo baccbatur carmen biatu.* Sic inferius c. 23. Και μεν Αλλως &c. quod ſi Lucianus vixiſſet noſtro tempore, et vidiſſet et inſcriptiones librorum portentoſas, nihil non grandibus verbis promittentes, et auctorum magnifica nomina, non uno verſu contenta, ut miſer Callimorphus præ his ſit modeſtiſſimus, quantum nigri ſalis illi fuiſſet perdendum, ad hanc inſaniam emendandam! J. G. G.

5 κοντοφορων εκτης.] ſubauditur ταξεως, *centuriæ ſextæ haſtatorum medicus.* ταξις eſt *centuria*, ut *ordo* apud Latinos. hinc *ordinis ductor*, centurio *Juſtin. ordines nemo niſi ſexagenarius duxit.* duæ ταξεις erant σύνταγμα, hoc eſt *manipulus.* ταξις non eſt Legio. J. G. G.

9 Ασκλεπιος.] de natalibus Æſculapii multæ ſunt vulgatæ fabulæ, de quibus fuſe *Pauſanias* l. 2. Apollinem ut illius patrem hic agnoſcit Lucianus, ut et Ovid. Metam. l. 11. ma-

erat, ipse quidem statim quis esset manifestus, sed qui alii venusto homini, et tractandæ historiæ perito, laborem præceperit. Illud solum in eo reprehendi, quod ita inscripserat libros suos, stilo magis quam pro fortuna librorum tragico, *Callimorphi, medici sextæ contariorum, historiarum Parthicarum*, et subscriptus erat uniuscujusque *libri* numerus. Etiam, me Jupiter, procœmium supra modum frigidum fecit, hac ratione concludens, *familiare esse medico scribere historiam, siquidem Æsculapius ipse sit Apollinis filius, Apollo autem musageta et eruditionis omnis princeps:* et quod, cum incepisset Ionica *consuetudine* scribere, nescio quo consilio ad communem subito transiit: ἰητρείην dicens

ter fuit Coronis, pulcherrima nympha, quæ Æsculapio jam Gravida arsit Juvenem *Ischien* Elati filium, et ob id crimen a Diana Apollinis sorore est interempta. accenso vero Rogo, e media flamma puerum Mercurius eripuit, eumque centauro Chironi, Artis Medicæ, Astronomiæ et Musicæ peritissimo, præbuit educandum. Æsculapii peritiam in arte medendi divino cultu dignati sunt Græci, eique templum Epidauri consecrarunt. allegoriam Æsculapii Tironum gratia hic insero. per Æsculapium, aerem intellige: per Apollinem vero, solem. salubritatem enim sol impertit aeri, ideoque pater illius haberi potest: et aer bonam producit valetudinem, ex quo finxerunt Æsculapium Medicinæ deum, eique Ὑγίειαν *Hygeiam* seu *valetudinem* pro filia dederunt.

12 ἰητρείην.] cui differentiæ Græcarum dialectorum non innotescunt, is facile ex hujus phrasis ordine posset existimare Lucianum quatuor hæc verba ἰητρείην· πείρην· ὁκόσα· νοῦσοι· ut exempla dialectici communis attulisse. at non ita est. scripta sunt Ionice, et communi consuetudine sonant ἰατρείαν· πεῖραν· ὁπόσα· νόσοι. igitur vera verborum dispositio ad Grammaticam loci constructionem est ut sequitur: καὶ ὅτι ἀρξάμενος ἐν τῇ Ἰάδι γράφειν, ΙΗΤΡΕΙΗΝ μὲν λέγων, καὶ ΠΕΙΡΗΝ καὶ ΟΚΟΣΑ, καὶ ΝΟΥΣΟΙ, οἶδ' ὅ,. π..δόξαν, αὐτίκα μάλα ἐπὶ τὴν κοινὴν μετῆλθεν, ΔΕΓΩΝ τὰ δ' ἄλλα, ὡς ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλεῖστα οἷα ἐκ τριόδου.

λέγων, καὶ ΠΕΙΡΗΝ, καὶ ὉΚΟΣΑ, καὶ ΝΟΥΣΟΙ, τὰ δ' ἄλλα, ὅσα ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλεῖστα, οἷα ἐκ τριόδου.

Εἰ δέ με δεῖ καὶ σοφοῦ ἀνδρὸς μνησθῆναι, τὸ μὲν ὄνομα ἐν ἀφανεῖ κείσθω, τὴν γνώμην δ' ἐρῶ, καὶ τὰ πρώην ἐν Κορίνθῳ συγγράμματα, κρείττω πάσης ἐλπίδος· ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ προοιμίου περιόδῳ, συνηρώτησε τοὺς ἀναγινώσκοντας, λόγον πάνσοφον δεῖξαι σπεύδων, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ πρέποι ἱστορίαν συγγράφειν. εἶτα μετὰ μικρὸν, ἄλλος συλλογισμὸς, εἶτα ἄλλος· καὶ ὅλως ἐν ἅπαντι σχήματι συνηρώτητο αὐτῷ τὸ προοίμιον. τὸ τῆς κολακείας ἐς κόρον· καὶ τὰ ἐγκώμια φορτικὰ, καὶ κομιδῇ βωμολοχικά· οὐκ ἀσυλλόγιστα μέντοι, ἀλλὰ συνηρωτημένα, καὶ συνηγμένα κἀκεῖνα. τὸ μὴν κἀκεῖνο φορτικὸν ἔδοξέ μοι, καὶ ἥκιστα φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, καὶ πώγωνι πολιῷ καὶ βαθεῖ πρέπον, τὸ ἐν τῷ προοιμίῳ εἰπεῖν, ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ἕξει ὁ ἡμέτερος ἄρχων, εἴγε τὰς πράξεις καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἀξιοῦσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον, εἴπερ ἄρα, ἡμῖν ἔδει καταλιπεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν.

Καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνου ὅσιον ἀμνημονεῦσαι, ὃς τοιάνδ' ἀρχὴν ἤρξατο. Ἔρχομαι ἐρέων περὶ Ῥωμαίων, καὶ Περ-

et *πέιρην*, et *ὁκόσα*, et *νῦσοι*· reliqua vero, quæ in uſu multitudinis ſunt, et pleraque, qualia *petuntur* e trivio.

17. Si vero me oportet ſapientis etiam viri mentionem facere, nomen quidem illius in obſcuro jaceat; dicam vero conſilium, et libros nuper Corinthi *editos*, ſpe omni præſtantiores. In principio enim, ſtatim prima proœmii periodo, interrogatione aggreſſus eſt lectores ſuos, ſtuduitque ſapientiſſimam rationem oſtendere, *ſolum nempe ſapientem decere hiſtoriam ſcribere*. Deinde paucis interjectis, ſyllogiſmus alius. Et in univerſum omni genere argumentandi per quæſtiones compoſitum ipſi fuerat proœmium. Adulationis *hic fuit* ad ſatietatem, laudes importunæ, et plane paraſiticæ; neque illæ tamen extra ſyllogiſmum, ſed interrogatæ et collectæ ipſæ etiam. Verum illud quoque importunum mihi videbatur, et minime virum philoſophum, et barbam canam prolixamque decens, quod in proœmio dixit, *illud eximium habiturum noſtrum principem, cujus actiones etiam philoſophi ſcribere jam dignentur*. Tale quid enim, ſi modo *omnino veri quid ſubeſt*, nobis exiſtimandum relinquere potius oportebat, quam ipſum dicere.

18. Neque vero fas fuerit mentionem prætermittere illius, qui hoc cœpit exordio. *Venio dicturus de Romanis*

C.17 Viget in hoc capite jocus elegans et ingenioſus, quo Luciani imaginem cogitatione fingere poſſumus, ut faceti viri et emunctæ naris.

6 *Κορινθω*.] vide ſupra notas ad c. 3.

σέων· καὶ μικρὸν ὕστερον· "ἔδεε γὰρ Πέρσῃσι γενέσθαι κακῶς." καὶ πάλιν, "ἦν Ὀσρόης, τὸν οἱ Ἕλληνες Ὀξυρόην ὀνυμέουσι." καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὁρᾷς, ὡς ὅμοιος οὗτος ἐκείνῳ, παρ᾿ ὅσον ὁ μὲν Θουκυδίδῃ, οὗτος δὲ Ἡροδότῳ εὖ μάλα ἐῴκει.

Ἄλλος τις ἀοίδιμος ἐπὶ λόγων δυνάμει, Θουκυδίδῃ καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀμείνων αὐτοῦ, πάσας πόλεις, καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία, καὶ ποταμοὺς ἑρμηνεύσας πρὸς τὸ σαφέστατον, καὶ ἰσχυρότατον, ὡς ᾤετο· ὃ δὴ, ἐς ἐχθρῶν κεφαλὰς ὁ ἀλεξίκακος τρέψειε· τοσαύτη ψυχρότης ἐπῆν ὑπὲρ τὴν Κασπιακὴν χιόνα, καὶ τὸν κρύσταλλον τὸν Κελτικόν. ἡ γοῦν ἀσπὶς ἡ τοῦ αὐτοκράτορος, ὅλῳ βιβλίῳ μόγις ἐξηρμηνεύθη αὐτῷ, καὶ Γοργὼν ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐκ κυανοῦ, καὶ λευκοῦ, καὶ μέλανος, καὶ ζώνη ἰριοειδὴς, καὶ δράκοντες ἑλικηδὸν, καὶ βοστρυχηδόν. ἡ μὲν γὰρ Οὐολογέσου ἀναξυρὶς, ἢ ὁ χαλινὸς τοῦ ἵππου, Ἡράκλεις, ὅσαι μυριάδες ἐπῶν ἑκάστου τούτων, καὶ οἵα ἦν ἡ Ὀσρόου κόμη, διανέοντος τὸν

2 Ὀσρόης.] probabile, imo certum est Osroen ducem fuisse exercitus a quo fusus est Severianus.

4 Ἡροδότῳ.] similem Herodoto hunc dicit historicum, quod eadem phrasi utatur: Ἔρχομαι ἐρέων &c.

6 Ἄλλος τις ἀοίδιμος &c.] quid hic sibi velit interpres obscurus me plane nescire fateri cogor. non adeo tamen implicitus est Luciani sensus, qui talis est, si recte judico: *accurate*

et Perſis. Et paullo poſt, *debebat enim Perſis male evenire.* Et rurſus, *erat Oſroës, quem Græci Oxyrhoën appellant.* Et alia id genus multa. Vides, ſimilis hic illi alteri, niſi quod iſte quidem Thucydidi, hic vero Herodoto admodum erat ſimilis.

19. Alias quidam dicendi facultate nobilis, Thucydidi autem ſimilis ipſe quoque, aut paullum illo melior, qui urbes omnes, et omnes montes, et campos et fluvios diſertiſſime elocutus fuerit, et vehementiſſimum, ut putabat, illud, *In hoſtium capita malorum depulſor vertat!* Tantum frigus inerat ſupra Caſpias nives et glaciem Gallicam. Clypeus igitur Imperatoris toto vix libro ab illo deſcriptus eſt, et *Gorgo* in umbone, *et oculi illius ex cæruleo et albo ac nigro, et balteus colore iridis, et dracones flexi in capreolos, et in cincinnos plexi.* Vologeſi quidem braccæ, aut frenum equi, Hercules, quot millia verſuum ſingula horum *occupant!* et qualis cæſaries Oſrois fuerit, cum

quidem deſcripſit montes &c. ſed ita frigide ut glacies non ſit frigidior; ideoque vertendum eſt, *alius quidam, dicendi facultate nobilis, Thucydidi ſimilis ipſe quoque, aut paulum illo melior, omnes urbes, montes omnes et campos et fluvios deſcripſit acuratiſſime et validiſſime ut putabat; ſed (quod in hoſtium capita malorum depulſor vertat) tantum frigus inerat* quantum *ſupra Caſpias nives et glaciem* Gallicam: *nam clypeus imperatoris* &c. in hac verſione unum tantum addidi verbum, ſcilicet *quantum*, quod quidem in textu quoque ſubintelligendum eſt. τοσαυτη ψυχροτης ενῆν ΟΣΗ υπερ την Κασπιακὴν χιονα &c.

13 Γοργων.] ex initio Iliad. Λ. ubi Agamemnonis Clypeus ſic deſcribitur. J. G. G.

16 Ουολογισου.] de hoc vide quod notatum eſt c. 14.

18 Οσροου κομη.] de coma Parthorum vid. Spanhem. 450 notante Solano.

Τίγρητα, καὶ ἐς οἷον ἄντρον κατέφυγε, κιττοῦ, καὶ μυρρίνης, καὶ δάφνης, ἐς ταυτὸ συμπεφυκότων, καὶ σύσκιον ἀκριβῶς ποιούντων αὐτό. σκόπει ὡς ἀναγκαῖα τῇ ἱστορίᾳ ταῦτα, καὶ ὡς οὐκ ἂν ἄνευ αὐτῶν ᾔδειμέν τι τῶν ἐκεῖ πραχθέντων.

Ὑπὸ γὰρ ἀσθενείας τῆς ἐν τοῖς χρησίμοις, ἢ ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἐπὶ τὰς τοιαύτας τῶν χωρίων καὶ ἄντρων ἐκφράσεις τρέπονται. καὶ ὁπόταν ἐς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπέσωσιν, ἐοίκασιν οἰκέτῃ νεοπλούτῳ, ἄρτι τοῦ δεσπότου κληρονομήσαντι, ὃς οὔτε τὴν ἐσθῆτα οἶδεν ὡς χρὴ περιβάλλεσθαι, οὔτε δειπνῆσαι κατὰ νόμον, ἀλλ' ἐμπηδήσας πολλάκις, ὀρνίθων, καὶ συείων, καὶ λαγῳῶν προκειμένων, ὑπερεμπίπλαται ἔτνους τινὸς, ἢ ταρίχου, ἔστ' ἂν διαρραγῇ ἐσθίων· οὗτος δ' οὖν, ὃν προεῖπον, καὶ τραύματα συνέγραψε πάνυ ἀπίθανα, καὶ θανάτους ἀλλοκότους. ὡς εἰς δάκτυλον τοῦ ποδὸς τὸν μέγαν τρωθείς τις, αὐτίκα ἐτελεύτησε· καὶ ὡς ἐμβοήσαντος μόνον Πρίσκου τοῦ στρατηγοῦ, ἑπτὰ καὶ εἴκοσι τῶν πολεμίων ἐξέθανον· ἔτι δὲ, καὶ ἐν τῷ τῶν νεκρῶν ἀριθμῷ,

1 *Τιγρητα.*] Tigris, magnus Aſiæ fluvius, ſic dictus quod tam velox eſſe videatur quam ſagitta, quæ *Tigris* appellatur apud Medos. fontes habet in montibus Armeniæ majoris. Seleuciæ ſe Euphrati jungens, cum eo fluit in Meſopotamiam cui inde nomen. illam enim cingunt et quaſi circulo claudunt Tigris et Euphrates. deinde invicem coeuntes prope

Tigrin tranſnaret: et in quale antrum confugerit, hederæ et myrti et lauri, ingenio ſibi ſuo implexarum, et umbroſum illud undique facientium. Vide, quam iſta ſint neceſſaria hiſtoriæ, et quam ſine iſtis nihil intellexiſſemus eorum, quæ ibi geſta ſunt!

20. Præ imbecillitate enim in utilibus *recte verſandi*, aut ignorantia dicendorum, ad tales regionum et antrorum deſcriptiones confugiunt, et cum in multas magnaſque res incidunt, ſimiles ſunt ſervo divitiarum inſueto, creta nuper domini ſui hereditate, qui neque veſtis novit quemadmodum induenda ſit, neque ex more cibum capere: ſed irruens ſæpe, cum tamen aves, et ſuillæ, et lepores appoſiti ſint, in pulmentum aliquod aut ſalſamentum uſque eo oppletur, ut ne rumpatur *metus ſit.* Ille igitur, quem modo dicebam, etiam vulnera deſcripſit omnino improbabilia, et mortes abſurdas, ut aliquis in pollice pedis vulneratus ſtatim exſpiraverit; et, ut inclamante ſolum Priſco duce, ſeptem et viginti hoſtium mortui ſint. Inſuper etiam in cæſorum numero, idque

Babyloniam, in mare Perſicum exeunt ambo. Moſes Tigrin vocat *chidkeli* Geneſ. xi. 14. ab antiquis nuncupabatur *Diglito* eique adhuc hodie nomen *Tegil* vel *Tigil.*

9 ἐοίκασιν οἰκέτῃ νεοπλούτῳ ἄρτι τοῦ δεσπότου κληρονομηκότι.] quis putet eum locum ſic verti poſſe: *ſimiles ſunt ſervo divitiarum inſueto, Creta nuper domini ſui hereditate?* non poſſum credere ſic ſcripſiſſe noſtrum. venit in mentem *Creto* eſſe legendum; tunc enim rectius ſe haberet interpretatio. verbatim, *ſimiles ſunt ſervo recenti diviti, domini ſui nuper herede facto.*

18 Πρίσκου.] Statius Priſcus dux Romanorum, quem *Capitolinus* in Marc. Antonin. Philoſoph. memorat his verbis: *Geſtæ ſunt res in Armenia proſpere per Statium Priſcum Artaxatis captis.*

τοῦτο μὲν, καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα ἐν ταῖς τῶν ἀρχόντων ἐπιστολαῖς, ἐψεύσατο. ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῳ, τῶν μὲν πολεμίων ἀποθανεῖν μυριάδας ἑπτὰ, καὶ τριάκοντα, καὶ ἓξ πρὸς διακοσίαις· Ῥωμαίων δὲ, μόνους δύο, καὶ τραυματίας γενέσθαι ἐννέα· ταῦτα οὐκ οἶδα εἴ τις ἂν εὖ φρονῶν, ἀνάσχοιτο.

Καὶ μὴν κἀκεῖνο λεκτέον, οὐ μικρὸν ὄν. ὑπὸ γὰρ τοῦ κομιδῇ Ἀττικὸς εἶναι, καὶ ἀποκεκαθάρθαι τὴν φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ἠξίωσεν οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα ποιῆσαι τῶν Ῥωμαίων, καὶ μεταγράψαι ἐς τὸ Ἑλληνικόν, ὡς Κρόνιον μὲν, Σατουρνῖνον λέγειν, Φρόντιν δὲ, τὸν Φρόντωνα, Τιτάνιον δὲ, τὸν Τιτιανόν, καὶ τἄλλα πολλῷ γελοιότερα. ἔτι ὁ αὐτὸς οὗτος, περὶ τῆς Σεβηριανοῦ τελευτῆς ἔγραψεν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι πάντες, ἐξηπάτηνται οἰόμενοι ξίφει τεθνάναι αὐτὸν, ἀποθάνοι δὲ ἀνὴρ, σιτίων ἀποσχόμενος· τοῦτον γὰρ αὐτῷ ἀλυπότατον δόξαι τὸν θάνατον· οὐκ εἰδὼς ὅτι τὸ μὲν πάθος ἐκεῖνο πᾶν, τριῶν, οἶμαι, ἡμερῶν ἐγένετο· ἀπόσιτοι δὲ, καὶ ἑπτὰ διαρκοῦσιν οἱ πολλοί· ἐκτὸς εἰ μὴ τοῦθ' ὑπολάβοι τις, ὡς Οσρόης εἱστήκει περιμένων ἔστ' ἂν Σεβηριανὸς λιμῷ ἀπόληται, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπήγαγε διὰ τῆς ἑβδόμης.

1 *Αρχοντων επιστολαις.*] quas Epistolas intelligat haud facile dixeris, sed tum eo phrasi *των Αρχοντων* tum ex historia quæ memorat Lucium verum, dum bellum illud gerebatur, sedisse

etiam præter scripta in principum epistolis mentitus est. Ad Europum enim hostium quidem cecidisse trecenties, et septuagies mille ducentos et sex: Romanorum vero solos duos, saucios autem factos novem. Hæc nescio an sanæ mentis aliquis ferat.

21. Verum illud quoque dicendum, quod non pusillum est. Præ nimio Atticismi studio, et accuratissimæ circa linguam puritatis, ausus est talia etiam Romanorum nomina facere, et transferre in Græcum, ut pro Saturnino Κρόνιον diceret, Φρόντιν autem Frontonem, Titianum porro Τιτάνιον, et reliqua magis etiam ridicula. Ad hæc idem hic de Severiani exitu scripsit, deceptos esse alios omnes, qui ferro illum mortuum putent; periisse autem virum inedia, hoc enim mollissimum mortis genus illi visum, ignorans, totum quod ille passus est, trium puto dierum fuisse; qui vero cibo abstinent, etiam septem dies durare multos; nisi quis hoc putet, stetisse Osroën expectantem dum fame periret Severianus, et ob id ipsum per septem dies non supervixisse.

Antiochiæ; proclive est suspicari de litteris Prisci et Cassii, ad imperatorem Lucium verum, intelligendum esse, quas vulgaverint imperatores ut tanta victoria innotesceret. M. du S.

2 *Εὐρωπῷ.*] inter urbes Græcanicas, a Macedonibus in Media conditas, Strabo memorat *Ragejam* a Nicatore structam, quam ipse Europum appellavit.

13 Σεουηριανὸν.] *Dio* in Hadria. loquitur de duce ejusdem nominis qui nonagenarius ab Hadriano Cæsus fuit, vir tantæ virtutis ut a Trajano dignus imperio pronuntiatus fuerit. eundem atque hunc putat esse *Solanus*; at causam istius opinionis nequaquam conjicere possum, cum hic quidem in Asia post fusum exercitum mortem sibi intulisse, alter vero Romæ interfectus fuisse videatur. *Capitol.* de Vero imperatore hæc habet verba: *nam cum interfecto legato, Cæsis Legionibus* &c. hunc legatum esse Severianum nostrum plusquam probabile est.

Τοὺς δὲ καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν, ὦ καλὲ Φίλων, ἐν ἱστορίᾳ χρωμένους, οὓς ἄν τις θείη, τοὺς λέγοντας, "ἐλέλιξε μὲν ἡ μηχανὴ, τὸ τεῖχος δὲ πεσὸν, μεγάλως ἐδούπησε" καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἱστορίας· "Ἔδεσσα μὲν δὴ οὕτω τοῖς ὅπλοις περιεσμαραγεῖτο, καὶ ὄτοβος ἦν, καὶ κόναβος ἅπαντα ἐκεῖνα, καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμερμήριζεν,* ᾧ τρόπῳ μάλιστα προσαγάγοι πρὸς τὸ τεῖχος·" εἶτα μεταξὺ οὕτως εὐτελῆ ὀνόματα, καὶ δημοτικὰ, καὶ πτωχικὰ πολλὰ παρενεβέβυστο, "τὸ, ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυρίῳ," καὶ, "οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐγχρήζοντα," καὶ, "ἤδη λελουμένοι περὶ αὐτοὺς ἐγίγνοντο." καὶ τὰ τοιαῦτα· ὥστε τὸ πρᾶγμα ἐοικὸς εἶναι τραγῳδῷ, τὸν ἕτερον μὲν πόδα, ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπιβεβηκότι, θατέρῳ δὲ, σάνδαλον ὑποδεδεμένῳ.

Καὶ μὴν καὶ ἄλλους ἴδοις ἂν, τὰ μὲν προοίμια λαμπρὰ, καὶ τραγικὰ, καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακρὰ συγγράφοντας, ὡς ἐλπίσαι θαυμαστὰ ἡλίκα τὰ μετὰ ταῦτα πάντως ἀκούσεσθαι, τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ τῆς ἱστορίας μικρόν τι καὶ ἀγεννὲς ἐπάγοντας, ὡς καὶ τοῦτο ἐοικέναι παιδίῳ,

c. 22 optimo jure noster increpat in hoc capite insulsum scriptorem, qui stylo turgido simplicem historiæ majestatem inquinat. Est enim unicuique rei proprium dicendi genus, quod ultra citrave nequit consistere rectum ut ait Horat. et Lucianus ipse c. xi. ἑκάστου γὰρ δὴ ἴδιον τι, καλὸν ἐστιν. historia autem ratione dicendi rebus accommodata scribenda est: facta

22. Eos vero quo quis loco ponat, jucundiſſime Philo, qui Poëticis in hiſtoria verbis utuntur, *deditque ſtridorem Machina, procumbenſque murus tonuit vehementer.* Et rurſus in alio libro præclaræ hiſtoriæ, *Edeſſa quidem igitur adeo quaſſis circumſonat armis, ſtrepituſque fuere et tumultus illa omnia.* Et *Dux verſat ſub pectore curas, qua maxime ratione ad muros accedat.* Deinde inter hæc, vilia adeo nomina, et plebeia et mendicorum propria multa inculcata erant, *Epiſtolavit campiductor Domino*, et, *Milites mercabantur illa quibus indigebant*, et, *Jam loti ad illos aderant*, et ſimilia: ut ſimilis ea res eſſet tragœdo, qui altero quidem pede alto cothurno nitatur, alterum autem ſandalio devinctum gerat.

23. Ac videas etiam alios, prooemia quidem ſplendida et tragica et ad exceſſum uſque longa ſcribentes, ut ſperes te mira quanta poſt iſthæc omnino auditurum: at ipſum corpus hiſtoriæ puſillum quoddam et ignavum ſubjungentes, ut hoc etiam ſimile videatur

dictis exæquanda ſunt inquit *Saluſt.* proindeque grandia minute, ſeu parva grandi modo dicere juxta vituperandum eſt.

4 Ἔδεσσα.] Edeſſa, urbs Meſopotamiæ, Seleuco magno condita circiter quadringentos annos ante Chriſ. hodie *Orſa.*

13 ἐμβάτη.] Latine *Cothurnus*, calceus eſt altus quo uti ſolebant tragœdi ut ſublimiores ſpecioſioreſque viderentur. σανδάλιον autem humilis eſt ſolea quam gerebant comœdi. proprie igitur ſcriptio hujuſce fatui aſſimilatur tragœdo, qui altero quidem pede cothurno devincto, altero autem humili ſolea nixo, ridendus admodum, prodiret in ſcenam.

16 τραγικά.] ad hujus vocis interpretationem vide quod notatum eſt c. 16.

εἴ που ἔρωτα εἶδες παίζοντα, προσωπεῖον Ἡρακλέους πάμμεγα, ἢ Τιτᾶνος περικείμενον· εὐθὺς γοῦν οἱ ἀκούσαντες ἐπιφθέγγονται αὐτοῖς, τό, "Ὤδινεν ὄρος." χρὴ δὲ μὴ οὕτως, ἀλλ᾽ ὅμοια τὰ πάντα, καὶ ὁμόχροα εἶναι, καὶ συνᾷδον τῇ κεφαλῇ τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χρυσοῦν μὲν τὸ κράνος εἴη, θώραξ δὲ πάνυ γελοῖος ἐκ ῥακῶν πόθεν, ἢ ἐκ δερμάτων σαπρῶν συγκεκαττυμένος, καὶ ἡ ἀσπὶς οἰσυΐνη, καὶ χοιρείνη περὶ ταῖς κνήμαις. ἴδοις γὰρ ἂν ἀφθόνους τοιούτους συγγραφέας, τοῦ Ῥοδίων Κολοσσοῦ τὴν κεφαλὴν νανώδει σώματι ἐπιτιθέντας· ἄλλους αὖ ἔμπαλιν ἀκέφαλα τὰ σώματα εἰσάγοντας, ἀπροοιμίαστα, καὶ εὐθὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων· οἳ καὶ προσεταιρίζονται τὸν Ξενοφῶντα οὕτως ἀρξάμενον, "Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίγνονται δύο·" καὶ ἄλλους τῶν παλαιῶν· οὐκ εἰδότες ὡς δυνάμει τινὰ προοίμιά ἐστι λεληθότα τοὺς πολλούς, ὡς ἐν ἄλλοις δείξομεν.

3 ὤδινεν ὄρος.] initium est dicterii quod in suum exitium olim jactarunt Ægyptii. Cum enim auxilium a Lacedæmoniis diu expectassent, tandemque adventasset Rex Agesilaus, statura Pusillus, jocose sed imprudenter exclamarunt: ὤδινεν ὄρος, Ζεὺς δ᾽ ἐφοβεῖτο· τὸ δ᾽ ἔτεκεν μῦν. *parturiebat mons, formidabat Jupiter, ille vero murem peperit.* quo dicto Lacedæmonii offensi in Græciam redierunt, et Ægypti profligati sunt. fabula, quam hac de re scripsit Æsopus, hodie non extat. illam imitatus est *Phædrus.*

puerulo, si qua Cupidinem vidisti sic ludentem, persona Herculis maxima, aut Titanis, caput occultantem. Statim igitur qui audiere, illud subjiciunt: *Parturiunt montes.* Oportet autem non ita esse, sed similia omnia, et ejusdem velut coloris, consentiensque capiti corpus reliquum, ne galea quidem sit aurea, thorax autem omnino ridiculus, ex pannis alicunde, aut pellibus putridis consutus, et vimineus clypeus, porcina autem circa tibias. Videas enim satis multos id genus scriptores, Rhodii Colossi caput imponentes nani corpusculo: alios contra ea, trunca suo capite corpora inducentes, et statim ad res ipsas *aggressos:* qui etiam suarum partium esse volunt Xenophontem, qui ita cœperit, *Darii et Parysatidis filii nascuntur duo*; et alios antiquorum. Ignorant nempe, esse quædam quæ vim procemiorum habeant, licet vulgi intellectum fugiant, ut monstrabimus alias.

Mons parturibat gemitus immanes ciens,
Eratque in terris maxima expectatio:
At ille murem peperit. hoc scriptum est tibi
Qui magna cum minaris, extricas nihil.

9 Ῥοδίων Κολοσσ.] centum is et quinque pedes altus traditur fuisse, sive cubitorum LXX. vid. *Plin. Strab.* vide etiam Scaligeri animadversiones in Eusebii chronologiam N°. 1794. p. 137. chares Lyndius Lysippi discipulus fecit, duodecim annorum spatio ad id consumpto, anno ante Chr. 278. annos 56 cum stetisset, terræ motu prostratus est, anno ante Chr. 222. nec unquam restitutus. jacuit ad annum usque Chr. 672. quo capta a Saracenis Rhodo, veniit. post tot detrimenta, tantum æris tamen ablatum est ut 900 Cameli eo fuerint onusti: unde calculo inito ultra 700,000 librarum pondo fuisse liquet; camelo cuique nempe 800 libris assignatis. de terræ motu quo prostratus est, videndus Polybius. V. P. 428, 429. M. du S.

Καίτοι ταῦτα πάντα φορητά ἐστιν, ὅσα ἢ ἑρμηνείας, ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἁμαρτήματά ἐστι, τὸ δὲ καὶ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι, οὐ παρασάγγας μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους, τίνι τῶν καλῶν ἔοικεν; εἷς γοῦν οὕτω ῥαθύμως συνήγαγε τὰ πράγματα, οὔτε Σύρῳ τινὶ ἐντυχὼν, οὔτε τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, τῶν ἐπὶ κουρείων τὰ τοιαῦτα μυθολογούντων ἀκούσας, ὥστε περὶ Εὐρώπου λέγων, οὕτως ἔφη· "Ἡ δὲ Εὔρωπος κεῖται μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, σταθμοὺς δύο τοῦ Εὐφράτου ἀπέχουσα, ἀπῴκισαν δ' αὐτὴν Ἐδεσσαῖοι·" καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμὴν πατρίδα τὰ Σαμόσατα, αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀράμενος ὁ γενναῖος, αὐτῇ ἀκροπόλει, καὶ τείχεσι, μετέθηκεν ἐς τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιρρεῖσθαι αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἑκατέρωθεν ἐν χρῷ παραμειβομένων, καὶ μονονουχὶ τοῦ τείχους ψαυόντων. ὃ δὲ καὶ γελοῖον, εἴ σοι νῦν, ὦ Φίλων, ἀπολογοίμην, ὡς οὐ Παρθυαῖος οὐδὲ Μεσοποταμίτης σοι ἐγὼ, οἷς με φέρων ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς ἀπῴκισε.

5 Συρῳ.] incolæ Syriæ.
7 Ευρωπȣ.] de hujus urbis ſitu vide notam ad c. 20. qua patebit diligentia hujus hiſtorici locorum obſervantiſſimi.

24. Verumtamen illa omnia tolerabilia ſunt, quæcumque aut elocutionis, aut conſtructionis reliquæ ſunt vitia. Mentirì vero circa ipſa loca, non paraſangis modo, ſed integris manſionibus, cui rerum bonarum ſimile eſt? Unus quippe eorum adeo ſupine res congeſſit, qui neque cum Syro unquam locutus videtur, neque, quod eſt in proverbio, in tonſtrinis talia fabulantes audiſſe, ut de Europo verba faciens ita dicat, *Europus vero ſita eſt in Meſopotamia, manſiones duas ab Euphrate remota: condiderunt illam Edeſſeni.* Neque ſatis hoc illi fuit, verum etiam Samoſata patriam meam, ipſe vir fortis eodem in libro ſublatam, ſua cum arce et munitionibus tranſtulit in Meſopotamiam, ut includatur inter ambo amnes, quam proxime utrinque præterlabantes, et tantum non ipſa alluentes mœnia. Ridiculum autem fuerit, ſi nunc cauſſam apud te, mi Philo, dicam, non ex Parthis me eſſe, neque Interamnum hominem, quibus me correptum ſcriptor admirabilis novum colonum adſcripſit.

11 *Σαμοσατα.*] Samoſata urbs antiqua Aſiæ, ſub confiniis magnæ Armeniæ ad Euphratem, caput Commagenes, et patria Luciani ut et ipſe ait. non procul a Meſopotamia ſita erat, quæ proximitas ſcriptorem egregium (ſicut eum noſter vocat) induxit in errorem. unum de Hadriani numiſmatibus hanc habet inſcriptionem *Φλα Σαμο. μητρο. Κομ.* hoc eſt *Flavia Samoſata Metropolis Commagenes.* erat et aliis multis Aſiæ civitatibus prænomen *Flavia.*

Νὴ Δία, κἀκεῖνο κομιδῇ πιθανὸν περὶ τοῦ Σεβηριανοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος εἶπεν ἐπομοσάμενος, ἦ μὴν ἀκοῦσαί τινος τῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαφυγόντων. οὔτε γὰρ ξίφει ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀποθανεῖν, οὔτε φαρμάκου πιεῖν, οὔτε βρόχον ἅψασθαι, ἀλλά τινα θάνατον ἐπινοῆσαι τραγικὸν, καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζοντα· τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα παμμεγέθη ἐκπώματα ὕαλα, τῆς καλλίστης ὑάλου. ἐπεὶ δ᾿ πάντως ἀποθανεῖν ἔγνωστο, καταξάντα τὸν μέγιστον τῶν σκύφων, ἑνὶ τῶν θραυσμάτων χρήσασθαι εἰς τὴν σφαγὴν, ἐντεμόντα τῇ ὑάλῳ τὸν λαιμόν. οὕτως οὐ ξιφίδιον, οὐ λογχάριον εὗρεν, ὡς ἀνδρεῖός γε αὐτῷ καὶ ἡρωϊκὸς ὁ θάνατος γένοιτο.

Εἶτα ἐπειδὴ Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν τινα εἶπε τοῖς πρώτοις τοῦ πολέμου ἐκείνου νεκροῖς, καὶ αὐτὸς ἡγήσατο χρῆναι ἐπειπεῖν τῷ Σεβηριανῷ. ἅπασι γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸν οὐδὲν αἴτιον τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν Θουκυδίδην, ἡ ἅμιλλα. θάψας οὖν τὸν Σεβηριανὸν μεγαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐπὶ τὸν τάφον Ἀφράνιόν τινα Σίλωνα ἑκατόνταρχον, ἀνταγωνιστὴν Περικλέους, ὃς τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα

C. 25. Si nobili hiſtorico, quem ſupra c. 21. irridet Lucianus, fidem adhibueris, Severianus fame confectus eſt. ecce autem mirabilior etiam nunc adeſt rerum Romanarum ſcriptor, qui novum moriendi genus animo concipit, et vitrei poculi fragmento, mirabile dictu ! pauperem enecat Severianum.

13 Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν τινα.]

25. Illud etiam, Mehercule, usquequaque probabile de Severiano idem ille, interposito jurejurando, dixit, se profecto audisse quemdam eorum, qui ex ipso facto aufugerint. Neque enim ferro illum voluisse mori, neque venenum bibere, neque laqueum sibi innectere, sed tragicam mortem aliquam excogitare, et ipso consilio novam. Habuisse illum forte pocula miræ magnitudinis vitrea de vitro pulcherrimo. Cum autem mori omnino decretum esset, confregisse scyphorum maximum et fragmentorum uno usum ad cædem, inciso vitri ope gutture. Adeo pugionem aut lanceolam non invenit, ut certe virilis illi et Heroica mors contingeret.

26. Deinde quando Thucydides funebrem quasi orationem habuit primis illis in bello mortuis; ipse quoque existimavit dicendum aliquid esse de Severiano. Omnibus enim illis cum Thucydide, penes quem tamen nulla caussa est illorum in Armenia malorum, certamen est. Postquam ergo sepeliit Severianum magnifice, ad sepulchrum statuit Afranium Silonem quendam, Centurionem, Periclis æmulum, qui talia

Thucydides l. II. c. 34. describit modum quo Athenienses humarunt eos qui in Peloponnesiaco bello primi mortem obierunt. exequiis rite peractis mox erat, inquit, ut vir a civitate delectus, et prudentia et dignitate præstans, orationem laudativam super mortuis haberet. Pericles, Xantippi filius, ad hos qui primi vitam amiserunt oratione funebri cohonestandos delectus est. igitur hic summus Thucydidis imitator, cum eo vehementissime contendens, (licet extra culpam sit malorum Armeniæ, ut comice admodum ait noster) funebrem oratorem Afranium inducit, ne quis dicat eum ulla re Thucydidi cedere.

ἐπερρητόρευσεν αὐτῷ, ὥστε με νὴ τὰς Χαρίτας πολλὰ πάνυ δακρύσαι ὑπὸ τοῦ γέλωτος· καὶ μάλιστα ὁπότε ὁ ῥήτωρ ὁ Ἀφράνιος, ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου δακρύων ἅμα σὺν οἰμωγῇ περιπαθεῖ, ἐμέμνητο τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων, καὶ προπόσεων· εἶτα ἐπέθηκεν Αἰάντειόν τινα τὴν κορωνίδα. σπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος εὐγενῶς πάνυ, καὶ ὡς Ἀφράνιον εἰκὸς ἦν, πάντων ὁρώντων, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, οὐκ ἀνάξιος ὤν, μὰ τὸν Ἐνυάλιον, πρὸ πολλοῦ ἀποθανεῖν, εἰ τοιαῦτα ἐρρητόρευε· καὶ τοῦτο, ἔφη, ἰδόντας τοὺς παρόντας ἅπαντας, θαυμάσαι, καὶ ὑπερεπαινέσαι τὸν Ἀφράνιον. ἐγὼ δὲ καὶ τἄλλα μὲν αὐτοῦ κατεγίγνωσκον, μονονουχὶ ζωμῶν καὶ λοπάδων μεμνημένου, καὶ ἐπιδακρύοντος τῇ τῶν πλακούντων μνήμῃ· τοῦτο δὲ μάλιστα ᾐτιασάμην, ὅτι μὴ τὸν συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τοῦ δράματος προαποσφάξας, ἀπέθανε.

Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτοις ἔχων σοι, ὦ ἑταῖρε, καταριθμήσασθαι, ὀλίγων ὅμως ἐπιμνησθεὶς, ἐπὶ τὴν ἑτέραν ὑπόσχεσιν ἤδη μετελεύσομαι, τὴν συμβουλὴν, ὅπως ἂν ἄμεινον συγγράφοι τις. εἰσὶ γάρ τινες, οἳ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παραθέουσιν, ὑπὸ δὲ ἰδιωτείας, καὶ ἀπειροκαλίας, καὶ ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἢ σιωπητέων, τὰ μικρότατα πάνυ λιπαρῶς, καὶ φιλοπόνως ἑρμηνεύουσιν

ac tanta de illo declamat, ut, ita me Gratiæ! multum ſane lacrumarum riſus mihi excuſſerit, et maxime cum orator Afranius in peroratione, lacrumans cum ejulatione maximi affectus indice, mentionem facit ſumtuoſarum cœnarum, atque propinationum: deinde ſumtam ab Ajacis fabula coronidem imponit. Stricto enim enſe generoſe ſane, et ut decebat Afranium, in conſpectu omnium ad ſepulcrum ſe interemit, non indignus, ita me Mars amet, qui multum ante moreretur, ſi quidem declamavit talia. Et hoc, ait, cum viderent præſentes, omnes admiratos eſſe, et ſupra modum laudaſſe Afranium. Ego vero tum reliqua illius damnabam, qui tantum non juſculorum et patinarum meminiſſet, illacrumareturque mentioni placentarum; hoc vero nomine maxime illum incuſabam, quod non interfecto antea ſcriptore, qui hanc fabulam docuit, tum demum mortuus eſt.

27. Cæterum multos etiam alios ſimiles hiſce, cum enumerare tibi, ſodalis, poſſim; tamen paucorum facta mentione ad alterum promiſſum meum jam tranſibo, ad conſilium, quomodo quis ſcribat melius. Sunt enim, qui magna negotia et digna memoratu prætermittunt aut tranſcurrunt; præ inſcitia vero, et pulchri imperitia, atque dicendorum tacendorumque ignoratione, minima quæque copioſe admodum

5 ειτα επεθηκεν Αιαντειον τινα την κορωνιδα.] imponere coronidem idem eſt ac perficere aliquid. Afranius eodem modo ſuam concludit orationem quo Ajax qui, cum poſt mortem Achillis verba feciſſet ut illius arma ſibi adjudicarentur, gladio incumbens ſe ipſum interfecit, quod dignior illis viſus ſit Ulyſſes.

ἐμβραδύνοντες. ὥσπερ ἂν εἴ τις τοῦ Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν ὅλον κάλλος, τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὄν, μὴ βλέποι, μηδ' ἐπαινοῖ, μηδὲ τοῖς οὐκ εἰδόσιν ἐξηγοῖτο· τοῦ ὑποποδίου δὲ, τό, τε εὐθυεργὲς καὶ τὸ εὔξεστον θαυμάζοι, καὶ τῆς κρηπῖδος τὸ εὔρυθμον, καὶ ταῦτα πάνυ μετὰ πολλῆς φροντίδος διεξιών.

Ἔγωγ' οὖν ἤκουσά τινος, τὴν μὲν ἐπ' Εὐρώπῳ μάχην ἐν οὐδ' ὅλοις ἑπτὰ ἔπεσι παραδραμόντος, εἴκοσι δὲ μέτρα ἢ ἔτι πλείω ὕδατος ἀναλωκότος εἰς ψυχρὰν καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκουσαν διήγησιν· ὡς "Μαῦρός τις ἱππεύς, Μαυσάκας τοὔνομα, ὑπὸ δίψους πλανώμενος ἀνὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄριστον παρατιθεμένους, καὶ ὅτι τὰ μὲν πρῶτα, ἐκεῖνοι φοβηθεῖεν αὐτόν, εἶτα μέντοι μαθόντες ὡς τῶν φίλων εἴη, κατεδέξαντο, καὶ εἱστιάσαντο· καὶ γάρ τινα τυχεῖν αὐτῶν ἀποδεδημηκότα καὶ αὐτὸν ἐς τὴν Μαύρων, ἀδελφοῦ αὐτῷ ἐν τῇ γῇ στρατευομένου." μῦθοι τὸ μετὰ τοῦτο μακροί, καὶ διηγήσεις, "ὡς θηράσειεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς ἴδοι τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν τῷ αὐτῷ συννεμομένους,

1 τοῦ Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ.] statua Olympii Jovis adeo perfecta ut, Dei auctoritate, Phidiæ ars comprobata sit. hæc sunt verba *Pausaniæ:* nam cum Expolito jam opere, Phidias Jovem orasset significationem ut sibi aliquam daret, numquid illud ipsi acceptum esset et gratum opus; eam pavimenti partem repente de cœlo tactam memorant, quo loco urna, æ-

ſtudioſeque enarrant, diuque in iis immorantur. Velut ſi quis Olympii Jovis totam quidem pulchritudinem talem, tamque multiplicem, non videat, neque laudet, neque his, qui non viderunt, enarret, ſcamillum vero, quod ita ad normam exactus et politus ſit, admiretur, et baſeos proportionem: eaque multa cum cura perſequatur.

28. Ego igitur novi aliquem, qui pugnam quidem ad Europum vix ſeptem totis verſibus percurreret, viginti autem vel amplius menſuras aquæ *(clepſydras)* impenderet in frigidam et nihil ad nos pertinentem narrationem, ut *Maurus aliquis eques, Mauſacas nomine, præ ſiti per montes oberrans, Syros quoſdam ruſticos deprebenderit, qui prandium ſibi appoſuerant, atque ut initio illi pertimuerint, deinde autem, cognito, amicum eſſe, acceperint convivio: etenim forte quendam illorum et ipſum in Maurorum terra peregrinatum eſſe, quod ſuus frater in ea regione militaret.* Hinc fabulæ longæ, et narrationes, *quomodo ipſe in Mauritania venatus eſſet, et ut vidiſſet elephantas multos una paſcentes, et ut pa-*

tate mea, ex ære (quod loci eſſet inſigne) poſita eſt.

8 *εικοσι δ᾽ μετρα η ετι πλειω υδατος αναλωκοτος.*] *μετρον*, menſura quælibet, ſpeciatim hic *clepſydram* ſignificat, id eſt, genus poculi in imo perforati, quod Antiqui replebant aqua, ſicut hodie nos arena, ad tempus metiendum. itaque hunc locum ſequenti modo intelligas: *novi aliquem qui pugnam ad Europum vix ſeptem totis lineis percurreret, tot autem impenderet in frigidam et nihil ad nos pertinentem narrationem, ut viginti boris vix eam legere potuiſſes.* clepſydra formatur a *πλεπτω furor*, et *υδωρ aqua*, quod aqua ſenſim et quaſi furtim labatur. moris erat apud Græcos ut cauſidici Rhetoreſque dicerent ad clepſydras, ne nimio dicendi ſtudio abrepti, ultra terminum protraherent orationem. primus hanc conſuetudinem aſcivit Romæ Pompeius.

καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν καταβρωθείη, καὶ ἡλίκους ἰχθῦς ἐπρίατο ἐν Καισαρείᾳ." ὁ δὲ θαυμαστὸς συγγραφεὺς, ἀφεὶς τὰς ἐν Εὐρώπῳ γιγνομένας σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπελάσεις, καὶ σπονδὰς ἀναγκαίας, καὶ φύλακας, καὶ ἀντιφύλακας, ἄχρι βαθείας ἑσπέρας ἐφειστήκει ὁρῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, σκάρους παμμεγέθεις ἀξίους ὠνούμενον. εἰ δὲ μὴ νὺξ κατέλαβε, τάχα καὶ συνεδείπνει μετ' αὐτοῦ, ἤδη τῶν σκάρων ἐσκευασμένων. ἅπερ εἰ μὴ ἐνεγέγραπτο ἐπιμελῶς τῇ ἱστορίᾳ, μεγάλα ἂν ἡμεῖς ἠγνοηκότες ἦμεν, καὶ ἡ ζημία Ῥωμαίοις ἀφόρητος, εἰ Μαυσάκας ὁ Μαῦρος διψῶν, μὴ εὗρε πιεῖν, ἀλλ' ἄδειπνος ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καίτοι πόσα ἄλλα μακρῷ γελοιότερα ἑκὼν ἐγὼ νῦν παρίημι; ὡς καὶ αὐλητρὶς ἧκεν ἐκ τῆς πλησίον κώμης αὐτοῖς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀντέδοσαν, ὁ Μαῦρος μὲν τῷ Μαλχίωνι λόγχην, ὁ δὲ τῷ Μαυσάκᾳ πόρπην, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα τῆς ἐπ' Εὐρώπῳ μάχης· αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαια. τοιγάρτοι εἰκότως ἄν τις εἴποι τοὺς τοιούτους, τὸ μὲν ῥόδον αὐτὸ μὴ βλέπειν, τὰς ἀκάνθας δὲ αὐτοῦ τὰς παρὰ τὴν ῥίζαν ἀκριβῶς ἐπισκοπεῖν.

Ἄλλος, ὦ Φίλων, μάλα καὶ οὗτος γελοῖος, οὐδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐκ Κορίνθου πώποτε προβεβηκὼς, οὐδ' ἄχρι Κεγχρεῶν ἀποδημήσας, οὔτι γε Συρίαν, ἢ Ἀρ-

rum absfuerit, quin a leone devoratus esset, et quantos Cæsareæ pisces emerit. Et historicus admirabilis, omissis tantis cædibus, quæ circa Europum factæ sunt, et invasiones, et inducias necessarias, et custodes et his oppositos custodes alios, ad seram usque vesperam abfuit, dum videt Malchionem Syrum Cæsareæ scaros ingentes vili pretio ementem: nisi vero nox oppressisset, forte etiam cœnaturus cum illo erat, scaris jam paratis. Quæ nisi cum cura scripta essent in historia, magna nos ignorassemus, et jactura Romanis intoleranda fuisset, si Mausacas Maurus sitiens, quod biberet, non invenisset, sed incœnatus in castra rediisset. Quamvis quot alia longe magis ridicula prudens ego nunc prætermitto? *ut tibicina etiam illis ex proximo pago venerit, et uti dona alter alteri dederint, Maurus quidem Malchioni lanceam, at hic fibulam Mausacæ,* multaque alia ex hoc genere, ipsa nempe prælii ad Europum capita. Merito ergo dicat aliquis, tales, rosam quidem ipsam non videre, spinas vero illius, radici proximas, accurate considerare.

29. Alius, mi Philo, valde ipse etiam ridiculus, qui neque alterum Corintho pedem protulisset unquam, neque Cenchreas usque discessisset, certe neque Syriam vidisset, neque Armeniam; ita, memini enim,

2 Καισαρεια.] in Mauritania fuit urbs quædam (ait Strabo) nomine *Jol*, quam Juba, Ptolæmæi pater, a se instauratam, mutato nomine, Cæsaream vocavit.

23. Κεγχρεων.] LXX Stadiis a Corintho distans portus et vicus.

μυῖαν ἰδών, ὧδε ἤρξατο· μέμνημαι γάρ· "ὦτα ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα. γράφω τοίνυν ἃ εἶδον, οὐχ ἃ ἤκουσα." καὶ οὕτως ἀκριβῶς ἅπαντα ἑωράκει, ὥστε τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων (σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς, χιλίους γάρ, οἶμαι, ὁ δράκων ἄγει) ζῶντας δράκοντας παμμεγέθεις εἶναι, γινομένους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν Ἰβηρίαν, τούτους δὲ, τέως μὲν ἐπὶ κοντῶν μεγάλων ἐκδεδεμένους, ὑψηλοὺς αἰωρεῖσθαι, καὶ πόρρωθεν ἐπελαυνόντων, δέος ἐμποιεῖν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔργῳ, ἐπειδὰν ὁμοῦ ἴωσι, λύσαντες αὐτοὺς, ἐπαφιᾶσι τοῖς πολεμίοις· ἀμέλει πολλοὺς τῶν ἡμετέρων οὕτω καταποθῆναι· καὶ ἄλλους περιεσπειραθέντων αὐτοῖς, ἀποπνιγῆναι καὶ συγκλασθῆναι· ταῦτα δὲ ἐφεστὼς ὁρᾶν αὐτὸς, ἐν ἀσφαλεῖ μέντοι ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενος τὴν σκοπήν." καὶ εὖ γε ἐποίησε, μὴ ὁμόσε χωρήσας τοῖς θηρίοις, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἡμεῖς θαυμαστὸν οὕτω συγγραφέα νῦν εἴχομεν, καὶ ἀπὸ χειρὸς αὐτὸν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον· καὶ γὰρ ἐκινδύνευσε πολλὰ, καὶ ἐτρώθη περὶ Σοῦραν, ἀπὸ τοῦ Κρανείου δηλονότι βαδίζων ἐπὶ τὴν Λέρναν. καὶ ταῦτα Κορινθίων ἀκουόντων ἀνεγίνωσκε, τῶν ἀκριβῶς εἰδότων ὅτι μηδὲ κατὰ τοίχου γεγραμμένον πόλεμον ἑωράκει. ἀλλ' οὐδὲ ὅπλα ἐκεῖνός γε ᾔδει, οὐδὲ μηχανήματα οἷα

exorsus est, *Aures minus fideles oculis. Scribo igitur, quæ vidi, non quæ audivi.* Atqui ita accurate viderat omnia, uti diceret, *dracones Parthorum* (est vero hoc illis numeri signum: mille enim, puto, *milites* draco ducit) *vivos esse serpentes ingenti magnitudine, qui nascantur in Perside paullo supra Iberiam. Hos vero initio quidem in contis magnis revinctos celsosque ferri, ac e longinquo dum invadunt, terrorem injicere. In ipsa autem pugna,* inquit, *cum concurritur, solutos illos hostibus immittunt. Itaque multos nostrorum ita devoratos, et alios cum spiris illos suis complexi essent dracones, suffocatos elisosque. Hæc vero ex propinquo se vidisse ipsum, in loco tuto de altissima arbore speculantem.* Et bene sane fecit, quod non ex propinquo congressus est bestiis, alioqui enim tam admirabili nunc scriptore nobis carendum esset, qui manu etiam sua magnifica quædam et clarissima facinora hoc bello edidit. Multa etenim pericula subiit, et vulneratus est circa Suram, qui videlicet *longissimum* iter a Cranio ad Lernam fecerit. Atque ista Corinthiis audientibus recitavit, qui accurate scirent, illum ne pictum quidem in pariete bellum vidisse. Sed neque arma ille novit, neque machinas, quales sint; neque acierum aut ordinum

12 *συγκλασθηναι.*] Confractos fuisse.

18 *και ετρωθη περι Συραν, απο τυ Κρανιυ δηλονοτι βαδιζων επι την Λερνην.*] *Συρα* nomen est alicujus loci in Asia, in Lycia forte, meminit enim *Plutar.* oppidi Lyciæ hujus nominis. de *Cranio* jam dictum est c. 3. *Lerna* autem locus est prope Corinthum; unde patet impudentia hujusce Nebulonis qui in Asia vulneratum se jactitat, cum a vicinia Corinthi nusquam pedem protulerit. ideo Lucianus; vulneratus est circa Suram, *scilicet a Cranio ad Lernam iter faciendo.*

ἐστὶν, οὐδὲ τάξεων, ἢ καταλοχισμῶν ὀνόματα. πάνυ γοῦν ἔμελεν αὐτῷ πλαγίαν μὲν τὴν ὀρθίαν φάλαγγα, ἐπὶ κέρως δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν.

Εἷς δέ τις βέλτιστος ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πεπραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πεντακοσίοις οὐδ' ὅλοις ἔπεσι περιλαβὼν, συνέγραψε, καὶ τοῦτο ποιήσας, ἱστορίαν συγγεγραφέναι φησί. τὴν μέντοι ἐπιγραφὴν ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τοῦ βιβλίου ἐπέγραψεν, "Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερονίκου (δόλιχον γάρ που, οἶμαι, ἐν παισὶ νενικήκει) τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ, καὶ Μεσοποταμίᾳ, καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νῦν πραχθέντων ἀφήγησις."

Ἤδη δ' ἐγώ τινος καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφότος ἤκουσα, καὶ τὴν λῆψιν Οὐολογέσου, καὶ τὴν Ὀσρόου σφαγὴν, ὡς παραβληθήσεται τῷ λέοντι, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸν τριπόθητον ἡμῖν θρίαμβον· οὕτω πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔχων, ἔσπευδεν ἤδη πρὸς τὸ τέλος τῆς γραφῆς. ἀλλὰ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ᾤκισε, μεγέθει τε μεγίστην, καὶ κάλλει καλλίστην· ἔτι μέντοι ἐπισκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, εἴτε Νίκαιαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζεσθαι, εἴτε Ὁμόνοιαν, εἴτε Εἰρηνίαν· καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἀκ-

ſtruendorum nomina. Etenim, quaſi hoc ageret, *directam aciem* vocat *obliquum agmen: in cornu vero ducere* dicit, quod eſt *ducere in frontem.*

30. Unus autem aliquis præclariſſimus, res ab initio inde ad finem uſque geſtas omnes, quæcunque in Armenia, quæ in Syria, quæ in Meſopotamia, quæ ad Tigrim, quæ in Media *acta ſunt*, quingentis non totis verſibus complexus deſcripſit. Idque ubi fecit, hiſtoriam ait ſcripſiſſe. Titulum tamen, parum abeſt quin majorem libro, inſcripſit ejuſmodi; *Antiochiani, in ſacro Apollinis certamine victoris,* (curſu, credo, aliquando, puer vicerat) *eorum qui in Armenia, et Meſopotamia, et Media, a Romanis modo geſta ſunt, enarratio.*

31. Jam vero audivi etiam qui futurarum rerum hiſtoriam ſcripſerat, et captivitatem Vologeſi, et Oſrois cædem, ut leoni objiciendus ſit, et ſuper omnia deſideratiſſimum nobis triumphum. Sic vaticinantis ſimul furore inſtinctus ad finem jam ſcriptionis properavit. Verum etiam urbem jam in Meſopotamia condidit, *magnitudine maximam, et pulchritudine pulcherrimam,* illud vero adhuc conſiderat et conſulit, utrum *Victoriam* illam appellare fas ſit, an *Concordiam*, an *Paciferam*. Et iſtud quidem nondum judi-

4 ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς.] habemus hic capita ſumma rerum in eo bello geſtarum. deleto enim in Armenia Severiano, Parthi, Syriam invaſerunt; unde a Caſſio ſummoti, propriis urbibus conſulere coacti ſunt, quarum tamen magna pars captæ et combuſtæ. in titulo quem ſtatim leges omiſſa eſt Syria. M. du S.

8 συγγεγραφέναι φησι. ita *Photius.* forte Antiochus Sophiſta Cilix, de quo *Philoſtratus* l. 1 1. de vitis Sophiſtarum, ubi eam hiſtoriam ſcripſiſſe ait, monente *la Croze.*

21 Νικαίαν.] qua ratione Nicopolis ab Auguſto poſt Actiacam pugnam condita. M. du S.

εἶδον, καὶ ἀνώνυμος ἡμῖν ἡ καλὴ πόλις ἐκείνη, λήγουσα πολλοῦ καὶ κορύζης συγγραφικῆς γέμουσα. τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πραχθησόμενα, ὑπέσχετο ἤδη γράψειν, καὶ τὸν περίπλουν τῆς ἔξω θαλάσσης. καὶ οὐχ ὑπόσχεσις ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προοίμιον τῆς Ἰνδικῆς ἤδη συντέτακται. καὶ τὸ τρίτον τάγμα, καὶ οἱ Κελτοὶ, καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη σὺν Κασσίῳ, πάντες οὗτοι ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν· ὅ, τι δὲ πράξουσιν, ἢ πῶς δέξονται τὴν τῶν ἐλεφάντων ἐπέλασιν, οὐκ εἰς μακρὰν ἡμῖν ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς, ἀπὸ Μουζουερίδος, ἢ ἀπ' Ὀξυδρακῶν ἐπιστελεῖ.

Τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαιδευσίας ληροῦσι, τὰ μὲν ἀξιόλογα οὔθ' ὁρῶντες, οὔτ' εἰ βλέποιεν, κατ' ἀξίαν εἰπεῖν δυνάμενοι. ἐπινοοῦντες δὲ, καὶ ἀναπλάττοντες, ὅττι κεν ἐπ' ἀκαιρείμαν γλῶτταν, φασὶν, ἔλθῃ. καὶ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ τῶν βιβλίων ἔτι σεμνυνόμενοι, καὶ μάλιστα ἐπὶ ταῖς ἐπιγραφαῖς· καὶ γὰρ αὖ καὶ αὗται παγγέλοιοι· "τοῦ δεῖνος Παρθικῶν νικῶν, τοσάδε." καὶ αὖ, "Παρθίδος πρῶτον, δεύτερον," ὡς Ἀτθίδος δηλονότι. ἄλλος ἀστειότερον παρα-

7 Κασσίῳ,] hic Caſſius eſt, inquit Solanus, qui poſtea perlato de morte Aurelii falſo nuntio, defecit, et imperium affectavit, neque ab incepto, cum vivere reſciſſet, oblata etiam venia, deſtitit.

10 *απο Μουζουεριδος, η απ' Οξυδρακων.*] de prima harum urbium omnino tacent geogra-

catum est, et adhuc sine nomine nobis urbs illa pulcherrima, deliriis multis, et pituita mala atque muco historico oppleta. Ea vero quæ apud Indos aliquando gerentur, jam scripturum se recepit, externique maris circuitum. Neque ista intra promissionem subsistunt, sed procemium Indicæ jam compositum est: ac tertia legio, et Galli, et Maurorum pars exigua duce Cassio, omnes jam Indum flumen trajecerunt. Quid vero facturi sint, aut elephantorum quomodo sint impetum excepturi, ea non ita multo post nobis admirabilis scriptor Muzuride aut ab Oxydracis perscribet.

32. Talia multa præ inscitia delirant, qui digna visu neque viderint, neque si viderint, explicare pro dignitate queant: excogitent vero et confingant, quidquid *in linguam* illam *importunam*, aiunt, venerit. Etiam in numero librorum honestatem quandam affectant, maxime ipsis in inscriptionibus: nam rursus hæ quoque perquam ridiculæ: Alicujus *Parthicarum victoriarum* tot *libri:* et rursus *Parthidis primus, secundus*, nempe ut *Atthidis.* Alius multo etiam urba-

phi, sed nullum est dubium quin in India posita sit, cum non procul ab Oxidracis illam memoret Lucianus. Oxidracæ enim (sunt verba Strabonis) sunt Indiæ populi, Bacchi genus, ut fertur, propter vites quæ apud eos nascuntur, et Bacchicas pompas sumptuosas, et propterea quod eorum reges Castrensem apparatum et cæteros exitus cum tympanis et stola floridi coloris, Bacchico more faciant, quod tamen apud Indos cæteros etiam usitatum est.

16 σεμνυνομενοι.] superbientes, gloriantes in numero librorum et titulis suæ historiæ.

19 Ατθιδος.] scripserat *Philochorus* historiam, cui hoc nomen fecerat. vid. Pausa. in Phoc. monente *Solano.*

πολύ. ἀνέγνων γὰρ Δημητρίου Σαγαλασσέως Παρθονικά· οὐδ' ὡς ἐν γέλωτι ποιήσασθαι, καὶ ἐπισκῶψαι τὰς ἱστορίας οὕτω καλὰς οὔσας, ἀλλὰ τοῦ χρησίμου ἕνεκα, ὡς ὅστις ἂν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα φεύγῃ, πολὺ μέρος ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν οὗτος προσείληφε· μᾶλλον δὲ ὀλίγων ἔτι προσδεῖται, εἴγε ἀληθὲς ἐκεῖνό φησιν ἡ διαλεκτική, ὡς τῶν ἀμέσων ἡ θατέρου ἄρσις, θάτερον πάντως ἀντεισάγει.

Καὶ δὴ τὸ χωρίον σοι φαίη τις ἂν ἀκριβῶς ἀνακεκάθαρται, καὶ αἵ τε ἄκανθαι, ὁπόσαι ἦσαν, καὶ βάτοι, ἐκκεκομμέναι εἰσί, τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐρείπια, ἤδη ἐκπεφόρηται· καὶ εἴ τι τραχὺ δὴ, καὶ τοῦτο λεῖόν ἐστιν. ὥστε οἰκοδομεῖν τι δεῖ ἤδη, καὶ αὐτὸν ὡς δείξῃς, οὐκ ἀνατρέψαι μόνον τὰ τῶν ἄλλων γεννάδας ὤν, ἀλλά τι καὶ αὐτὸς ἐπινοῆσαι δεξιὸν, καὶ ὃ οὐδεὶς ἂν, ἀλλ' οὐδ' ὁ Μῶμος μωμήσασθαι δύναιτο.

Φημὶ τοίνυν τὸν ἄριστα ἱστορίαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα κορυφαιότατα οἴκοθεν ἔχοντα ἥκειν, σύνεσίν τε πολιτικὴν, καὶ δύναμιν ἑρμηνευτικήν· τὸ μὲν, ἀδίδακτόν τι τῆς φύσεως δῶρον· ἡ δύναμις δὲ, πολλῇ τῇ ἀσκήσει, καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ ζήλῳ τῶν ἀρχαίων προσγεγενημένη ἔστω· ταῦτα μὲν οὖν ἄτεχνα, καὶ οὐδὲν ἐμοῦ συμβούλου δεόμενα. οὐ γὰρ συνετοὺς καὶ ὀξεῖς ἀποφαίνειν τοὺς μὴ παρὰ

nius. Legi enim Demetrii Sagalassensis *Parthonicica*. Neque vero *eo ista commemoro*, ut ridiculo habeam, et ludibrio traducam historias ita pulchras, verum utilitatis caussa: quandoquidem qui hæc et horum similia fugerit, ille bonam jam partem ad recte scribendum adeptus est, vel potius paucis adhuc indiget, si quidem vere illud Dialectica præcipit, *Eorum, inter quæ nihil est medium, alterius sublationem contra inducere alterum.*

33. Et sane area tibi, dicat aliquis, accurate purgata est, atque spinæ, quotquot erant, et rubi, excisi sunt: rudera aliorum jam elata, et si quid asperum fuerat, jam leve est. Itaque jam ut aliquid ædifices opus est, utque te ipsum ostendas, qui non evertere modo fortiter aliorum res possis, sed aliquid ipse etiam aptum excogitare, quodque nemo, ne ipse quidem Momus possit reprehendere.

34. Aio igitur, eum, qui optime scripturus sit historiam, duo quidem ista maxime capitalia domo ad eam rem adferre debere, prudentiam civilem et vim eloquendi; alteram quidem ingenii munus, doceri nescium. *Eloquendi* vero vis multa exercitatione, et perpetuo labore, et antiquorum æmulatione acquisita sit. Hæc quidem igitur artis expertia, neque meo indigentia consilio. Neque enim prudentes atque

15 Μῶμος.] Momus, noctis et somni filius, juxta *Hesiodum*; omnium Deorum et Dearum actionum reprehensor perpetuus. unde hæc loquendi ratio *momo satisfacere* idem est ac placere ei cui nihil unquam jucundum sit.

18 οἴκοθεν.] ex se, suo ingenio, a natura.

τῆς φύσεως τοιούτους φησὶ τοῦτο ἡμῖν τὸ βιβλίον· ἐπεὶ πολλοῦ ἄν, μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς ἦν ἄξιον, εἰ μεταπλάσαι καὶ μετακοσμῆσαι τὰ τηλικαῦτα ἐδύνατο, ἢ ἐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῆναι, ἢ ἄργυρον ἐκ κασιτέρου, ἢ ἀπὸ Κόνωνος Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεοτροφίδου Μίλωνα ἐξεργάσασθαι.

Ἀλλὰ ποῦ τὸ τῆς τέχνης καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον; οὐκ ἐς ποίησιν τῶν προσόντων, ἀλλ' ἐς χρῆσιν αὐτῶν τὴν προσήκουσαν· οἷόν τι ἀμέλει καὶ Ἴκκος, καὶ Ἡρόδικος, καὶ Θέων, καὶ εἴ τις ἄλλος γυμναστὴς οὐχ ὑπόσχοιντο ἄν σοι τοῦτον Περδίκκαν παραλαβόντες, εἰ δὴ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς μητρυιᾶς ἐρασθεὶς, καὶ διὰ ταῦτα κατεσκληκὼς, ἀλλὰ μὴ Ἀντίοχος ὁ τοῦ Σελεύκου Στρατονίκης ἐκείνης, ἀποφαίνειν Ὀλυμπιονίκην, καὶ Θεαγένει τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσαίῳ ἀντίπαλον, ἀλλὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπόθεσιν εὐφυᾶ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς

4 η απο Κονωνος Τιτορμον, η απο Λεοτροφιδου Μιλωνα.] Ex hoc loco licet conjicere, Cononem illum famigeratum fuiſſe corpore parvum et exilem: nam et ille Leotrophides, qui Miloni opponitur, a comico Ariſtophane, in avibus, ut parvus et exilis traducitur, et ab ejus Scholiaſte ut talis notatur: de Titormo vero et ejus mirandis viribus vid. Ælian. L. XII. c. 22. P.

8 οιον τι αμελει και ικκος &c.] tota hæc phraſis uſque ad verba ωστε απεστω adeo obſcura viſa eſt omnibus Commentatoribus et interpretibus, ut plerique eorum illam corruptam pronuntiaverint. reipſa, difficile admodum videtur conjicere qua ratione Antiochus huc adducatur. nihil enim facit ad rem; ſed difficilius adhuc crediderim tot

acutos reddere eos qui a natura tales non ſunt, hic nobis libellus promittit: alioquin magni, quin quantivis eſſet pretii, ſi refingere, et inſtaurare talia poſſet, aut ex plumbo aurum facere, vel argentum de ſtanno, aut ex Conone, Titormum, aut ex Leotrophide Milonem efficere.

35. Sed ubi artis et conſilii uſus eſt? non ad creanda quæ adeſſe debent, ſed ad uſum illorum convenientem. Sicut nempe etiam Iccus et Herodicus, et Theon, et ſi quis alius exercitor, non promiſerint tibi aſſumptum hunc Perdiccum (ſi modo hic eſt ille, qui novercæ ſuæ amore cum correptus eſſet, ob id ipſum contrabuit; non Antiochus Seleuci filius, Stratonicam illam deperiens) Olympiæ victorem reddere, et qui cum Thaſio Theagene, aut Polydamonte Scotuſſaeo comparari poſſit: verum *hoc promiſerit*, ſe datam ſibi materiem aptam natam recipiendæ illi exer-

verba ſpuria in textum irrepſiſſe. videndum, igitur, an nulla dari poſſit ſolutio hujuſce loci, ut hic extat. *Iccus, Herodicus* et *Theon* ſunt tres gymnaſtæ celebres quorum duo primi memorantur a *Platone* et *Plutarcho*. *Perdiccas* autem non eſt ille ſocius Alexandri magni, quem memorat Quin. Curt. at aliquis alius tempore Luciani notus, et ad rem athleticam parum aptus, de quo veriſimile eſt (hæc enim ſuppoſitio unica via eſt qua hic locus poſſit fieri intelligibilis) eandem hiſtoriam narrari quæ de Antiocho. is fuit filius Seleuci Aſſyriorum Regis, qui novercam ſuam *Stratonicen* deperiens in languidum incidit morbum. *Theagenes* et *Polydamans* fuerunt athletæ robuſtiſſimi, Olympiacis victoriis clariſſimi, de quibus multa apud Plat. Pauſ. et Plutar. nunc Luciani ſenſus mihi videtur eſſe, *ars hiſtorica non poteſt virum Stolidum efficere prudentem ſcriptorem, neque gymnaſtica debilem Perdiccam, amore novercæ intabeſcentem, athletæ valido reddere parem.*

γυμναστικῆς παραπολὺ ἀμείνω ἀποφαίνειν μετὰ τῆς τέχνης. ὥστε ἀπέστω καὶ ἡμῖν τὸ ἐπίφθονον τοῦτο τῆς ὑποσχέσεως, εἰ τέχνην φαμὲν ἐφ' οὕτω μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ τῷ πράγματι ἐφευρηκέναι. οὐ γὰρ ὄντινοῦν παραλαβόντες, ἀποφαίνειν συγγραφέα φαμὲν, ἀλλὰ τῷ φύσει συνετῷ, καὶ ἄριστα πρὸς λόγους ἠσκημένῳ, ὑποδείξειν ὁδούς τινας ὀρθὰς, εἰ δὴ τοιαῦται φαίνονται, αἷς χρώμενος, θᾶττον ἂν καὶ εὐμαρέστερον τελέσειεν ἄχρι τοῦ πρὸς τὸν σκοπόν.

Καίτοι οὐ γὰρ ἂν φαίης ἀπροσδεῆ τὸν συνετὸν εἶναι τῆς τέχνης, καὶ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ. ἐπεὶ καὶ ἐκιθάριζε μὴ μαθὼν, καὶ ηὔλει, καὶ πάντα ἂν ἠπίστατο. νῦν δὲ μὴ μαθὼν, οὐκ ἄν τι αὐτῶν χειρουργήσειεν. ὑποδείξαντος δέ τινος, ῥᾷστά τε ἂν μάθοι, καὶ εὖ μεταχειρίσαιτο ἐφ' αὑτοῦ.

Καὶ τοίνυν καὶ ἡμῖν τοιοῦτός τις ὁ μαθητὴς νῦν παραδεδόσθω, συνιέναι τε, καὶ εἰπεῖν οὐκ ἀφυὴς, ἀλλ' ὀξὺ δεδορκὼς, οἷος καὶ πράγμασι χρήσασθαι ἂν, εἰ ἐπιτραπείη, καὶ γνώμην στρατιωτικὴν, ἀλλὰ μετὰ τῆς πολιτικῆς, καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν, καὶ, νὴ Δία, καὶ ἐν στρατοπέδῳ γεγονώς ποτε, καὶ γυμναζομένους ἢ ταττομένους στρατιώτας ἑωρακὼς, καὶ ὅπλα εἰδὼς, καὶ μηχανήματα ἔνια, καὶ τί ἐπὶ κέρως, καὶ τί ἐπὶ μετώπου, πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἱππεῖς, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐξελαύνειν, ἢ πε-

citationum rationi, meliorem multo ope artis suæ redditurum. Itaque absit a nobis etiam invidenda illa promissio, si artem nos dicamus rei ita magnæ atque difficili, reperisse. Neque enim hoc dicimus, nos quemcumque *de medio* arreptum reddituros historicum: sed ei qui natura prudens, et optime ad dicendum exercitatus fuerit, ostensuros vias quasdam rectas, siquidem tales videantur eæ, quas ingressus aliquis celerius faciliusque perfecerit quæ oportet, atque ad scopum pervenerit.

36. Neque enim hoc dixeris, qui prudens sit, eum nihil indigere arte ac disciplina eorum, quæ ignorat: alioqui citharam etiam nemine docente pulsaret, et inflaret tibias, ac nosset omnia. Jam vero sine disciplina nihil horum manibus effecerit. Verum si quis illi ostendat; facileque discat, et bene *deinde* suo ipse Marte tractet.

37. Itaque nobis etiam talis nunc tradatur discipulus, non ignavus ad intelligendum pariter ac dicendum; sed acutum cernens, qui etiam negotia ipsa tractare, si præficiatur, possit, militaremque animum, sed cum civili etiam bellici ducis prudentiam habere: porro qui in castris aliquando fuerit, decurrentesque aut stantes in acie milites viderit, armaque et machinas quasdam norit, quidque sit *in cornu*, quid *in frontem*, quomodo ordines quomodo equites, et unde? et quid sit *procurrere*, aut *circumducere*: verbo,

ἐνελαύνειν· καὶ ὅλως, οὐ τῶν κατοικιδίων τις, οὐδ' οἷος πιστεύειν μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι.

Μάλιστα δὲ καὶ πρὸ τῶν πάντων, ἐλεύθερος ἔστω τὴν γνώμην, καὶ μήτε φοβείσθω μηδένα, μηδὲ ἐλπιζέτω μηδέν· ἐπεὶ ὅμοιος ἔσται τοῖς φαύλοις δικασταῖς, πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἀπέχθειαν ἐπὶ μισθῷ δικάζουσιν. ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ μήτε Φίλιππος ἐκκεκομμένος τὸν ὀφθαλμὸν ὑπὸ Ἀστέρος τοῦ Ἀμφιπολίτου τοῦ τοξότου ἐν Ὀλύνθῳ, ἀλλὰ τοιοῦτος οἷος ἦν δειχθήσεται· μήτε Ἀλέξανδρος ἀνιάσεται ἐπὶ τῇ Κλείτου σφαγῇ, ὠμῶς ἐν τῷ συμποσίῳ γενομένῃ, εἰ σαφῶς ἀναγράφοιτο· οὐδὲ Κλέων αὐτὸν φοβήσει, μέγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενος, καὶ κατέχων τὸ βῆμα, ὡς μὴ εἰπεῖν ὅτι ὀλέθριος καὶ μανικὸς ἄνθρωπος οὗτος ἦν· οὐδὲ ἡ σύμπασα πόλις τῶν Ἀθηναίων, ἢν τὰ ἐν Σικελίᾳ κακὰ ἱστορῇ, καὶ τὴν Δη-

3 ἔστω τὴν γνώμην.] elliptica phraſis. ſubintellige κατὰ: ἐλεύθερος ἔστω κατὰ τὴν γνώμην, *liber ſit in animo.*

7 μήτε Φίλιππος.] non ad *Olynthum*, Thraciæ civitatem, orbatum oculo Philippum narrant hiſtorici; ſed in obſidione *Methones*, urbis Macedoniæ. compendium hujus capitis eſt ut ſequitur. hiſtoricus, vir dignus qui ſic vocetur, clades æquæ ac victorias, infauſta non ſecus quam proſpera, ſine ira et ſtudio narrabit. oſtendet Philippum ſagitta vulneratum, et Alexandri manus amici ſanguine cruentatas; pinget violentum Cleonis animum, neque ulla ſpe, ullave metu deterrebitur quin veritatem, ut uſ ſit, fortiter enuntiet.

7 μήτε Φίλιππος.] videtur ad picturæ rationem reſpicere Lucianus, et hoc indicare Philippo, poſt oculi cladem contigiſſe

detur nobis non aliquis qui domi desideat, quique credat solum narrantibus.

38. Maxime vero et ante omnia, liber sit animo, neque metuat quemquam, neque quidquam speret: alioqui malis judicibus similis erit, ad gratiam aut ad inimicitias mercede jus dicentibus. Sed neque curæ ipsi sit Philippus oculo privatus ab Astere Amphipolite sagittario ad Olynthum; verum qualis est, talis ostendetur: neque Alexander illum anget, de Cliti cæde crudeliter in convivio facta, si dilucide scribatur: neque Cleon illum terrebit, multum in concione valens, et regnans in judiciis, quo minus dicat perniciosum furiosumque esse hominem: neque universa Atheniensium civitas, si Siculas clades

quod de Antigono narrat *Plinius. pinxit Appelles Antigoni regis imaginem altero lumine orbam, primus excogitata ratione vitia condendi: obliquam namque fecit, ut quod corpori deerat, picturæ potius deesse videretur: tantumque eam partem e facie ostendit quam totam poterat ostendere. meminit etiam Quintilianus* 2. 13. 12. J. M. G.

8. Αμφιπολιτ.] erat Amphipolis urbs Thraciæ.

10. Κλειτου] Clitus, amicus et socius Alexandri magni, ab eo Cæsus in Convivio. vid. *Plutar.* in Alex. vita, *Quint. Curt.* l. 4.

12. Κλεων.] Cleon Atheniensis, *Clecæneti* filius, omnium civium violentissimus, et dicendi potestate ita præditus ut quidquid vellet plebi facile persuaderet. de illo multa passim in *Thucyd.* reperias.

14. ουδε η συμπασα πολις &c.] *Demosthenes* et *Nicias* duces in Sicilia fuerunt Atheniensium; at prorsus me latet cur Lucianus captum Demosthenem, interfectum autem Niciam scripserit, cum constet ex *Thucyd.* ambos in deditionem venisse, et postea mortem eis Syracusanos intulisse. variæ fuerunt de morte eorum opiniones, nam *Justinus* l. IV. ait, sicut notat *Solanus*, Demosthenem sibi ipsum intulisse manus, Niciam vero captum,

σθένους λῆψιν, καὶ τὴν Νικίου τελευτὴν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες οἱ πολλοί· ἡγήσεται γὰρ (ὅπερ δικαιότατον) ὑπ' οὐδενὸς τῶν νοῦν ἐχόντων, αὐτὸς ἕξειν τὴν αἰτίαν, ἢν τὰ δυστυχῶς ἢ ἀνοήτως γεγενημένα, ὡς ἐπράχθη διηγῆται. οὐ γὰρ ποιητὴς αὐτῶν, ἀλλὰ μηνυτὴς ἦν· ὥστε κἂν καταναυμαχῶνται, τότε οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύων ἐστὶ, κἂν φεύγωσιν, οὐκ ἐκεῖνος ὁ διώκων· ἐκτὸς εἰ μὴ εὔξασθαι δέον μή τι παρέλιπεν. ἐπεί τοί γε εἰ σιωπήσας αὐτὰ, ἢ πρὸς τοὐναντίον εἰπὼν, ἐπανορθώσασθαι ἐδύνατο, ῥᾷστον ἦν ἐνὶ καλάμῳ λεπτῷ τὸν Θουκυδίδην ἀνατρέψαι μὲν τὸ ἐν ταῖς Ἐπιπολαῖς παρατείχισμα, καταδῦσαι δὲ τὴν Ἑρμοκράτους τριήρη, καὶ τὸν κατάρατον Γύλιππον διαπεῖραι μεταξὺ ἀποτειχίζοντα, καὶ ἀποταφρεύοντα τὰς ὁδούς· καὶ τέλος, Συρακουσίους μὲν εἰς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δ' Ἀθηναίους περιπλεῖν Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν, μετὰ τῶν πρώτων τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐλπίδων. ἀλλ', οἶμαι, τὰ μὲν

8 εκτος ει μη ευξασθαι δεον μη τι παρελιπεν.] *nisi forte cum opus esset votis, ea prætermiserit.* ita noster interpres. audi *Bened.* *nisi optandum erat ne quid prætermitteret.* et nunc *Marc.* *extra quam quod ei optandum nihil prætermisisse*, sive *ne quid prætermiserit.* O me miserum! qui neque hunc locum, neque tres illius interpretationes, possim intelligere.

12. Επιπολαις.] Epipolæ, urbs Siciliæ suum est sortita nomen a situ, quod supra cætera loca emineat.

Ibid. Ερμοκρατους.] Hermocrates, Syracusanorum impera-

enarret, et Demoſthenis captivitatem, et mortem Niciæ, et ut ſitierint, et qualem aquam biberint, et ut inter bibendum cæſi ſint multi. Exiſtimabit enim, quod res eſt, a nemine ſano vitio ſibi datum iri, ſi, quæ infeliciter aut parum prudenter facta ſunt, ea quemadmodum contigere enarret. neque enim ipſe auctor illorum eſt, ſed index. Itaque cum navali prælio vincuntur, non ille eſt qui ſubmergit; et ſi fugiant, non ille qui tergis inſtat. Niſi forte, cum votis opus eſſet, ea prætermiſerit. Quandoquidem ſi tacendo illa, aut in contrarium narrando, corrigere potuiſſet; facillimum erat Thucydidi, tenui uno calamo evertere munitionem Epipolis impoſitam, et Hermocratis triremem ſubmergere, et execrabilem illum confodere Gylipum, dum munitionibus vias et foſſis intercludit: et tandem Syracuſanos quidem in Lautumias conjicere, Athenienſibus vero *hoc præſtare*, ut Siciliam atque Italiam, ſecundum primas ſpes Alcibiadis, navigatione complecterentur. Verum quæ

tor, vir prudens et fortis.

13. κατάρατον Γυλιππον.] Gylipus, Cleandridæ filius, præfectus Syracuſanis a Lacedæmoniis miſſus. κατάρατον comice vocat noſter, quod Athenienſibus, terra marique victis, et fugam, ut unicam ſalutis ſpem, meditantibus, viam obſtruxit; rivorum et fluviorum tranſitus cuſtodiens, et acie inſtructa in locis qua tranſituri videbantur Athenienſes. ita ut Demoſthenes et Nicias cum ſuis militibus, arma tradere coacti ſint. illos Syracuſani, invito Gylipo, poſtea necaverunt. vid. *Thucyd.* L. VII.

17 Αλκιβιαδου ελπιδων.] de ſpe Alcibiadis, ducis Athenienſium præſtantiſſimi, habet Thucyd. ελπιζων Σικελιαν τε και Καρχηδονα ληψεσθαι. ſperabat ſe Siciliam et Carthaginem capturum.

παραχθέντα, οὐδὲ Κλωθὼ ἂν ἔτι ἀνακλώσειεν, οὐδ' Ἄτροπος μετατρέψειε.

Τοῦ δὴ συγγραφέως ἔργον ἕν, ὡς ἐπράχθη εἰπεῖν. τοῦτο δ' οὐκ ἂν δύναιτο, ἄχρις ἂν ἢ φοβῆται Ἀρταξέρξην ἰατρὸς αὐτοῦ ὤν, ἢ ἐλπίζῃ κάνδυν πορφυροῦν, καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν, καὶ ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων. ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν αὐτὸ ποιήσει, δίκαιος συγγραφεύς, οὐδὲ Θουκυδίδης· ἀλλὰ κἂν ἰδίᾳ μισῇ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ κοινόν, καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἔχθρας· κἂν φιλῇ, ὅμως οὐκ ἀφέξεται ἁμαρτάνοντος. ἓν γάρ, ὡς ἔφην, τοῦτο ἴδιον ἱστορίας, καὶ μόνῃ θυτέον τῇ ἀληθείᾳ, εἴ τις ἱστορίαν γράψων ἴοι, τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἀμελητέον αὐτῷ. καὶ ὅλως, πῆχυς εἷς, καὶ μέτρον ἀκριβές, ἀποβλέπειν μὴ εἰς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα συνεσομένους τοῖς συγγράμμασιν.

Εἰ δὲ τὸ παραυτίκα τις θεραπεύοι, τῆς τῶν κολακευόντων μερίδος εἰκότως ἂν νομισθείη, οὓς πάλαι ἡ ἱστο-

4 Αρταξερξην] testantur Hebræi scriptores nomen hoc Persarum Regibus commune fuisse, perinde ac Cæsaris Romanorum imperatoribus. G. C.

5 ιατρος.] *Ctesiam* tangit, Artaxerxis Mnemonis medicum, qui fabulosa multa et adulatoria historiæ admiscuerat, quo sibi Regem suum conciliaret. videndus ea de re *Plutar.* in Artaxer. in initio. libros autem *Ctesiæ* periisse notum est. supersunt tantum collectanea *Photii* in Bibliotheca. M. du S.

6 ιππον των Νισαιων.] Nisæa

facta sunt, ea, puto, neque Clotho retro glomerare potest, neque retractare Atropos.

39. Historici autem unum opus, ut gesta sunt singula, ita dicere. Hoc vero facere non poterit, quamdiu Artaxerxen metuet, cujus sit Medicus, aut purpuream togam sperabit, et torquem auream, et equum Nisæum accipere mercedem suarum in historia laudum. Verum Xenophon hoc non fecerit, justus scriptor, neque Thucydides; sed licet privatim quosdam oderit, multo *sibi* magis necessariam judicabit rempublicam, et veritatem pluris faciet, quam inimicitias: et, si quem amet, tamen non parcet peccanti. Unum enim, ut dixi, hoc historiæ proprium est, et soli litandum veritati, si quis ad scribendam historiam accedat; reliquorum vero omnium cura abjicienda. Atque in universum, norma una, et mensura exacta hæc est, respicere non ad eos, qui nunc audiunt, sed ad hos, qui post hæc in scriptis nostris versabuntur.

40. Si quis vero quod præsens est modo observet, adulatorum merito partibus adscribitur, quos olim

regio est Partyenes haud procul Caspiis montibus, ea equos præstantissimos maximosque aluit quibus Reges ipsi uterentur. Strab. l. 11. Plin. l. 6. c. 25. Plutar. in Pyrrho Nisæi equi meminit. G. C.

9 μισ.] Xenoph. hæc juxta ac Thucyd. innuunt, quorum uterque, factione civili in exilium acti, nihil tamen odii in inimicos, in historia, teste omni antiquitate, admiscuerunt.

M. du S.

17. των κολακευοντων.] respicit ad Socraticam illam sive Platonicam artium distinctionem, qua illas omnes in πολιτικας et κολακευτικας dividebat, cujus etiam *fabius* meminerit instit. Orat. 2, 15, 25. ad eum locum, e Platonis Gorgia, quæ etiam hic sufficere possunt, protulimus. J. M. G.

18 ως πολυ η ιστορια.] quantum ars comendi contraria et opposita est gymnasticæ, tantum ars adulatoria historiæ dissentanea et incongruens.

εἶα ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ἀπέστραπτο, οὐ μεῖον ἢ κομμωτικὴν ἢ γυμναστικήν. Ἀλεξάνδρου γοῦν καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν, « ὡς ἡδέως ἄν, ἔφη, πρὸς ὀλίγον ἀνεβίουν, ὦ Ὀνησίκριτε, ἀποθανὼν, ὡς μάθοιμι ὅπως ταῦτα οἱ ἄνθρωποι τότε ἀναγινώσκουσιν. εἰ δὲ νῦν αὐτὰ ἐπαινοῦσι, καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσης· οἴονται γὰρ οὐ μικρῷ τινι τῷ δελέατι τούτῳ ἀνασπάσειν ἕκαστος τὴν παρ' ἡμῶν εὔνοιαν.» Ὁμήρῳ γοῦν, καίτοι πρὸς τὸ μυθῶδες τὰ πλεῖστα συγγεγραφότι ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως, ἤδη καὶ πιστεύειν τινὲς ἐπάγονται, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας μέγα τεκμήριον τιθέμενοι, ὅτι μὴ περὶ ζῶντος ἔγραφεν. οὐ γὰρ εὑρίσκουσιν οὗτινος ἕνεκα ἐψεύδετ' ἄν.

Τοιοῦτος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω, ἄφοβος, ἀδέκαστος, ἐλεύθερος, παρρησίας καὶ ἀληθείας φίλος, ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην δὲ, σκάφην ὀνομάζων, οὐ μίσει, οὐδὲ φιλίᾳ νέμων, οὐδὲ φειδόμενος, ἢ ἐλεῶν, ἢ αἰσχυνόμενος, ἢ δυσωπούμενος· ἴσος δικαστὴς εὔνους ἅπασιν, ἄχρι τοῦ μὴ θατέρῳ τι ἀπονεῖμαι πλεῖον τοῦ δέοντος· ξένος ἐν τοῖς βιβλίοις, καὶ ἄπολις, αὐτόνομος, ἀβασίλευτος, οὐ τί τῷδε, ἢ τῷδε δόξει λογιζόμενος, ἀλλὰ τί πέπρακται λέγων.

Ὁ δ' οὖν Θουκυδίδης εὖ μάλα τοῦτο ἐνομοθέτησε, καὶ

historia ab initio inde non minus, quam exercitatrix ars comptricem illam *mangonum* aversata est. Alexandri quidem illam quoque memorabilem vocem referunt, qui, *Lubens*, inquit, *Onesicrite, vel ad parvum temporis spatium post mortem meam reviviscerem, audiendi caussa quomodo ista lecturi sint, qui tum erunt homines. Nunc vero ea si laudant et amplectuntur, mirari noli: putant enim ea se non parva quadam esca piscaturos esse nostram quisque benevolentiam.* Homero sane, licet fabulose pleraque scripserit de Achille, jam ad credendum quidam inducuntur, solum illud ad veritatis demonstrationem magnum signum ponentes, quod non de vivo scripsit. neque enim, cujus rei caussa mentiretur, inveniunt.

41. Talis igitur mihi sit historicus, metus expers, incorruptus, liber, fiduciæ et veritatis amicus, qui, Comici verbo, *Ficum vocet ficum, scapham dicat scapham*: Non odio, neque amicitia tribuens *cuiquam quidquam*, non parcens, non misericordia, aut pudore vel verecundia tactus, judex æquus, benevolus omnibus eatenus, ne quid alteri justo plus tribuat, hospes in libris *suis*, nullius civitatis, suis ipse legibus vivens, regem agnoscens nullum, non quid hic vel ille existimaturus sit reputans, sed dicens quid factum sit.

42. Non sine caussa igitur hanc legem tulit Thu-

3 Ονησικριτ.] scripserat *Onesicritus* Alexandri res gestas, inquit *Solanus*, eodem consilio quo Xenophon Cyropœpiam suam, ad quam, tanquam exemplar, composuisse Alexandri laudes dicitur a *Suida* et *Laertio*. qua occasione sunt prolata Alexandri verba quæ hic leguntur. *Strabo* permulta ex ejus historia habet XV, XVI. *Plutar.* etiam in Alex.

15 Κωμικός.] Aristophanes.

διέκρινεν ἀρετὴν, καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι αὐτοῦ τὰ βιβλία· "κτῆμά τε γάρ φησι μᾶλλον ἐς ἀεὶ συγγράφειν, ἤπερ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισμα· καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων ἀπολείπειν τοῖς ὕστερον·" καὶ ἐπάγει τὸ χρήσιμον, καὶ ὃ τέλος ἄν τις εὖ φρονῶν ὑπόθοιτο ἱστορίας, "ὡς εἴ ποτε καὶ αὖθις τὰ ὅμοια καταλάβοι, ἔχοιεν," "φησὶ" πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀποβλέποντες, εὖ χρῆσθαι τοῖς ἐν ποσί."

Καὶ τὴν μὲν γνώμην τοιαύτην ἔχων ὁ συγγραφεὺς ἡκέτω μοι· τὴν δὲ φωνὴν, καὶ τὴν τῆς ἑρμηνείας ἰσχὺν, τὴν μὲν σφοδρὰν ἐκείνην, καὶ κάρχαρον, καὶ συνεχῆ ταῖς περιόδοις, καὶ ἀγκύλην ταῖς ἐπιχειρήσεσι, καὶ τὴν ἄλλην τῆς ῥητορείας δεινότητα, μὴ κομιδῆ τεθηγμένος, ἀρχέσθω τῆς γραφῆς, ἀλλ' εἰρηνικώτερον διακείμενος. καὶ ὁ μὲν νοῦς σύστοιχος ἔστω καὶ πυκνὸς, ἡ λέξις δὲ, σαφὴς καὶ πολιτικὴ, οἷα ἐπισημότατα δηλοῦν τὸ ὑποκείμενον.

3 Κτημα.] verba Thucydidis sic habent; κτημα τε ες αει μαλλον η αγωνισμα ες το παραχρημα ακουειν ξυγκειται. Elegans est antithesis vocabulorum, ait *Reitzius*, ες αει et ες το παραχρημα, in perpetuum et in præsens: sic κτημα et αγωνισμα. κτημα enim est res ipsa quæ servatur et possidetur; veritas, historia vera; αγωνισμα autem ες το παραχρημα, vel ut est apud Lucianum, ες το παρον, est opus leve, ad hoc compositum, in-

cydides, virtutemque et vitium historici distinxit, cum maxima in admiratione videret esse Herodotum, adeo ut Musarum etiam nominibus libri illius vocarentur. *Possessionem* enim *potius in perpetuum* scribere se ait, *quam commissionem quæ in præsens tantum placeat: neque fabulositatem sibi probari, sed verum de factis posteritati se relinquere:* subjungitque utilitatem, quemque finem, si quis recte sapiat, constituat historiæ: *ut si quando rursus, similia ingruant, habeant,* inquit, *respicientes ad ea quæ olim scripta sunt, quomodo recte utantur præsentibus.*

43. Ac talem quidem habens animum historicus mihi detur. Quantum vero ad linguam, et eloquendi facultatem *attinet*, vehementi quidem illa atque aspera, et periodis continua, et argumentis contorta, cæteraque vi oratoria, non admodum acutus *et inhorrescens*, sed placide magis affectus, ad scribendum accedat. Ac sententiæ quidem sint densæ et crebræ: dictio autem dilucida, et civilis, quæ quam clarissime designet materiam.

quit *Gesnerus*, ut in Olympiorum celebritate recitatum, plausus et victoriam auctori suo pararet. quod genus *Commissiones* vocari constat e *Sueton*. Calig. c. 53. ubi hoc ipsum Thucydidis αγωνισμα hac voce reddendum *Casaubonus* ostendit. Thucydides vult historiam esse *possessionem*, hoc est monumentum perpetuum, despicit autem fragile scriptum quod brevi effluat e memoria,

17 η λεξις δε, σαφης και πολιτικη.] Recte *Mycillus* vertit *dictio civilis*, seu politica, quali utuntur in comitiis, in concionibus in senatu, in judiciis, viri qui in Republica versantur. *Seneca Contro*. 8. l. 1. *dixit rem paullo elatiorem quam pressa et civilis oratio recipit.* Hermogenes tribuit Demostheni imprimis politicam dictionem, l. 1, c. 1. περι ιδεων. ο τοινυν Δημοσθενης, ο, τιπερ κεφαλαιον ην, του

Ὡς γὰρ τῇ γνώμῃ τοῦ συγγραφέως σκοποὺς ὑπεθέμεθα, παῤῥησίαν καὶ ἀλήθειαν, οὕτω δὲ καὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ, εἷς σκοπὸς ὁ πρῶτος, σαφῶς δηλῶσαι, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα, μήτε ἀποῤῥήτοις, καὶ ἔξω πάτου ὀνόμασι, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις καὶ καπηλικοῖς, ἀλλ' ὡς μὲν τοὺς πολλοὺς συνιέναι, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσαι. καὶ μὴν καὶ σχήμασι κεκοσμήσθω ἀνεπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἔχουσιν· ἐπεὶ τοῖς κατηρτυμένοις τῶν ζωμῶν ἐοικότας ἀποφαίνει τοὺς λόγους.

Καὶ ἡ μὲν γνώμη κοινωνείτω, καὶ προσαπτέσθω τι καὶ ποιητικῆς, παρ' ὅσον μεγαλήγορος, καὶ διηρμένη καὶ ἐκείνη, καὶ μάλισθ' ὁπόταν παρατάξεσι, καὶ μάχαις, καὶ ναυμαχίαις, συμπλέκηται, δεήσει γὰρ τότε ποιητικοῦ τινος ἀνέμου ἐπουριάσοντος τὰ ἀκάτια, καὶ συνδιοίσοντος ὑψηλὴν, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων τὴν ναῦν. ἡ λέξις δὲ ὅμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω, τῷ μὲν κάλλει καὶ τῷ μεγέθει τῶν λεγομένων συνεπαιρομένη, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα ὁμοιουμένη, μὴ ξενίζουσα δὲ, μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα· κίνδυνος γὰρ αὐτῇ τότε μέγιστος παρακινῆσαι, καὶ κατενεχθῆναι ἐς τὸν τῆς ποιητικῆς κορύβαντα. ὥστε μάλιστα πειστέον τηνικαῦτα τῷ χαλινῷ, καὶ σωφρονητέον, εἰδότας ὡς ἱππότυ-

44. Quemadmodum enim animo ſcriptoris metas poſuimus dicendi libertatem et veritatem: ita et linguæ illius *ſeu dictioni*, ſcopus unus primus, dilucide explicare, et clariſſime rem declarare, neque ſecretis, et remotis ab uſu nominibus, neque hiſce de media turba vel de caupona *ſumtis*, ſed quæ vulgus intelligat, laudent eruditi. Verum figuris quoque ornata ſit non nimium turgidis, et quæ minime videantur, quæſitæ: alioqui offis per nimia condimenta corruptis ſimilem orationem faciunt.

45. Ac mens quidem *hiſtorici* participet aliquid, adſciſcatque ſibi, poëtices, quatenus magnificis ipſa quoque verbis utitur atque elata et, eſt maxime cum aciebus, et pugnis, et navalibus præliis, implicatur. Opus enim tum erit poëtico quodam ſpiritu, qui ſecundo flatu vela impleat, celſamque per ſummos fluctus navim perferat. Dictio tamen humi incedat, quæ cum pulchritudine dicendorum et magnitudine attollatur, et quantum ejus licet, exæquetur, interim in peregrinitatem non exeat, neque ultra quam opportunum eſt, fanatico quodam ſpiritu efferatur. Tum enim maximum periculum eſt, ne extra numeros moveatur, et in poëticum furorem incidat. Itaque tum inprimis exaudiendæ ſunt habenæ, et ſobrietati

πολιτικον ηκριβωκως το μεν, ως δια παντων ηκει πανταχου τοις μιξεσι. *Demoſthenes, id quod præcipuum fuit, cum accurate genus orationis politicæ excoluiſſet, omnia quoque genera exequitur; ubique ea miſcens.* de politico hoc dicendi genere multis accurate agit Hermogenes in libro ſecundo c. 10. et ſequentibus. ei opponitur σοφιστικη και λολυγραφικη λεξις, *Scholaſtica* et *declamatoria dictio*; ab ea quoque Hermogenes diſtinxit αγοραιον και πανηγυρικον, *forenſe et panegyricum*, quod tamen quomodo πολιτικω miſceatur pulchre docet.

φία τις, καὶ ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεται. ἄμεινον οὖν ἐφ' ἵππου ὀχουμένη τότε τῇ γνώμῃ, τὴν ἑρμηνείαν πεζῇ συμπαραθεῖν, ἐχομένην τοῦ ἐφιππίου, ὡς μὴ ἀπολείποιτο τῆς φορᾶς.

Καὶ μὴν καὶ συνθήκῃ τῶν ὀνομάτων εὐκράτῳ καὶ μέσῃ χρηστέον, οὔτε ἄγαν ἀφιστάντα, καὶ ἀπαρτῶντα (τραχὺ γὰρ) οὔτε ῥυθμῷ παρ' ὀλίγον, ὡς οἱ πολλοὶ, συνάπτοντα. τὸ μὲν γὰρ ἐπαίτιον, τὸ δ' ἀηδὲς τοῖς ἀκούουσι.

Τὰ δὲ πράγματα αὐτὰ, οὐχ ὡς ἔτυχε συνακτέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ ταλαιπώρως, πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν ἀνακρίνοντα, καὶ μάλιστα μὲν παρόντα, καὶ ἐφορῶντα. εἰ δὲ μὴ, τοῖς ἀδεκαστότερον ἐξηγουμένοις προσέχοντα, καὶ οὓς εἰκάσειεν ἄν τις, ἥκιστα πρὸς χάριν ἢ ἀπέχθειαν ἀφαιρήσειν, ἢ προσθήσειν τοῖς γεγονόσι. κἀνταῦθα ἤδη καὶ στοχαστικός τις, καὶ συνθετικὸς τοῦ πιθανωτέρου ἔστω.

Καὶ ἐπειδὰν ἀθροίσῃ ἅπαντα, ἢ τὰ πλεῖστα, πρῶτα

C. 46. Cicero de Oratore l. II. habet hæc verba de stilo historico. "verborum autem ratio, et genus orationis fusum atque tractum, et cum lenitate quadam æquabili profluens, sine hac judiciali asperitate, et sine sententiarum forensium aculeis, persequendum est." idem l. III. hunc locum et supra caput 44. mirifice explanat his verbis: "verbis usitatis, ac proprie demonstrantibus ea, quæ significari ac declarari volemus, sine ambiguo verbo aut sermone, non nimis longa

ſtudendum, cogitantes eſſe ut equorum, ita etiam orationis morbum non parvum nimiam ferociam. Optimum igitur tum fuerit, uti mentem velut equo vectam, pedeſtri curſu comitetur elocutio, prehenſo ephippio, ne ab impetu *equi* deſtituatur.

46. Verum compoſitione etiam verborum temperata et media utendum, ut ea neque nimis diſtrahas et dimoveas, aſperum enim; neque rythmo pene, ut plerique, concludas: quorum hoc quidem vitioſum eſt, illud vero inſuave audientibus.

47. Res autem ipſas non temere connectere oportet, ſed cum labore et ærumnabili quadam diligentia, inſtituto ſæpius de iiſdem judicio. Et maxime quidem, quæ quis ipſe præſens inſpexit, *ſcribet*; ſin vero minus, fidem illis habeat, qui narrant incorruptius, et quos conjiciat aliquis minime ad gratiam vel odii cauſſa ſubtrahere quidquam rebus geſtis vel adjicere. Et hic jam ad conjecturam acutus ſit, et qui argumentis elicere quid ſit probabilius queat.

48. Et cum collegerit omnia aut pleraque, primo

continuatione, (*a*) non valde productis iis, quæ ſimilitudinis cauſa ex aliis rebus transferuntur, non diſcerptis ſententiis, non præpoſteris temporibus, non confuſis perſonis, non perturbato ordine."

10 *αλλα.*] ut abſoluta ſit ſententia ſubintelligendum eſt δει αυτον, ſic: *αλλα δει αυτον φιλοπονως* &c. ſenſus eſt: *non temere congerendæ ſunt Res, ſed Oportet hiſtoricum de illis ſæpius interrogare eos qui adfuerunt et viderunt*; *ει δε μη* ſin minus, hoc eſt, *ſi nullus ſit teſtis oculatus quem poſſit interrogare, oportet eum fidem adhibere illis qui &c.*

(*a*) metaphoris et allegoriis non diu continuatis.

μὲν ὑπόμνημά τι συνυφαινέτω αὐτῶν, καὶ σῶμα ποιείτω ἀκαλλὲς ἔτι, καὶ ἀδιάρθρωτον. εἶτα ἐπιθεὶς τὴν τάξιν, ἐπαγέτω τὸ κάλλος, καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ χρηματιζέτω, καὶ ῥυθμιζέτω.

Καὶ ὅλως, ἐοικέτω τότε τῷ τοῦ Ὁμήρου Διὶ, ἄρτι μὲν τῶν ἱπποπόλων Θρηκῶν γῆν ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὴν Μυσῶν. κατὰ ταῦτα γὰρ καὶ αὐτὸς, ἄρτι μὲν τὰ Ῥωμαίων ἴδια ὁράτω, καὶ δηλούτω ἡμῖν οἷα ἐφαίνετο αὐτῷ ἀφ᾽ ὑψηλοῦ ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὰ Περσῶν, εἶτ᾽ ἀμφότερα, εἰ μάχοιντο. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει, μὴ πρὸς ἓν μέρος ὁράτω, μηδ᾽ ἐς ἕνα ἱππέα, ἢ πεζὸν, εἰ μὴ Βρασίδας τις εἴη προπηδῶν, ἢ Δημοσθένης ἀνακόπτων τὴν ἐπίβασιν. ἐς τοὺς στρατηγοὺς μὲν τὰ πρῶτα, καὶ εἴ τι παρεκελεύσαντο, κἀκεῖνο ἀκουέτω, καὶ ὅπως, καὶ ᾗ τινι γνώμῃ, καὶ ἐπινοίᾳ ἔταξαν. ἐπειδὰν δὲ ἀναμιχθῶσι, κοινὴ ἔστω ἡ θέα, καὶ ζυγοστατείτω τότε, ὥσπερ ἐν τρυτάνῃ τὰ γιγνόμενα, καὶ συνδιωκέτω, καὶ συμφευγέτω.

Καὶ πᾶσι τούτοις μέτρον ἐπέστω, μὴ ἐς κόρον, μηδ᾽ ἀπειροκάλως, μηδὲ νεαρῶς, ἀλλὰ ῥᾳδίως ἀπολυέσθω· καὶ στήσας ἐνταῦθά που ταῦτα, ἐπ᾽ ἐκεῖνα μεταβαινέτω, ἢν κατεπείγῃ· εἶτα ἐπανίτω λυθεὶς ὁπόταν ἐκεῖνα καλῇ· καὶ πρὸς πάντα σπευδέτω, καὶ ὡς δυνατὸν,

quidem commentarium quoddam illorum contexat et corpus faciat informe adhuc, et artubus ſuis nondum diſtinctum. Tum ordine adjecto pulchritudinem inducat, et dictionis colorem addat, et orationem rebus accommodet, et compoſitioni ſtudeat.

49. Et omnino tum Homerico illi Jovi ſimilis ſit, nunc quidem equeſtrium Thracum adſpicienti terram, nunc vero Myſorum. Eadem enim ratione ipſe quoque jam res Romanorum ſingulatim inſpiciat, et, quales ſibi viſæ ſint ex alto contemplanti, enarret; jam vero Perſarum: tum utraſque, ſi pugnent; et in ipſa adeo acie non ad unam partem reſpiciat, neque ad unum equitem vel peditem, niſi forte Braſidas aliquis proſiliat, aut Demoſthenes exſcenſum prohibeat: ad duces quidem primum; et, ſi quid illi imperent, illud quoque audiat, et quomodo, et qua mente, et conſilio injunxerint. Poſtquam vero ad manus ventum, commune ſit ſpectaculum, et quaſi trutina ſuſpendat quæcunque geruntur: et perſequentes comitetur, et fugientes.

50. Et modo adſit hiſce omnibus, ne ad ſatietatem, neque imperite, neque juveniliter *narret*; ſed cum facilitate ſe quadam expediat, et certo quodam loco his conſtitutis, ad illa, ſi urgeant, tranſeat: tum redeat exſolutus ubi iſta vocaverint, feſtinetque

4 *χρηματιζέτω.*] lege omnino σχηματιζέτω, non χρη— quod tamen omnes libri præ ſe ferunt. M. du S.

11 *Βρασίδας.*] Reſpicit ad Thucyd. IV. 12. ubi Lacedæmonius Braſidas exſcendere conatur in munitiones Athenienſium, ad Pylum, prohibente Demoſthene.

17 *συνδιωκέτω, καὶ συμφευγέτω.*] non omittat hiſtoricus enarrare quæ perſequentibus, quæ fugientibus, acciderint.

ὁμοχρονείτω, καὶ μεταπετέσθω ἀπ' Ἀρμενίας μὲν εἰς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ῥοιζήματι ἑνὶ, ἐς Ἰβηρίαν, εἶτα ἐς Ἰταλίαν, ὡς μηδενὸς καιροῦ ἀπολείποιτο.

Μάλιστα δὲ κατόπτρῳ ἐοικυῖαν παρασχέσθω τὴν γνώμην, ἀθόλῳ, καὶ στιλπνῷ, καὶ ἀκριβεῖ τὸ κέντρον· καὶ ὁποίας ἂν δέξηται τὰς μορφὰς τῶν ἔργων, τοιαῦτα καὶ δεικνύτω αὐτὰ, διάστροφον δὲ, ἢ παράχρουν, ἢ ἑτερόσχημον, μηδέν· οὐ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥήτορσι γράφουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθησόμενά ἐστι, καὶ εἰρήσεται· πέπρακται γὰρ ἤδη, δεῖ δὲ τάξαι, καὶ εἰπεῖν αὐτά· ὥστε, οὐ τί εἴπωσι ζητητέον αὐτοῖς, ἀλλ' ὅπως εἴπωσιν. ὅλως δὲ, νομιστέον τὸν ἱστορίαν συγγράφοντα, Φειδίᾳ ἢ Πραξιτέλει χρῆναι ἐοικέναι, ἢ Ἀλκαμένει, ἢ τῳ ἄλλῳ ἐκείνων. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνοι χρυσὸν, ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα, ἢ τὴν ἄλλην ὕλην ἐποίουν· ἀλλ' ἡ μὲν ὑπῆρχε, καὶ προϋποβέβλητο, Ἠλείων, ἢ Ἀθηναίων, ἢ Ἀργείων πεπορισμένων· οἱ δὲ ἔπλαττον μόνον, καὶ ἔπριον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἔξεον, καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐρρύθμιζον, καὶ ἐπήνθιζον τῷ χρυσῷ. καὶ τοῦτο ἦν ἡ

1 ὁμοχρονείτω.] musicorum est vocabulum, cum vox et cithara, suos quæque tonos servantes, concentum edunt, quem pro lubitu modos faciens edi voluit; quod fit dum utrinque tempus sedulo tono cuique assignatur, quod a διδασκάλῳ imperatum est, aut breve, aut longum, aut divisum. M. du S.

5 κέντρον.] non verisimile videtur Lucianum κέντρον per ig-

ad omnia, et quantum poteſt, eodem cum ipſis temporibus veſtigio procedat, tranſvoletque ab Armenia quidem in Mediam, inde vero ſtridentibus velut alis in Iberiam, inde in Italiam, ut nullum non tempus conſequatur.

51. Maxime vero ſpeculo ſimilem præbeat animum, nihil turbido, et ſplendido et centri exacti: qualeſque acceperit operum ſpecies, tales etiam illas oſtendat: perverſum vero, aut alieni coloris, aut figuræ diverſæ, nihil. Neque enim ut eloquentiæ magiſtris ſcribunt *hiſtorici:* ſed dicenda *præſto* ſunt, et dicentur *omnino*; jam enim facta ſunt. Oportet autem ordinare illa atque dicere. Itaque non quid dicant, quærendum eis eſt, ſed quomodo dicant. In univerſum vero putandum eſt, hiſtoriæ ſcriptorem Phidiæ aut Praxiteli ſimilem eſſe debere, aut Alcameni, aut cuidam alii ex eo numero. Neque enim illi aurum, aut argentum, aut ebur, aut aliam materiam faciebant: verum illa quidem aderat, et ſubjecta illis erat, Elienſibus, aut Athenienſibus, aut Argivis ſuppeditantibus: at ipſi formabant tantum, et ſecabant ebur, poliebantque, et conglutinabant, et concinnabant, et auri velut florem inducebant: ea-

norantiam mathematicam dixiſſe. ejus enim ætate notum erat ſpecula, in quibus centrum habet accuratum locum, convexa ſcilicet et concava, imagines reddere prorſus diſſimiles, conjicio igitur per κεντρον generaliter tantum opificis ακριβειαν intellexiſſe, ut *ad amuſſim, ad normam* dicimus, pro *accurate*, ſicut *Reitzius* notat.

12. Φειδ. Πραξ. Αλκαμ.] tres celeberrimi ſtatuarii, de quibus multa apud Pau. Plin. et Plutar. ἐλεφαντα, pro ebore. ſic Virg. *ſectoque elephanto* et Hom. non ſemel. erat Eburnea ſtatua Jovis Olympii, notat *Solanus*, et Eleenſis Urania. de priori teſtatur *Plin.* XXXIV. 19.

τέχνη αὐτῶν, ἐς δέον οἰκονομήσασθαι τὴν ὕλην. τοιοῦτο δή τοι καὶ τὸ τοῦ συγγραφέως ἔργον, εἰς καλὸν διαθέσθαι τὰ πεπραγμένα, καὶ εἰς δύναμιν ἐναργέστατα ἐπιδεῖξαι αὐτά. καὶ ὅταν τις ἀκροώμενος οἴηται μετὰ ταῦτα ὁρᾶν τὰ λεγόμενα, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπαινῇ, τότε δὴ τότε ἀπηκρίβωται, καὶ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον ἀπείληφε τὸ ἔργον τῷ τῆς ἱστορίας Φειδίᾳ.

Πάντων δὲ ἤδη παρεσκευασμένων, καὶ ἀπροοιμίαστον μέν ποτε ποιήσεται τὴν ἀρχήν, ὅταν μὴ πάνυ κατεπείγῃ τὸ πρᾶγμα, προδιοικήσασθαί τι ἐν τῷ προοιμίῳ· δυνάμει δὲ καὶ τότε φροιμίῳ χρήσεται, τῷ ἀποσαφοῦντι περὶ τῶν λεκτέων.

Ὁπόταν δὲ καὶ φροιμιάζηται, ἀπὸ δυοῖν μόνοιν ἄρξεται, οὐχ ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἀπὸ τριῶν, ἀλλὰ τὸ τῆς εὐνοίας παρείς, προσοχὴν ἢ εὐμάθειαν εὐποιήσει τοῖς ἀκούουσι. προσέξουσι μὲν γὰρ αὐτῷ, ἢν δείξῃ ὡς περὶ μεγάλων, ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰκείων, ἢ χρησίμων ἐρεῖ. εὐμαθῆ δὲ καὶ σαφῆ τὰ ὕστερα ποιήσει, τὰς αἰτίας προεκτιθέμενος, καὶ περιορίζων τὰ κεφάλαια τῶν γεγενημένων.

Τοιούτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο· Ἡρόδοτος μέν, "ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ ταῦτα, νίκας Ἑλληνικὰς δηλοῦντα, καὶ ἥττας βαρβαρικάς." Θου-

que ipſa illorum ars erat, materiam, prout opus erat, diſponere. Tale igitur etiam opus hiſtorici, cum ornatu diſponere res geſtas, et quam poteſt lucidiſſime eas demonſtrare. Et ubi, qui audiit, poſtea putat ſe vidiſſe ea quæ dicuntur, et poſtea laudat, tunc ſane tunc elaboratum accurate, et propriam ſibi laudem conſecutum eſt opus hiſtorico noſtro Phidiæ.

52. Omnibus autem jam paratis, et ſine prooemio nonnunquam incipiet, cum res ipſa non valde poſtulabit præſtrui quidquam in prooemio. Vim quidem ipſam prooemii tum quoque adhibebit, quod ea quæ dicenda ſunt declaret.

53. Quum vero utetur prooemio, a duobus tantum exordietur, non ut oratores a tribus; ſed omiſſo illo quod ad benevolentiam pertinet, attentionem ac docilitatem *in* auditoribus parabit. Attendent illi, ſi oſtenderit, ſe de magnis, aut neceſſariis, aut domeſticis, aut utilibus dicturum: docilem autem, et ea, quæ ſequuntur dilucida reddet, exponendis ante cauſſis, et præfiniendis rerum geſtarum *quibuſdam* capitibus.

54. Talibus prooemiis optimi hiſtoricorum uſi ſunt: Herodotus quidem, *ne res geſtæ ipſo tempore evaneſcant, magnæ cum ſint atque admirabiles, æeque Græcas victorias indicent, et clades barbarorum*: Thu-

17 ευμαθη.] male noſter interpres refert ευμαθη ad *auditorem.* manifeſtum eſt conjungi debere cum τα υϛερα, et reddi, non per *docilem* ſicut facit, ſed per *intellectu facilia.* attentio enim ſeu docilitas προσοχη η ευμαθεια unum et idem ſignificant, et exprimuntur ambo per προσεξουσι.

κυδίδης δὲ, μέγαν τε καὶ αὐτὸς ἐλπίσας ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τῶν προγεγενημένων, ἐκεῖνον τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνέβη γενέσθαι."

Μέγα δὲ τὸ προοίμιον ἀνάλογον τοῖς πράγμασιν, ἢ μηκυνόμενον, ἢ βραχυνόμενον. εὐαφὴς δὲ καὶ εὐάγωγος ἔστω ἡ ἐπὶ τὴν διήγησιν μετάβασις. ἅπαν γὰρ ἀτεχνῶς τὸ λοιπὸν σῶμα τῆς ἱστορίας, διήγησις μακρά ἐστιν· ὥστε ταῖς τῆς διηγήσεως ἀρεταῖς κατακεκοσμήσθω, λείως τε καὶ ὁμαλῶς προϊοῦσα, καὶ αὐτῇ ὁμοίως, ὥστε μὴ προὔχειν, μήτε κοιλαίνεσθαι. ἔπειτα τὸ σαφὲς ἐπανθείτω τῇ λέξει, ὡς ἔφην, μεμηχανημένον καὶ τῇ συμπεριπλοκῇ τῶν πραγμάτων. ἀπόλυτα γὰρ καὶ ἐντελῆ πάντα ποιήσει, καὶ τὸ πρῶτον ἐξεργασάμενος, ἐπάξει τὸ δεύτερον ἐχόμενον αὐτοῦ, καὶ ἁλύσεως τρόπῳ συνηρμοσμένον, ὡς μὴ διακεκόφθαι, μηδὲ διηγήσεις πολλὰς εἶναι, ἀλλήλαις παρακειμένας· ἀλλ' ἀεὶ τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ, μὴ γειτνιᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖν, καὶ ἀνακεκρᾶσθαι κατὰ τὰ ἄκρα.

Τάχος ἐπὶ πᾶσι χρήσιμον, καὶ μάλιστα εἰ μὴ ἀπορία τῶν λεκτέων εἴη· καὶ τοῦτο πορίζεσθαι χρὴ μὴ τοσοῦτον ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων, ὅσον ἀπὸ τῶν πραγμάτων. λέγω δὲ εἰ παραθέοις μὲν τὰ μικρὰ καὶ ἧττον ἀναγκαῖα, λέγοις δ' ἱκανῶς τὰ μεγάλα· μᾶλλον δὲ καὶ παραλειπτέον πολλά. οὐδὲ γὰρ ἢν ἑστιᾷς τοὺς φίλους, καὶ πάντα ᾖ παρεσκευασμένα, διὰ τοῦτο ἐν μέσοις τοῖς πέμμασι, καὶ τοῖς ὀρ-

cydides, autem, *magnum et ipſe futurum ratus et memoria digniſſimum, et majus prioribus, illud bellum; etenim calamitates quoque magnas in illo contigiſſe.*

55. Magnum vero procemium, pro rerum ipſarum portione productum aut correptum. Concinnus porro et ſequax ſit tranſitus ad narrationem. Nam omne prorſus reliquum corpus hiſtoriæ narratio longa eſt. Itaque virtutibus narrationis ornata ſit, mollique et æquabili veſtigio procedat, et undique ſibi ſimilis ſimiliter, ut neque emineat quidquam, neque recedat. Deinde perſpicuitas effloreſcat in dictione, quæ perficiatur etiam, ut dixi, rerum inter ſe complexu. Neque abſoluta omnia et conſummata faciet, et primo perfecto ſecundum illi cohærens inducet, et catenæ inſtar coagmentatum, ut nuſquam intercidatur, neque multæ ſint narrationes altera alteri adjectæ, ſed ſemper prius poſteriori non vicinum modo ſit, ſed continuum, et extremis *ſuis* permiſtum.

56. Celeritas utilis in omnibus, et maxime ſi non ſit dicendorum penuria: eaque paranda non tantum a nominibus aut verbis, quantum ab ipſis rebus: hoc autem dico, ſi percurras parva et minus neceſſaria, ſatis autem dicas de magnis. Quin multa etiam omittenda. Neque enim ſiquando convivio accipis amicos, paratis omnibus, propterea inter media bellaria, et aviculas, et tot patinas, et apros, et lepo-

νέοις, καὶ λοπάσι τοσαύταις, καὶ συσὶν ἀγρίοις, καὶ λαγωοῖς, καὶ ὑπογαστρίοις, καὶ σαπέρδην ἐνθήσεις, καὶ ἔτνος, εἴ τι κἀκεῖνο παρεσκεύαστο· ἀμελήσεις δὲ τῶν εὐτελεστέρων.

Μάλιστα δὲ σωφρονητέον ἐν ταῖς τῶν ὀρῶν, ἢ τειχῶν, ἢ ποταμῶν ἑρμηνείαις, ὡς μὴ δύναμιν λόγων ἀπειροκάλως παρεπιδείκνυσθαι δοκοίης, καὶ τὸ σαυτοῦ δρᾷν, παρεὶς τὴν ἱστορίαν, ἀλλ' ὀλίγον προσαψάμενος, τοῦ χρησίμου καὶ σαφοῦς ἕνεκα, μεταβήσῃ, ἐκφυγὼν τὸν ἰξὸν τὸν ἐν τῷ πράγματι, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν λιχνείαν, οἷον ὁρᾷς τι καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ. καίτοι ποιητὴς ὤν, παραθεῖ τὸν Τάνταλον, καὶ τὸν Ἰξίονα, καὶ Τιτυόν, καὶ τοὺς ἄλλους. εἰ δὲ Παρθένιος, ἢ Εὐφορίων, ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἂν οἴει ἔπεσι τὸ ὕδωρ ἄχει πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ Ταντάλου ἤγαγεν; εἶτα πόσοις ἂν Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ ὁ Θουκυδίδης αὐτός, ὀλίγα τῷ

10 Ὅμηρος.] tangit hos quidem Homerus l. c. sed quam Sobrie! atqui hæc ipsa tamen notam Aristarchi effugere non potuerunt, qui notha ea pronuntiare ausus est. vid. Schol. *Pindari* ad Ol. 1. Confer Hom. Il. Λ. 575. M. du S.

11 Τάνταλον.] Tantalus, Phrigiæ rex, Agamemnonis et Menelai avus, cum Deos convivio excepisset, Pelopem filium illis epulandum apposuit, quo sciret utrum essent revera Dei. at illi, horrore perculsi, illum in inferos præcipitem dejecerunt. ibi fame sitique laboranti, nec edere nec bibere licet, etsi poma et aquam labiis pene tangat.

Tantalus a labris sitiens fugientia captat
flumina. *Horat,*

ibid. Ἰξίονα.] Ixion centaurorum pater, trusus ad inferos quod junoni vim inferre tentaverit.

res, et ſumina, ſaperdam quoque appones, et fabam, ſi qua etiam parata ſit: verum viliora negliges.

57. Maxime vero ſobrie verſandum eſt in montium, aut mœnium, aut fluminum deſcriptionibus, ne imperite ac perverſe vim dicendi oſtendere videaris, et omiſſa hiſtoria tuum negotium agere: ſed ubi leviter, utilitatis perſpicuitatiſque cauſſa, attigeris, tranſito, viſcumque *veluti* illius rei, illaſque omnes delicias effugito. Quale quiddam ipſe, vides, ut magnanimus Homerus faciat. Quantumvis poëta ſit, tranſcurrit Tantalum, et Ixionem, et Tityum, et reliquos. Si vero Parthenius, aut Euphorion, aut Callimachus dixiſſet, quot, putas, verſibus aquam ad labra uſque Tantali perduxiſſet? deinde quot *aliis* circumegiſſet Ixionem? Potius vero Thucydides ip-

quid memorem Lapithas,
Ixiona, Pirithoumque
quos ſuper atra ſilex jam-
jam lapſura, cadentique
imminet aſſimilis.
Virg. l. 6.

ibid. Τιτυον.] hunc mole corporis pluſquam gigantæa, miſit ad orcum Apollo quod Latonam ſtuprare conatus eſſet.
Virg. l. 6.

nec non et Tityon terræ
omniparentis alumnum
cernere erat: per tota no-
vem cui jugera corpus
porrigitur; roſtroque im-
manis vultur adunco
immortale jecur tundens,
fœcundaque pœnis
viſcera, rimaturque epulis,
habitatque ſub alto
pectore: nec fibris requies
datur ulla renatis.

12. Παρθενιος.] de hoc et ſequente Euphorione *Sueton.* Tib. c. 70. poeta et hiſtoricus. (v. *Voſſ.* II. I.) cujus liber περι ερωτικων παθηματων hodieque extat, in quo Euphorionem aliquoties laudat. M. du S.

ibid. Ευφοριων.] Chalcidenſis, de quo Suidas et *Voſſ.* de hiſt. Gr. I. 16. erat enim et poeta et hiſtoricus. id.

ibid. Καλλιμαχος.] juniorem quemdam Callimachum hunc eſſe credit illuſtr. *Spanheim.* ad Callimach. p. 118. quia alter brevitatis amans. J. F. R.

τοιούτῳ εἴδει τοῦ λόγου χρησάμενος, σκέψαι ὅπως εὐθὺς ἀφίσταται, ἢ μηχάνημα ἑρμηνεύσας, ἢ πολιορκίας σχῆμα δηλώσας, ἀναγκαῖον καὶ χρειῶδες ὄν, ἢ ἔπι πόλεων σχῆμα, ἢ Συρακουσίων λιμένα. ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς εἶναι δοκῇ, σὺ τὰ πράγματα ἐννόησον· εἴσῃ γὰρ οὕτω τὸ τάχος, καὶ ὡς φευγόμενος ὅμως ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τὰ γεγενημένα, πολλὰ ὄντα.

Ἢν δέ ποτε καὶ λόγους ἐροῦντά τινα δεήσῃ εἰσάγειν, μάλιστα μὲν ἐοικότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι, οἰκεῖα λεγέσθω· ἔπειτα, ὡς σαφέστατα καὶ ταῦτα· πλὴν ἐφεῖταί σοι τότε καὶ ῥητορεῦσαι, καὶ ἐπιδεῖξαι τὴν τῶν λόγων δεινότητα.

Ἔπαινοι μὲν γὰρ ἢ ψόγοι, πάνυ πεφεισμένοι, καὶ περιεσκεμμένοι, καὶ ἀσυκοφάντητοι, καὶ μετ' ἀποδείξεων, καὶ ταχεῖς, καὶ μὴ ἄκαιροι· ἐπεὶ ἔξω τοῦ δικαστηρίου ἐκεῖνοί εἰσι, καὶ τὴν αὐτὴν Θεοπόμπῳ αἰτίαν ἕξεις, φιλαπεχθημόνως κατηγοροῦντι τῶν πλείστων, καὶ διατριβὴν

C. 58. Horatius Art. Poet. docet ea quæ tibi discenda sunt si personam proprie loquentem inducere velis:

qui didicit patriæ quid debeat, et quid amicis,
quo sit amore parens, quo frater amandus et hospes,
quod sit conscripti, quod judicis officium, quæ
partes in bellum missi ducis; ille profecto
reddere personæ scit convenientia cuique.

16 Θεοπόμπῳ.] atqui Theopompum hunc ipsum *Athen.* III. veritatis amantem ait fuisse, ejusque pervestigandæ studio magnam pecuniæ vim in-

ſe, parce hac orationis forma uſus, vide, quam celeriter deſiſtat, ubi vel machinationem aliquam declaravit, aut obſidionis formam explicavit, neceſſariam licet et utilem, aut Epipolarum formam, aut Syracuſiorum portum. Cum enim peſtilentiam deſcribit, et longus eſſe videtur, at tu res ipſas cogita. ſic enim celeritatem intelliges, et ut fugientem *velut* tamen facta, multa quidem illa retineant ac reprehendant.

58. Siquando vero etiam verba facientem aliquem inducere oportebit; maxime quidem perſonæ convenientia, et propria negotio dicantur, deinde quam dilucidiſſime hæc quoque. Quin tum etiam permiſſum tibi eſt rhetoricari, et vim dicendi oſtendere.

59. Laudes quidem aut vituperationes, omnino moderatæ, et circumſpectæ, et a calumnia remotæ ſunto, et cum demonſtratione conjunctæ, et celeres (*breves,*) nec intempeſtivæ. Alioquin extra tribunal ſunt, idemque quod Theopompus crimen ſuſtinebis, qui inimicitiarum quodam ſtudio pleroſque accuſet,

ſumpſiſſe. Μαθέτω, inquit, παρὰ Θεοπόμπου τοῦ Χίου ἀνδρὸς φιλαλήθους καὶ πολλὰ χρήματα καταναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. "de impenſis Theopompi, inquit, ad hunc locum Caſaubonus, non tacet Dion. Hali. in Epiſ. ad Pomp. de amore veritatis non deſunt qui obſtrepant. Athen. ipſe l. 6. δυσμενέστατον appellat, parum conſtans ſibi. ſed quia ingenua libertate vitia hominum Theopompus carpſerat, multorum odia veritas illi paraverat. itaque βάσκανον et aliorum virtutibus invidentem multi pronuntiarunt, quos refellit *Dion. Lucia.* &c. hinc Theopompi cum ſcribendi genus nominat *Cicero,* cum de omnibus omnia libere palam dicuntur, ad Att. 11." de Theopompi maledicendi prurigine non Lucianus ſolus, ſed multi conquesti ſunt viri graviſſimi. Ciceronis judicium audiviſti. lege etiam *Corn. Nep.* in Alcibid. et *Plutar.* M. du S.

ποιουμένῳ τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγορεῖν μᾶλλον ἢ ἱστορεῖν τὰ πεπραγμένα.

Καὶ μὴν καὶ μῦθος εἴ τις παρεμπέσοι, λεκτέος μέν, οὐ μὴν πιστωτέος πάντως, ἀλλ' ἐν μέσῳ θετέος τοῖς ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, εἰκάσουσι περὶ αὐτοῦ. σὺ δ' ἀκίνδυνος, καὶ πρὸς οὐδέτερον ἐπιρρεπέστερος.

Τὸ δ' ὅλον, ἐκείνου μοι μέμνησο, (πολλάκις δ' αὐτὸ ἐρῶ) καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσωνταί σε, καὶ τιμήσωσιν, ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἐστοχασμένος, πρὸς τοὺς ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγηται καὶ περὶ σοῦ, "ἐκεῖνος μέντοι ἐλεύθερος ἀνὴρ ἦν, καὶ παρρησίας μεστός, οὐδὲν οὐδὲ κολακευτικόν, οὐδὲ δουλοπρεπές, ἀλλ' ἀλήθεια ἐπὶ πᾶσι." τοῦτ' εἰ σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας θεῖτο ἄν, οὕτως ὀλιγοχρονίους οὔσας.

Ὁρᾷς τὸν Κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας γὰρ τὸν ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσεύοιτο ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ναυτιλλομένοις ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, καὶ μὴ καταφέροιντο εἰς τὴν Παραιτονίαν, παγχάλεπον, ὥς φασιν, οὖσαν, καὶ ἄφυκτον, εἴ τις ἐμπέσοι εἰς τὰ ἕρματα· οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν κατὰ τῶν λίθων τὸ αὐτοῦ ὄνομα

in eoque negotio diu moretur, ut accuſet potius, quam quæ facta ſunt enarret.

60. Si etiam fabula ex tranſverſo incidat, dicenda quidem, non tamen omnino aſſeveranda, ſed relinquenda in medio, ut prout quiſque voluerit, de ea exiſtimet: tu vero tutus, ac in neutram partem propenſus.

61. In univerſum autem, illud mihi memento, ſæpius idem dicam) et non ad præſens modo ſpectans, ſcribito, ut qui nunc ſunt homines te laudent, et in honore habeant, ſed ad omnis ævi memoriam *quaſi* collineans, his potius ſcribe qui poſt erunt, et ab illis ſcriptionis mercedem repoſce, ut de te etiam dicatur, *Ille tamen liber fuit, et dicendi fiducia plenus. Nihil neque adulatorium, neque ſervile, ſed veritas in omnibus.*' Hoc, ſi quis ſapiat, ſuper omnes hujus vitæ ſpes, quæ parvi adeo temporis ſunt, poſuerit.

62. Vides ne tu Cnidium illum architectum, quale quid fecerit? Cum enim ædificaſſet illam in Pharo turrim, maximum omnium operum pulcherrimumque, ut inde ſignum igne accenſo tolleretur navigantibus longe in mari, ne in Paraetoniam deferrentur, difficillimam, ut aiunt, et unde effugere non poſſet, ſi quis incidiſſet in ſcopuloſa illa loca; Opere igitur exædificato, intus quidem in ipſis ſaxis ſuum nomen

18 ἐπὶ τῷ Φάρῳ πύργον.] de hac turri vidend. Scholium 55 ad *Icaromen.* c. 12. et notam cl. *Humphr. Prideaux* ad l. 1. partis poſterioris hiſtoriæ ſuæ, qua vetus teſtamentum cum novo connectit. M. du S.

21 Παραιτονίαν.] urbs Africæ cui hodie nomen *Alberton.*

ἐπέγραψεν· ἐπιχρίσας δὲ τιτάνῳ, καὶ ἐπικαλύψας, ἐπέγραψε τοὔνομα τοῦ τότε βασιλεύοντος, εἰδὼς, ὅπερ καὶ ἐγένετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου συνεκπεσούμενα μετὰ τοῦ χρίσματι τὰ γράμματα, ἐκφανησόμενον δὲ, "ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ ΔΕΞΙΦΑΝΟΥΣ Κνίδιος, θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων." οὕτως οὐδ' ἐκεῖνος ἐς τὸν τότε καιρὸν, οὐδὲ τὸν αὐτοῦ βίον τὸν ὀλίγον ἑώρα· ἀλλ' εἰς τὸν νῦν, καὶ τὸν ἀεὶ, ἄχρις ἂν ἑστήκῃ ὁ πύργος, καὶ μένῃ αὐτοῦ ἡ τέχνη.

Χρὴ τοίνυν καὶ τὴν ἱστορίαν οὕτω γράφεσθαι σὺν τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐλπίδα, ἤπερ σὺν κολακείᾳ πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινουμένοις. οὗτός σοι κανὼν καὶ στάθμη ἱστορίας δικαίας. καὶ εἰ μὲν σταθμήσονταί τινες αὐτῇ, εὖ ἂν ἔχοι, καὶ εἰς δέον ἡμῖν γέγραπται· εἰ δὲ μὴ, κεκύλισται ὁ πίθος ἐν Κρανείῳ.

1 Επιχρισας.] unde hæc habuerit Lucianus, incertum. Strabo enim et Plinius factam ei a Rege inscribendi proprii nominis potestatem, disertis verbis testantur; ut notat *Solanus*.

2 Βασιλευοντος.] *Philadelphum* innuit; qui bibliothecam Alexandriæ condidit, et Biblia Græce vertenda jussit.

5 Θεοις σωτ.] Ptolemæum et Berenicem intelligunt viri docti bene multi. consule *Sphanh*. 415. eandem inscriptionem habet *Strabo*. l. c. M. du S.

inſcripſit. Inducta vero calce cum texiſſet, *ipſi tectorio* inſcripſit nomen Regis, qui tum erat; qui ſciret, quod etiam contigit, parvo admodum interjecto tempore futurum, ut cum tectorio exciderent literæ, in conſpectum vero prodiret *Soſtratus Dexiphanis Cnidius, Diis ſervatoribus pro his qui fluctu jactantur.* Ita neque ille ad tempus quod tum erat, neque ad ſuam vitam, brevem illam oppido, reſpexit, ſed in hoc quod nunc eſt quodque futurum omni ævo, quod diu turris ſteterit, ipſiuſque manſerit artificium.

63. Oportet igitur hiſtoriam quoque eo modo ſcribi cum veri ſtudio potius ad ſpem futuram, quam cum adulatione, ad ſuavitatem ex præſenti laude capiendam. Illa tibi regula et perpendiculum veræ hiſtoriæ, quo ſi qui dirigi ſe patiantur, bene habuerit, et recte nobis proceſſerit ſcriptio: ſin minus, at dolium volutum eſt in Craneo.

14 *κεκυλισται ο πιθος εν Κρανειω.*] duobus diverſis modis hic locus poteſt intelligi. 1°. *quod potui ſum enixus; pro virili meo ſum functus munere.* 2°. *operam et oleum perdidi.* quorum prior noſtro placuit interpreti, (ut videre eſt per particulam *at* quam addidit in verſione,) ſecundum autem amplector quod magis alludat ad c. 111. ſi quis in poſterum, inquit Lucianus, juxta mea præcepta condat hiſtoriam, ſimilis ſum Corinthiis, qui nihil præter quod eſſet uſui ad muniendam urbem agerent; ſin autem has regulas nihili ducant, fecero ſicut Diogenes qui multum pro nihilo ſudaverit.

LECTORI.

OMNES fere commentatores consentire videntur Lucianum, legibus historiæ in præcedenti libello positis, hoc opusculum scripsisse ut sua principia vocaret ad praxim, et formam aliquam operis ipse proponeret. de qua quidem sententia, etsi verisimilitudinem quandam præ se ferat, me tamen parumper discedere fateor. quænam enim potest esse convenientia conjunctiove inter res veras, magnas, ad unumquemque spectantes, et congeriem fabularum adeo ridicularum ut non insaniora sint delirantium somnia? quomodo fieri potest ut in tali narra-

tione elucescant istæ virtutes, integritas et equitas animi, quibus fulta stat historiæ dignitas? qui locus isti rerum civilium cognitioni, συνεσει πολιτικη, qua præcipue præditus esse debet historicus? quod ad dicendi genus attinet, si, ut omnibus placet, ad facta conformetur necesse sit, cum ea quæ continet hic libellus tantum discrepent a veris, non facile crediderim quemquam hunc legendo magis idoneum fieri posse ad res gestas apte conscribendas. nihil aliud sibi proposuisse videtur noster, cum has contexeret nugas, præter quod animum, ut ipse ait, a seriis avocatum recrearet, iterumque rideret illos rerum mirabilium narratores quibus sua scatuisse tempora videntur. ut quidam olim artifex, cui erat in animo Venerem pingere, varias pulchritudines formossima-

rum Græciæ puellarum in tabella collegit, ſic Luciano placuit omnes ſui temporis ineptias conglomerare, ut ita dicam, et ita conjungere ut operis ſumma plane ridicula foret. feſtivum nomen *veræ hiſtoriæ* iſti gerrarum acervo impoſuit, in quo tamen, gemma velut, elucet ſuavis Elyſii deſcriptio, Homero Virgilioque digna.

ΑΛΗΘΟΥΣ

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

VERÆ HISTORIÆ

LIBER PRIMUS.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΩΣΠΕΡ τοῖς ἀθλητικοῖς, καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἠσκημένοις, οὐ τῆς εὐεξίας μόνον, οὐδὲ τῶν γυμνασίων φροντίς ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μέρος γοῦν τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν· οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγοῦμαι προσήκειν, μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων ἀνάγνωσιν, ἀνεῖναί τε τὴν διάνοιαν, καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα κάματον ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν.

Γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν, ἃ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀστείου τε καὶ χαρίεντος ψιλὴν παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ θεωρίαν οὐκ ἄμουσον ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε τῶν συγγραμμάτων φρονήσειν ὑπολαμβάνω. οὐ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως, οὐδὲ

1 ὥσπερ τοις ἀθλητικοις] apta ingeniosaque introductio, qua censorum reprehensionibus occurrit et obstat Lucianus, cum ad animi remissionem tantum respicere hanc narrationem enunciet. "danda est remissio animis, inquit Seneca, meliores acrioresque surgent requieti. ut fertilibus agris non est imperan-

VERÆ HISTORIÆ

LIBER PRIMUS.

Quemadmodum athletis, et his qui circa corporis curam exercentur, non habitus modo boni, neque exercitationum cura eſt, ſed opportunæ etiam remiſſionis, quippe quam partem exercitationis vel maximam arbitrentur: ita etiam his, qui ſtudium in literis poſuerunt, convenire arbitror, ut poſt multam ſeveriorem lectionem remittant cogitationem, et ad futuros labores alacriorem reddant.

2. Conveniens autem illis requies contingat, ſi in iis legendis verſentur, quæ non nudam modo ex urbanitate et venuſtate delectationem præbeant, ſed cognitionem etiam non ineruditam ſuppeditent, quale quid etiam de hiſce libellis ut ſentiant *lectores*, futurum exiſtimo. Neque enim ſola argumenti peregrinitas, neque quod in ipſo conſilio ve-

dum, cito enim exhauriet illos nunquam intermiſſa fœcunditas, ita animorum impetus aſſiduus labor frangit. vires recipient paulum reſoluti et remiſſi. naſcitur ex aſſiduitate laborum, animorum hebetatio quædam et langor."

2 της ευεξιας] Medicis ευεξια eſt perfecta ſanitas; ſive ut Galenus definit: της υγιεινης εξεως η τελειοτης. vid. *Fœſii* Œcon. Hippocr. ευεξια vero athletica aliquanto plus ſignificat: eſt enim ea quidam exceſſus ſanitatis, id eſt corpus muſculoſum, toroſum, pleniuſque exhibens. de athletarum iſto *habitu* ac victu quo illum adquirebant atque conſervabant, vid. *Mercurial.* de Art. Gymnaſt. J. F. R.

τὸ χαρίεν τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὸν ἔσται αὐτοῖς, οὐδ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς τε καὶ ἐναλήθως ἐξενηνόχαμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν ἱστορουμένων ἕκαστον οὐκ ἀκωμῳδήτως πρός τινας ᾔνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράστια καὶ μυθώδη συγγεγραφότας· οὓς καὶ ὀνομαστὶ ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε.

Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα· γνώριμον μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος πλασάμενος, οὐκ ἀτερπῆ δ' ὅμως συνθεὶς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τούτοις προελόμενοι, συνέγραψαν ὡς δή τινας ἑαυτῶν πλάνας τε, καὶ ἀποδημίας, θηρίων τε μεγέθη ἱστοροῦντες, καὶ ἀνθρώπων ὠμότητας, καὶ βίων καινότητας. ἀρχηγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολο-

3 ἀλλ' ὅτι καὶ.] desiderantur pleraque opera, immo nomina, illorum scriptorum quos irridendos sibi sumsit noster in hoc libello: qui multo sane jucundior et salsior foret si quos carpit et innuit non ignoraremus.

8 Κτησιας.] liber iste Ctesiæ cum ejusdem reliquis periit. *Photius* tamen ex eo nonnulla excerpsit, ex quibus, si ex aliis nesciremus, vanum ac mendacem Ctesiam fuisse satis demonstratur, qui fabulas meras pro visis et auditis tradat. vid. *Plut.* in Artax. M. du S.

10 εἰποντος.] ne sine exemplo, ait Jensius, videatur narrare quæ nusquam scripta vel picta extent, Ctesiæ et Iambuli exempla commemorat.

ibid. Ιαμβουλος.] de mirificis

nuſtum eſt, ipſos alliciet, neque quod mendacia varia probabili et veriſimili oratione protulimus, ſed etiam quod eorum, quæ narrantur, unumquodque non ſine comica quadam hilaritate reſpectum occultum habent ad quoſdam veterum poëtarum, et hiſtoricorum et philoſophorum, qui portentoſa multa et fabuloſa conſcripſerunt, quos nominatim ſcripſiſſem, niſi futurum eſſet, ut tibi ipſi inter legendum appareant.

3. Scripſit Cteſias, Cteſiochi F, Cnidius, de Indorum regione, et his quæ ibi ſunt, quæ neque vidit ipſe, neque alio dicente audivit. Scripſit autem Iambulus etiam de magni maris rebus multa admirabilia, manifeſtum quidem omnibus mendacium fingens, non indelectabile tamen componens argumentum. Multi vero alii etiam eodem inſtituto ſcripſere velut ſuos quoſdam errores, et peregrinationes, ubi beſtiarum magnitudines enarrant, et hominum crudelitates, et novas victus rationes. Dux autem illis et magiſter

hominum formis in India quædam tradidiſſe, teſtis et *Tzetzes* Chil. VIII. h. 144. quando ſcripſerit, ignoratur. citatur etiam ab *Harpocratione* in Ἀβαρις. vid. *Voſſ.* l. III. adde his Megaſthenem. *Plut.* 1728. C. M. du S.

14 τα αυτα τουτοις] *eadem atque illi.* ſic mox §. 5. την αυτην εμοι γνωμην εχοντας. et *de Salt.* §. 2. ac ſexenties alibi. *Plutarch.* de virt. mulier. pr. ου την αυτην τω Θουκυδιδη γνωμην εχομεν *Ariſtot.* hiſt. animal. I. pr. τα αυτα αλληλοις, *eadem inter ſe.* quem Græciſmum et Latini amant, dicentes, *idem facit ille*, pro *idem quod ille.* Vid. *Cort.* ad Salluſt. Catil. 20. 3. exemplorum ſatis adducentem. non monerem niſi viderem pleroſque hodie ſcribere minus probate, *idem eſt cum illo.* etſi paullo alio ſenſu non barbarum pronuntio: *eadem vobiſcum agam*; nec ſatis credo adfirmanti Cortio, Salluſtium l. c. eumdem Græciſmum adhibuiſſe, cum ſcribit: *ſimul quia vobis, eadem mihi, bona malaque intellexi*; quia dativus *mihi* ſimplicius refertur ad *mala* quam ad *eadem*, ut ſenſus ſit, quæ *mala mihi*, i. e. pro me. J. F. R.

χίας, ὁ τοῦ Ὁμήρου Ὀδυσσεὺς, τοῖς περὶ τὸν Ἀλκίνουν διηγούμενος, ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους· ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τοὺς Φαίακας ἐτερατεύσατο.

Τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν οὐ σφόδρα τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ὁρῶν ἤδη σύνηθες ὂν τοῦτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνουμένοις. ἐκεῖνο δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ ἐνόμιζον λήσειν οὐκ ἀληθῆ συγγράφοντες. διόπερ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι σπουδάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοιρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ μηδὲν ἀληθὲς ἱστορεῖν εἶχον (οὐδὲν γὰρ ἐπεπόνθειν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην, πολλῷ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον· κἂν ἓν γὰρ δὴ τοῦτο ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, οὕτω δ' ἄν μοι δοκῶ καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυγεῖν, αὐτὸς ὁμολο-

1 Ὁμήρου Ὀδυσσεύς.] Ulysses in patriam rediturus, gravi exorta tempestate, primum in Ciconum littus appulsus est. atque inde rursus solvens, simili tempestate ejectus in Aphricam, ad lothophagorum gentem pervenit: inde in Siciliam delatus est, ubi Cyclopi oculum eruit præusto stipite. hinc in Æoliam navigans, ab Æolo ventos coactos in utrem obtinuit. postea ad Læstrygonas, tum ad Circen pervenit, post hæc in insulam Syrenum delatus est; inde Scyllam transiens et Charybdim, in Siciliam pervenit, tandem in Phœacensium

ejus scurrilitatis, Homericus ille Ulysses, enarrans Alcinoo, ventorum servitia, et coclites, crudivorosque, et silvestres quosdam homines; ad hæc multorum capitum animalia, et versos *in animalia* medicamentis quibusdam socios, quod genus multa ille ad imperitos Phæaces prodigiose enarravit.

4. In hos igitur cum incidissem omnes, mendaciorum caussa non valde reprehendi homines, qui viderem, olim solenne hoc esse his etiam, qui philosophiam promitterent: at illud miratus sum, si putarunt fieri posse ut lateat se non vera scripsisse. Quare et ego, cum gloriolæ quodam studio impulsus ipse quoque relinquere aliquid vellem posteris, ne solus expers essem illius fingendi libertatis, quando veri nihil narrare poteram, cui nihil dignum dictu usu venerit, ad mendacium conversus sum, multo aliorum mendaciis rationabilius: quandoquidem vel unum hoc certe verum dico, me mentiri. Ita autem mihi videor etiam crimen circa reliqua effugere, qui ipse

portum adnatavit. G. C.

6 τους Φαιακας.] Alcinoo Corcyræ regi, et ejus populis Phæacibus, Ulysses Læstrygonas, Cyclopas et alia monstra a se conficta narrabat et iis omnia vera esse persuadebat: unde *Juvenal: tam vacui capitis populum Phaeaca putavit.* idem.

12 ως μη μονος.] eadem ratione, præcedenti libello, §. 4. adductum se dicit ad leges historiæ docendas: *ως μη μονος αφωνος ειην εν ουτω πολυφωνω τω καιρω.* multum apud nostrum valere videtur exemplum.

14 επεπονθειν.] et *facere* et *pati* simul comprehendit hoc verbum, ut notat Reitzius.

γῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. γράφω τοίνυν περὶ ὧν μήτ' εἶδον, μήτ' ἔπαθον, μήτε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην· ἔτι δὲ μηδὲ ὅλως ὄντων, μηδὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων. διὸ δεῖ τοὺς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν αὐτοῖς.

Ὁρμηθεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ ἀφεὶς ἐς τὸν ἑσπέριον Ὠκεανὸν, οὐρίῳ ἀνέμῳ τὸν πλοῦν ἐποιούμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία, καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία· καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτου γέ τοι ἕνεκα, πάμπολλα σιτία ἐνεβαλόμην, ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιωτῶν προσεποιησάμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχοντας· ἔτι δὲ καὶ ὅπλων πολύ τι πλῆθος παρεσκευασάμην, καὶ κυβερνήτην τὸν ἄριστον μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον, καὶ τὴν ναῦν, (ἄκατος δὲ ἦν) ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ἐκρατυνάμην.

Ἡμέραν μὲν οὖν καὶ νύκτα οὐρίῳ ἀνέμῳ πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, οὐ σφόδρα βιαίως ἀνηγόμεθα· τῇ ἐπιούσῃ δὲ ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ὅ, τε ἄνεμος ἐπεδίδου,

3 μηδὲ ὅλως ὄντων.] simile fere quod apud *Plut.* de Homeri cum Hesiodo certamine traditur 276. A.

Μοῦσά μοι ἔννεπ' ἐκεῖνά τε μήτ' ἐγένοντο πάροιθεν,
Μήτ' ἔσται μετόπισθεν.

M. du S.

ibid. τὴν ἀρχὴν.] *ab initio* versum est tam in *Parif.* quam in *Benedict.* recte *Gesnerus*, *omnino:* ac tam sæpe in hac locutione male vertenda olim erratum, ut jure *scopulum interpretum* eam vocet *Hemsterh.* monuere id quoque alii, *Jensius*, *Elsnerus*

veri nihil me dicere fatear. Scribo igitur, de quibus neque vidi, neque expertus ſum, neque audivi ab aliis; adhæc, quæ neque ſunt, neque fieri omnino poſſunt. Nullo modo igitur fidem adhibere illis par eſt, ſi qui lectores mihi contigerint.

5. Jam ſolvens aliquando de columnis Herculis, et in Occidentalem Oceanum delatus, ſecundo vento navigabam. Cauſſa mihi peregrinationis et inſtitutum, mentis quædam inanis ſedulitas, novarumque rerum cupido, et quod diſcere vellem, quis finis eſſet Oceani, quique in diverſo illius litore habitarent homines. Hujus igitur re cauſſa, magnam vim ciborum, et aquæ quod ſatis eſſet impoſueram. Porro æqualium quinquaginta mihi adjunxeram, qui conſilium idem haberent: ad hæc armorum magnam vim paraveram, gubernatoremque optimum magna mercede inductum adſciveram: ac navim, erat autem acatium, ut ad magnam violentamque navigationem, firmaveram.

6. Igitur diem quidem unum ac noctem ſecundo vento navigantes, adhuc apparente aliquantum tellure, non admodum violenter provecti ſumus. Aſt poſtridie ejus diei, cum ſole oriente, et ventus incre-

&c. ſed poſterior hoc quoque recte addit (*ad Evang. Joan. VIII.* 25.) ab recentioribus viciſſim ſæpe peccari, quaſi ſemper *omnino* ſignificet; cum tamen et interdum ſit vertendum, *a principio*, ut ſuo loco indicabo. J. F. R.

7 *αυτικ δὲ μοι.*] inclinaret animus ut arbitrarer hunc locum *Columbo* injeciſſe ardorem novas tentandi vias ad inveſtigationem novi hemiſphærii, niſi pluſquam probabile ſit, eum, obſcuro loco natum, literis Græcis non imbutum fuiſſe.

καὶ τὸ κῦμα ηὐξάνετο, καὶ ζόφος ἐπεγίγνετο, καὶ οὐκέτ' οὐδὲ στεῖλαι τὴν ὀθόνην δυνατὸν ἦν. ἐπιτρέψαντες οὖν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς, ἐχειμαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα, καὶ ἑβδομήκοντα. τῇ ὀγδοηκοστῇ δὲ, ἄφνω ἐκλάμψαντος ἡλίου, καθορῶμεν οὐ πόρρω νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖαν, οὐ τραχεῖ περιηχουμένην τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπαύετο. προσχόντες οὖν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς ταλαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκείμεθα. διαναστάντες δὲ ὅμως, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν αὐτῶν τριάκοντα μὲν φύλακας τῆς νεὼς παραμένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἀνελθεῖν ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

Προελθόντες δὲ ὅσον σταδίους τρεῖς ἀπὸ τῆς θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμέν τινα στήλην χαλκοῦ πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγεγραμμένην, ἀμυδροῖς δὲ, καὶ ἐκτετριμμένοις, λέγουσαν· "Αχρι τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκοντο." ἦν δὲ καὶ ἴχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον, τὸ δ' ἔλαττον. ἐμοὶ δοκεῖν τὸ μὲν, τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον, θάτερον δὲ, Ἡρακλέους. προσκυνήσαντες οὖν, προῄειμεν. οὔπω δὲ πολὺ παρῄειμεν, καὶ ἐφιστάμεθα ποταμῷ οἶνον ῥέοντι ὁμοιοτάτῳ, μάλιστα, οἷος ὁ Χῖός ἐστιν. ἄφθονον δὲ ἦν ῥεῦμα, καὶ πολὺ, ὥστε ἐνιαχοῦ

buit et fluctus auctus est, et caligo ingruit, et neque velum jam contrahi potuit. Vento igitur cum concessissemus, nosque tradidissemus, tempestate undeoctoginta dies jactati sumus: octogesimo vero subito cum sol illucesceret, videmus non procul insulam eminentem atque silvestrem, non aspero fluctu circumsonantem. Etenim major tempestatis pars resederat. Appulsi igitur et egressi, ut a longa ærumna, longo quidem tempore humi jacuimus. Sed surgentes tamen, delegimus e nobis ipsis triginta, qui custodes navis manerent, viginti autem, qui mecum interiora, ad explorandum insulæ statum, peterent.

7. Progressi vero per silvam stadia circiter a mari tria, videmus columnam ex ære factam Græcis inscriptam literis, obscuris autem et exesis, in hanc sententiam: *Huc usque Hercules et Bacchus pervenere.* Erant autem vestigia duo prope in petra, alterum jugeri magnitudine, alterum vero minus. Ut mihi videbatur, Bacchi erat minus illud, alterum vero Herculis. Adoratis igitur, *Diis*, progredimur. Nondum autem multum progressi eramus, cum adstamus fluvio, qui simillimus omnino esset vinum fluenti, maxime quale Chium est. Flumen erat copiosum et multum,

21 *οινον ῥεοντι ομοιοτατω*] habent omnes, corrupte, haud dubie, neque enim ad fluvium, sed ad vinum referri debet. lege itaque aut *οινω*, quæ solita est hujus verbi constructio, aut *ομοιοτατον*. at ne tunc quidem sublata est omnis difficultas. mihi ultra quam dixi non liquet. *Ctesiam* autem hic ridet, qui plures ejusmodi fontes in Indicis, teste Photio excerptore, memorat. neque solus *Ctesias*, cum apud Strabonem Calanus ipse fontes cum lacte, vino et melle fluxisse dicat in Onesicriti historia XV. p. m. 489. A. M. du S.

καὶ ναυσίπορον εἶναι δύνασθαι. ἐπῄει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεύειν τῷ ἐπὶ τῆς στήλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ σημεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνῄειν παρὰ τὸ ῥεῦμα· καὶ πηγὴν μὲν οὐδεμίαν εὗρον αὐτοῦ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλήρεις βοτρύων. παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἑκάστης ἀνέρρει σταγὼν οἴνου διαυγοῦς, ἀφ' ὧν ἐγίνετο ὁ ποταμός. ἦν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς ἰδεῖν, οἴνῳ μάλιστα καὶ τὴν χροιὰν καὶ τὴν γεῦσιν προσεοικότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινὰς, καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν ἀμέλει, καὶ ἀνατεμόντες αὐτοὺς, εὑρίσκομεν τρυγὸς μεστούς. ὕστερον μέντοι ἐπινοήσαντες, τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, παραμιγνύντες, ἐκεράννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας.

Τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ᾗ διαβατὸς ἦν, εὕρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράστιον· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς εὐερνὴς καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυναῖκες ἦσαν, ὅσον ἐκ τῶν λαγόνων ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἄρτι τοῦ Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρουμένην. ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς οἱ κλάδοι, καὶ μεστοὶ ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἕλιξί τε, καὶ φύλλοις, καὶ βότρυσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἠσπάζοντο καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδικήν, αἱ πλεῖσται δὲ

ut quibusdam locis etiam posset navigari. Subiit ergo tanto magis credere inscriptioni columnæ cum signa præsentiæ Bacchi videremus. Cum autem mihi placeret discere, unde oriretur fluvius, adverso itinere juxta profluentem perrexi. Ac fontem quidem illius nullum reperi, sed multas et magnas vites, uvarum plenas. Ad radicem vero uniuscujusque guttatim fluebat vinum liquidum, unde colligebatur fluvius. Erat autem pisces quoque in eo videre multos, vino, quantum ad colorem et gustum, similes. Nos enim captos eorum aliquot cum devorassemus, inebriati sumus: quin et resectos invenimus fæce ac vinaceis plenos. Deinde vero illud commenti sumus, ut aliis de aqua piscibus admistis temperaremus, quod in vinoso cibo nimium erat.

8. Tum trajecto flumine, ubi vadosum est, prodigiosum vitium genus invenimus. Quod enim terræ continens est, truncus ipse viridis et crassus: superius autem mulieres erant, ab ilibus inde membra omnia perfecta habentes: talem apud nos Daphnen pingunt, Apolline jam jam comprehendente in arborem mutatam. Summis autem digitis enascebantur illis palmites pleni uvarum. Verum capita etiam pro coma claviculas habebant, et folia et uvas. Cæterum accedentes nos salutabant et prensabant, vocem partim Lydiam, partim Indicam, Græcam vero pleraque

3 δόξαν δέ μοι] loquendi ratio non infrequens pro *cum placuisset, cum decretum esset.* Sic §.11. hujus narrationis notante Reitzio.

τὴν Ἑλλάδα φωνὴν προϊέμεναι. καὶ ἐφίλουν δὲ ἡμᾶς τοῖς στόμασιν· ὁ δὲ φιληθεὶς, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παράφορος ἦν. δρέπεσθαι μέντοι οὐ παρεῖχον τοῦ καρποῦ, ἀλλὰ ἤλγουν, καὶ ἐβόων, ἀποσπωμένου· αἱ δὲ καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, οὐκ ἔτ' ἀπελύοντο, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο. συνεφύοντο γὰρ, καὶ συνερριζοῦντο· καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι ἦσαν § δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἕλιξι περιπλεκόμενοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον.

Καταλιπόντες δ' αὐτοὺς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν, καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγούμεθα ἐλθόντες, τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἑταίρων τὴν συμπλοκὴν, καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν, καὶ λαβόντες ἀμφορέας τινὰς, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι, καὶ αὐτοῦ πλησίον αὐλισάμενοι, ἕωθεν ἀνήχθημεν οὐ σφόδρα βιαίῳ πνεύματι. περὶ μεσημβρίαν δὲ, οὐκ ἔτι τῆς νήσου φαινομένης, ἄφνω τυφὼν ἐπιγενόμενος, καὶ περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ σταδίους τρισχιλίους, οὐκ ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξηρτημένην ἄνεμος ἐμπεσὼν τοῖς ἱστίοις, ἔφερε κολπώσας τὴν ὀθόνην.

§ ὅσον οὐδέπω.] ex hoc loco, nonnulliſque aliis, patet οὐδέπω, præcedente ὅσον, per *nondum* verti ſemper non debere, cum tali interpretationi ſenſus omnino repugnet, at autem per *mox*, *jamjam* &c.

emittentes. Sed nos etiam osculabantur: at is quem osculo contigissent, inebriatus statim incerto vestigio oberrabat. Vindemiare tamen de fructu suo non præbebant, sed præ dolore exclamabant eo detracto. Quædam etiam misceri nobis cupiebant: ac duo quidam sociorum congressi illis, dissolvi non amplius potuere devincti genitalibus. Coaluerunt nempe illis, et ipsis radicibus permisti sunt: jamque palmites qui modo digiti fuerant, et claviculis implexi, jamjam fructum et ipsi laturi videbantur.

9. Nos autem relictis illis ad navim fugere, et his qui remanserant, narrare tum reliqua, tum illam sociorum complexionem et commistionem cum vitibus. Tum sumtis aliquot amphoris aquati cum essemus, vinumque petiissemus de fluvio, atque in ipsa illa vicinia pernoctassemus, mane vento non nimis vehementi solvimus. Circa meridiem, cum jam disparuisset insula, subito ingruens turbo circumactam vertigine navem ad tria millia stadiorum sustulit, nec demisit iterum in mare, sed supra in aëre suspensam ventus in vela irruens, eaque sinuans, abstulit.

14 *οἰνισάμενοι.*] minus etiam quam in aliis adsequemur in hisce libris Luciani suavitatem: quod mollis et in partes omnes sequax lingua, liberrimam illi fingendi voces potestatem tribuit, quam Romana refugit modestia. quis enim ferat nos, si hic presse sequuti verba Græca poneremus, *aquati simul et ex fluvio vinati?* atqui a *ligno lignari* est, quidni *vinari* a *vino?* nempe Graiis præter ingenium etiam dedit ore rotundo musa loqui: nos musas colimus severiores. Simili de caussa *Hippogypos, Hippomyrmeces,* et id genus composita, semel quidem in parenthesi interpretamur, *equivultures* et *equiformicas:* cæterum ut propriorum formam retineant, et illam peregrinitatis commendationem, Græcis ordinarie utimur J. M. G.

Ἑπτὰ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀεροδρομήσαντες, ὀγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν τῷ ἀέρι, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν, καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην. προσενεχθέντες δ' αὐτῇ καὶ ὁρμισάμενοι, ἀπέβημεν. ἐπισκοποῦντες δὲ τὴν χώραν, εὑρίσκομεν οἰκουμένην τε, καὶ γεωργουμένην· ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν· νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλησίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ, μικρότεραι, πυρὶ τὴν χρόαν προσεοικυῖαι· καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κάτω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ, καὶ ποταμοὺς ἔχουσα, καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. ταύτην οὖν τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην εἰκάζομεν.

Δόξαν δὲ ἡμῖν καὶ ἔτι πορρωτέρω προελθεῖν, ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύποις παρ' αὐτοῖς καλουμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππόγυποι οὗτοι, εἰσὶν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχούμενοι, καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρνέοις χρώμενοι· μεγάλοι γὰρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπαν τρικέφαλοι. μάθοι δ' ἄν τις τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν· νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἱστοῦ, ἕκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον φέρουσι. τούτοις οὖν τοῖς Ἱππογύποις προστέτακται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὑρεθείη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγουσιν ὡς αὐτόν. ὁ δὲ θεασάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς στολῆς εἰκάσας, " Ἕλληνες

10. Septem dies et noctes totidem per aëra vecti, octavo terram videmus magnam in aëre, insulæ instar, splendidam, globosam, et multa luce illustratam. Delati ad illam atque appulsi exscendimus, explorataque regione habitari eam colique invenimus. Ac interdiu quidem nihil inde videmus: superveniente vero nocte, aliæ in conspectum nobis veniunt in propinquo insulæ, majores, minores, colore igneo: alia autem infra terra, et urbes in se fluminaque habens, et maria, et silvas, et montes. Hanc igitur nostram esse conjecimus.

11. Cum vero placuisset nobis ultra progredi, comprehensi sumus ab his, qui Hippogypi *(Equivultures)* apud illos vocantur, in quos incideramus. Sunt autem Hippogypi viri magnis vulturibus vecti, iisque avibus utentes velut equis. Magni enim illi vultures, ut et plurimum tricipites: magnitudinem eorum inde discat aliquis, quod pennam unamquamque onerariæ magnæ navis malo majorem crassioremque habent. His igitur Hippogypis injunctum est, uti circumvolantes terram, si quis peregrinus inveniatur, deducant ad regem. Itaque nos quoque comprehensos ad eum deducunt. Ille vero, conspectis nobis conjectura ex habitu ducta, *Græci*

7 *οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν.*] ob nimiam solis vicinitatem, cujus fulgida luce oculi præstricti, incerta circumversantium corporum lumina intueri nequeunt.

ἆρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι· συμφησάντων δέ, πῶς οὖν ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσοῦτον ἀέρα διελθόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα· καὶ ὃς ἀρξάμενος τὸ καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διεξῄει, ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὤν, τοὔνομα Ἐνδυμίων, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθείη ποτέ, καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν κάτω φαινομένην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρεῖν τε παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι ὧν δεόμεθα.

Ἢν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον κατοικοῦντας, ἁπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσετε. καὶ ἡμεῖς ἠρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· ὁ δέ, Φαέθων, φησίν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεύς, (οἰκεῖται γὰρ δὴ κἀκεῖνος ὥσπερ καὶ ἡ Σελήνη) πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγών, ἐβουλήθην ἀποικίαν ἐς τὸν ἑωσφόρον στεῖλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικούμενον· ὁ τοίνυν Φαέθων φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ἀπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἱππομυρμήκων. τότε μὲν οὖν νικηθέντες (οὐ γὰρ ἦμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δέ, βούλομαι αὖθις ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ διαγγεῖλαι τὴν ἀποικίαν

ergo, inquit, *vos estis, hospites?* Fatentibus nobis, *Quomodo igitur*, inquit, *huc venitis tanto superato aëre?* Et nos, quidquid erat, illi narramus. Atque ille exorsus suas nobis res enarrat, *ut ipse quoque, homo qui esset, Endymion nomine, de nostra terra inter ipsum somnum sursum quondam abreptus esset, et huc delatus regioni imperitet. Esse autem terram illam dicebat eam, quæ infra nobis luna videatur. Sed bono nos animo esse jussit, et periculum suspicari nullum: præsto quippe nobis futura, quibus opus esset, omnia.*

12. *Si vero*, inquit, *bellum feliciter confecero, quod jam solis incolis infero, felicissimam apud me vitam vivetis.* Interrogantibus nobis, *quinam hostes essent, et quæ dissidiorum caussa?* ille *Phaëthon*, inquit, *Rex eorum, qui Solem incolunt (habitatur enim ille quoque non minus quam Luna) diu jam bellum adversus nos gerit. Cœpit autem ex caussa tali. Collectis aliquando tenuissimis imperii mei, coloniam mittere in Luciferum statui, desertum, et inhabitatum a nemine. At Phaëton præ invidia prohibuit coloniam, in media se via objiciens nobis in Hippomyrmecibus,* (Equiformicis.) *Igitur tum quidem superati discessimus; neque enim apparatu pares eramus. Jam vero denuo inferre bellum volo, et coloniam deducere.*

4 Ενδυμιων.] Pastor fuit admodum formosus, qui cum in Latmo monte obdormivisset, aliquando a Luna deosculatus est, quæ in ejus amorem ita exarserat ut fratri bigas suas agitandas dederit. *Senec.* in Hippolyt.

arsit obscura dea clara mundi
nocte deserta,
nitidosque fratri tradidit
currus alite regendos.

Ovid. Latmius Endymion non est tibi, Luna, pudori. G. C.

ἢν οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ στόλου, γῦπας δὲ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἑκάστῳ, καὶ τὴν ἄλλην ὅπλισιν. αὔριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. οὕτως, ἔφην ἐγώ, γινέσθω, ἐπειδή σοι δοκεῖ."

Τότε μὲν οὖν παρ' αὐτῷ ἑστιαθέντες, ἐμείναμεν· ἕωθεν δὲ διαναστάντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῆς στρατιᾶς δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ Ἱππόγυποι, δισμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τοῦτό ἐστι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντη λάσιον· τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει, θριδακίνοις φύλλοις μάλιστα προσεοικότα. ἐπὶ δὲ τούτων, οἱ Κεγχροβόλοι τετάχατο, καὶ οἱ Σκοροδομάχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτου σύμμαχοι, τρισμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται, ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ μέν εἰσι, φέρονται δ' ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ τῶν πτερῶν. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς τοιόσδε. χιτῶνας ποδήρεις ὑποζωσάμενοι, κολπώσαντες αὐτοὺς τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἱστία, φέρονται ὥσπερ τὰ σκάφη. τὰ πολλὰ δ'

Quodsi ergo volueritis, in partem expeditionis meæ venite. Vultures autem vobis ego præbebo de regiis singulos, et armaturam reliquam. Cæterum crastino die egrediemur. Ita fiat, inquam ego, *quandoquidem tibi sic videtur.*

13. At tum quidem in convivio ipsius mansimus. Postridie ejus diei vero mane surgentes, in aciem processimus, cum prope esse hostem significarent speculatores. Numerus exercitus fuere centum millia, præter calones et machinarios, et pedites, et auxilia peregrina: nempe octuaginta millia Hippogyporum, et viginti millia qui Lachanopteris *(oleripennibus)* vehuntur. Est illa avis maxima, pro pennis undique hirsuta oleribus, alas habens lactucæ foliis maxime similes. Juxta hos collocati in acie erant Cenchroboli *(jaculatores milii)* et Scorodomachi *(alliis pugnantes.)* Venerant etiam de septentrione auxiliares, trigesies mille Psyllotoxotæ *(pulicisagittarii)* quinquagies mille autem Anemodromi *(venticursores.)* Horum autem isti magnis in pulicibus equitant, unde etiam nomen habent: magnitudo *singulorum* pulicum, quanta duodecim elephantorum: Anemodromi pedites illi quidem, sed sine alis in aëre feruntur. Ratio progressionis talis. Togas talares substringunt, easque vento velorum instar sinuendas cum permisere, navigiorum more feruntur. Plerumque hi in præliis pel-

οἱ τοιοῦτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασταί εἰσιν. ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀστέρων ἥξειν, Στρουθοβάλανοι μὲν ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέρανοι δὲ πεντακισχίλιοι. τούτους ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην, οὐ γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ οὐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα· τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο.

Αὕτη μὲν τοῦ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή· κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων· μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτεροί. θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες θέρμινοι· τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρράπτοντες, ποιοῦνται θώρακας. ἄρρηκτον δ' ἐκεῖ γίγνεται τοῦ θέρμου τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά.

Ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἱππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις ἦμεν· τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Λαχανόπτεροι, τὸ μέσον δὲ οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι. τὸ δὲ πεζὸν ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας

4 διοπερ ουδε γραψαι.] verisimiliter hic locus est in illos qui posteaquam fabulas ineptas et incredibiles, ut res veras, impudenter narraverunt, ridiculum modestiæ vultum induentes, nonnulla consulto affirmare recusant, scilicet ut major fides scriptis adhibeatur, cum in veritatem peccare adeo se timentes profitentur.

8 απο των κυαμων.] imitatur Homeri *Batrachomyomachiam*, quam conferat cui tantum ab rebus seriis est otii. J. F. R.

17 οι συμμαχοι ως εκαστοι] Mi-

taſtæ ſunt. Dicebantur vero etiam de ſtellis Cappadociæ imminentibus venturi, Struthobalanorum (*paſſeriglandium*) ſeptuaginta millia, Hippogeranorumque (*equigruum*) millia quinque. Hos ego non vidi, neque enim venerunt. Ideo neque naturas illorum auſus ſum ſcribere, prodigioſa enim et incredibilia de illis dicebantur.

14. Atque hæ Endymionis copiæ. Cæterum arma omnium eadem. Galeæ de fabis: magnæ enim apud illos fabæ ac robuſtæ. Loricæ ſquamatæ omnes de lupinis; lupinorum nempe pelliculis conſutis loricas ſibi faciunt. Impenetrabilis enim ibi naſcitur lupini pellicula, cornu inſtar. Clypei et gladii Græcis ſimiles.

15. Cum vero opportunum jam eſſet, aciem formabant ejuſmodi: Dextrum cornu Hippogypi tenebant, et ipſe Rex qui circa ſe habebat quoſque fortiſſimos; in his nos quoque: ſiniſtrum Lachanopteri: mediam aciem auxiliares, ſuum ſibi agmen quique implentes. Peditum ad ſexagies mille millenos

cyllus apud *Baſilienſes* Latine reddidit: *porro inter utrumque auxilia, ut cuique magis placuit.* non ſecus ac ſi vidiſſet, quod ex Angl. notat. *Bourdelotius* ὡς ἑκάστοις ἐδόκει, quomodo, ſi legitur in ſcripto libro, id factum crediderim ab homine non aſſequente ſenſum vulgatæ lectionis. *Benedictus* obſcurior *medium auxiliarii utique ſinguli.* quod quid ſibi vult? at Græca vulgata rectiſſima ſunt, notantque propriis cuneis compoſitas ſingulas auxiliorum partes, ut loquitur *Tacitus* IV. annal. 16. non diſperſas et cum aliis permixtas. in *Arriano* alibi id quoque corruptum. J. G.

18 ἑξακισχιλίας.] corruptum eſſe hunc numerum exiſtimo, et fuiſſe tantum aut ἑξ μ. aut ad ſummum ἑξήκοντα, ut aliquatenus reſpondeant equitatui pedites. M. du S.

μυριάδας· ἐτάχθησαν δὲ οὕτως. ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίγνονται, πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων ἕκαστος μείζων. τούτοις προσέταξε διυφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Ἑωσφόρου ἀέρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐξειργάσαντο, καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τούτου παρέταξε τὸ πεζόν, ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιάνακτος, τρίτος αὐτός.

Τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ Ἱππομύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Φαέθων· θηρία δέ ἐστι μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσεοικότα, πλὴν τοῦ μεγέθους. ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν καὶ δίπλεθρος ἦν. ἐμάχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μάλιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ οὗτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώνωψι μεγάλοις ἐποχούμενοι. μετὰ δὲ τούτους, οἱ Ἀεροκόρακες, ψιλοί τε ὄντες καὶ πεζοί, πλὴν μάχιμοί γε καὶ οὗτοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδόνων ῥαφανῖδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ὁ βληθεὶς οὐδ' ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δὲ, δυσοσμίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐπιγινομένης· ἐλέγοντο δὲ χρίειν τὰ βέλη μαλάχης ἰῷ. ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκητες, ὁπλῖται ὄντες, καὶ ἀγχέμαχοι, τὸ πλῆθος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίναις

ita collocati. Araneæ apud eos multæ magnæque nafcuntur, Cycladum infularum fingulis fingulæ multo majores. His obtexere imperavit interjectum Lunam inter et Phofphorum aëra. Hoc celeriter perfecto, paratoque fic campo, in eo inftruxit pedeftrem aciem, quam ducebat Nycterion Eudianactis (*Nocturnus Sereni regis*) filius, cum tertio collega.

16. At hoftium finiftrum cornu tenebant Hippomyrmeces, atque in illis Phaëthon. Animalia autem funt maxima, volucria, formicis noftris fimilia a magnitudine fi difcefferis: maximum enim illorum vel duorum jugerum erat. Pugnabant autem non feffores modo, fed et ipfa maxime, cornibus: dicebanturque effe quinquaginta circiter millia. In dextro cornu collocati erant Aëroconopes, quinquies mille circiter et ipfi, fagittarii omnes magnis culicibus inequitantes. Poft hos vero Aërocoraces, levis armaturæ pedites, fed pugnaces ipfi quoque: E longinquo enim fundis jaculabantur raphanos fupra modum magnos, quibus percuffus ne paullum quidem durare poterat, moriebaturque fœdo ftatim odore fuperveniente vulneri: ducebantur autem ungere tela veneno malvæ. Continuo poft illos ftare juffi Caulomycetes (*Caulifungi*) gravis armaturæ milites cominus pugnantes, decies mille, appellationem inde nacti, quod fcutis quidem e fungis, haftis

ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυλίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων· πλησίον δὲ αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, οὓς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικοῦντες, πεντακισχίλιοι, καὶ οὗτοι ἄνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ κἀκείνων ὑστερίζειν τῶν συμμάχων, οὕς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης, ἀφίκοντο, ὡς μή ποτε ὤφελον. οἱ σφενδονῆται δὲ, οὐδ' ὅλως παρεγένοντο. διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν. τοιαύτῃ μὲν καὶ Φαέθων ἐπῄει παρασκευῇ.

Συμμίξαντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι, (τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπιστῶν χρῶνται) ἐμάχοντο· καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν, οὐδ' ἐς χεῖρας δεξάμενον τοὺς Ἱππογύπους, καὶ ἡμεῖς εἱπόμεθα κλείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκράτει τοῦ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμου· καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Ἀεροκώνωπες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τοὺς πεζούς. ἐνταῦθα δὲ κἀκείνων ἐπιβοηθούντων, ἔφυγον ἐγκλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ᾔσθοντο τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους. τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν ζῶντες ἡλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῃροῦντο, καὶ τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαί-

autem uterentur e caulibus aſparagorum. Prope hos collocati Cynobalani (*Caniglandarii*) quos ſubmiſerant, qui habitant Sirium, quinquies mille. Hi caninis capitibus viri, in alatis glandibus pugnantes. Dicebantur autem de illorum quoque auxiliis quidam abeſſe, tum quos de Lactea via arceſſiverat funditores, tum Nephelocentauri (*Nubicentauri.*) Verum illi acie jam inclinata venerunt, et utinam nunquam veniſſent! funditores autem plane non venerunt, propterea aiunt iratum deinde illis Phaëthontem, regionem illorum igni vaſtaſſe. Hoc quidem apparatu Phaëthon inibat prælium.

17. Cum vero commiſſa eſſet pugna, ſublatis ſignis, ruditUque ab aſinis utrinque edito, his enim utuntur loco tubicinum, certabant. Ac ſiniſtrum Heliotarum cornu ſtatim fugere, cum nec ad manus admiſiſſet Hippogypos, et nos inſequi cædibus: dextrum vero illorum cornu ſiniſtram noſtram aciem ſuperavit, impetuque facto perſecuti Aëroconopes ad pedites uſque pervenerunt. Hic vero et illis ſubſidio venientibus, inclinata acie fugerunt, et maxime cum ſentirent, ſuos in ſiniſtro cornu victos. Cum effuſe jam fugerent, multi quidem vivi capti ſunt, multi vero etiam interfecti, copioſuſque tum per nubes ſanguis fluxit, ut tinctæ illo, rubicundæ viderentur, quales apud nos occidente ſole apparent; tum ſtil-

4 κυνοπρόσωποι] Cteſiæ κυνοκέφαλυς hic tangit; de quibus ille multa blateravit. vid. *Photii* excerpta. M. du S.

νεσθαι, οἷα παρ' ἡμῖν δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνεται· πολὺ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσταζεν, ὥστε με εἰκάζειν, μὴ ἄρα τοιούτου τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενομένου, Ὅμηρος ὑπέλαβεν αἵματι ὖσαι τὸν Δία ἐπὶ τῷ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτῳ.

Ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρόπαια ἐστήσαμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς πεζομαχίας· τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν νεφῶν. ἄρτι δὲ τούτων γιγνομένων, ἠγγέλλοντο ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσελαύνοντες, οὓς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν καὶ ἀνθρώπων συγκείμενοι. μέγεθος δέ, τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τοῦ Ῥοδίου κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν οὐκ ἀνέγραψα, μὴ τὸ καὶ ἄπιστον δόξῃ, τοσοῦτον ἦν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τοῦ Ζωδιακοῦ τοξότης. ἐπεὶ δὲ ᾔσθοντο τοὺς φίλους νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν, αὖθις ἐπιέναι· αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν δίωξιν, καὶ τὰ λάφυρα διεσκεδασμένοις, καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτοῦ κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν

lavit in terram, adeo quidem ut conjicerem ego, numquid forte tale quid olim apud ſuperos factum, cum eſſet, Homerus putaverit, ſanguine pluiſſe Jovem ob mortem Sarpedonis.

18. A perſequendis hoſtibus reverſi tropæa duo ſtatuimus, alterum de pedeſtri prælio, in aranearum tela; alterum vero pugnæ in aëre commiſſæ, in nubibus. Commodum iſta gerebantur, cum nuntiantur a ſpeculatoribus adventare Nephelocentauri, quos ante pugnam venire Phaëthonti oportebat. Et ſane apparebat cum accederent admirabile in primis ſpectaculum, ex alatis equis et hominibus compoſiti: hominum magnitudo, quanta eſt qua ſuperiorem partem dimidiam Coloſſi Rhodiorum; equorum, quanta magnæ navis onerariæ. Numerum eorum non adſcripſi, ne cui incredibilis videretur, adeo ingens erat. Dux illorum ille de Zodiaco Sagittarius. Cum vero victos amicos ſuos eſſe ſenſiſſent, Phaëthontem miſſo nuncio in prælium revocarunt: ipſi vero inſtructa acie in Selenitas irruunt perturbatos, palantes, et in perſequendis hoſtibus prædaque legenda diſperſos. In fugam vertunt omnes, ipſumque regem ad urbem uſque perſequuntur, pleriſque volucrium ipſius inferfectis: tropæa revellunt, totumque campum ab araneis tex-

10 Ῥοδίου κολοσσοῦ.] vid. ſupra *de conſcr. hiſt.* notam ad c. 23.

ἀραχνίων πεδίον ὑφασμένον· ἐμὲ δὲ, καὶ δύο τινὰς τῶν ἑταίρων, ἐζώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐκείνων ἵστατο. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἥλιον αὐθημερὸν, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀραχνίου ἀποκόμματι.

Οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν οὐκ ἔγνωσαν τὴν πόλιν· ἀναστρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀπετείχιζον, ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλοῦν, νεφελωτόν· ὥστε σαφὴς ἔκλειψις τῆς Σελήνης ἐγεγόνει· καὶ νυκτὶ διηνεκεῖ πᾶσα κατείχετο. πιεζόμενος δὲ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἱκέτευε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας· ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι, καὶ μηκέτι πολεμήσειν· καὶ ὁμήρους ἐπὶ τούτοις δοῦναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενομένης δὶς ἐκκλησίας, τῇ προτεραίᾳ μὲν οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, μετέγνωσαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τούτοις.

"Κατὰ τάδε συνθήκας ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τοὺς Ἡλιώτας τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν Σελήνην ἐσβάλλειν, ἀποδοῦναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, ῥητοῦ ἕκαστον χρημάτων. τοὺς δὲ Σεληνίτας, ἀφεῖναι μὲν αὐτονόμους τούς γε ἄλλους ἀστέρας, ὅπλα

tum percurrunt: me vero et ſociorum duos vivos capiunt. Jamque Phaëthon adeſt, et rurſus alia ab illis tropæa ſtatuuntur. Nos quidem igitur eodem adhuc die ad Solem abducimur, manibus ad terga revinctis filo de araneæ tela abſciſſo.

19. Atque oppugnare quidem urbem non ſtatuunt, reverſi autem quod interjectum eſt aëris muro interpoſito abſciderunt, ut ſplendor a ſole non jam pervenire ad Lunam poſſet. jam murus ille duplex erat nubibus conſtans. Itaque aperta Lunæ eclipſis efficiebatur, ut perpetua nocte univerſa tegeretur. His cum urgeretur malis Endymion, legatione miſſa ſupplicavit ut demoliretur illam munitionem, nec rejiceret ſe degentes in tenebris: promiſitque tributa pendere, ac mittere auxilia, nec amplius rebellare, obſideſque harum rerum cauſſa obtulit. Phaëthon autem cum ſuis, concilio bis habito, priori quidem irarum nihil remiſere, ſed poſteriore ſententiam mutarunt. Convenit autem pax his legibus:

20. *In has conditiones fœdus fecere Heliotæ ipſorumque ſocii, cum Selenitis ac ſociis illorum, ut Heliotæ quidem demoliantur munitionem interpoſitam, nec amplius irruptionem in Lunam faciant, reddantque captivos pretio, de quo inter ſingulos convenerit. Selenitæ autem uti liberas et ſui juris eſſe patiantur ſtellas reliquas; neque*

ἢ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων ἤν τις ἐπίῃ· φόρον δὲ ἀποτελεῖν ἑκάστου ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρόσου ἀμφορέας μυρίους, καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους, τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν Ἑωσφόρον κοινὴν ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ ἠλεκτρίνῃ, καὶ ἀναστῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμοσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος· Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής.

Τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθῃρεῖτο, καὶ ἡμᾶς τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἀσπάζοντο μετὰ δακρύων, οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν, ἠξίου μεῖναί τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ὑπισχνούμενος δώσειν πρὸς γάμον τὸν ἑαυτοῦ παῖδα· γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἠξίουν ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὡς δὲ ἔγνω ἀδύνατον ὂν πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς, ἑστιάσας ἑπτὰ ἡμέρας.

Ἃ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ Σελήνῃ κατενόησα καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα βούλομαι εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γεννᾶσθαι αὐτοὺς, ἀλλ'

bellum inferant Heliotis, sed auxilia potius mittant invicem, si quis illos invadat, tributumque pendat quotannis Heliotarum regi rex Selenitarum, roris amphoras decies mille, ejusque rei obsides det decies mille; coloniam autem in Luciferum communiter mittant, et in partem ejus veniat aliorum etiam quisquis voluerit; inscribantque fœdus hoc columnæ ex electro, eamque statuant in medio aëre, ipsisque in finibus. Jurarunt in hoc fœdus Heliotarum Pyronides (Igneus) *et Therites* (Æstivus) *et Phlogius*; (Flammeus) *Selenitarum vero Nyctor* (Nocturnus) *et Menius* (Menstruus) *et Polylampes* (Multilucius.)

21. Hæc talis igitur pax facta est. Statimque munitio dejecta, nosque captivos reddiderunt. Cum autem rediissemus in Lunam, occurrerunt nobis et cum lacrumis complexi sunt tum socii, tum ipse Endymion. Et hic quidem rogabat, maneremus apud se, et coloniæ nos adscribi pateremur, pollicitus se nuptui daturum mihi puerum suum: mulieres enim apud illos non sunt. At ego nullo modo persuaderi mihi passus sum, sed demitti in mare petii. Cum vero videret, persuaderi mihi non posse, post septem nos dierum epulas dimittit.

22. Quæ autem toto hoc, quo in Luna commoratus sum tempore nova atque admiranda animadverterim, ea dicere jam volo: ac primum illud, non

ἀπὸ τῶν ἀρρένων· γάμοις γὰρ τοῖς ἄρρεσι χρῶνται, καὶ οὐδὲ ὄνομα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν οὖν πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, γαμεῖται ἕκαστος· ἀπὸ δὲ τούτων, γαμεῖ αὐτός· κύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ᾽ ἐν ταῖς γαστροκνημίαις· ἐπειδὰν γὰρ συλλάβῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀνατεμόντες, ἐξάγουσι νεκρά. ἐκθέντες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον κεχηνότα, ζωοποιοῦσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐκεῖθεν ἥκειν τῆς γαστροκνημίας τοὔνομα, ὅτι παρ᾽ ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κυοφορεῖ. μεῖζον δὲ τούτου ἄλλο διηγήσομαι. Γένος ἐστὶ παρ᾽ αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλούμενοι Δενδρῖται· γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον· ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν, ἐκ δ᾽ αὐτοῦ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκινον, οἷον φαλλός· ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα, ὁ δὲ καρπός ἐστι βάλανοι πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπειδὰν οὖν πεπανθῶσι, τρυγήσαντες αὐτὰς ἐκκολάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μέντοι προσθετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν, ξύλινα, καὶ διὰ τούτων ὀχεύουσι, καὶ πλησιάζουσι ταῖς γαμέταις αὐτῶν.

Ἐπειδὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ᾽ ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, ἀὴρ γίγνεται. τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή. ἐπειδὰν γὰρ πῦρ ἀνακαύσωσι, βα-

nasci illos ex mulieribus, sed e viris. Masculis enim nuptiis utuntur, mulierisque plane nomen ignorant. Ad quinque igitur et viginti annos nubit eorum unusquisque, ab eo inde tempore alium ipse ducit. Fœtum gerunt non in utero, sed in suris: cum enim conceptus est embryo, crassescit sura: atque aliquando post educunt mortuos, expositisque hianti ore ad ventum vitam conciliant. Videtur autem inde ad Græcos descendisse suræ nomen, quam *suræ ventrem* appellant, quod ea apud illos pro ventre gravida est. Sed hoc majus etiam aliud enarrabo. Genus est apud illos hominum Dendritæ, *(Arborei)* quod hunc in modum nascitur. Testiculum hominis dextrum resectum in terra deponunt. Ex illo deinde arbor enascitur maxima, carnea, phalli instar. Habet vero etiam ramos et folia. Fructus illius glandes cubitales. Has, ubi maturuere, decerpunt, hominesque inde excudunt. Pudenda habent adsciticia, eburnea alii, lignea vero pauperes, iisque coëunt, suosque nuptos subigunt.

23. Cum consenuit homo, non moritur, sed fumi instar in aërem dissolvitur. Cibus omnibus unus est. Accenso enim igne ranas in prunis assant: sunt

4 ἀλλ᾽ ἐν γαστροκνημίαις.] *Josephus Acosta* historiæ Indicæ cap. 39. lib. 4. Th. M.

6 ἀνατεμόντες.] cur hoc verbum latine reddere neglexerit alias fidus interpres non video. vertere debuit: *et exacto tandem tempore* eam *insecantes educunt mortuos.*

ibid. νεκρα.] tacite respicitur ad plural. ἔμβρυα, licet singularis tantum præcedat; ut infra inverso ordine, præmisso plurali sequitur singularis. vide quæ notamus ad l. 2. ver. hist. c. 37. J. F. R.

τράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων, πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ ἀέρι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ περικαθεσθέντες, ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν, λάπτουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνὸν, καὶ εὐωχοῦνται. σίτῳ μὲν δὴ τρέφονται τοιούτῳ. ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐστὶν ἀὴρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιεὶς ὥσπερ δρόσον· οὐ μὴν ἀπουροῦσί γε, καὶ ἀφοδεύουσιν, ἀλλ' οὐδὲ τέτρηνται ᾗπερ ἡμεῖς· ἀλλ' οὐδὲ τὴν συνουσίαν οἱ παῖδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστροκνημίαν· ἐκεῖ γάρ εἰσι τετρημένοι. καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ἤν πού τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ᾖ, τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται· ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων, τοὐναντίον, τοὺς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν· ἐπεδήμουν γάρ τινες, οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἑκάστῳ αὐτῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρὰ, θάλλουσα ἐς ἀεὶ, καὶ ὑπτίου ἀναπίπτοντος, οὐ κατακλωμένη.

Ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· κἀπειδὰν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἱδροῦσιν, ὥστε καὶ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πήγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μέλιτος ἐπιστάξαντες. ἔλαιον δὲ ποιοῦνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ

autem apud ipſos multæ volantes in aëre. Aſſidentes vero circa eum in quo aſſantur focum, ſurgentemque inde nitorem ore captantes, epulantur. Ac cibo quidem nutriuntur ejuſmodi. Potus vero illis eſt expreſſus aër in calicem, ubi liquidum quiddam roris inſtar dimittit. Verumtamen neque urinam emittunt, neque alterius rei cauſſa ſecedunt: quin neque iiſdem quibus nos locis perforati ſunt. Sed neque præbent quod pueri noſtri amatoribus, ſed ſupra ſuram poplites, ibi enim perforati ſunt. Pulcher autem apud illos habetur, ſi quis calvus et ſine comis ſit: comatos vero etiam abominantur. Contra ea in Cometis (*ſtellis comatis*) comatos pro pulchris habent: peregrini enim inde quidam aderant, qui de illis etiam narrarent. Barbas tamen habent paullum ſupra genua. Ungues in pedibus non habent, ſed unum modo omnes *ibi* digitum. Supra podicem braſſica unicuique enata eſt magna, caudæ inſtar, virens ſemper, quæ nec frangitur, ſi quis ſupinus cadat.

24. Emungunt mel acerrimum, et cum aut laborant aut exercentur, lacte totum corpus diffluunt, adeo ut caſeos etiam inde, exiguo inſtillato melle, efficiant. Oleum ſibi parant de cepis pingue admo-

6 *ε μην —— αφοδ.*] hæc et ſequentia ideo finxit Lucianus, ut Cteſiæ ſimiles prorſus fabulas derideret, quæ hodieque in excerptis Photii leguntur, quem adi. M. du S.

20 *Μιλι.*] Antiphraſin igitur dixeris, ait Reitzius, vel potius ironiam, quia antiphraſis non admittitur a viris doctis. ſic Æthiopem *Cygnum* vocat Juvenal. Sat. III. *S*ic Ptolemæus a *Juſtin.* vocatus *Philopator*, qui patrem ac matrem interfecerit. Eodem quoque modo *Parcæ* ſuum ſortitæ ſunt nomen, quod minime parcunt.

λιπαρόν τε, καὶ εὐῶδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους. αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν βοτρύων εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καί μοι δοκεῖ, ἐπειδὰν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασείσῃ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλαζα, διαρραγέντων τῶν βοτρύων. τῇ μέντοι γαστρὶ, ὅσα πήρᾳ χρῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ ὅσων δέονται. ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πάλιν κλειστή ἐστιν· ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲ ἧπαρ φαίνεται, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι δασεῖα ἔνδοθε, καὶ λάσιός ἐστιν, ὥστε καὶ τὰ νεογνὰ, ἐπειδὰν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται.

Ἐσθὴς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις, ὑαλίνη, μαλθακή· τοῖς πένησι δὲ, χαλκῆ ὑφαντή· πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία, καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, ὀκνῶ μὲν εἰπεῖν, μή τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου, ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ· τοὺς ὀφθαλμοὺς περιαιρετοὺς ἔχουσι· καὶ ὁ βουλόμενος, ἐξελὼν τοὺς αὐτοῦ, φυλάττει ἔστ' ἂν δεηθῇ ἰδεῖν. οὕτω δὲ ἐνθέμενος, ὁρᾷ· καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὁρῶσιν. εἰσὶ δ' οἳ καὶ πολλοὺς ἀποθέτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι. τὰ ὦτα δὲ, πλατάνων φύλλα ἐστὶν αὐτοῖς, πλήν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖνοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι.

dum et unguenti inſtar fragrans. Vites habent multas aquæ feraces, acinis uvarum grandini ſimilibus: et, ut mihi videtur, cum ventus ingruens illas vites commovet, tum ruptis uvis decidit apud nos grando. Ventre utuntur pro pera, in qua reponant, quibus opus eſt, aperiri enim ille poteſt et rurſus claudi. Inteſtinum autem in eo *nullum* neque hepar apparet, niſi hoc ſolum, quod hirſutus intus et villoſus eſt, adeo ut etiam recens nati, cum frigent, in eum irrepant.

25. Veſtis divitibus ex vitro mollis; pauperibus textilis ex ære: æris enim feraces illæ regiones, tractantque illud, affuſa paucula aqua, tanquam lanam. Verum de oculis, quales habeant, piget dicere, ne quis mentiri me putet, adeo fide abhorret oratio. Tamen hoc etiam dicam. Habent igitur oculos exemtiles, et qui vult exemtos ſuos ſervat, dum opus ſit videre aliquid, ubi impoſito ſibi oculo videt: ac multi cum ſuos perdidere, commodato acceptis aliorum oculis cernunt. Sunt autem divites, qui repoſitos ſervent plures. Aures ipſis ſunt folia platanorum, præterquam his, quos e glandibus naſci diximus: ligneas enim ſoli habent.

3 *καί μοι δοκεῖ.*] hoc, ſine dubio, ſpectat ad aliquem philoſophum, qui neſciens grandinem nihil aliud eſſe præter aquam aëris frigore concretam; mirabilem quandam illius originem excogitaverit.

5 *τῇ μέντοι γαστρί.*] ridet Lucianus hiſtoricum, qui talia animalcula dari tradidiſſet; ſed immerito: nuper enim poſt noſtrorum hominum ad Indias utraſque navigationes compertum eſt, exiſtere genus quadrupedis, cui ſub ventre pera quaſi eſt, in quam ſe pulli recondunt. cujuſmodi Cantabrigiæ anno MDCC. vivam circumlatam earum rerum curioſi omnes viderunt. adi etiam *Ælian.* de Animal. I. 17. M. du S.

Καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ φρέατος, οὐ πάνυ βαθέος. ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων· ἐὰν δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον ἀποβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη ὁρᾷ, ὥσπερ ἐφεστὼς ἑκάστοις. τότε καὶ τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα· εἰ δὲ κἀκεῖνοί με ἑώρων, οὐκ ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν. ὅστις δὲ μὴ πιστεύει ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἄν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, εἴσεται ὡς ἀληθῆ λέγω.

Τότε δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτώνων, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ πανοπλίαν θερμίνην· ἃ πάντα ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ἱππογύπους χιλίους, παραπέμψοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ Ἑωσφόρῳ ἄρτι συνοικιζομένῳ, καὶ ἀποβάντες, ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν Ζωδιακὸν, ἐν ἀριστερᾷ παρῄειμεν τὸν ἥλιον, ἐν χρῷ τὴν γῆν παραπλέοντες· οὐ γὰρ ἀπέβημεν, καίτοι πολλὰ τῶν ἑταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἄνεμος οὐκ ἀφῆκεν. ἐθεώμεθα μέντοι τὴν χώραν εὐθαλῆ τε, καὶ πίονα, καὶ

26. Vidi etiam aliud in regia miraculum, speculum impositum est maximum puteo non adeo profundo. Si quis igitur descendat in puteum, audit, quæ in terra nostra dicuntur, omnia: si vero in speculum inspiciat, urbes omnes atque gentes non minus videt, quam si adstaret singulis. Tum familiares ego quoque vidi, universamque patriam. Utrum vero illi me quoque viderint, nondum habeo certo dicere. Quisquis vero non credit ita rem habere, si quando et ipse eo delatus fuerit, vera a me dici intelliget.

27. Tum igitur salutato Rege et ipsius amicis, conscensa navi solvimus. Dedit mihi etiam dona Endymion, duas quidem togas vitreas, æneas autem quinque, et de lupinis armaturam integram, quæ in ceto reliqui omnia. Misit etiam nobiscum Hippogypos mille, qui ad quingenta nos stadia deducerent.

28. Inter navigandum multas alias prætervecti terras, appulimus etiam Luciferæ colonis nuper auctæ, egressique aquatum sumus. Invecti deinde in Zodiacum, sinistrum solem præterivimus, proxime terram *illam* præternavigantes: neque enim exscendimus, multum licet cupientibus sociis; sed non sinebat ventus. Vidimus tamen regionem virentem,

εὔυδρον, καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεστήν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ μαθόντες ἐνσπόνδους ἀπεχώρησαν.

Ἤδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπεληλύθεισαν. πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἤδη τὸν κάτω πλοῦν διώκοντες. ἡ δὲ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ τοῦ Πλειάδων, καὶ τοῦ Ὑάδων ἀέρος, ταπεινοτέρα μέντοι τοῦ Ζωδιακοῦ. ἀποβάντες δὲ, ἄνθρωπον οὐδένα μὲν εὕρομεν, λύχνους δὲ πολλοὺς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τοὺς μὲν μικροὺς, καὶ ὥσπερ εἰπεῖν, πένητας· ὀλίγους δὲ, τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν, πάνυ λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ᾽ αὐτοῖς καὶ λυχνεῶνες ἴδια ἑκάστῳ πεποίηντο, καὶ αὐτοὶ ὀνόματα εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ φωνὴν προϊεμένων ἠκούομεν, καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἠδίκουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ξενία ἐκάλουν. ἡμεῖς δὲ ὅμως ἐφοβούμεθα· καὶ οὔτε δειπνῆσαι, οὔτε ὑπνῶσαί τις ἡμῶν ἐτόλμησεν. ἀρχεῖα δ᾽ αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πεποίηται, ἔνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι᾽ ὅλης νυκτὸς κάθηται, ὀνομαστὶ καλῶν ἕκαστον. ὃς δ᾽ ἂν μὴ ὑπακούσῃ, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρεστῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἑωρῶμεν τὰ γινόμενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων

pinguem, irriguam, et bonis multis plenam. Sed cum viderent nos Nephelocentauri, qui mercede apud Phaëthontem militant, involarunt in navim, cognitoque, fœdere nos comprehendi, recesserunt.

29. Jamque Hippogypi etiam discesserant. Navigaveramus noctem proximam et diem, cursum deorsum persequuti, cum versus verperam delati sumus in eam quæ Lychnopolis vocatur. Jacet urbs inter aërem qui Pleiades ambit, et qui Hyades, humilior tamen Zodiaco. Exscensione facta hominem vidimus neminem; lychnos vero multos circumcurrentes, et in foro atque circa portum versantes, parvos alios et, ut ita loquar, pauperes, paucos vero, de magnorum et potentium numero, claros omnino atque illustres. Habitationes illis et lucernaria suum unicuique facta erant: ac nomina habebant velut homines. Audivimus etiam voces emittere; neque ulla nos affecerunt injuria, sed ad hospitium nos invitarunt. Nos vero nihilo secius timere, neque cibum capere, neque somnum quisquam nostrum audere. Principis aula in media urbe exstructa est. Hic princeps illorum tota nocte sedet, nominatim unumquemque vocans: qui non obedierit, morte damnatur, ut stationis suæ desertor. Mors autem est exstingui. Adstantes nos etiam simul audivimus

22 σβεσθῆναι.] videtur hoc commento ridere philosophos, qui animas esse naturæ igneæ statuere, ut ex fabula Promethei notum, et ex *Cic.* Somn. Scip. c. 3. ubi commentatores vide. unde quibusdam opinio sedebat, aquis suffocari mortis esse genus omnium pessimum, quod anima sic penitus extingueretur. J. F. R.

ἀπολογουμένου, καὶ τὰς αἰτίας λέγοντος, δι' ἃς ἐβράδυνον. ἔνθα καὶ τὸν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσειπὼν αὐτὸν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυνθανόμην ὅπως ἔχοιεν, ὁ δέ μοι πάντα διηγήσατο. τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην, αὐτοῦ ἐμείναμεν· τῇ ἐπιούσῃ δὲ, ἄραντες, ἐπλέομεν πλησίον τῶν νεφῶν. ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμάσαμεν. οὐ μέντοι ἐπέβημεν αὐτῆς· οὐ γὰρ εἴα τὸ πνεῦμα. βασιλεὺς μέντοι αὐτῶν Κορωνὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀριστοφάνους τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ, καὶ ἀληθοῦς, καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστουμένου. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἑωρῶμεν. γῆ δὲ οὐδαμοῦ, πλὴν γε τῶν ἐν τῷ ἀέρι. καὶ αὗται δὲ, πυροειδεῖς ἤδη, καὶ ὑπεραυγεῖς ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος, καὶ συνιζάνοντος, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετέθημεν.

Ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμάσιον ὡς ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερεχαίρομεν· καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα, καὶ ἀπορρίψαντες, ἐνηχόμεθα. καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ εὐσταθοῦν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ ἀρχὴ κακῶν μειζόνων γίγνεσθαι πολλάκις ἡ πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑποφαινούσης, πρὸς ἀνί-

caussas lychnorum, quas tarditatis suæ dicerent. Hic nostrum etiam lychnum agnovi, eumque allocutus, quomodo domi se res haberent, interrogavi: isque enarravit mihi omnia. Noctem igitur illam ibi mansimus; sed postridie solventes prope nubes navigavimus: ibi etiam Nephelococcygia *(Nubicuculia)* urbe conspecta admirati sumus. Nec tamen in illam ingressi sumus, vento non permittente. Cæterum regnat apud illos Coronus Cottyphionis F. *(Cornix Merulæ.)* Ac recordatus sum Aristophanis poëtæ, viri sapientis ac veracis, cujus scriptis fidem frustra negant. Tertio inde die Oceanum satis jam clare videbamus. Terra vero nusquam, præter eas, quæ in aëre *pendent*, atque ipsæ quoque jam igneæ et supra modum fulgentes nobis videbantur. Quarto die circa meridiem, molliter cedente vento, subsidenteque in mare depositi sumus.

30. Cum vero tangeremus jam aquam, mirum quam supra modum delectati et gavisi simus: cœnamque omnibus pro præsenti copia præbuimus, et *in mare* nos abjicientes natavimus, forte enim serenitas erat, et tranquillum mare. Videtur vero majorum sæpe malorum initium esse mutatio in melius. Etenim nos solos duo dies in mari cum navigassemus, illucescente tertio, ad orientem solem subito vide-

6 Νεφελοκοκκυγιαν.] ex Aristophanis avibus sumpta urbs sicut notat *Solanus:* at Κοττυφιων, Regis pater, Κοκκυφιων scribi debere putat *Gesnerus*, Ridicule formata voce a κοκκυξ et κοκκυζω.

19 αποῤῥιψαντες, συνηχομεθα.] elliptice pro αποῤῥιψαντες εαυτους εκ της νεως, συνηχομεθα. pariter *Lucas* in Act. Apost. XXVII. 43. L. B.

χοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὁρῶμεν θηρία καὶ κήτη, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἓν δὲ μέγιστον ἁπάντων, ὅσον σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος· ἐπῄει δὲ κεχηνὸς, καὶ πρὸ πολλοῦ ταράττον τὴν θάλατταν, ἀφρῷ τε περικλυζόμενον, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκφαῖνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους, ὀξεῖς δὲ πάντας ὥσπερ σκόλοπας, καὶ λευκοὺς ὥσπερ ἐλεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕστατον ἀλλήλους προσειπόντες καὶ περιβάλλοντες, ἐμένομεν· τὸ δὲ ἤδη παρῆν, καὶ ἀναρροφῆσαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. οὐ μέντοι ἔφθη συναράξαι τοῖς ὀδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναῦς εἰς τὸ εἴσω διεξέπεσεν.

Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ οὐδὲν ἑωρῶμεν· ὕστερον δὲ αὐτοῦ ἀναχανόντος, εἴδομεν κύτος μέγα, καὶ πάντῃ πλατὺ, καὶ ὑψηλὸν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει ἐνοικεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοίων ἱστία καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστέα, καὶ φορτία. κατὰ μέσον δὲ, καὶ γῆ, καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος ἣν κατέπινε συνιζάνουσα. ὕλη οὖν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παντοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλαστήκει, καὶ ἐῴκει πάντα ἐξειργασμένοις· περίμετρος δὲ τῆς γῆς στάδιοι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δὲ ἰδεῖν καὶ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρους, καὶ Ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα.

mus belluas ac cetos, multos quidem etiam alios, unum vero omnium maximum mille et quingentorum ſtadiorum magnitudine, contra nos autem veniebat hians et longe ante ſe mare perturbans, ſpuma undique alludente, dentes exſerens, multum phallis apud nos excelſiores, palorum inſtar omnes acutos, et eboris in modum candidos. Nos igitur ultimum allocuti et complexi nos invicem, expectare: at ille jam adeſt, et reſorbens ipſa nos cum navi haurit. Neque tamen dentibus nos ſtatim comminuit, ſed per interſtitia eorum navis illapſa eſt.

31. Cum vero intus jam eſſemus, primo tenebræ, neque videbamus quidquam. Poſtea illo hiante, videmus cetum magnum, (*ſpecum alvi*) et latum undique et altum, ſatis capacem, ut decies mille hominum in eo urbs habitaretur. Projecti in medio et piſces minores, et animalia multa alia conciſa, et navigiorum vela atque ancoræ, et hominum oſſa et ſarcinæ. In medio et terra et colles erant, ut mihi videbatur, de limo quem glutiebat conſidentes. Igitur ſilva in illis et omnigenæ arbores naſcebantur, et olera germinaverant, cultiſque omnia ſimilia. Ambitus terræ illius ſtadia ducenta quadraginta. Videre autem erat marinas aves, laros, Halcyones, quæ pullos in arboribus educerent.

5 φαλλων.] εν τω περι της Συριης θεου λογω μεμνηται των φαλλων τουτων, εφ' ων και αναβαινουσι λογω ασκησεως. εισι δε οι φαλλοι ουτοι τριακοσιων οργυιων το υψος.

7 κυτος] κυτος omnino, non κητος, legendum. ſenſus enim refragatur cetum in ceto eſſe; et ſequentia confirmant κυτος μεγα *magnam cavitatem*, veram eſſe lectionem. *cetum* igitur ex interpretatione debuit expungi, quod quidem feciſſet cl. Reitzius, niſi, ut ipſe modeſte ait, ne ſibi nimis ſumſiſſe diceretur, timuiſſet.

Τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν. ὕστερον δὲ ἀναστήσας τοὺς ἑταίρους, τὴν μὲν ναῦν προσεστηρίξαμεν· αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀνακαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τοῦ ἑωσφόρου εἴχομεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ διαναστάντες εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἑωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν οὐρανὸν, πολλάκις δὲ καὶ νήσους. καὶ γὰρ ᾐσθανόμεθα, φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὔπω δὲ ὅλους πέντε διελθὼν σταδίους, εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφὴ, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ, καὶ τάφους πολλοὺς, καὶ στήλας ἐπ᾽ αὐτῶν, πλησίον τε, πηγὴν ὕδατος διαυγοῦς. ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν, καί τινα καὶ ἔπαυλιν εἰκάζομεν.

Σπουδῇ οὖν βαδίζοντες, ἐφιστάμεθα πρεσβύτῃ καὶ νεανίσκῳ, μάλα προθύμως πρασιάν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ᾽ αὐτὴν διοχετεύουσιν. ἡσθέντες οὖν ἅμα, καὶ φοβηθέντες, ἔστημεν· κἀκεῖνοι δὲ ταὐτὸν ἡμῖν, ὡς τὸ εἰκὸς, παθόντες, ἄναυδοι παρεστήκεσαν. χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστὲ ὦ ξένοι; πότερον, ἔφη, τῶν

32. Tunc quidem igitur abunde ploravimus. Deinde vero, excitatis a me ſociis, navem firmavimus, atque igni ſilicibus excuſſo, cœnam de his, quæ ad manum eſſent, paravimus: jacebant autem copioſæ et omnis generis carnes piſcium: aquam vero de Lucifera adhuc habebamus. Poſtridie cum ſurrexiſſemus, quoties hiaret cetus, vidimus alias quidem montes, alias cælum ſolum, ſæpe etiam inſulas; ſenſimuſque adeo, ferri illum celeriter in omnes maris partes. Cum jam hujus commorationis conſuetudinem quandam contraxiſſemus, aſſumtis ſeptem ſociis, in ſilvam ingreſſus ſum, perſpecturus omnia. Quinque nondum integra ſtadia progreſſus, Neptuni templum inveni, ut indicabat inſcriptio: neque multo poſt ſepulcra etiam multa, et in iis columellas, atque in proximo fontem aquæ pellucidæ. Adhæc canis latratum audivimus, et fumus apparuit e longinquo. Habitationem etiam conjicere quandam potuimus.

33. Diligenter igitur progreſſi, ſeniori cuidam et juveni adſtitimus, ſtudioſe exercentibus hortum olitorium, atque de fonte aquam in eum derivantibus. Delectati ſimul et territi conſtitimus: et illi quoque eadem qua nos ratione, ut facile eſt ad exiſtimandum, affecti, voce interclusa ſtabant. Poſt moram aliquam ſenex, *Qui vos igitur eſtis*, inquit, *hoſpites?*

ἐναλίων δαιμόνων, ἢ ἄνθρωποι δυστυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέντες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν, καὶ συννηχόμεθα τῷ περιέχοντι τούτῳ θηρίῳ, οὐδ' ὃ πάσχομεν ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκάζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶπον, καὶ ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι νεήλυδές, ὦ πάτερ, ἐσμὲν, αὐτῷ σκάφει πρῴην καταποθέντες. προήλθομεν δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὴ γάρ τις καὶ λάσιος ἐφαίνετο. δαίμων δέ τις ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἤγαγε, σέ τε ὀψομένους, καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μόνοι ἐν τῷδε καθειργόμεθα τῷ θηρίῳ. ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὴν σεαυτοῦ τύχην, ὅστις ὤν, καὶ ὅπως δεῦρο εἰσῆλθες. ὁ δὲ οὐ πρότερον, ἔφη, ἐρεῖν οὐδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν παρόντων μεταδοῦναι. καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἦγεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐπεποίητο δὲ αὐτάρκη, καὶ στιβάδας ἐνῳκοδόμητο, καὶ τἆλλα ἐξήρτιστο. παραθεὶς δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἃ ἐπεπόνθειμεν· κἀγὼ πάντα ἑξῆς διηγησάμην, τόν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἀέρι πλοῦν, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἆλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ κῆτος καταδύσεως.

Ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ'

Utrum marini quidam dæmones, an homines infelices, nobis similes? Etenim nos quoque homines nati, et in terra nutriti, marini jam facti sumus, et cum bellua hac, quæ nos continet, natamus, nec accurate, quid de nobis fiat, scientes: mortuos enim nos esse conjicimus, vivere tamen credimus. Ad hæc ego, *Et nos sane*, inquam, *homines novi advenæ sumus, pater, ipsa cum navi nudius tertius hausti. Modo vero progressi sumus, exploraturi hæc se silva quomodo habeat: multa enim et prolixa videbatur. Duxit autem nos genius aliquis, te ut videremus, disceremusque, non solos nos in hac includi bellua. Sed enarra tuam nobis fortunam, qui sis, et qua ratione huc intraveris.* Ille vero negavit, se prius vel dicturum nobis, vel quidquam a nobis quæsiturum, quam hospitali nos munere, prout copia jam esset, impertiisset, assumtosque nos in domum deduxit, quam sibi fecerat usibus satis commodam, et lectos in ea strux erat, paraveratque reliqua. Hic cum apposuisset nobis olera et arboreos fructus, et pisces, vinumque ministrasset, satiatos interrogavit, quid nobis accidisset. Hic ego ordine enarravi omnia, tempestatem, et quæ in insula contigerant, et navigationem per aëra, et bellum, et reliqua ad descensum usque in piscem.

34. Ille vero admiratus supra modum, vicissim

6 πού.] quid hæc particula, sæpe in oratione quasi supervacanea, valeat, tamen non ignoro. at hoc quidem in hoc loco legendum censeo, σοι.

M. du S.

9 ὡς ἔοικεν.] *ut videtur, ut verisimile est.* typographorum incuria, ut opinor, in interpretatione omissum.

αὐτὸν διεξῄει, λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμὶ, ὦ ξένοι, Κύπριος· ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ παιδὸς, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποικίλον φορτίον κομίζων ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπὶ στόματι τοῦ κήτους διαλελυμένην ἴσως ἑωράκατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν. ἐκεῖθεν δὲ ἁρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ, τριταῖοι ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν, ἔνθα τῷ κήτει περιτυχόντες, καὶ αὔτανδροι καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθανόντων, ἐσώθημεν. θάψαντες δὲ τοὺς ἑταίρους, καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τουτονὶ τὸν βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ δὲ ὡς ὁρᾶτε ἡ ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν ἥδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως εἴδετε καλλίστου καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. εὐνὴν δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιούμεθα, καὶ πῦρ ἄφθονον καίομεν, καὶ ὄρνεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπετόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία τοῦ θηρίου, ἔνθα καὶ λουόμεθα, ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν· καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἁλμυρὰ, σταδίων εἴκοσι τὴν περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν, ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην· ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστι τῆς καταπόσεως ταῦτα ἑπτὰ καὶ εἴκοσι.

ipse suas res enarravit, sic exorsus: *Genere, Hospites, sum Cyprius. Mercaturæ caussa patria egressus cum filio, quem videtis, et servis multis aliis, in Italiam navigavi, onera varia magna navi vehens, quam in ore ceti solutam forte vidistis. Ac ad Siciliam usque feliciter navigavimus. Inde vero valido vento abrepti, tertio die in Oceanum delati sumus. Hic incidentes in cetum et viri cum nave glutiti, duo nos, mortuis reliquis, servati sumus. Sepultis vero sociis, atque æde Neptuno ædificata, hanc vitam vivimus, olera in horto colentes, in reliquo cibo piscibus utentes et arborum fructibus. Sylva autem, ut videtis, prolixa, vites etiam habet multas, de quibus vinum fit suavissimum. Et fontem forte vidistis pulcherrimæ aquæ et frigidissimæ. Cubilia facimus de foliis, et igne utimnr copioso, et aves aucupio capimus involantes, et vivos piscamur pisces, exeuntes in branchia beluæ, ibi etiam ubi volumus lavamus: nam et lacus non porro est salsus, viginti stadiorum ambitu, pisces alens omnigenos, in quo natamus etiam, et in parva scapha navigamus, quam ego fabricatus sum. Anni nobis processerunt, a quo hausti sumus, septem et viginti.*

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν δυνάμεθα. οἱ δὲ γείτονες ἡμῶν, καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί τε ὄντες, καὶ ἄγριοι. ἦ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινές εἰσιν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἄξενοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης, Ταριχᾶνες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγχελυωπὸν, καὶ καραβοπρόσωπον, μάχιμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις ἐοικότες, τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις. ἧττον μέντοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λαιὰ δὲ, Καρκινόχειρες, καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι. τὴν δὲ μεσόγαιαν νέμονται Παγουρίδαι, καὶ Ψιττόποδες, γένος μάχιμον, καὶ δρομικώτατον. τὰ ἑῷα δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ στόματι, τὰ πολλὰ μὲν, ἔρημά ἐστι, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὅμως δὲ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φόρον Ψιττόποσιν ὑποτελῶν ἑκάστου ἔτους, ὄστρεα πεντακόσια.

Τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν ὅπως δυνησόμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσωμεν. πόσοι δ᾽, ἔφην ἐγὼ, οὗτοι πάντες εἰσί; πλείους, ἔφη, τῶν χιλίων. ὅπλα δὲ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; οὐδὲν, ἔφη, πλὴν ὀστᾶ τῶν ἰχθύων. οὐκοῦν, ἔφην ἐγὼ, ἄριστ᾽ ἂν ἔχοι διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε οὖσιν ἀνόπλοις, αὐτούς γε

35. *Ac reliqua ferre forte possumus: ast vicini nostri, qui juxta habitant, difficiles admodum et graves sunt, insociabiles atque feri.* *Ecquid enim,* inquam, *alii quoque sunt in ceto?* *Multi vero,* inquit, *iique inhospitales, et figura horribili. Occidentales enim partes silvæ et versus caudam sitas, Tarichanes* (Salsamentarii) *habitant, gens anguillinis oculis, et vultu cancrino, pugnax, audax, crudivora. Alterum vero latus, ad parietem dextrum, Tritonomendetes tenent, superiori parte hominibus similes, inferiore autem mustelis. Minus tamen hi injusti sunt reliquis. Sinistra vero Carcinochires,* (cancrimani) *et Thynnocephali* (canicipites) *qui belli societatem atque amicitiam inter se fecere. Mediterranea habitant Paguradæ et Psittopodes, bellicosum genus et cursu valens maxime. Orientales vero et vicinæ ori partes, desertæ sunt majorem partem, quod mari alluuntur. Tamen hic ego habeo Psittopodibus vectigal pendens quingenta quotannis ostrea.*

36. *Ac talis quidem est regio. Nobis vero videndum est quomodo possimus tot contra gentes pugnare, et victum quomodo quæramus.* *Quot vero,* inquam, *hi omnes sunt?* *Mille,* inquit, *amplius.* *Quæ sunt illis arma?* *Nulla,* inquit, *præter spinas piscium.* *Igitur optimum,* inquam, *fuerit pugna cum illis congredi, inermibus nempe, nos qui*

14 Θυννοκέφαλοι.] de hujus, aliorumque ceti incolarum vero nomine, variant et inter se discrepant interpretes, dum alii Θυν. alii κυν. legendum existimant: quorum opiniones et argumenta quærant otiosi, ego quidem ut difficiles nugas prætermitto.

ὡπλισμένους. εἰ γὰρ κρατήσομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τὸ λοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν παρεσκευαζόμεθα. αἰτία δὲ τοῦ πολέμου ἔμελλεν ἔσεσθαι, τοῦ φόρου ἡ οὐκ ἀπόδοσις, ἤδη τῆς προθεσμίας ἐνεστώσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπεμπον, τὸν δασμὸν ἀπαιτοῦντες· ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκρινάμενος, ἀπεδίωξε τοὺς ἀγγέλους. πρῶτοι οὖν οἱ Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγουράδαι, χαλεπαίνοντες τῷ Σκινθάρῳ (τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ πολλοῦ θορύβου ἐπῄεσαν.

Ἡμεῖς δὲ, τὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξαυλισάμενοι, ἀνεμένομεν, λόχον τινὰ προτάξαντες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσιν. εἴρητο δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπειδὰν ἴδωσι παρεληλυθότας τοὺς πολεμίους, ἐπανίστασθαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπαναστάντες γὰρ, κατόπιν ἔκοπτον αὐτούς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοὶ, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο, ἠντιάζομεν, καὶ συμμίξαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ διεκινδυνεύομεν. τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώξαμεν, ἄχρι πρὸς τοὺς φωλεούς. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡμῶν δὲ, εἷς, καὶ ὁ κυβερνήτης τρίγλης πλευρᾷ διαπαρεὶς τὸ μετάφρενον.

Ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα, ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρόπαιον ἐστήσαμεν, ῥάχιν ξηρὰν δελφῖνος ἀναπήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι

arma habemus. Illos enim si vicerimus, sine metu deinde vivemus. Sic placuit: digressique ad navem, nos paravimus. Caussa belli futuri erat, vectigal non solutum, cujus jam dies instaret. Atque illi quidem misere tributum poscentes. Ille vero superbo cum responso nuntios repulit. Primum ergo Psittopodes et Paguradæ irati, Scintharum (hoc enim nomen viro) magno tumultu invaserunt.

37. Nos vero suspicati invasionem, egressi domo expectamus, agmine præmisso virorum quinque et viginti, quibus præceptum erat, ex insidiis, cum prætergressos viderent hostes, insurgerent. Et sic fecere. Insurgentes enim a tergo illos ceciderunt. Nos vero quinque et viginti numero et ipsi, cum Scintharus ipsiusque filius una pugnarent, occurrimus, animoseque et fortiter confligentes non sine periculo pugnavimus. Tandem vero in fugam versos persecuti sumus ad foveas suas usque. Ceciderunt hostium quidem centum et septuaginta: de nostris vero unus, et gubernator, costa triglæ trajectus a tergo.

38. Illo igitur die ac nocte in pugnæ loco mansimus, tropæumque statuimus, spina dorsi arida delphini erecta. Postridie vero etiam alii, cognita re

αἰσθόμενοι παρῆσαν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινόχειρες. οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες τὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Ποσειδώνιον, προσεμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι δὲ αὐτοὺς, ἅτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην, τὸ λοιπὸν ἐπεκρατοῦμεν τῆς γῆς.

Καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νεκρούς τε ἀνηροῦντο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο· ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς, πάντας ἄρδην ἐξεκόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδήτων. οὗτοι δὲ ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδραμόντες ἐκ τῶν βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτοὺς εἰς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη οὖσαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι, καὶ ἀμπελουργοῦντες, καὶ τὸν καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ἐῴκειμεν τοῖς ἐν δεσμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύκτῳ τρυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐνιαυτὸν μὲν οὖν, καὶ μῆνας ὀκτὼ τοῦτον διήγομεν τὸν τρόπον.

Τῷ δ' ἐνάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἱσταμένου, περὶ τὴν δευτέραν τοῦ στόματος ἄνοιξιν (ἅπαξ γὰρ δὴ τοῦτο κατὰ τὴν

adſunt, dextrum cornu tenentes Tarichanes duce Pelamo, ſiniſtram vero Thynnocephali, medium Carcinochires. Tritonomendetes enim quieſcebant, neutris auxiliari volentes. Nos vero occurrentes illis circa Neptuni ædem, ad manus venimus, clamore utentes multo: reſonuit autem ſpeluncarum inſtar cetus. Illos autem in fugam verſos utpote nudos perſecuti in ſilvam, campum obtinuimus.

39. Neque multo poſt caduceatoribus miſſis et mortuos tollunt et agunt de amicitia. Sed nobis non placuit fedus: quin poſtridie ejus diei contra illos profecti confertim omnes delevimus, præter Tritonomendetas. Hi enim quid fieret animadverſo, curſu petitis branchiis in mare inde deſilierunt. Nos vero tota luſtrata regione, quæ jam vacua eſſet hoſtibus; reliquo tempore metus expertes habitabamus, exercitationibus multum utentes et venatu, vineaſque colentes, et fructum comportantes ex arboribus; et in univerſum ſimiles videbamur hominibus in magno quodam carcere, unde fuga non eſt, delicate viventibus, ac ſolutis. Annum igitur et menſes octo ad hunc modum vixeramus.

40. Sed noni menſis die quinto, circa ſecundam oris apertionem (ſemel enim in ſingulas ho-

ὥραν ἑκάστην ἐποίει τὸ κῆτος, ὥστε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοίξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας) περὶ οὖν τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἄνοιξιν, ἄφνω βοή τε πολλὴ, καὶ θόρυβος ἠκούετο, ὥσπερ κελεύσματα, καὶ εἰρεσίαι. ταραχθέντες οὖν, ἀνειρπύσαμεν ἐπ᾽ αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ θηρίου, καὶ στάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων καθεωρῶμεν ἁπάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θεαμάτων παραδοξότατον, ἄνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισταδιαίους τὰς ἡλικίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων περιπλέοντας, ὥσπερ ἐπὶ τριηρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις ἐοικότα ἱστορήσων, λέξω δ᾽ ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν, οὐ πάνυ δὲ ὑψηλαὶ, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἑκάστη τὸ περίμετρον. ἐπὶ δ᾽ αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτώ. τούτων δὲ οἱ μὲν παρ᾽ ἑκάτερα τῆς νήσου καθήμενοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάτουν, κυπαρίσσοις αὐτοκλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερεὶ ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδόκει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ εἱστήκει, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ τῆς πρώρας, ὅσον τεσσαράκοντα ὡπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο, πάντα ἐοικότες ἀνθρώποις, πλὴν τῆς κόμης. αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥστε οὐδὲ κορύθων ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἱστίων, ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ οὔσῃ ἐν ἑκάστῃ, ἐκόλπου τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, ᾗ ἐθέ-

ras hoc faciebat cetus, ut illis hiatibus ſignare horas poſſemus) circa ſecundum ergo, ut dicebam, hiatum multus ſubito clamor, tumultuſque exauditur, qualis celeuſmatum atque remorum. Perturbati ergo erepſimus in ipſum os beſtiæ, ſtanteſque intra dentes ſpectamus omnia: ſpectaculum nempe omnium, quæ vidi ego, maxime admirabile, homines magnos quantum eſt dimidium ſtadium, magnis in inſulis tanquam triremibus adnavigantes. (Novi me incredibilibus ſimilia referre, dicam tamen.) Inſulæ erant longæ illæ quidem, ſed non vehementer altæ, ſtadiorum circiter centum ambitu. In his navigabant virorum illorum ad duodetriginta. Horum porro alii ad utrumque inſulæ latus deinceps aſſidentes ut remos trahebant cupreſſos magnas ipſis cum ramis atque foliis. In poſteriori vero parte, in puppi, ut videbatur, gubernator excelſo in colle ſtabat, æneum tractans gubernaculum ſtadii longitudine. In prora autem eorum quadraginta circiter armati pugnabant, ſimiles uſquequaque hominibus præterquam comis, pro his enim ignis erat, iſque ardens. Itaque galeis opus non habebant. Pro velis vero irruens in ſilvam, quæ multa in unaquaque erat, ventus ſinuabat illam, impellebatque quo vel-

12 εικοσι και οκτω.] atqui mox, præter remiges, quadraginta armatos audies. audis etiam hic ſtatim poſt numerum prolatum τουτων δε &c. ut neceſſe ſit majorem a Luciano fuiſſe ſcriptum: quem LXX fuiſſe exiſtimo. ſed res nihili eſt in tali libro. M. du S.

20 αυτη δε πυρ ην.] alludit, ſicut monet Solanus, ad hunc Homeri verſum Il. E. 4.

Δαιε οι εκ κορυθος τε και ασπιδος ακαματον πυρ.

accendebat ei ex galeaque et clypeo indefeſſum ignem

quem locum immerito carpſerat Zoilus.

λει ὁ κυβερνήτης. κελευστὴς δ' ἐφειστήκει αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινοῦντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων.

Τὸ μὲν οὖν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἑωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι. καὶ διαστάντες, ἐπολέμουν, καὶ ἐναυμάχουν. πολλαὶ μὲν οὖν ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλαὶ δὲ καὶ ἐμβληθεῖσαι κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ οὐ ῥᾳδίως ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώρας τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐζώγρει δὲ οὐδείς. ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολύποδας μεγάλους ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπτουν. οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλλον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ὀστρέοις τε ἁμαξοπληθέσι, καὶ σπόγγοις πλεθριαίοις.

Ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ, Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τοῦ Αἰολοκενταύρου ἐμηλακέναι, ὡς ἦν ἀκούειν ἐπικαλούντων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ἐπιβοωμένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τοῦ Αἰολοκενταύρου. καὶ νήσους τε τῶν πολεμίων καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν· καὶ ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσι

let gubernator, insulam. Hortator autem illis stabat, atque insulæ, velut naves longæ, ad remigium celeriter movebantur.

41. Ac primo duas aut tres videbamus, deinde apparuere vel sexcentæ, quæ intervallo capto prælium committerent, et pugnarent classibus. Multæ igitur adversis proris concurrebant, multæ ab impulsu vehementi submergebantur: aliæ sibi implicitæ pugnabant fortiter, nec facile exsolvebantur. Constituti enim in prora alacritatem ostendebant maximam, transilientes in naves alienas, et cædem ibi edentes, captivum quidem duxit nemo. Pro ferreis manibus polypodas magnos, revinctos sibi invicem injiciebant, qui silvam complexi retinerent insulam. Jactabant vero ostrea quæ singula plaustrum implerent, et jugeri magnitudine spongias, iisque se invicem vulnerabant.

42. Dux erat alterius classis Æolocentaurus, alterius Thalassopotes. *(Maris potor)* pugna inter illos exorta, ut videtur, fuerat de præda. Dicebatur enim Thalassopotes greges multos delphinorum Æolocentauri abegisse, quantum audire dabatur cum inclamarent sibi invicem, et regum nomina appellarent. Tandem vincunt Æolocentauri *milites*, atque insulas hostium demergunt centum circiter et quinquaginta, tres alias cum ipsis viris capiunt: reliquæ remis

αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ λοιπαί, πρύμναν κρουσάμεναι, ἔφυγον. οἱ δέ, μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἑσπέρα ἦν, τραπόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείστων ἐπεκράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομαχίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους μίαν τῶν πολεμίων νῆσον ἀνασταυρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ηὐλίσαντο, ἐξάψαντες αὐτοῦ τὰ ἀπόγαια, καὶ ἐπ᾽ ἀγκυρῶν πλησίον ὁρμισάμενοι. καὶ γὰρ ἀγκύραις ἐχρῶντο μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύσαντες ἐπὶ τοῦ κήτους, καὶ τοὺς οἰκείους θάψαντες ἐπ᾽ αὐτοῦ, ἀπέπλεον ἡδόμενοι, καὶ ὥσπερ Παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νησομαχίαν γενόμενα.

inhibentes fugiunt. Hi vero aliquo usque eos persecuti, sub vesperam conversi ad naufragia, pleraque in suam potestatem redegerunt, et receperunt sua, nam ipsorum quoque insulæ octoginta non minus submersæ fuerant. Statuerunt vero tropæum pugnæ insularis, una insularum hostilium in capite ceti suspensa. Illam igitur noctem circa beluam, revinctis ab ea retinaculis, et jactis circa ancoris, transegere: nam ancoris quoque utebantur magnis, vitreis, validis. Postridie vero re sacra in ceto peracta, sepultisque in eo suis, solverunt læti, et velut pæanas canentes. Ista sunt circa insularem pugnam gesta.

1 *πρυμναν κρουσαμεναι.*] *πρυμναν κρουειν* idem est Græcis, ac *remis inhibere* Latinis. cum olim fugam molirentur in pugnis navalibus non conversa navi fugiebant, sed paullatim euntes cessim, et remis inhibentes, cursum navis retro navigabant, ut erudite docuit *ὁ πανυ* J. *Frid. Gronovius* lib. IV. observat. cap. ultim, notante *Gesn.*

4 *καταδυσαι.*] passive accipias necesse est; nam numerus non patitur ut de hostium insulis intelligatur, quod priores interpretes non animadverterant. sic *Polyæn.* I. p. 77. et passim. M. du. S.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

VERÆ HISTORIÆ

LIBER SECUNDUS.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΤΟ δ᾽ ἀπὸ τούτου μηκέτι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ κήτει δίαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μηχανήν τινα ἐζήτουν, δι᾽ ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδρᾶναι· καὶ ἀρξάμενοι διεκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προελθόντες ὅσον πέντε σταδίους, οὐδὲν ἠνύομεν, τοῦ ὀρύγματος ἐπαυσάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. οὕτω γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν. εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, ῥᾳδία ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἀρξάμενοι οὖν ἀπὸ τῶν οὐραίων, ἐκαίομεν· καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἴσας ἀναισθήτως εἶχε τοῦ καύματος· ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐνάτῃ συνίεμεν αὐτοῦ νοσοῦντος· ἀργότερον γοῦν ἀνέχασκε· καὶ εἴποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτῃ δὲ καὶ ἑνδεκάτῃ τέλεον ἀπενεκροῦτο, καὶ δυσῶδες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνοήσαμεν ὡς, εἰ μή τις χανόντος αὐτοῦ ὑποστηρίξειε τοὺς γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλεῖσαι, κινδυνεύσομεν κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι· οὕτω δὴ τὸ στόμα μεγάλαις δοκοῖς διερείσαν-

VERÆ HISTORIÆ

LIBER SECUNDUS.

AB hoc inde tempore cum non amplius ferrem illam in ceto vivendi rationem, et commoratione illa gravarer, exeundi aliquam rationem machinabar. Ac primo quidem placuit dextro pariete perfosso aufugere, jamque excidere illud cœperamus. Cum vero ad quinque ſtadia progreſſi nihil efficeremus, fodiendi conſilio abjecto, incendere ſilvam ſtatuimus, ita quippe morituram beluam, quo facto facilem nobis futurum exitum. A caudinis igitur partibus initio facto eam incendimus: ac ſeptem dies totidemque noctes non ſenſit ardorem, octavo autem nonoque ægrotare eum intelleximus: hiabat enim tardius, et ſi hiaret, ſtatim os claudebat. Decimo undecimoque plane jam ad mortem ſpectabat, atque olebat male. Duodecimo vix tandem animadvertimus, niſi quis illo hiante diſcunearet maxillares, quominus claudere illos poſſet, periculum eſſe, ne incluſi in cadavere una periremus. Itaque ore il-

ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ προσηνῶς, ἐπὶ τοῦ πάγου διολισθαίνοντες. ἡμέρᾳ δὲ πέμπτῃ ἀλέα τε ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ πάντα αὖθις ἐγίγνετο.

Πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίους σταδίους, νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες (ἐπελελοίπει γὰρ ἤδη) καὶ δύο ταύρους ἀγρίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι, τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος ἠξίου. μετ' οὐ πολὺ δὲ εἰς πέλαγος ἐμβαίνομεν, οὐχ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος. καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ, πλήρης ἀμπέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, πάνυ συμπεπηγὼς, ὡς ὕστερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν, σταδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος· αἱ δ' ἄμπελοι, βοτρύων πλήρεις· οὐ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν. ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνῳκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηΐδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον οὖν χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὄψον τε ἡμῖν καὶ σιτίον ἡ γῆ παρεῖχε, ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρύων γάλα. βασιλεύειν δὲ τούτων τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν, ταύτην παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὴν τιμήν.

Μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξωρμίσαμεν, αὔρας μέν τινος παραπεμπούσης, λειοκύμονος δὲ

vehimur quasi navigantes levi blandoque motu labentes per glaciem. Quinto inde dei æstus fit, solvitur glacies, in aquam redeunt omnia.

3. Trecenta ferme stadia navigaveramus cum delati sumus ad insulam parvam ac desertam. Hic aqua hausta, jam enim defecerat, confectisque sagittarum ope silvestribus duobus bubus, rursum navigavimus. Hi vero tauri non in capite habebant cornua, sed, quod Momus censebat, sub oculis. Non ita multo post in pelagus intramus non aquæ illud, sed lactis. Insula in eo conspiciebatur, plena vitibus. Erat autem hæc insula, caseus maximus plane compactus, uti postea edendo experti sumus, stadiorum quinque et viginti magnitudine: vites porro uvis indutæ. verum non vinum inde, sed lac expressimus. Ædes in media insula exstructa erat Galateæ *(Lacteæ)* Nereidis, quod indicabat inscriptio. Quamdiu igitur ibi mansimus, cibum pariter atque opsonia terra nobis præbuit, potum vero lac de uvis. Regnare his regionibus dicebatur Tyro *(Casea)* Salmonei filia, hunc sibi honorem, postquam hinc discessit, nacta.

4. Morati in insula dies quinque, sexto solvimus, aura quidem nos quadam prosequente, non nisi levi-

9 *ὥσπερ ὁ Μῶμος.*] Lucianus hic alludere videtur ad id quod de Momo scripsit Aristoteles de partibus animal. lib. III. eum naturam incusasse, quod bobus cornua in capite, non in armis potius addiderit; videlicet quod vehementius possent ferire.

G. C.

οὔσης τῆς θαλάττης. Τῇ ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, οὐκ ἔτι παρὰ τοῦ γάλακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἁλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι, καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλοὺς, ἐπὶ τοῦ πελάγους διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν· ταῦτα γὰρ φέλλινα εἶχον· ἀφ' οὗ δὴ, οἶμαι, καὶ ἐκαλοῦντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν οὖν ἰδόντες οὐ βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας. οἱ δὲ καὶ προσῄεσαν, καὶ ἠσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ φωνῇ, ἔλεγόν τε εἰς Φελλὼ τὴν αὑτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι. μέχρι μὲν δή τινος συνωδοιπόρουν ἡμῖν παραθέοντες· εἶτα ἀποτραπόμενοι τῆς ὁδοῦ, ἐβάδιζον, εὔπλοιαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ' ὀλίγον δὲ, πολλαὶ νῆσοι ἐφαίνοντο· πλησίον μὲν ἐξ ἀριστερῶν ἡ Φελλὼ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευδον, πόλις ἐπὶ μεγάλου καὶ στρογγύλου Φελλοῦ κατοικουμένη. πόρρωθεν δὲ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολὺ ἀνεκαίετο.

Κατὰ δὲ τὴν πρῷραν, μία πλατεῖα, καὶ ταπεινὴ, σταδίους ἀπέχουσα οὐκ ἐλάττους πεντακοσίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἦμεν, καὶ θαυμαστή τις αὔρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα, καὶ εὐώδης, οἵαν φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου, καὶ ναρκίσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ

bus tamen fluctibus moto mari. Octavo die, non lacteo navigantes, sed salso mari et cæruleo, videmus homines multos per mare currentes, omni ex parte nobis similes, corporibus et statura, pedibus solum exceptis; hos enim habent ex subere, a quo nempe etiam appellantur puto Phellopodes (*suberipedes.*) Miramur igitur cum videmus, illos non mergi, sed eminentes super fluctus, ac sine metu viam facientes. Atque adeunt nos etiam et Græca lingua salutant, dicuntque, in suam se patriam Phello (*suberiam*) contendere. Et aliquousque juxta currentes nobiscum iter faciunt: deinde diversi abeunt felicem nobis navigationem precati. Post paullo insulæ apparent multæ: in proximo ad sinistram Phello, in quam illi festinabant, urbs in magno et rotundo subere ædificata: at e longinquo et dextrorsum magis quinque maximæ atque altissimæ, in quibus ignis ardebat multus.

5. Versus proram lata una et humilis, stadiis distans non minus quingentis. Jam vero prope eramus, et aura circa nos spirabat admirabilis, suavis, et odora, qualem Herodotus historicus spirare ait a felici Arabia. Quale enim a rosa, et narcisso, et hyacintho,

14 Φελλῷ.] nota etiam est Φελλὸς Pamphyliæ urbs, itemque φελλεὺς mons Atticæ.

18 κεῖται δὲ τὴν πρῴραν.] proditum est a veteribus poëtis, esse quasdam in oceano Insulas ad quas post mortem deferuntur eorum animæ, qui sancte religioseque vixerint, *Homer. Lucian.* de luctu. G. C.

22 Ἡρόδοτος.] *Herodot.* III. p. 123. M. du S.

ἴων, ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης, τοιοῦτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν. ἡσθέντες δὲ τῇ ὀσμῇ, καὶ χρηστὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαντες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσου ἐγιγνόμεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθεωρῶμεν λιμένας τε πολλοὺς περὶ πᾶσαν ἀκλύστους καὶ μεγάλους, ποταμούς τε διαυγεῖς ἐξιόντας ἠρέμα ἐς τὴν θάλατταν· ἔπι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρνεα μουσικὰ τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἠιόνων ᾄδοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. ἀὴρ δὲ κοῦφος καὶ εὔπνους περιεκέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὖραι δέ τινες ἡδεῖαι διαπνέουσαι, ἠρέμα τὴν ὕλην διεσάλευον. ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινουμένων, τερπνὰ καὶ συνεχῆ μέλη ἀπεσυρίζετο, ἐοικότα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν. καὶ μὴν καὶ βοὴ σύμμικτος ἠκούετο, οὐ θορυβώδης, ἀλλ' οἵα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν αὐλούντων, ἄλλων δὲ ἐπαινούντων, ἐνίων δὲ κροτούντων πρὸς αὐλὸν, ἢ κιθάραν.

Τούτοις ἅπασι κηλούμενοι, κατήχθημεν· ὁρμίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαίνομεν, τὸν Σκίνθαρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἑταίρων ἀπολιπόντες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦντος, ἐντυγχάνομεν τοῖς φρουροῖς καὶ περιπόλοις· οἱ δὲ δήσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις στεφάνοις, οὗτος γὰρ μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν ἄρχοντα· παρ' ὧν δὴ καθ' ὁδὸν ἠκούσαμεν, ὡς ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μακάρων

et liliis, et violis, myrto præterea et lauro, atque vitis flore, tam ſuave quiddam *ad nares* nobis accidit. Delectati odore et optima quæque poſt longos labores dum ſperamus, breviſſimo jam intervallo abſumus ab inſula. Hic et portus videmus multos circum circa tutos a fluctibus et ſpatioſos, fluminaque pellucida placide exeuntia in mare: ad hæc prata, et ſilvas, et cantrices aves, tum in litoribus canentes, tum multas in ramis. Aër porro levis et molliter ſpirans circumfuſus regioni erat, atque auræ quædam ſuaves leni flatu ſilvam motabant. Itaque et a ramis motis, jucunda perpetuaque cantica ſibilabant, ſimilia cantibus qui ab obliquis fiſtulis in loco deſerto redduntur. Sed clamor etiam miſtus exaudiebatur, non ille tumultuoſus; ſed qualis oriatur in convivio, inflantibus aliis tibias, aliis laudantibus, plaudentibus ad tibiam citharamve aliis.

6. Hiſce omnibus dum demulcemur allabimur, firmataque in portu navi, exſcendimus, relictis in ea Scintharo cum duobus ſociis. Progreſſi per pratum floridum, in præſidiarios litoriſque cuſtodes incidimus, qui roſeis nos coronis vinctos, duriſſimum hoc apud illos vinculum eſt, ad principem abduxere, a quibus in via audivimus, hanc eſſe beatorum qui

προσαγορευομένων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρὴς Ῥαδάμανθυς. καὶ δὴ ἀναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων ἐσήμει τέταρτοι.

Ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, περὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρωσιν, εἴτε καὶ μή· κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ, ὅτι μεμήνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι. τέλος δὲ, πολλῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθυς ἀπεφαίνετο, νῦν μὲν αὐτὸν πιόμενον τοῦ ἐλλεβόρου, παραδοθῆναι Ἱπποκράτει τῷ Κῴῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρονήσαντα, μετέχειν τοῦ συμποσίου.

Δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτική, Θησέως καὶ Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, ποτέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτὴν, ἅτε καὶ τοιαῦτα πονήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τοῦ γάμου ἕνεκεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας, τήν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τοῦ Μίνωος θυγατέρας.

Τρίτη δ᾽ ἐδικάσθη περὶ προεδρείας, Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κῦρον τὸν Πέρσην, τὸν πρότερον.

vocantur insulam, imperitare in ea Rhadamanthum. Jam deducti ad illum, quarti stetimus in serie eorum qui judicandi erant.

7. Primum judicium erat, de Telamonio Ajace, utrum par sit eum versari cum Heroibus nec ne? Accusabatur autem hoc nomine, quod furiosus fuisset, atque ipse manus sibi intulisset. Tandem cum multa *utrinque* dicta essent, pronunciavit Radamanthus, *Jam quidem belleboro poto traderetur Hippocrati Coo Medico, in posterum ubi resipuisset, convivio adhiberetur.*

8. Alternm erat amatorium judicium, Theseo et Menelao de Helena contendentibus, cum utro ea habitare deberet? judicavitque Rhadamanthus, *Illam esse cum Menelao, qui nuptiarum illius caussa tot labores, pericula tot, subiisset. Etenim Theseo alias esse mulieres, Amazonem illam, et Minoris filias,*

9. Tertia caussa judicata est de loco antiquiore inter Alexandrum Philippi et Hannibalem Carthaginiensem, et primas deberi, visum est, Alexandro, ac sella ei posita juxta Cyrum majorem Persam.

1 *ο Κρης Ραδαμανθυς.*] Rhadamanthus Lyciæ Rex, filius Jovis ex Europa, Minoris et Æaci frater, vir justissimus.

Gnossius hæc Rhadamanthus habet durissima regna, castigatque, auditque dolos; Virg. l. VI. *monente* Cogn.

4 *Αιαντος.*] occubuit ad Trojam, ut scribunt *Sophocles* in Ajac. et *Dictys* Cretens. in histor. G. C.

6 *κατηγορειτο.*] *Solanus* cum *Grævio* *εκατηγορειτο* legendum non dubitat affirmare. at Clariss. *Reitzius* urbaniter admodum monet, verba composita augmentum in medio potius recipere, quamvis interdum etiam initio, immo utrobique interdum augeantur: et plurimis exemplis, ut plurimum a Thucydide depromptis, suam fulcit sententiam.

Τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν, καὶ ὁ μὲν ἤρετο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἱεροῦ χωρίου ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἑξῆς διηγησάμεθα. οὕτω δὲ μεταστησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινοῦτο περὶ ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τε πολλοί, καὶ Ἀριστείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ' ἔδοξεν αὐτῷ, ἀπεφήνατο, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, δοῦναι τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ νῦν, ῥητὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθεσμίαν τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἑπτά.

Τοὐντεῦθεν αὐτομάτων ἡμῖν τῶν στεφάνων περιρρυέντων, ἐλελύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἠγόμεθα, εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη μὲν οὖν ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ, τὸ δὲ τεῖχος περίκειται σμαράγδινον. πύλαι δέ εἰσιν ἑπτὰ πᾶσαι μονόξυλοι κινναμώμινοι. τὸ μέντοι ἔδαφος τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ, ἐλεφαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βηρύλλου λίθου ᾠκοδομημένοι, καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι, μονόλιθοι, ἀμεθύστινοι, ἐφ' ὧν ποιοῦσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς μύρου τοῦ καλλίστου, τὸ πλάτος πηχέων ἑκατὸν βασιλικῶν, βάθος δὲ, ὥστε νεῖν εὐμαρῶς. λουτρὰ δέ ἐστιν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ κινναμώμῳ ἐγκαιόμενοι. ἀντὶ μέντοι τοῦ ὕδατος, ἐν ταῖς πυέλοις δρόσος θερμή ἐστι.

10. Quarti nos admoti ſumus. Atque ille quidem interrogat, *Qua re impulſi, vivi adhuc ſacram regionem ingreſſi eſſemus?* Nos vero omnia deinceps enarramus. Sic vero nobis ſecedere aliquantum juſſis, diu conſiderat, ſuiſque cum aſſeſſoribus de nobis communicat. Aderant autem illi in conſilio tum alii plures, tum Ariſtides juſtus Athenienſis. Cum vero viſum ipſi eſſet, pronunciavit, *Curioſitatis quidem et profectionis pœnas nos, ubi mortui fuiſſemus, daturos: jam vero dicto tempore in inſula morati, et convictu Heroum uſi, abiremus.* Conſtituit autem etiam diem commorationis, ne plus ſeptem menſibus *maneremus.*

11. Hinc ſua ſponte defluentibus coronis liberati in urbem introducti ſumus, ad beatorum convivium. Hæc urbs tota aurea: mœnia circumpoſita Smaragdina: portæ ſeptem ex uno ſingulæ trunco elaboratæ cinnamominæ: ſolum urbis, quodque intra muros terræ eſt, eburneum: templa omnium deorum e beryllo gemma ædificata, et altaria in iis maxima, ex una gemma amethyſtina, in quibus hecatombas faciunt. Circum urbem fluit amnis unguenti pulcherrimi, cujus latitudo centum cubitorum Regiorum; profunditas ea, ut facile ſit natare. Balnea ſunt illis ædes magnæ, vitreæ, cinnamomo vapotatæ. Verum pro aqua in ſoliis ros calidus.

Ἐσθῆτι δὲ χρῶνται ἀραχνίοις λεπτοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλ' ἀναφεῖς καὶ ἄσαρκοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες, ὅμως συνεστᾶσι, καὶ κινοῦνται, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν τοῦ σώματος ὁμοιότητα περικειμένη. εἰ γοῦν μὴ ἅψαιτό τις, οὐκ ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὶ γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὀρθαί, οὐ μέλαιναι· γηράσκει δὲ οὐδείς, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, παραμένει. οὐ μὴν οὐδὲ νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, οὐδ' ἡμέρα πάνυ λαμπρά· ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκαυγὲς ἤδη πρὸς ἕω, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιοῦτον φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ὡρῶν μίαν ἴσασι τοῦ ἔτους· αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἐστὶ, καὶ εἷς ἄνεμος πνεῖ ὁ Ζέφυρος.

Ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθηλεν· αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἕκαστον καρποφοροῦσι· τὰς δὲ ῥοιὰς, καὶ τὰς μηλέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἔλεγον μὲν εἶναι τρισκαιδεκάφορον· ἑνὸς γὰρ μηνὸς τοῦ παρ' αὐτοῖς Μινώου, δὶς καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυροῦ, οἱ στάχυες ἄρτους ἑτοίμους ἐπ' ἄκρου φύουσιν, ὥσπερ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα, καὶ τριακόσιοι, μέλιτος δὲ ἄλλαι τοσαῦται, μύρου δὲ πεντακό-

12. In veſtitu utuntur areanarum telis tenuibus, purpureis. Corpora ipſi non habent, ſed tactum effugiunt, carnis expertes, figuram ſolam et ſpeciem oſtendunt, ac licet corpora non habeant, tamen ſtant, moventur, ſapiunt, vocem emittunt. Et omnino videtur nuda quodammodo anima illorum [r]obverſari, ſimilitudinem quandam induta corporis. Niſi enim tetigerit aliquis, non convincatur, corpus non eſſe id quod videt: ſunt enim quaſi umbræ erectæ non nigræ. Seneſcit nemo, ſed qua ætate huc venerit, ea manet. Verum neque nox apud illos eſt, neque dies plane clara. Sed quale eſt mane diluculum ſole nondum exorto, talis lux terram obtinet. Unam etiam modo anni tempeſtatem norunt. Semper enim apud illos ver eſt, et unus flat ventus, Zephyrus.

13. Regio floribus omnibus, plantiſque tum manſuetis tum umbroſis viret. Vites quidem duodecies fecaces, menſibus ſingulis fructum ferunt. Punicas vero arbores, et malos, et reliquas autumni copias, dicebant etiam ter et decies ferre, bis nempe uno menſe, qui Minous apud illos eſt. Pro tritico ſpicæ panes jam paratos in ſummo producunt, velut fungos. Fontes circa urbem aquæ quinque et ſexaginta ſupra trecentos,

8 σκιαι ὀρθαι.] umbræ aliæ in libero loco ſtantis hominis humi jacere ac trahi videntur: hæ, inſtar hominis ipſius, erectæ, aliæ defectu lucis, h. e. natura ſua nigræ; hæ coloratæ tum carnis colore tum veſtium. cæterum ita recte me interpretatum poſt alios hunc locum arbitror, licet aliter ſummo viro videatur. J. M. G.

σιαι, μικρότεραι μέντοι αὗται· καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἴνου ὀκτώ.

Τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποίηνται, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ· λειμὼν δέ ἐστι κάλλιστος, καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τοὺς κατακειμένους, καὶ στρωμνὴν μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληνται. διακονοῦνται δὲ καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι, πλήν γε τοῦ οἰνοχοεῖν. τούτου γὰρ οὐδὲν δέονται, ἀλλ' ἐστὶ δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διαυγεστάτης ὑάλου· ὁ καρπὸς δ' ἐστὶ τούτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὰν οὖν παρίῃ τις εἰς τὸ συμπόσιον, τρυγήσας ἓν ἢ καὶ δύο τῶν ἐκπωμάτων παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτίκα οἴνου πλήρη γίνεται· οὕτω μὲν πίνουσιν. ἀντὶ δὲ τῶν στεφάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τἄλλα τὰ μουσικὰ ὄρνεα, ἐκ τῶν πλησίων λειμώνων τοῖς στόμασιν ἀνθολογοῦντα, κατανίφει αὐτοὺς μετ' ᾠδῆς ὑπερπετόμενα. καὶ μὴν καὶ μυρίζονται ὧδε· νεφέλαι πυκναὶ ἀνασπάσασαι μύρον ἐκ τῶν πηγῶν, καὶ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπιστᾶσαι ὑπὲρ τὸ συμπόσιον, ἠρέμα τῶν ἀνέμων ὑποθλιβόντων, ὕουσι λεπτὸν, ὥσπερ δρόσον.

Ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μουσικῇ τε καὶ ᾠδαῖς σχολάζουσιν· ᾄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὁμήρου ἔπη μάλιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεστι, καὶ συνευωχεῖται αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσέα

mellis totidem alii, unguenti autem quingenti, hi tamen minores; fluvii lactis septem, et octo vini.

14. Coenatio extra urbem structa est, in eo qui vocatur campus Elysius. Est autem pratum pulcherrimum, et circa illud silva varia, densa, accumbentibus umbram faciens: stragula de floribus subjecta habent: ministrant omnia, et huc illuc ferunt venti, præterquam quod vinum non infundunt: hoc enim nihil opus est; sed sunt arbores circa cœnationem vitreæ, magnæ, de vitro pellucidissimo. Porro fructus harum arborum sunt pocula varia figuris et magnitudinibus. Cum igitur advenit aliquis in cœnationem, decerptum unum alterumque poculum sibi apponit: at illa statim vini plena fiunt, et sic bibunt. Pro coronis, lusciniæ et aves aliæ cantrices, ex vicinis pratis flores rostris lectos, instar nivis in eos spargunt cum cantu supervolantes. Unguentis perfunduntur hunc in modum: Densæ nubes bibunt e fontibus ac fluvio unguentum, deinde imminentes cœnationi, placide urgentibus ventis, tanquam tenuem rorem demittunt,

15. In cœna musicæ vacant et cantibus. Canuntur ipsis Homeri maxime carmina. Et adest ipse quoque et cum illis epulatur, accumbens supra Ulyssem.

κατακείμενος. οἱ μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων· ἐξάρχουσι δὲ, καὶ συνᾴδουσιν, Εὔνομός τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τοῦτον παρ᾽ αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὰν δὲ οὗτοι παύσωνται ᾄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων· ἐπειδὰν δὲ καὶ οὗτοι ᾄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων.

Μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκεῖνο ἔχουσι· πηγαί εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ δὲ, ἡδονῆς· ἐκ τούτων ἑκατέρας, πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι, καὶ γελῶντες διάγουσι.

Βούλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων οὕστινας παρ᾽ αὐτοῖς ἐθεασάμην· πάντας μὲν τοὺς ἡμιθέους, καὶ τοὺς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλήν γε δὴ τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος. ἐκεῖνον δὲ μόνον ἔφασκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι· βαρβάρων δὲ, Κύρους τε ἀμφοτέρους, καὶ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν, καὶ Νουμᾶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκοῦργον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλλον, τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς σοφοὺς, ἄνευ Περιάνδρου. εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονίσκου

Chori puerorum ſunt et virginum. Ducunt eos concinuntque Eunomus Locrus, et Leſbius Arion, et Anacreon, et Steſichorus. Etenim hunc quoque apud illos vidi, jam reconciliata illi Helena. Hi vero cum canere deſierunt, alter chorus procedit cycnorum, hirundinum, ac luſciniarum: et ubi hi quoque cecinerunt, tum ſane ſilva tota fiſtulis quaſi ſuccinit, ventis ducibus.

16. Maximum et illud ad hilaritatem *adjumentum* habent, *quod* fontes ſunt duo, circa cœnationem, riſus alter, alter vero voluptatis, e quorum altero in ipſo convivii principio bibunt, et quod ſupereſt jucunde et cum riſu agunt.

17. Dicere jam volo, nobilium hominum quos apud illos viderim. Semideos quidem omnes, et qui ad Ilium pugnarunt, præter Locrum Ajacem: illum ſolum dicebant in loco impiorum dare pœnas. Barbarorum vero Cyrum utrumqne, et Scytham Anacharſin, et Zamolxin Thracem, et Numam Italum: ac præter hos Lycurgum Lacedæmonium, et Phocionem ac Tellum Athenienſes, et Sapientes, Periando accepto. Vidi etiam Socratem Sophroniſci F.

2 Ευνομ⊕.] muſicus is clarus cujus hiſtoriolam lege, quam narrat in Προτρ. *Clemens Alexand.* ſub ipſum initium, de cicada chordæ fractæ vicem ſubeunte. M. du S.

3 Στησιχορ⊕.] poëta propter Helenæ vituperationem oculis captus, non prius niſi placato palinodia oblæſo numine videre potuit. *Lucian.* Macrob. G. C.

16 Λοκρυ Αιαντ⊕.] ob violatam ab eo Caſſandram. M. du S.

22 ανευ Περιανδρυ.] quod tyrannus eſſet et oppreſſam ſervitute Corinthum teneret, ait *Geſn.* aut potius, ait *Solan.* quia calamitates domeſticas tam inique tulit, ut, ægritudine inde contracta deceſſerit; quod ſapientis non eſt.

ἀδολεσχοῦντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμήδους· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Ὑάκινθός τε ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ὕλας, καὶ ἄλλοι καλοί. καί μοι ἐδόκει ἐρᾶν τοῦ Ὑακίνθου· τὰ πολλὰ δ' οὖν ἐκεῖνον διήλεγχεν. ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθυς, καὶ ἠπειληκέναι πολλάκις ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου, ἢν φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν εὐωχεῖσθαι. Πλάτων δὲ μόνος οὐ παρῆν, ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἀναπλασθείσῃ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς νόμοις οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι.

Οἱ μέντοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδεῖς τε ὄντες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ Φρύξ. τούτῳ δὲ ὅσα καὶ γελωτοποιῷ χρῶνται. Διογένης μέν γε ὁ Σινωπεὺς, τοσοῦτον μετέβαλε τοῦ τρόπου, ὥστε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαί τε ὑπὸ μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ Στωϊκῶν, οὐδεὶς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἠκούομεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι οὐ πρότερον αὐτῷ ἐπιβῆναι τῆς νήσου θέμις, πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτὸν ἐλλεβορίσῃ· τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτό πως καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοι-

ſermones cædentem cum Neſtore et Palamede. Circa illum erant Hyacinthus Lacedæmonius, et Theſpienſis Narciſſus, et Hylas, et pulchri alii. Et videbatur mihi amare Hyacinthum: multa ſane illum redarguebant. Dicebatur autem iratus illi Rhadamanthus, et ſæpe minatus eſſe, de inſula ſe illum ejecturum, ſi nugas agere pergeret, et nollet diſſimulatione omiſſa convivari. Plato ſolus non aderat, ſed dicebatur ipſe quoque civitatem habitare a ſe confictam, eaque forma reipublicæ, eiſque, quas ſcripſiſſet, legibus uti.

18. Ariſtippus quidem et Epicurus, primas hic ferebant, ſuaves homines, et gratioſi, et convivæ commodi. Aderat etiam Æſophus Phryx, quo ut ſcurra ridiculario utuntur. Verum Sinopenſis Diogenes ita mutavit mores, ut Laida duxerit meretricem, ebriuſque ſæpe ad ſaltandum conſurgat, et vinolentas nugas agat. Stoicorum aderat nemo: dicebantur enim adhuc adſcendere arduum illum virtutis collem. Audiebamus etiam de Chryſippo, non prius illi fas eſſe inſulam ingredi, quam elleboro quartum uſus eſſet. Academicos vero dicebant velle quidem venire, ſed ſuſtinere ſe adhuc, et conſiderare: neque enim hoc ipſum illos percipere, an inſula

I ἀδολεσχοῦντα μετὰ Νέστορος.] quod optabat in ultimis ſermonibus ſuis, a Platone in Apologia et Xenophonte ſervatis. J. M. G.

II Ἀρίστιππον τε καὶ Ἐπίκουρον.] de variis philoſophiæ ſectis, de vita ſententiiſque philoſophorum quos hic inducit Lucianus, adi parvulum librum, ex omnibus Ciceronis operibus excerptum,, apte vero eleganterque compoſitum a *Deſider. Jacotio de Doctrina Philoſophorum.*

αὐτὴ ἐστίν. ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος, οἶμαι, κρίσιν ἐδεδοίκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοὶ ἀκηκοότες. πολλοὺς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὁρμηθέντας ἀκολουθεῖν τοῖς ἀφικνουμένοις, ὑπὸ νωθείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας, καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ.

Οὗτοι μὲν οὖν ἦσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλέα, καὶ μετὰ τοῦτον, Θησέα. περὶ δὲ συνουσίας καὶ ἀφροδισίων οὕτω φρονοῦσι· μίσγονται μὲν ἀναφανδὸν πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξὶ, καὶ ἄρρεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ· μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἦ μὴν καθαρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτοῦ ἐπιορκεῖν κατεγίγνωσκον. πολλάκις γοῦν ὁ μὲν Ὑάκινθος, ἢ ὁ Νάρκισσος, ὡμολόγουν, ἐκεῖνος δὲ ἠρνεῖτο. αἱ δὲ γυναῖκες εἰσὶ πᾶσαι κοιναὶ, καὶ οὐδεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰσὶ τοῦτο μάλιστα Πλατωνικώτατοι. καὶ οἱ παῖδες δὲ παρέχουσι, τοῖς βουλομένοις, οὐδὲν ἀντιλέγοντες.

Οὔπω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεισαν, καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὁμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχολῆς οὔσης ἀμφοῖν, τά τε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ ὅθεν εἴη, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι νῦν ζητεῖσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν· οἱ μὲν γὰρ, Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κολοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέντοι ἔλεγε Βαβυλώνιος,

talis sit. Alioquin etiam Rhadamanthi, puto, judicium metuunt, qui ipsum judicandi instrumentum sustulerint. Multos vero illorum, narrabant, impetu capto sequi eos qui veniant *in insulam*, sed ignavia quadam deficere ante quam assequantur, et de media via reverti.

19. Hi quidem igitur eorum qui aderant maxime commemorabiles. Maximo autem in honore habent Achillem, et post hunc, Theseum. De coitu et rebus venereis ita sentiunt. Miscent corpora publice, et in conspectu omnium, cum mulieribus pariter et cum maribus, et nequaquam malum hoc illis videtur. Solus Socrates dejerabat, se caste accedere ad juvenes: sed omnes peierare illum judicabant. Sæpe enim Hyacinthus aut Narcissus fatebantur; at ipse negabat. Mulieres vero communes, neque invidet quisquam viro alteri, sed hac in re maxime sunt Platonici. Præbent etiam pueri volentibus nihil repugnantes.

20. Duo nondum aut tres dies præterierant, et accedens ad Homerum poëtam cum ambobus esset otium, tum reliqua ex eo quæsivi, tum unde esset? dicens illud maxime apud nos in hunc diem disputari. At ille aiebat, *illos ignorare, cum hi Chium, Smyrnæum alii, multi Colophonium putent: se vero,* dicebat *Babylo-*

καὶ παρά γε τοῖς πολίταις, οὐχ Ὅμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι, ὕστερον δὲ ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀθετουμένων στίχων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνου εἰσὶ γεγραμμένοι· καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτοῦ εἶναι. κατεγίνωσκον οὖν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπεὶ δὲ ταῦθ' ἱκανῶς ἀπεκέκριτο, πάλιν αὐτὸν ἠρώτων, τί δήποτε ἀπὸ τῆς μήνιδος τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο, καὶ εἶπεν ὡς, οὕτως ἐπελθεῖν αὐτῷ, μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὴν κἀκεῖνο ἐπεθύμουν εἰδέναι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοί φασιν· ὁ δὲ ἠρνεῖτο· ὅτι μὲν γὰρ οὐδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτοῦ λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην, ἑώρα γὰρ, ὥστε οὐδὲ πυνθάνεσθαι ἐδεόμην· πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἐποίουν, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἑώρων. προσιὼν γὰρ ἄν τι ἐπυνθανόμην αὐτοῦ, καὶ ὃς προθύμως πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν· ἦν γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ ἀπενηνεγμένη ὕβρεως ὑπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει

6 Ζηνοδοτον.] Aristarchus notissimus, *Zenodotus* Bibliothecæ Alexandrinæ primus præfuit. *Suid.* M. du S.

8 Μηνιδος.] immerito hic Homerum sugillat quod *iram Achillis* initium suo poëmati fecerit : palam enim est Iliada legenti, eam rem in toto poëmate agi, ut rectissime ad *argumentum* esse dixeris. quod non intelligentes a nostris qui-

nium esse, et apud cives non Homerum vocari, sed Tigranem: deinde cum obses (Homerus) *apud Græcos esset, nomen mutasse.* Ad hæc de versibus illius rejectis interrogabam, num scripti ab ipso essent? atque ille suos esse omnes confirmavit. Damnabam itaque Zenodoti et Aristarchi Grammaticorum frigidas disputationes. Ad hæc cum satis respondisset, rursus interrogavi, *cur tandem ab ira* Achillis *initium* carminis *fecisset?* Et ille, *ita sibi temere in mentem venisse.* Etiam illud scire volebam, prioremne scripsisset Ulysseam Iliade, ut multi referunt? negabat. Cæcum enim non fuisse, quod ipsum quoque de illo narrant, statim sciebam. Utebatur enim oculis: ut nec interrogatione opus esset. Sæpe etiam alias hoc faciebam, si quando otiosum illum viderem, ut accedens ipsum interrogarem aliquid: atque ipse promte ad omnia respondebat, in primis secundum judicium cum vicisset. Erat enim dica illi scripta injuriæ, a Thersite,

dam imperiti et barbari prorsus homines, *Rhapsodias* cum audiunt antiquis dicta Homeri poëmata, nec quid ea vox sit, nisi ex vernaculo idiomate assequi valentes, varia sibi fingunt et dissoluta carmina, nullo consilio judiciove a cæco mendicabulo temere effusa, in unum tandem corpus consarcinata, aut potius a fatuis hominibus et prorsus rudibus collecta, *Peëma heroicum* nunc audire. qui, si cum Luciano hæc ludentes effutirent, venia forsan digni putandi sint. at serio id agant, ut quæ ipsi præ imperitia, nisi Latine versa, intelligere non possunt, aliis contemptui sint et ridiculo. horum ego temeritatem audaciamque et pulcherrimarum rerum ignorationem summam, cum *sui sæculi* suarumque rerum admiratione conjunctam Boilæis compescendam exagitandamque relinquo. M. du S.

11 ει ωϛότερον.] hac de controversia acutissimum vide *Longini* judicium c. VIII. περὶ ὕψους. M. du S.

19 Θερσίτου] Homer. Il. B. 212. idem.

ἔσκωψε, καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσέως συνηγοροῦντος.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἑπτάκις ἀλλαγεὶς, καὶ ἐν τοσούτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους. ἦν δὲ χρυσοῦς ὅλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς· ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον αὐτὸν ὀνομάζειν χρή. ὁ μέντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ οὗτος περίεφθος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος· οὐ μὴν παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἱκετεύων.

Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς Θανατούσια. ἠγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν· τὰ δὲ κεφάλαια τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλιν μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσέα περὶ τοῦ στεφάνου καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ ἴση ἐγένετο Ἀρείου τε τοῦ Αἰγυπτίου, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπειοῦ, ἀλλήλοις συνελθόντων· παγκρατίου δὲ οὐ τίθεται ἆθλα παρ' αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, οὐκ ἔτι μέμνημαι τίς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, παραπολὺ

6 ἦν δὲ χρυσοῦς] de femore Pythagoræ aureo multa apud *Plutar.* in Numa. *Diogen. Laert. Apollo. Dyscob.* &c. neque hic putes, monet Reitz. χρυσοῦς in χρυσοῦν mutandum; est enim

quod contumeliose in ipsum lusisset in carmine: vicitque Homerus, caussam illius una agente Ulysse.

21. Iisdem temporibus Pythagoras etiam Samius advenit, septies mutatus, vita in totidem acta animalibus, perfectisque tot animæ circuitibus. Erat vero dextro toto latere aureus. Illud quidem judicatum est, eum versari secum: hoc vero dubitabatur, utrum Pythagoram vocare an Euphorbum oporteret. Venit et Empedocles, circum ustulatus, et toto assatus corpore. Neque tamen, quantumvis multis verbis supplicaret, receptus est.

22. Procedente tempore certamen instabat, quæ Thanatusia (*Mortualia*) apud illos vocantur. Præsidebant Achilles quintum, Theseus septimum. Reliqua longum fuerit dicere: summa capita rerum enarrabo. Lucta vicit Carus Heraclides, victo in certamine de hac corona Ulysse. Pugilatus æqua laus fuit Arei Ægyptii, qui Corinthi sepultus est, et Epei, inter se congressorum. Pancratii præmia apud illos non proponuntur. Cursu quis vicerit, non amplius recordor. Inter poëtas re quidem vera multum Homerus præ-

solita ellipſ. τὰ κατὰ. aureus erat femur, pro ad femur. etsi hic *totum dextrum latus* pro femore dicit.

7 πότερον Πυθαγόραν ἢ Εὔφορβον.] Hyginus Aug. Libertus in *Fabulis.* cap. 112. *Menelaus cum Euphorbo dimicavit. Euphorbus occiditur. qui postea Pythagoras est factus et meminit suam animam in corpora transisse.* Tertul. *de anima* c. 28. *sed clypeum Euphorbi olim Delphis consecratum recognovit* (Pythagoras) *et suum dixit, et de signis vulgo ignotis probavit.*

9 καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος.] respicit ad opiniones Empedoclis qui profitetur (ut videre est in Athene. lib. 8.) se antea fuisse puellam, et puerum, et fruticem, et avem et piscem. dum enim aut avis, aut piscis, non mirum si Philosophus decoctus aut assatus fuerit.

ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δ' ἆθλα ἦν ἅπασι στέφανος, πλακεὶς ἐκ πτερῶν ταωνίων.

Ἄρτι δὲ τοῦ ἀγῶνος συντετελεσμένου ἠγγέλλοντο οἱ ἐν τῷ χώρῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι, ἀπορρήξαντες τὰ δεσμὰ, καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον, ἡγεῖσθαι δὲ αὐτῶν, Φάλαρίν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ Βούσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδην τὸν Θρᾷκα, καὶ τοὺς περὶ Σκείρωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην. ὡς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσσει τοὺς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἠϊόνος· ἡγεῖτο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίξαντες ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλέως τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἠρίστευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολεμίων, οὐκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξῃρέθη αὐτῷ ἀριστεῖον, καλός τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαστείῳ. ἔνθα συγκαλῶν τοὺς ἑταίρους, διελέγετο, Νεκρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας.

1 Ὅμηρ. ——Ἡσ.] ad traditionem alludit quæ coætaneos faciebat. vid. *Philostrat.* Her. p. 726 et seq. et Hennet. p. 52. M. du S.

6 Φαλαριν.] hic Agrigentinorum tyrannus, cui Perillus taurum æneum fabricavit, quo impositi noxii dum torrerentur, tauri mugitum reddebant. *Senec.* L. 2. de Clem. c. 4. et L. 2. de ira. G. C.

7 Βουσιριν.] Busiris Rex Ægyptiorum Neptuni et Lybiæ

stabat, vincebat tamen Hesiodus. Præmia omnibus plexa a pavoninis pennis corona.

23. Jam consummato autem certamine nunciantur ii, qui in loco impiorum puniuntur, ruptis vinculis, superataque custodia, pergere ad insulam, ducibus Phalari Agrigentino, et Ægyptio Busiride, et Diomede Thrace, Scirone item atque Pityocampte. His auditis Rhadamanthus emittit ad litora Heroas, quos ducunt Theseus et Achilles, et, qui jam resipuerat, Ajax Telamonius. Hi commisso prælio pugnant: vincunt Heroës, egregia præsertim Achillis opera. Multo etiam melius Socrates in dextro cornu collocatus hic rem gerit, quam cum vivus ad Delium pugnaret. Accedentibus enim hostibus non fugit, nec avertit faciem. Ea propter deinde virtutis ipsi præmium eximium decretum est, pulcher magnusque hortus suburbanus. Hic *postea* convocatis sodalibus disputabat, mortuorumque Academiæ loco nomen faciebat.

filius, qui Thrasii consilio hospites violabat incognitos, ut eorum sanguine pluviam eliceret, cujus penuria Ægyptus novem annis laboraverat *Seneca* loc. cit. G. C.

7 Διομηδῶν.] Diomedes Rex Thraciæ dum equos suos humana carne aleret, in Tyrida oppido truculentus ab Hercule equis ipsis ad devorandum objectus *Ovid.* IX. Met. id.

8 Σκειρωνα.] Latronem insignem, qui proximos Megaris scopulos insidens in viatores prætereuntes nullo non crudelitatis genere sæviebat, hunc Theseus occidit. id.

8 Πιτυοκάμπτην.] Schinim insignem latronem, qui circa Isthmi initium teste Pausania miro crudelitatis genere sæviebat. de eo *Plutarch.* in Thes. id.

14 επι Δηλιω.] hic cum fortiter pugnasset, ait Solanus, tandem cum reliquis fugere coactus est; qua pugna Xenophontem equo delapsum pedes ipse servavit. *Diod. Laert.*

Συλλαβόντες οὖν τοὺς νενικημένους, καὶ δήσαντες, αὖθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος, καὶ ἀπιόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζειν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος αὕτη· "Νῦν δέ μοι ἔννεπε μοῦσα μάχην νεκύων ἡρώων." τότε δ' οὖν κυάμους ἑψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὰν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἱστιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον. μόνος δὲ ταύτης οὐ μετεῖχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόῤῥω ἐκαθέζετο, μυσαττόμενος τὴν κυαμοφαγίαν.

Ἤδη δὲ μηνῶν ἓξ διεληλυθότων, περὶ μεσοῦντα τὸν ἕβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τοῦ Σκινθάρου παῖς, μέγας τε ὢν, καὶ καλὸς, ἤρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης, καὶ αὐτὴ δὲ οὐκ ἀφανὴς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον. πολλάκις γοῦν καὶ διένευον ἀλλήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ προὔπινον, καὶ μόνοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμηχανίας ἐβουλεύσατο ὁ Κίνυρος ἁρπάσας τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ κἀκείνῃ ταῦτα, οἴχεσθαι ἀπιόντας ἐς τινὰ τῶν ἐπικειμένων νήσων, ἤτοι ἐς τὴν Φελλὼ, ἢ ἐς τὴν Τυρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάλαι προσειλήφεσαν τρεῖς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, τοὺς θρασυτάτους· οὐ μέντοι πατρὶ, οὐκ

24. Victos itaque comprehensos vinctosque iterum remiserunt, magis jam puniendos. Scripsit hanc quoque pugnam Homerus, ac discedenti mihi dedit libros nostratibus hominibus adferendos. Verum postea hos non minus quam alia perdidimus. Initium poëmatis hoc fuerat: *Musa, mihi Heroum dic prælia defunctorum.* Tum fabis coctis, qui apud illos mos est, bello feliciter administrato, epulas victoriæ caussa instituunt, celebritatemque agunt maximam. Solus in partem illius non venit Pythagoras, sed cibo abstinens procul sedit, abominatus illam fabas edendi consuetudinem.

25. Jam sex menses peracti fuerant, cum circa medium septimum, novi quid actum est. Cinyrus Scinthari filius, magnus et pulcher qui esset, diu jam amabat Helenam, et ipsum juvenem apparebat ad furorem ab illa amari: sæpe enim et innuebant sibi invicem in convivio, et propinabant, et soli surgentes oberrabant per silvam. Atque adeo præ amore et consilii alterius inopia consilia agitabat Cinyrus rapiendæ Helenæ. Placuit autem mulieri quoque aufugere in quandam adjacentium insularum, sive in Phello, sive in Tyroëssam. Conjuratos autem olim adsumserant tres sociorum meorum audacissimos. Patri tamen hæc non indicaverat, qui nosset ab eo

ἐμήνυσε ταῦτα· ἠπίστατο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ κωλυθησόμενος. ὡς δ' ἔδοξε αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβουλήν. καὶ ἐπεὶ νὺξ ἐγένετο (ἐγὼ μὲν οὐ παρῆν, ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ κεκοιμημένος) οἱ δὲ λαθόντες τοὺς ἄλλους ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπουδῆς ἀνήχθησαν.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέλαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικὸς, βοήν τε ἵστη, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ᾔει πρὸς τὰ βασίλεια τοῦ Ῥαδαμάνθυος. ἡμέρας δ' ὑποφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν ναῦν πολὺ ἀπέχουσαν. οὕτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ῥαδάμανθυς πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν· οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτοὺς, ἄρτι ἐς τὸν γαλακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυροέσσης, παρὰ τοσοῦτον ἦλθον διαδρᾶναι· καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἁλύσει ῥοδίνῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν οὖν Ἑλένη, ἐδάκρυέ τε, καὶ ᾐσχύνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τοὺς δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς οὐδένα εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας, ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλάχῃ πρότερον μαστιγωθέντας.

Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσου, τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἔνθα

to se prohibitum iri. Cum vero visum esset, cogitata perfecerunt: obortaque nocte, me non præsente; forte enim in cœnatione obdormiveram, clam reliquos adsumta Helena, festinanter avecti sunt.

26. Circa mediam vero noctem evigilans Menelaus, cum vacuum uxore torum sensisset, clamorem sustulit, assumtoque fratre ad regiam Rhadamanthi perrexit. Die exorto, videre se navim, dicebant speculatores, quæ multum jam abesset. Itaque impositos Heroum quinquaginta in navim, uno ex ligno cavatam, asphodelinam, jussit *fugitivos* persequi. Hi studiose navigantes circa medium illos diem assequuntur jam intrantes in lactens mare prope Tyroëssam; tantillum aberat, quin aufugissent! revinctaque navi catena rosacea, in portum redeunt. Helena igitur lacrumari, pudorem præ se ferre, caput obvolvere. Cinyrum vero cum sociis, cum interrogasset ante Rhadamanthus, si qui alii quoque illorum essent conscii, negantes, in impiorum locum relegavit, pudendis revinctos, et malva verberatos antea.

27. Decreverunt autem etiam nos intra diem statutum insula emittere, solo die proximo manendi facultate concessa. Ibi ego quidem moleste ferre et

δὴ ἐγὼ ἠνιώμην τε καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὖθις πλανήσεσθαι. αὐτοὶ μέντοι παρεμυθοῦντο λέγοντες, οὐ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτούς· καί μοι ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τοὐπιὸν παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, πολλὰ ἱκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδεῖξαί μοι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα. τὸν δὲ χρόνον οὐκ ἔτι τῆς ἐπανόδου προσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεικνὺς τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἕκτη πόρρωθεν) ταύτας μὲν εἶναι ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὁρᾷς τὸ πολὺ πῦρ καιόμενον. ἕκτη δὲ ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις· μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ τῆς Καλυψοῦς νῆσος, ἀλλ' οὐδέπω σοι φαίνεται. ἐπειδὰν δὲ ταύτας παραπλεύσῃς, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς τὴν μεγάλην ἤπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ὑμῶν κατοικουμένῃ. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθὼν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, ἀνθρώποις ἀμίκτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἥξεις εἰς τὴν ἑτέραν ἤπειρον. τοσαῦτ' εἶπε.

Καὶ ἀνασπάσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν, ὤρεξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι· παρῄνεσε δὲ καὶ εἴ ποτε ἀφικοίμην ἐς τήνδε

lacrimari, quibus lelictis bonis iterum oberraturus essem. Ipsi tamen consolari me ac dicere, post annos non ita multos fore, ut ad se redeam, jamque mihi sellam, et accubitum in posterum *adsignandum* ostendebant, propter optimos. Ego vero ad Rhadamanthum adiens suppliciter petii, ut futura mihi diceret, et navigationem præmonstraret: Respondit, venturum me post errores multos atque pericula in patriam. Tempus autem reditus non jam volebat adjicere: sed ostensis insulis propinquis, apparebant autem numero quinque, et sexta alia e longinquo, has quidem proximas dicebat esse impiorum, *e quibus* inquit, *ignem multum vides ardentem. Sexta vero illa somniorum civitas; post illam Calypsûs insula, sed nondum eam vides. Has vero cum præternavigaveris, tum pervenies in magnam continentem, habitatæ a vobis oppositam. Ibi vero multa passus, gentibus peragratis multis, inter homines versatus insociabiles, tandem aliquando in continentem alteram pervenies.*

28. Hæc dixit, extractamque e terra malvæ radicem mihi porrexit, jubens in maximis ut periculis hanc invocarem, præcepitque, si quando in hanc

21 *μαλαχης ριζαν.*] Dogma Pythagoricum ridet, qui folium malvæ sacratissimum habebat. *Ælian.* Var. hist. IV. 17. *ελεγε δε ιερωτατον ειναι το της μαλαχης φυλλον* *Jambl.* N°. 109. ad *Homeri* etiam *μωλυ* (Od. Κ. 304.) alludit. M. du S.

τὴν γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν, μήτε θέρμους ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν. τούτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν οὖν τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην· καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνειστιώμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ᾽ ἐλθὼν πρὸς Ὅμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτοῦ ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε, στήλην βηρύλλου λίθου ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δ᾽ ἐπίγραμμα, ἦν τοιόνδε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν.
Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

Μείνας δ᾽ ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης ἀνηγόμην, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων· ἔνθα μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πηνελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆσον Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν᾽ εἰ καταχθείημεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλάβοι, ἅτε κατ᾽ ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὸν εὐώδη ἀέρα προϊόντες παρεληλύθειμεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀδμή τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον ἀσφάλτου, καὶ θείου, καὶ πίσσης, ἅμα καιομένων. καὶ κνίσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσπερ ἀπ᾽ ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς, καὶ ὁμιχλώ-

terram venissem, *ut neque gladio ignem foderem, neque lupinos ederem, neque puero duodeviginti annis majore fruerer. Horum memor si essem, spem haberem reditus in hanc insulam.* Tum igitur ad navigationem necessaria paravi, et cum tempus esset, cum illis epulatus sum. Postride ejus diei accedens ad Homerum poëtam rogavi, ut duorum mihi versiculorum inscriptionem faceret; et cum fecisset, columellæ de beryllo gemma erectæ ad ipsum portum, inscripsi. Erat autem epigramma hoc:

Lucianus divis carus felicibus isthæc
Omnia contuitus, patrias remeavit ad urbes.

29. Moratus hanc diem, proximo solvi, deducentibus Heroibus. Hic accedens etiam Ulysses clam Penelopen dat mihi epistolam in Ogygiam insulam ferendam Calypso. Miserat mihi comitem Rhadamanthus portitorem Nauplium, ut, si deferremur in insulas, nemo nos comprehenderet, qui alterius negotii caussa navigaremus. Cum vero bene olentem illum aërem provecti exiissemus, statim cum teter odor nos excepit, tanqam asphalti et sulfuris picisque una ardentium, tum nidor malus atque intolerabilis, velut ab ustulatis hominibus: aërque obscurus et ca-

1 μητι πυρ μαχ.] et hoc Pythagoricum symbolum est, de quo multi. vid. *Diog. Laert.* p. 218. et not. *Porphyr.* No. 42. idem.

δης, καὶ κατέςαζεν ἐξ αὐτοῦ δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μαςίγων ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν.

Ταῖς μὲν οὖν ἄλλαις οὐ προσέσχομεν· ἧς δ' ἐπέβημεν, τοιάδε ἦν· κύκλῳ μὲν πᾶσα κρημνώδης, καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ τράχωσι κατεσκληκυῖα, δένδρον δὲ οὐδὲ ὕδωρ ἐνῆν· ἀνερπύσαντες δὲ ὅμως κατὰ τοὺς κρημνοὺς, προῄειμεν διά τινος ἀκανθώδους, καὶ σκολόπων μεςῆς ἀτραποῦ, πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὴν εἱρκτὴν, καὶ τὸ κολαςήριον, πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τοῦ τόπου ἐθαυμάζομεν. τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκόλοψι πάντη ἐξηνθήκει, κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέῤῥεον, ὁ μὲν βορβόρου, ὁ δεύτερος δὲ αἵματος, ὁ δὲ ἔνδον, πυρὸς, πάνυ μέγας οὗτος καὶ ἀπέρατος· καὶ ἔῤῥει, ὥσπερ ὕδωρ, καὶ ἐκυματοῦτο, ὥσπερ θάλασσα· καὶ ἰχθῦς δὲ εἶχε πολλοὺς, τοὺς μὲν δαλοῖς προσεοικότας, τοὺς δὲ μικροὺς ἄνθραξι πεπυρωμένοις, ἐκάλουν δὲ αὐτοὺς λυχνίσκους.

Εἴσοδος δὲ μία, ςενὴ διὰ πάντων· καὶ πυλωρὸς ἐφειςήκει Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντες δὲ ὅμως, τοῦ Ναυπλίου καθηγουμένου, ἑωρῶμεν κολαζομένους, πολλοὺς μὲν βασιλέας, πολλοὺς δὲ ἰδιώτας, ὧν ἐνίους καὶ ἐγνωρίζομεν· εἴδομεν δὲ καὶ τὸν Κινύραν καπνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν αἰδοίων ἀπηρτημένον. προσετίθεσαν δὲ οἱ περιηγηταὶ

liginoſus, a quo ſtillaret ros quidam piceus. Verum et verberum ſonos exaudiri, et ploratus hominum multorum.

30. Ad reliquas non acceſſimus: in quam vero exſcendimus, ea erat ejuſmodi. Tota in circuitu præceps et ſqualida, ſaxis et aſperis locis rigida. Neque arbor, neque aqua ineſt. Enixi tamen rependo per præcipitia, progredimur per tramitem ſpinis et aculeis obſitum, ſuperataque regione deformi admodum, ad carcerem delati ac ſuppliciorum locum, primo admiramur regionis ingenium. Solum enim ipſum gladiis et aculeis undique effloruit, in circuitu amnes *tres* fluunt, cæni unus, alter ſanguinis, intimus autem ignis: ingens hic et inſuperabilis: fluit enim inſtar aquæ, fluctus ut mare agit: piſceſque habet multos, torribus quoſdam ſimiles, minores vero prunis, lychniſcos appellabant.

31. Ingreſſus unus per univerſos *tres amnes*, iſque anguſtus, cui janitor adſtat Timon Athenienſis. Ultra progreſſi tamen duce Nauplio, vidimus puniri reges quidem multos, multos vero etiam privatos; quorum quoſdam etiam agnovimus. Vidimus etiam Cinyrum pudendis ſuſpenſum fumigari. Adjiciebant

6 δενδρον δε ουδε.] negativa ſimplex pro duplici, ut ſupra 1. *ver. hiſt.* c. 4. εντερον δε εν αυτῃ, ουδε ηπαρ φαινεται. alius generis ellipſes negativæ particulæ vid. ap. L. *Bos* p. 331. — 2. J. F. R.

καὶ τοὺς ἑκάστων βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς κολάζονται· καὶ μεγίστας ἁπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσάμενοί τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τἀληθῆ συγγεγραφότες· ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτους οὖν ὁρῶν ἐγώ, χρηστὰς εἶχον εἰς τοὐπιὸν τὰς ἐλπίδας· οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπιστάμην.

Ταχέως οὖν ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, οὐ γὰρ ἐδυνάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον ἀπέπεμψα· καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἡ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρά, καὶ ἀσαφὴς ἰδεῖν. ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείροις τι παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφευγε, καὶ πορρωτέρω ὑπέβαινε. καταλαβόντες δέ ποτε αὐτήν, καὶ ἐσπλεύσαντες ἐς τὸν Ὕπνον λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ᾗ τὸ τοῦ Ἀλεκτρυόνος ἱερόν ἐστι, περὶ δείλην ὀψίαν ἀπεβαίνομεν· παρελθόντες δ' ἐς τὴν πόλιν, πολλοὺς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἑωρῶμεν. πρῶτον δὲ βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλῳ τινὶ γέγραπται περὶ αὐτῆς. ὃς γὰρ καὶ μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, οὐ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε.

Κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε, τὰ δένδρα δ' ἐστὶ μήκωνες ὑψηλαί, καὶ μανδραγόραι. καὶ ἐπ' αὐτῶν

monstratores nostri vitas singulorum, et caussas, propter quas punirentur: maximas omnium pœnas sustinebant, qui in vita mentiti essent aliquid, et qui vera non scripsissent, in quibus Ctesias etiam Cnidius erat, et Herodotus, et multi alii. Hos cum viderem, optimam de futuro spem concepi, qui nullius mihi mendacii essem conscius.

32. Celeriter igitur ad navim reversus, neque enim ferre spectaculum poteram, salutatum Nauplium dimisi. Neque ita multo post Somniorum ex propinquo insula apparebat, obscura, et vix distinguenda visu. Accidebat quiddam et ipsi *insulæ*, somniis simile. Recedebat enim accedentibus nobis, et subterfugiebat, subducebatque se longius. Tandem verò cum illam teneremus, invecti in portum qui Hypnus (*Somnus*) dicitur, prope portas eburneas, ubi Alectryonis (*Galli Gallinacei*) sacrum est, sero crepusculo descendimus, progressique inter portam somnia multa variaque vidimus. Primo autem de urbe dicam, cum nemò quidquam de ea scripserit; qui autem solus mentionem illius fecit, Homerus, non satis scripserit accurate,

33. In ambitu totius insulæ stat silva: arbores in ea sunt procera papavera, et mandragoræ, atque in

πολύ τι πλῆθος νυκτερίδων· τοῦτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίνεται ὄρνεον. ποταμὸς δὲ παραρρεῖ πλησίον, ὑπ' αὐτῶν καλούμενος Νυκτιπόρος, καὶ πηγαὶ δύο παρὰ ταῖς πύλαις· ὀνόματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρετος, τῇ δὲ Παννυχία· ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλός τε καὶ ποικίλος, Ἴριδι τὴν χροιὰν ὁμοιότατος· πύλαι μέντοι ἔπεισιν, οὐ δύο, καθάπερ Ὅμηρος εἴρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακείας πεδίον ἀποβλέπουσαι, ἡ μὲν σιδηρᾶ, ἡ δὲ κεράμου πεποιημένη, καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἵ τε φοβεροὶ, καὶ φονικοὶ, καὶ ἀπηνεῖς· δύο δὲ πρὸς τὸν λιμένα, καὶ τὴν θάλατταν· αἱ μὲν κεράτιναι, αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφάντιναι. εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι τὸ Νυκτῷον· σέβουσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα, καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκείνῳ δὲ πλησίον τοῦ λιμένος τὸ ἱερὸν πεποίηται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, τὰ τοῦ Ὕπνου βασίλεια. οὗτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς, σατράπας δύο καὶ ὑπάρχους πεποιημένος, Ταραξίωνά τε τὸν Ματαιογένους, καὶ Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ, πηγή ἐστιν, ἣν καλοῦσι Καρεῶτιν· καὶ πλησίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον. οὗ προειστήκει προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ὑποκριτὴς, ταύτης παρὰ τοῦ Ὕπνου λαχὼν τῆς τιμῆς.

illis magna vis veſpertilionum: ſola hæc in inſula avis naſcitur. Fluvius ex propinquo alluit, Nyctiporus (*Noctivagus*) ab illis dictus: et fontes duo circa portas: nomina his quoque, Negretos (*Inexperrectus*) et pannychia (*Pernox.*) Vallum urbis altum atque diverſicolor, Iridi ſimillimum. Portæ ejus ſunt non duæ, ut Homerus dixit, ſed quatuor; quarum duæ ſtuporis campum reſpiciunt, ferrea altera, altera lateritia, quibus commeare dicuntur *ſomnia* terribilia, cruenta, crudelia: duæ verſus portum et mare, cornea altera, altera qua nos tranſivimus, eburnea. Ingredientibus in urbem ad dextram eſt Noctis templum; hanc enim deorum maxime colunt, et Alectryonem: illi vero prope portum ædes collocata eſt: ad ſiniſtram Somni regia. Hic ſcilicet apud illos imperat, facitque ſibi Satrapas et imperii ſui vicarios duo, Taraxionem Matæogenis F. (*Terriculum Vanipori*) et Plutoclen Phantaſionis, (*Divitiglorium Imaginarii.*) In medio foro fons eſt, Careotin (*Graviſomnem*) appellant, et templa prope duo, Deceptionis ac Veritatis. Ibi adytum quoque illis eſt et oraculum, cujus antiſtes propheta Antiphon (*Contradictor*) ſomniorum conjector, hunc a Somno honorem nactus.

3 πηγαὶ δύο παρὰ.] παρὰ pro περὶ ut c. 16. et alibi perſæpe.

7 Ὅμηρος.] Od. T. 560. M. du S.

Αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνείρων, οὔτε φύσις, οὔτε ἰδέα ἡ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν μακροί τε ἦσαν, καὶ καλοὶ καὶ ἡδεῖς, οἱ δὲ μικροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ οἱ μὲν χρύσεοι, ὡς ἐδόκουν· οἱ δὲ ταπεινοί τε καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί τινες καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἱ δ' ἐς θεοὺς, οἱ δ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλοὺς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἑωρακότες. οἳ δὲ καὶ προσῄεσαν, καὶ ἠσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάνυ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τήν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῆ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλέας τε ποιήσειν καὶ σατράπας. ἔνιοι δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς οἰκείους ἐπεδείκνυον, καὶ αὐθημερὸν ἐπανῆγον.

Ἡμέρας μὲν οὖν τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες, εὐωχούμενοι. ἐπειδὴ δὲ ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρραγείσης, ἐγρόμενοι, καὶ ἀναθορόντες, ἀνήχθημεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ' ἐκεῖθεν τῇ Ὠγυγίᾳ νήσῳ προσχόντες, ἀποβαίνομεν. πρότερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιάδε· ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΛΥΨΟΙ χαίρειν. Ἴσθι με, ὡς τὰ πρῶτα ἐξέπλευσα παρὰ σοῦ, τὴν σχεδίαν κατα-

34. Ipſorum autem ſomniorum neque natura eadem neque ſpecies: ſed alia procera, et formoſa, atque jucunda, parva alia et informia, et alia quidem aurea, ut videbantur, humilia alia viliaque. Erant in illis et alata quædam et prodigioſæ figuræ, alia tanquam ad pompam ornata, in reges, in Deos, *inquam*, inque alia ejuſdem modi ornata. Quædam adibant nos, et ſalutabant, tanquam familiaria: prehenſoſque nos et ſopitos, ſplendide admodum et dextre accipiebant, tum aliquo paratu magnifico, tum quod reges nos Satrapaſque ſe factura pollicebantur. Quædam nos etiam in patriam quemque ſuam abducebant, et familiares nobis noſtros oſtendebant, eodemque die reducebant.

35. Dies igitur triginta noctesque totidem apud illa manſimus dormientes, cœnantes. Deinde vero, tonitru ſubito erumpente maximo excitati et exſilientes, cibariis navi impoſitis, ſolvimus. Tertio inde die ad Ogygiam inſulam appulſi exſcendimus. Prius autem ego ſoluta epiſtola, quæ ſcripta in ea fuerant, legi. Erant iſta: *ULYSSES CALYPSO S. Noveris, me cum primum abs te navicula conſtructa evectus eſſem,*

σχεδιασάμενος, ναυαγίᾳ χρησάμενος, καὶ μόλις ὑπὸ Λευκοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν, ὑφ᾽ ὧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς, κατέλαβον πολλοὺς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας. ἀποκτείνας δ᾽ ἅπαντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνου τοῦ ἐκ Κίρκης μοι γενομένους, ἀνῃρέθην. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ Μακάρων νήσῳ, πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλιπεῖν τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ προτεινομένην ἀθανασίαν. ἢν οὖν καιροῦ λάβωμαι, ἀποδρὰς ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν ἐδήλου ἡ ἐπιστολὴ, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθείημεν.

Ἐγὼ δὲ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὗρον τὸ σπήλαιον τοιοῦτον, οἷον Ὅμηρος εἶπε, καὶ αὐτὴν ταλασιουργοῦσαν. ὡς δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἔλαβε, καὶ ἀνελέξατο, πρῶτα μὲν ἐπιπολὺ ἐδάκρυεν. ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν, καὶ εἱστία λαμπρῶς, καὶ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἐπυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὁποία εἴη τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσσεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε· καὶ ἡμεῖς τοιαῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖσθαι αὐτήν. τότε μὲν οὖν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν, πλησίον τῆς ἠϊόνος ἐκοιμήθημεν.

Ἕωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατιόντος τοῦ

facto naufragio, vix ſervatum a Leucothea in Phæacum regionem; a quibus domum dimiſſus, procos uxoris multos deprehendi, luxurioſe noſtris rebus fruentes: interfectis vero omnibus, deinde a Telegono, qui ex Circe mihi natus fuerat, interemtus ſum, et nunc in beatorum verſor inſula. Valde autem me pœnitet reliquiſſe illam apud te commorationem, promiſſamque a te immortalitatem. Si igitur opportunitatem nactus fuero, fugam capeſſam atque ad te veniam. Hæc ſignificabat epiſtola, prætereaque de nobis *aliquid*, ut hoſpitaliter tractaremur.

36. Ego vero aliquantum progreſſus a mari, ſpeluncam inveni, qualem Homerus dixerat, ipſamque intentam lanificio. Cum vero ſumtam epiſtolam in ſinum repoſuiſſet, primo quidem multum lacrumarum fudit; deinde in hoſpitium nos invitavit, accepitque ſplendide, ac de Ulyſſe interrogavit, et de Penelope, *qualis eſſet facie, adeone caſta eſſet, prout Ulyſſes olim de illa ſit gloriatus?* Nos reſpondere ea, quibus delectari illam conjiceremus. Tum reverſi in navim prope litus dormivimus.

37. Mane vero, vehementiori extorto vento, ſol-

2 διασωθεῖσι.] utitur his Luciani verbis Rev. *Jac. Elſner.* ad Epiſt. *Petr.* III. 20. quo probet διασωθῆναι uſurpari de eo qui ſalvus in aliquem locum pervenit, i. e. ex periculo vel naufragio ſervatus eſt; ut *Actor.* XVII. 44. διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν, triaque alia teſtimonia adducit, quæ non repetam, nec augebo, quia hanc ſignificationem ubique obviam novi. J. F. R.

22 κατιόντος τοῦ πνεύματος.] ſic *Thucyd.* VI. 2. M. P. 378. κατιόντος τοῦ ἀνέμου, τάχα ἂν δὲ καὶ ἄλλως πως ἐσπλεύσαντες. ubi Cl. *Duker.* docet ἄνεμον κατιόντα eſſe ventum iucrebeſcentem, et quidem a tergo euntes proſequentem, idque hoc Luciani aliiſque teſtimoriis probat contra *Vallam*, qui de *vento ponente* plane contrario modo intellexerat. J. F. R.

πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυνθοπειραταῖς· ἄνθρωποι δέ εἰσιν οὗτοι ἄγριοι, ἐκ τῶν πλησίον νήσων λῃστεύοντες τοὺς περιπλέοντας. πλοῖα δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκύνθινα, τὸ μῆκος πηχέων ἕξ. ἐπειδὰν γὰρ ξηρανθῶσι, κοιλάναντες αὐτὴν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντεριώνην, ἐμπλέουσιν· ἱστοῖς μέντοι χρώμενοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ τῆς ὀθόνης, τῷ φύλλῳ τῆς κολοκύνθης. προσβαλόντες οὖν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλοὺς κατετραυμάτιζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχωμάλως δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες, περὶ μεσημβρίαν εἴδομεν κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τοὺς Καρυοναύτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν. ἐπειδὴ γὰρ κἀκεῖνοι ᾔσθοντο αὐτοὺς ἐπιόντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν.

Ἡμεῖς δ' ἐν τοσούτῳ ἐπάραντες τὴν ὀθόνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτοὺς μαχομένους, καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ πλείους (πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα) καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς κελύφη, καρύων ἡμίτομα, κεκενωμένα, μέγεθος ἑκάστου ἡμιτόμου ἐς μῆκος,

vimus. Biduo inde tempestatibus jactati die tertio in Colocynthopiratas incidimus. Hi sunt homines feri, de propinquis insulis latrocinia exercentes contra hos qui præternavigant. Naves habent maximas de colocynthide, longitudine cubitorum sex. Cum enim siccatæ sunt, *colocynthides* excavatas, demtis medullis, instruunt, malis utentes arundineis, pro velo autem foliis colocynthidis. Hi igitur impetu in nos facto, duarum navium sociis pugnant, multosque vulnerant jaculantes lapidum loco cucurbitarum seminibus. Cum diu æquo Marte pugnassemus, circa meridiem videmus a tergo Colocynthopiratarum adnavigantes Caryonautas, *(nucynautas)* erant autem, ut demonstrarunt, inimici. Nam illi etiam cum adventare hos sentirent, omissis nobis, conversi ad ipsos pugnarunt de navibus.

38. Nos interim velo sublato fugimus, pugnantesque eos reliquimus. Et apparebat victores futuros Caryonautas, ut plures, plenas enim sociis quinque naves habebant, pugnabantque de robustioribus navigiis. Nempe naves ipsis erant de putaminibus, dimidiatæ nuces et excavatæ. Magnitudo uniuscujusque nucis dimidiæ in longum passus quindecim.

6 *αὐτὴν*] *αὐτὴν* ad unam κολοκύνθην elliptice refertur, ait Cl. *Reitz.* etsi pluralis et neutrum adjectivum præcessit. qualis Synthesis apud Latinos quoque est frequens, ut *Terent.* Eun. 2. 1. 19. *Adeone homines immutarier ex amore, ut non cognoscas eundem esse.* et passim apud alios.

9 πληρωμάτων] navium πληρώματα dicuntur ipsi remiges vel classiarii milites, quibus implentur. hic autem sumitur pro ipsis navigiis instructis et armatis. *Vorst.* vid. *Baif.* 127. f. M. du S.

ὀργυιαὶ πεντεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτοὺς, ἰώμεθα τε τοὺς τραυματίας, καὶ τολοιπὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἦμεν, ἀεί τινας ἐπιβουλὰς προσδεχόμενοι, οὐ μάτην.

Οὔπω γοῦν δεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινὸς ἐρήμης νήσου προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄνδρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ὀχούμενοι· λῃσταὶ καὶ οὗτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφαλῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διαστάντες οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δὲ ἔνθεν ἔβαλλον ἡμᾶς σηπίαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξευόντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, οὐκέτι ὑπέμενον, ἀλλὰ τρωθέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης οὔσης, ἐλάθομεν προσοκείλαντες Ἀλκυόνος καλιᾷ παμμεγέθει. σταδίων που ἑξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περίμετρον· ἐπέπλει δὲ ἡ Ἀλκυὼν, τὰ ᾠὰ θάλπουσα, οὐ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς· καὶ δὴ ἀναπταμένη, μικροῦ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ τῶν πτερῶν. ᾤχετο γοῦν φεύγουσα, γοεράν τινα φωνὴν προϊεμένη. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη ὑποφαινούσης, ἐθεώμεθα τὴν καλιὰν, σχεδίᾳ μεγάλῃ προσεοικυῖαν, ἐκ δένδρων συμπεφορημένην. ἐπῆν δὲ καὶ ᾠὰ πεντακόσια, ἕκαστον αὐτῶν Χίου πίθου περιπληθέστερον. ἤδη μέντοι καὶ

E conſpectu horum cum veniſſemus, curavimus ſaucios, atque ab eo tempore in armis plerumque fuimus, ſemper aliquas ſuſpicati inſidias. Neque fruſtra.

39. Nondum enim ſol occiderat, cum a deſerta quadam inſula verſus nos perrexere viri circiter viginti, delphinis magnis vecti. Latrones hi quoque: quos delphini ſui tuto ferebant, exſulanteſque equorum inſtar hinniebant. Cum vero prope eſſent, ex intervallo hinc illinc conſiſtentes jaculati in nos ſunt ſepias ſiccatas et oculos cancrorum. Nobis vero ſagittas et jacula mittentibus, non durarunt, ſed vulnerati plerique confugerunt ad inſulam.

40. Circa mediam noctem, tranquillo mari, imprudentes offendimus ad Alcyonis nidum maximum; ſtadiorum circiter ſexaginta erat illi ambitus. Imminebat autem Alcyon ova incubans, non multo minor nido ſuo. Atque illa evolans parum aberat quin mergeret navim noſtram vento alarum: aufugiebat enim lugubrem vocem edens. Deſcendimus cum jam illuceſceret, nidumque inſpeximus, magnæ rati ſimilem, conſtructæ ex arboribus; inerant vero ova quingenta, Chio dolio unumquodque capacius. Jam qui-

1 Ἀπεκρυψάμεν.] ſuſpicor legendum ἀπεκρούσαμεν. idem.

οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκρωζον. πελέκεσι γοῦν διακόψαντες ἓν τῶν ᾠῶν, νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, εἴκοσι γυπῶν ἁδρότερον.

Ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπέσχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον σταδίους διακοσίους, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυμάσια ἐπεσήμαινεν· ὅ, τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χηνίσκος ἄφνω ἐπτερύξατο, καὶ ἀνεβόησε· καὶ ὁ κυβερνήτης Σκίνθαρος φαλακρὸς ἤδη ὢν, ἀνεκόμησε· καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὁ γὰρ ἱστὸς τῆς νεὼς ἐξεβλάστησε, καὶ κλάδους ἀνέφυσε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν, ὁ δὲ καρπὸς ἦν σῦκα καὶ σταφυλαὶ μεγάλαι, οὔπω πέπειροι. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐταράχθημεν, καὶ ηὐχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τοῦ φαντάσματος.

Οὔπω δὲ πεντακοσίους σταδίους διελθόντες, εἴδομεν ὕλην μεγίστην καὶ λάσιον, πιτύων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἤπειρον εἶναι· τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσον, ἀρρίζοις δένδροις καταφυτευόμενον· εἱστήκει δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ, καθάπερ ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες δ' οὖν, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα τί χρὴ δρᾶν. οὔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατὸν ἦν· πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῆ ὑπῆρχεν, οὔτ' ἀναστρέφειν ῥᾴδιον ἐδόκει. ἐγὼ δ' ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπουν τὰ ἐπέκεινα ὅπως ἔχοι, καὶ ἑώρων

dem pulli intus apparebant et crocitabant. Securibus igitur ovo uno rescisso, pullum implumem excudimus, vulturibus viginti ampliorem.

41. Cum vero navigando discessissemus a nido ad ducenta stadia, portenta nobis magna et mirifica evenere. Nam cheniscus *(anserculus)* in prora subito concussis alis exclamavit, et gubernatori Scintharo calvo redire cœperunt comæ; quodque omnium jam admirabilissimum, malus navis germinavit, et emisit ramos, et in summo fructus tulit. Fructus erat ficus, et uvæ magnæ, nondum maturæ. Hæc videntes perturbati sumus, ut facile est ad existimandum, et deos rogavimus, ut averterent, si quid mali visum hoc portenderet.

42. Nondum quingenta stadia provecti eramus, cum silvam vidimus maximam et prolixam, pinuum atque cypressorum. Ac nos quidem putabamus continentem eam esse: at illud pelagus erat profundum, arboribus radice carentibus consitum. Stabant tamen arbores immotæ, rectæ, quasi innatantes. Appropinquantes igitur, universa re considerata, in dubio eramus quid agendum esset. Neque enim navigari inter arbores poterat, quæ densæ essent et continuæ: neque reverti facile videbatur. Ego vero, conscensa arbore maxima, prospexi, quomodo ulteriora se haberent, ac

ἐπὶ σταδίους μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγῳ πλείους, τὴν ὕλην οὖσαν· ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον Ὠκεανὸν ἐκδεχόμενον. καὶ δὴ ἐδόκει ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν ναῦν ἐπὶ τὴν κόμην τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν, ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, ἐς τὴν ἑτέραν θάλατταν, καὶ οὕτως ἐποιοῦμεν. ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὰ δένδρα, μόλις ἀνιμησάμεθα. καὶ θέντες ἐπὶ τῶν κλάδων, πετάσαντές τε τὰ ἱστία, καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τοῦ ἀνέμου προωθοῦντος ἐπισυρόμενοι· ἔνθα με καὶ τὸ Ἀντιμάχου τοῦ ποιητοῦ ἔπος εἰσῆλθε· φησὶ γάρ που κἀκεῖνος.

Τοῖσιν δ' ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

Διελθόντες δ' ὅμως τὴν ὕλην, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαροῦ καὶ διαυγοῦς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπέστημεν χάσματι μεγάλῳ ἐκ τοῦ ὕδατος διεστῶτος γεγενημένῳ, καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ὁρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γινόμενα διαχωρήματα. ἡ μὲν οὖν ναῦς, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔστη, παρ' ὀλίγον ἐλθοῦσα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἑωρῶμεν βάθος ὅσον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερὸν καὶ παράδοξον· εἱστήκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ μεμερισμένον· περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ,

vidi ad ſtadia qninquaginta aut paullo plura, eſſe ſylvam: tum mare rurſus excipere aliud. Itaque placuit navem in comas arborum, denſæ enim erant, impoſitam, traducere, ſi poſſemus, in mare alterum. Idque fecimus. Revinctam enim magno fune, arboribus conſcenſis, magno labore eo pertraximus, ramiſque eam ſuperimpoſuimus, ubi velis paſſis yelut in mari navigavimus, a vento impellente promoti. Hic mihi Antimachi poëtæ verſus in mentem venit, qui ait alicubi:

Per ſilveſtre illis navi venientibus æquor.

43. Superata tamen ſilva, ad aquam pervenimus, ubi ſimiliter demiſſa navi per puram pellucidamque aquam navigavimus, donec ad hiatum conſiſteremus magnum ex aqua diſcedente ortum, ut in terra ſæpe videramus a motu illius factas diſceſſiones. Navis quidem noſtra vela nobis contrahentibus facile ſtetit, cum parum abfuiſſet quin deferretur. Nos vero capitibus porrectis deſpicientes, profundum videbamus vel mille ſtadiorum, terribile admodum atque admirandum. Stabat enim velut diviſa aqua. Circumſpi-

10 Αντιμαχου.] ſcripſerat is poëma *de Argivorum contra Thebanos expeditione*, cui *Thebais* titulus erat. *Athen.* 468. A. 475. D. et 482. F: meminit *Plutarchus* elegiæ ab hoc ſcriptæ f. 65. 2. Platoni probatur. *Cic.* Brut. 51. hunc tanti faciebat Adrianus imp. ut Homero exacto ſolum ab omnibus legi vellet. Audi *Xiphil.* P. 261. ϰ ἐϛω γε τοιουτος ἦν ως ϰαι τον Ομηρον ϰαταλυων Αντιμαχον αντ' αυτου εισαγειν, ου μηδε το ονομα πολλοι προτερον ηπιϛαντο. verboſum fuiſſe docet Gregorius Theologus in Ep. ad Nicobulum. 2. his verbis, ουτως εγω ϰαι Βραχυλογωτατον Ομηρον λεγω, ϰαι πολυν τον Αντιμαχον· πως; τοις πραγμασι ϰρινων το μηϰος, αλλ' ου τοις γραμμασι. apud *Baſil.* P. Ed. Baſ. 286. M. du S.

ὁρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπεζευγμένην ὕδατος συνάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ τῆς ἑτέρας θαλάττης ἐς τὴν ἑτέραν διαρρέοντος. προσελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν, οὔποτε προσδοκήσαντες.

Τοὐντεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαγός τε προσηνὲς, καὶ νῆσος οὐ μεγάλη, εὐπρόσιτος συνοικουμένη· ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, Βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. ἀποβάντες δὲ, προσῄειμεν ὑδρευσόμενοι, καίτοι καὶ σιτία ληψόμενοι, εἴποθεν δυνηθείημεν· οὐκ ἔτι γὰρ εἴχομεν· καὶ ὕδωρ μὲν αὐτοῦ πλησίον εὕρομεν, ἄλλο δὲ οὐδὲν ἐφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς οὐ πόρρωθεν ἠκούετο· δόξαντες οὖν ἀγέλην εἶναι βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωροῦντες, ἐπέστημεν τοῖς ἀνθρώποις· οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον, καὶ τρεῖς μὲν τῶν ἑταίρων λαμβάνουσιν· οἱ δὲ λοιποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν κατεφεύγομεν, εἶτα μέντοι πάντες ὁπλισάμενοι (οὐ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτιμωρήτους περιϊδεῖν τοὺς φίλους) ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνῃρημένων διαιρουμένοις· φοβήσαντες δὲ πάντας, ἐδιώκομεν, καὶ κτείνομέν γε ὅσον πεντήκοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὖθις ὀπίσω ἀνεστρέφομεν, τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες. σιτίον μέντοι οὐδὲν εὕρομεν. οἱ μὲν οὖν

cientes ad dextram videmus e longinquo pontem injunctum ex aqua, quæ jungeret utriusque pelagi summas oras, et ex uno mari in alterum transflueret. Huc igitur agitantes *navim* remis cursum fleximus multoque labore trajecimus, quod nunquam speraveramus.

44. Hinc excepit nos mare placidum et insula non magna, accessu facilis, habitata. Habebant illam homines feri, Bucephali, (*Tauricipites*) cornua habentes, qualem apud nos fingunt Minotaurum. Cum exscendissemus, aquatum perreximus, etiam ciborum aliquid, si possemus, ablaturi; nihil enim amplius habebamus. Et aquam quidem ibi in proximo inveniebamus, aliud vero nihil apparebat, præterquam quod mugitus multus non ex longinquo audiebatur. Cum igitur boum gregem esse putaremus, paullum progressi, stamus apud homines. At illli conspectos nos persequuntur, ac tres quidem sociorum nostrorum comprehendunt; reliqui vero ad mare confugimus. Deinde universi armis captis, neque enim placebat inultos negligere amicos, irruimus in Bucephalos, carnes interfectorum dividentes, atque in terrorem conjectos universos persequimur, eorumque circiter quinquaginta interficimus, duosque capimus vivos. Sic revertimur cum captivis: cibi vero nihil inveneramus. Reliqui igitur hortabantur, ut captos

ἄλλοι, παρῄνουν ἀποσφάττειν τοὺς παρειλημμένους. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλὰ δήσας, ἐφύλαττον αὐτοὺς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βουκεφάλων πρέσβεις, ἀπαιτοῦντες ἐπὶ λύτροις τοὺς συνειλημμένους· συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων, καὶ γοερόν τι μυκωμένων, ὥσπερ ἱκετευόντων· τὰ λύτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοὶ, καὶ ἰχθῦς ξηροὶ, καὶ κρόμμυα, καὶ ἔλαφοι τέτταρες, τρεῖς ἑκάστη πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τοὺς ὄπισθεν, οἱ δὲ πρόσω ἐς ἕνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τούτοις ἀποδόντες τοὺς συνειλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν.

Ἤδη δὲ ἰχθύες τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνεα παρεπέτετο, καὶ ἄλλα ὁπόσα γῆς πλησίον οὔσης σημεῖα προὐφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας εἴδομεν καινῷ τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους· αὐτοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τοῦ πλοῦ τὸν τρόπον· ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρουσιν, ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς χερσὶ τοὺς ποδεῶνας κατέχοντες, ἐμπίπτοντος τοῦ ἀνέμου, ἔπλεον, ἄλλοι δὲ μετὰ τούτους, ἐπὶ φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἤλαυνόν τε, καὶ ἡνιόχευον· οἱ δὲ προϊόντες ἐπεσύροντο τοὺς φελλούς· οὗτοι ἡμᾶς οὔτε ἠδίκουν, οὔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἤλαυνον ἀδεῶς τε, καὶ εἰρηνικῶς, τὸ εἶδος τοῦ

interficeremus: ego vero hoc non probavi, ſed vinctos aſſervavi, dum venirent a Bucephalis legati, qui pretio comprehenſos repeterent. Intelligebamus quippe illos influere, ac lugubre quiddam, ſuppliciter rogantium inſtar, mugire. Pretium vero redemtionis erant caſei multi, et ſicci piſces, et cepæ, et cervi quatuor, trium ſinguli pedum, cum binos quidem poſteriores haberent, priores autem in unum coalitos. Pro his cum reddidiſſemus captivos, et diem unum morati eſſemus, ſolvimus.

45. Jamque piſces in conſpectum venire, et circumvolare aves, aliaque, quotquot ſunt terræ propinquæ ſigna, apparere. Paullo poſt videmus viros novo navigandi genere utentes. Iidem enim et nautæ erant et naves. Dicam vero navigationis rationem. Supini in aqua jacentes pudenda erigunt; habent autem luculenta. ex his porro velum pandentes, manibuſque tenentes funes veli inferiores, vento implente navigabant. Alii poſt hos inſidentes in ſuberibus, duos delphinos junctos agebant regebantque habenis, qui progreſſi traherent poſt ſe ſubera. Hi neque injuria nos afficiebant, neque fugiebant ſed ſine

16 μεγαλα.] Pygmæos Cteſiæ hic ridet. vid. *Photii* excerpta. M. du S.

ἡμετέρου πλοίου θαυμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοποῦντες.

Ἑσπέρας δὲ ἤδη προσέσχομεν νήσῳ οὐ μεγάλῃ· κατῳκεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν, ὡς ἐνομίζομεν, Ἑλλάδα φωνὴν προϊεμένων· προσῄεσαν γὰρ, καὶ ἐδεξιοῦντο, καὶ ἠσπάζοντο πάνυ ἑταιρικῶς κεκοσμημέναι, καλαὶ πᾶσαι, καὶ νεάνιδες, ποδήρεις τοὺς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν οὖν νῆσος ἐκαλεῖτο Καβαλοῦσα· ἡ δὲ πόλις αὐτὴ, Ὑδαμαρδία. λαβοῦσαι δ' οὖν ἡμᾶς αἱ γυναῖκες, ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποστὰς, οὐ γὰρ χρηστὰ ἐμαντευόμην, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων, ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὀστᾶ καὶ κρανία κείμενα· καὶ τὸ μὲν, βοὴν ἱστάναι, καὶ τοὺς ἑταίρους συγκαλεῖν, καὶ ἐς τὰ ὅπλα χωρεῖν, οὐκ ἐδοκίμαζον. προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην, πολλὰ ηὐχόμην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν. μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακονουμένης, εἶδον τὰ σκέλη οὐ γυναικὸς, ἀλλ' ὄνου ὁπλάς· καὶ δὴ σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτὴν, καὶ δήσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον· ἡ δὲ, ἄκουσα μὲν, εἶπε δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλαττίους γυναῖκας, Ὀνοσκελέας προσαγορευομένας, τροφὴν δὲ ποιεῖσθαι τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους, ἐπειδὰν γὰρ, ἔφη,

metu et pacate juxta nos inequitabant, speciem navigii nostri admirati, et perspicientes undique.

46. Vespera jam ingruebat cum appulimus ad insulam non magnam. Habitatur ea a mulieribus, ut putabamus, Græce loquentibus. Accedentes enim nos prensabant et complectebantur, ornatæ more meretricio, formosæ omnes et juvenculæ, talaria vestimenta trahentes. Insula vocabatur Cabalusa (*Dejiciens*) urbs autem Hydamardia. (*Aquescentia*) Assumtos igitur nos mulieres suam quæque domum deducere, suumque sibi facere hospitem. Ego autem cunctatus paullum, cui nihil boni præsagiret animus, et circumspiciens accuratius, video multorum hominum ossa jacere et crania. Et clamorem quidem tollere, et convocare socios, atque ad arma ire, non placuit. Malvam autem depromptam multis verbis obsecravi, ut effugere liceret ex malis præsentibus. Non ita multo post autem ministrante hospita, video illius non mulieris crura, sed ungulas asini. Hic stricto ense illam comprehendo, vinctamque de rebus omnibus interrogavi. Illa invita quidem, sed dicit tamen, se marinas esse mulieres, Onosceleas (*Asinicruras*) vocari: cibum sibi parare ex advenientibus hospitibus: *inebriaeos enim*, inquit, *sopitosque in lec-*

15 μαλάχην.] quam nempe ad hoc ipsum discedenti ex Heroum insula dederat Rhadamanthus. J. M. G.

μεθύσωμεν αὐτοὺς, συνευνηθεῖσαι, κοιμωμένοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτοῦ δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ στέγος, ἐβόων τε, καὶ τοὺς ἑταίρους συνεκάλουν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυον αὐτοῖς, καὶ τά τε ὀστᾶ ἐδείκνυον, καὶ ἦγον εἴσω πρὸς τὴν δεδεμένην· ἡ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν· ὅμως δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα πειρώμενος. τὸ δὲ αἷμα ἐγένετο.

Ταχέως οὖν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλεύσαμεν· καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπηύγαζε, τήν τε ἤπειρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι τὴν ἀντιπέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένῃ κειμένην. προσκυνήσαντες δὲ καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελλόντων ἐσκοποῦμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι μόνον, αὖθις ὀπίσω ἀναστρέφειν. τοῖς δὲ, τὸ μὲν πλοῖον αὐτοῦ καταλιπεῖν· ἀνελθόντας δὲ εἰς τὴν Μεσόγαιαν πειραθῆναι τῶν ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμὼν σφοδρὸς ἐπιπεσὼν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰγιαλῷ, διέλυσεν· ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα τὰ ὅπλα ἕκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τε ἦν ἁρπασάμενοι. Ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν

tum adſcitæ invadimus. His auditis, illam quidem vinctam ibi relinquo: conſcenſo autem tecto, clamore convoco ſocios; congregatis indico omnia, oſſa oſtendo, intra eos deduco ad vinctam. At illa ſtatim in aquam diffluens, conſpectum noſtrum effugit. Tamen experimenti cauſſa in ipſam aquam demitto gladium: hic aqua in ſanguinem abiit.

47. Celeriter itaque ad navem digreſſi ſolvimus. Cum illuceſceret, continentem conſpicimus, quam conjicimus eam eſſe, quæ ex adverſum noſtro orbi trans *Oceanum*, jacet. Adoratione hic votiſque peractis, quid deinde facto opus eſſet, deliberamus. Atque aliis videbatur, poſt brevem deſcenſum, iterum nos retro redire; aliis autem, relicta ibi nave pergere verſus mediterranea, atque tentare inhabitantes. Dum iſta diſputamus, tempeſtas valida ingruens, et litori allidens navigium, illud diſſolvit. Nos vix, arma quiſque ſua, et ſi quid forte aliud quis poſſet, eripientes, enatamus. Hæc ſunt, quæ uſque ad *adventum in* alteram illam tellurem contigere

ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἀέρι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν, παρά τε τοῖς Ἥρωσι, καὶ τοῖς Ὀνείροις, καὶ τὰ τελευταῖα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀνοσκελέαις· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἑξῆς βίβλοις διηγήσομαι.

ΤΕΛΟΣ.

mihi in mari, et per navigationem, in insulis, et in aëre, et post hæc in ceto, et cum inde exiissemus, tum apud Heroas, tum inter Somnia, itemque extrema illa apud Bucephalos et Onosceleas: quæ vero in *altera* tellure *gesta sint*, ea proximis libris persequar.

F I N I S.

VARIÆ LECTIONES.

prior numerus paginam, posterior lineam indicat.

1	3	πυρεττειν] πυρετταινειν.
1	6	ουτος] ουτως.
1	8	παρεκινουντο] παρεκινουν.
4	1	μελει] μερει.
6	3	ουτω] τουτο.
6	6	Αρμενια] Αρμενικα.
6	11	ορμη] Πληγη.
8	8	Κρανειου] Κρανιου.
8	15	ουτω] ουτως.
8	17	κυλιει] κυλιει
10	4	πως] οπως.
10	6	συγγραφει] συγγραφειν.
10	12	παραινεσεως οι πολλοι δειν οιονται] παραινεσαι οι πολλοι δεινοι οντες.
10	12	οιονται σφισιν] οιοντε φασιν, — οιοντε σφισιν.
10	18	αλλα ει τι] αλλ' ει τι.
12	2	ις αει] ως αει.
12	7	μεταποιησουσιν η μεταγραψουσι] μ . . . . σουσιν η ψουσι.
12	9	ιν] ην.
14	11	εν] τα εν.
14	12	τη αλλη ατεχνια] την αλλην ατεχνιαν.
14	22	ενδιατριβουσι] διατριβουσι.
16	1	καθαρριπτοντες] καταρριπτοντες.
16	8	ακροελαιον] ακροειον.
16	16	θελη] εθελη.
16	18	Απο] υπο.

18	7	καδ᾽ Αρης] καδε ο Αρης.
18	13	χρειζειν] χρειζειν.
18	14	επεισαγαι] επεισαγε.
18	14	ετερας] εταιρας.
18	14	κομμαμματα] Σκαμμματα.
18	17	αλουργισι] αλουργεσι. — αλουργες π — α.
18	18	ψιμμυθιον] ψιμυθιον.
20	2	ται] τοις. — τους.
20	5	και ᾽αλλα τ. ε.] κιβδηλω τη διαιρεσει χρωμενοι.
20	7	τους εντυγχανοντας] τουτοι εντυγχανειν. — τουτω.
20	8	κιβδηλω] ως ειρηται κιβδηλω.
20	13	γλυναδαν] γλυαδα.
22	5	ερασταις] εργαταις.
22	9	πρησαντες] επαχθες.
22	11	επινοησαις] επινοει. — επινοησαι.
22	12	ακροασομενους] ακροασαμενους.
22	13	παραδραμειν] παρα δραμειν.
24	5	φροντιζειν] φροντιζει.
24	9	πω σε] σε πω.
24	14	σανδαλω] σανδαλιω.
24	18	συ] σοι.
24	20	ασυμφυλον] ασυφηλον — ασυμφηλον.
26	7	εξεργασασθαι] εξεργασεσθαι.
26	14	Αριστοβουλου] Αριστοβουλος μ. γραψας.
28	3	εν] ενι recte. — ος γε.
28	16	επανθιση] επανθηση — επανθισι.
30	1	τοιουτοι] τοιουτοι πολλοι.
30	2	χρειωδες] χρεωδες.
30	3	θεραπευοντες] θεραπευεσθαι.
30	7	καταμεμιχθαι] και το μεμιχθαι.
30	18	εμμελης] ευμελης male.
30	18	παρα ποδα τη ιστορια] παρα ποδα η ιστορια.
32	5	ποιοι] ποιοτο — ποιει.
32	7	φροιμιου] προοιμιου.
32	17	Κρεπεριος] Επεριος καρπου. γραφ. Κρισπεριος male. — Κρεπερεος.

34	1	συνεγραψε] ανεγραψε
34	9	οι τοτε] οποτε male.
34	11	γην] τὴν βασι. τὴν γην την
36	3	τουτο] τουτ'
36	6	κα'κεινα] κακεια — κακεινο
36	6	ως] οπως
36	6	νη] η — ιδια
36	7	παρελιπον] παρελειπον
36	9	ανεγραψε] αν εγραψε male.
38	3	περιπεπωνηκως] πεπονηκως
38	3	ηπιασαμην] ηπιασάμην
38	11	ο, τι] οτι
38	12	ιητρειην] ιατρειην
40	3	τριοδου] περιοδου male.
40	8	αναγιγνωσκοντας] αναγινωσκοντας
40	9	περιποι] περιπου
40	19	το γαρ τοιουτον] τὼ γαρ τοιουτω εδει — τοιουτο.
40	19	εδει] εδειπερ
40	20	η] μαλλον η
40	21	αμνημονευσαι] αμνημονησαι
42	3	ορας ως ομοιος] ορας ομοιος — ορας ουχ ομοιος
42	15	ιριοειδης] ηεροειδης — εροειδης — ιεροειδης
44	4	ως] ων
44	12	εμπηδησας] εκπηδησας
44	12	ορνιθων] ορνιθιων
44	13	υπερεμπιπλαται] υπερεμπιμπλαται
44	13	ταριχου] ταριχους
44	18	εικοσι] επτα και οκτω absurde.
44	19	εξεθανον] απεθανον
46	5	εννεα] οε
46	7	ὑπο] υπερ
46	11	Κρονιον] Κρονον — Κρονειον
46	12	ταλλα] αλλα
46	13	Σεβηριανου] Σεβεριανου — Σευηρ.
46	18	επτα] ες εβδομην
46	19	Οσροης] Οσροης τις

46	20	δια τουτο] διατουτο uno verbo.
46	21	επηγαγε] επηγε
46	21	της εβδομης] της ζ.
48	4	Εδεσσα] Αιδεσσα
48	5	οτλουος] οπουος
48	8	δημοτικα] δημωτικα
48	17	μετα ταυτα] μεταταυτα junctim.
48	18	ακουσεσθαι] ακουσεσθε male.
48	19	επαγοντας] επαγαγοντας
50	4	χρη δε] χρη δε οιμαι
50	9	Ροδιων] Ροδιου
50	16	δειξομεν] δειξωμεν
52	3	παρα] παρα male.
52	6	επι κυνειων] επικουρειων Epicureorum, pessime.— τω επικουρειω
52	10	αποικισαι] αποικησαι
52	10	Εδεσσαιοι] Αιδεσσαιοι
52	19	αποικισε] αποικησεν
54	1	Σεβηριανου] Σευηριανου ubique male.
54	8	καταξαντα] καταξοντα
54	9	εις την σφαγην] εις σφαγην
54	10	ξιφιδιον] ξιφειδιον
54	14	εκεινου] εκεινοις
54	16	ουδεν] ουδενος
56	11	κατεγιγνωσκον] καταγιγνωσκων
56	12	λοπαδων] λοπαδιων
56	16	ομοιους] ομοιως
56	21	ιδιωτειας] ιδιωτας
58	3	εξηγοιτο] εξηγειτο
58	9	αναλωκοτος] αναλωκοτα —— αναλωκοτας —— ανηλωκοτος
58	16	την Μαυρων] τον Μαυρον — των Μαυρων
60	4	επλασεις] επλασσεις male.
60	5	εφειστηκει] αφειστηκει male.
60	7	αξιους] Πολλου αξι. prave.
60	8	ηδη] δε spurium.

60	13	γελοιοτερα] αναγκαιοτερα absurde.
60	16	περπλω] πορκλω male.
60	23	Κεγχελιων] Κεγχελειων
62	11	περιαπειραθεντων] περιπτ. male.
62	19	Κρανεια] Κρανια
64	2	εμελεν] εμελλεν
64	6	τυχηται] τυγειτη
64	16	Μηδια] Μηδεια male.
64	11	νενικηκε] νενικηκεν
64	14	συγγεγραφοτος] συγγεγραφηκοτος male.
64	15	Ουολογ.] την Ουολογ.
64	19	ωκισε] ωκησε
66	10	Μυζυριδος] Μυζειριδος
66	13	ουτ' ει βλεποιεν] ουτε βλεπειν η
66	14	οτικεν] ο, τι κεν·
66	15	επ' ακαιριμων] ἐπι και ερημω. — επικαρ. — επι και ερημω.
66	15	γλωτταν] γλωσσαν
68	12	και εστι τρ.] καὶ εστι και τραχυδη
68	12	δη] ηδη
68	17	συγγραφονται] συγγραψονται non male.
70	4	εκ] απο
70	9	Ηροδικος] Ιροδικος — Ηροδιζης male.
70	10	υποχοιντο] υποχοιτο male.
70	11	δια ταυτα] δι αυτα
70	15	υποθεσιν] αποθεσιν male.
72	4	εφευρηκεναι] ευρηκεναι
72	7	τοιαυται] τοιαυτα
72	15	ο μαθητης] εστιν ος μαθ. male.
72	19	εχειν] εχων
74	2	απαγγελλουσι] απαγγελουσι
74	14	μανικος] μαντικος
76	9	παρελιπεν] παρελειπεν
76	13	Γυλιπον] Γυλιππον
78	5	ελπιζη] ελπιζει
78	6	Νισαιων] Νησαιων male.
78	10	ποιησεται] ποιησηται male.

78	10	εχθρας] τεχνης
78	13	ει τις] ει τι
80	1	εξ αρχης] και εξ αρχης
80	3	ως] ος male.
80	3	Ονησικριτε] Θνησικρατες misere. Ονησικρατες male.
80	4	ως] οπως
80	5	αναγινωσκουσιν] αναγιγνωσκουσι
80	9	επαγονται] υπαγονται
80	16	ονομαζων] ονομασων
82	3	κτημα τι] κτηματα
82	4	ηπερ] ειπερ male.
82	10	ποσι] πολεσι male.
82	15	ρητορειας] ρητορειας
84	1	συγγραφεως] συγγραφεος male.
84	3	φανωτατα] φανοτατα
84	6	συνιεναι] συνειναι
84	15	επουριαστατος] επουρανιαστατος
84	19	κινδυνος . . . . . μεγιστος] κινδυνος . . . . μεγιστον — κι . . . ον . . . . με . . . ον.
84	20	τοτε το, τε
84	21	πειστεον] ποιστεον male.
86	1	λογοις] λοφοις prave.
86	6	αφισταντα] αφιστωντα
86	9	συναπτεον] συνταπτεον male.
86	17	προφοτα] προφοτον
88	1	αυτων] αυτον male.
88	5	ολως] ολος
88	5	μεν των] των μεν
88	14	ακουετω] ηκηκουστω — ακηκουστω — ακηκουσθω
88	18	επιστω] επεσθω male.
90	5	αθολω] αθλω
90	5	το κεντρον] τω κεντρω
90	10	αυτα] αυτω
90	13	ουδε γαρ ουδ'] ου γαρ ουδ'
92	1	αυτων] αυτω — αυτους pejus.

92	1	οικοδομησασθαι] οικοδομησασθαι
92	2	τοι] τι
92	9	οταν] οποτ' αν
92	10	προδιοικησασθαι] διοικησασθαι
92	12	λευκων] λευκων
94	4	μεγα] μεγα male.
94	11	εφην] εχην male.
94	14	τροπω] τροπον
96	2	υπογαστριοις] υπογαστριοις
96	2	ενθησεις] ενθησει
98	2	χρημα] σχημα
98	3	χρειωδες] χρηωδες
98	3	η] ην male.
100	3	και μεν και] δε μεν και ridicule.
100	3	παρεμπεσοι] παραπεσοι
100	5	συ] σοι
100	7	το αυτο] τουτο — γαρ το αυτο
100	9	επαινεσωνται σ. κ. τιμησωσιν] επαινεσαιεν σ. κ. τιμησουσι
100	13	μισθος] μισθος male.
100	13	δουλοπρεπες] δουλοπρεπες male.
100	14	σωφρονοιη] σωφρονοι — σωφρονη
100	14	πασας τας] τας πασας
100	19	εργων] εργον
100	21	Παραιτονιαν] Παραιτονιαν
100	22	αφυκτον] αφευκτον male.
102	6	πλωϊζ.] πλοϊζ.
102	8	εστηκη] εστηκει
102	16	ο πιθος] λιθος male.
106	1	ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤ.] Αληθινων διηγηματων
106	9	ανειναι] ανιεναι
106	12	αναπαυσις] αναγνωσις
106	12	τοις τοιουτοις] των τοιουτων male.
106	14	παρεξει] παρεξη male.
106	14	ψυχαγωγιαν] ψυχαγ. male.
108	4	τινας] τινα

108	10	ειποντος] αληθευοντος
110	11	κενοδοξιας] καινοδοξιας
112	15	ακρατος] ακρατως
112	17	ουρω] Ευρω
112	18	βιαιως] βιαιος male.
112	19	επεδιδου] επεγινετο male.
114	1	επεγιγνετο] επεγινετο — επεγιγνετο male.
114	11	ανελθειν] επανελθειν
114	16	Ηρακλης] Ηρακλεις male.
114	20	προσηειμεν] προσημεν male.
114	20	παρηειμεν] παρημεν
118	18	οιον] οσον
122	21	μεσον] μεσσον male.
122	21	υπαντησας] απαντησας
124	8	δεκα] ι.
126	17	ως εκαστοι] ως εκαστοις εδοκει — ως εκαστος εδοκει
128	16	Αιροκορακες] Αιροκορδακες
128	19	δυσοσμιας] δυσωδιας
130	1	καταρραγων] καταρραγειων male.
130	5	κα'κεινων] κακεινοι
130	19	εφυγον επικλιναντες] επαυσαν εγκλιναντες
130	3	πολυ] πολλοι male.
132	12	Ροδιου] Ροδιων
134	22	ρητων εκαστον χρηματων] ρητου εκαστου χρηματος.
136	1	αλληλων] αλληλοις
138	11	Δενδριται] Δενδρηται
138	15	πηχυαιοι] πηχυαιαι
140	2	παρακαθεσθεντες] παρακαθεζομενοι — παρακαθεζομενοι
140	8	πυγαις] εδραις
140	9	ιγνυσιν] ιγνυαις
140	20	πονωσιν] υπνωσιν
140	21	γυμναζωνται] γυμναζονται male.
140	21	ιδρουσιν] αλειφουσιν
140	22	πηγνυσθαι] πηγνυνται

144	12	αυτον] αυτων male.
146	8	μειρος] an αστρος ?
148	3	οπως] πως
148	13	Πυρωειδεις] Πυροδεις — Πυρωδης — Πυρωδεις
148	19	αποῤῥιψαντες] απωσαντες
150	1	κητη] κυτη
150	8	περιβαλλοντες] περιλαβοντες
150	10	συγκεραξαι] συναραξαι
150	13	κυτος] κητος
152	9	οξεως] οζεος male.
154	11	κατειργμεθα] κατειργομεθα
158	11	Θυννοκεφαλοι] Θυνοκεφαλοι — Κυνοκεφ,
158	13	Ψιττοποδες] Ψηττοποδες — Ψυττοποδες
158	18	ημας] υμας
158	19	βιοτευσωμεν] βιοτευσομεν
160	9	εξαυλισαμενοι] εξοπλισαμενοι
164	6	απαντων αν] απαντα αν absurde.
164	8	τας ηλικιας] την ηλικιαν
164	17	σταδιαιον] σταδιαιων male. — πεντε σταδιαιον
164	22	η] οι
166	12	επερριπτουν] επερριτουν male.
168	13	γιγνομενα] γινομενα
172	7	αποθανειν] αποθνησκειν εμελλε frustra.
172	17	μεγαλαις] μεγαλοις male.
174	13	υπ᾽] επ᾽
176	18	παρειχε] υπηρχε
180	7	τα] οτι male.
180	19	εταιρων] ετερων male.
180	20	περιπολοις] περιπλοοις.
182	1	ο Κρης] οκρυς male.
182	6	κατηγορειτο] εκατηγορειτο male.
182	16	Μινωος] Μινοως
184	16	κινναμωμινοι] κυνα.
186	2	αναφεις] αφανεις male.
186	6	ομοιοτητα] ωραιοτητα
186	20	αρτους ετ.] αρτον ετοιμον

186	22	εξηκοντα] εζη. male.
188	12	τρυγησαις] τρυγησαις male.
188	14	γιγνεται] γινεται
190	10	παρα] περι
190	19	Νεμεω] Νομιω male.
192	4	εκεινον διηλ.] εκεινω διαλεγεται
192	14	τουτω] τουτων male.
192	21	Ακαδημαϊκους] Ακαδημιακους
194	6	αξιολογωταλοι] λογικωτατοι — αξιολογικωτατοι
194	21	εισετι] εισε — τι male.
194	21	αυτους] αυτος absurde. — ουκ, ισως ante αγνοιν
194	22	Κολοφωνιον] Κολωφωνιον
196	1	πολιταις] πλειστοις
196	5	κατεγνωσκον] κατεγνων.
198	1	εσκωψε] εσκοψε male.
198	16	Καρος] Καπρος — Καρανος
200	2	πλακεις] πλακης male.
200	7	Βουσιριν] Βουσυριν male.
200	18	εταιρους] ετερους
202	12	περι μεσουντα] περιμεσουντα uno verbo.
202	16	επιμανως] επινως
202	19	αρπασαι] Αρπασαις
202	23	εταιρων] ετερων male.
204	1	κωλυθησομενος] κολακευθησομενος — κολυθησομενος primam vocalem produxit *Reitz.*
204	10	πολυ] ου πολυ
204	13	ελαυνοντες] διωκοντες
206	1	ηνιωμην] εποτνιωμην
206	17	υμων] ex emendati. *Solan.* ημων antea.
208	2	ετη] ετι male.
208	12	της επικοης] τη επικοη
208	16	ιν' ει] εαν — εν
210	1	εξ αυτου] εαυτου male.
210	5	αποξυρος] αποξηρος
210	12	παυλη] παυλι
210	15	απεραντος] απεραντος

212	1	κολαζονται] κολαζοντο male.
212	3	παρα] παρὰ
212	9	απεπεμψα] απεπλευσα.
212	14	εσπλευσαντες] επλ.
212	14	Υπνον] Υπνου
212	20	ος] an ης;
214	3	παρα] παρὰ
214	10	Φενικοι] Φοινικοι male.
214	22	παρα] παρὰ.
216	12	υποδοχὴν] παρασκευὴν
216	20	Ωγυγια] Οζυγια male.
218	1	χρησαμενον] χρησαμενος male.
218	17	ειη] εις
218	18	σωφρονοιη] σωφρονοιεν
220	15	ολιγωρησαν] ολιγορησαν
220	21	κελυφη] κελυφινα
222	6	εικοσιν] εικασαι — εικοσι
224	4	απεχομεν] απειχομεν
224	6	επισαιμαινεν] επισημαινεν male.
224	9	εξεκολαστησε] εξεκολασται — εκολαστησε
224	23	επεκεινα] επ' εκεινα.
228	1	ορωμεν] εωρωμεν.
232	8	Κακοαλουσα] εκοαλουσα
232	9	Υδαμαρδια] Υδαμηρ.
232	9	λακουσαι] διαλαχουσαι — διαλακουσι
234	18	προσαραξας] προσαρραξας

INDEX

RERUM NOTABILIUM.

Prior numerus paginam, poſterior lineam demonſtrat.

A

Αβδηριται ———	12	16
αβδηριταις ——	1	1
αβδηριτικον παθος	6	1
αγαμεμνονα ———	18	2
αεροπης ———	18	6
αθηναιους	36	1
αθω ———	28	6
αιαντειον	56	5
αιαντος ——	182	4
αιγυπτιον	34	11
αιθιοπιας ———	34	10
αλεξανδρος	28	4] 74 10
αλεξανδρου ——	26	15] 80 2
αλκαιος ο Μιλησιος	22	2
αλκαμβυει ———	90	13
αλκιβιαδου	76	18
αλκινοον —— ——	110	1
αμφιπολιτου	74	8
ανακρεων ———	190	3
αναχαρσιν	190	19
ανδρομεδαν —— ——	4	1, 10, 12] 12 16
αντιβα	182	19
αντιοχιανου —— ——	64	10

αντιοχος	70	12
απολλων	38	9
αργυ	22	13
αρει	18	5
αρειυ	198	18
αρης	18	7
αρισταρχον	196	6
αριστειδης	184	6
αριστιππου	192	11
αριστοβουλε	28	2
αριστοβουλου	26	14
αριων	190	13
αρμβρια	6	6] 34 5
αρταξερξην	78	4
αρχελαος ὁ Τραγωδος	4	8
ασκληπιος	38	9
αστερος	74	8
ατθιδος	66	19
ατρεως	18	6
ατροπος	78	2
αφανιον Σιλωνα	54	18
αφρανιος ρητωρ	56	2
αχιλλει	50	20
αχιλλευς	30	22
αχιλλεως	80	9

B

βαβυλωνιος	194	23
βακτριους	12	11
βρασιδας	88	11

Γ

γετας	12	10
γυλιππου	76	15

Δ

δαρειου καὶ Παρυσατιδος	50	13
δαφνην	116	19
δημητριου	68	1
δημοσθενης	88	11
δημοσθενους	74	18
δι	18	2
διογενης	8	4, 9
διομηδην	200	7
διονυσος	114	17

Ε

ειδιοτα	48	4
ειδιοται	52	10
εκτορα	30	22
ελενης	182	12
ελληνες	42	2
εμπεδοκλης	198	9
ενδυμιων	122	4
επειου	198	9
επικουρον	192	11
επιπολαις	76	12
ερμοκρατους	76	12
ευνομος	190	2
ευριπιδου	1	9
ευροπος	52	8
ευροπου	52	7
ευρωπη	46	2
ευφορβον	198	8
ευφοριων	96	12
ευφρατην	52	9

Ζ

ζαμολξιν	190	19
ζευς	16	18] 18 6

ζηνοδοτον 196 6
ζωδιακου 146 8

H

ηλυσιω 188 4
ηρακλεια 24 12
ηρακλει 24 9
ηρακλεις 18 19
ηρακλεους 20 12
ηροδοτοι 6 8
ηροδοτον 82 2
ηροδοτω 42 4
ησιοδος 200 1

Θ

θεαγενει 70 13
θεοπομπω 98 16
θερσιτη 30 21
θερσιτην 32 1
θεων 70 9
θησει 182 15
θουκυδιδαι 6 8
θουκυδιδη 36 11] 42 4, 6
θουκυδιδης 12 1] 54 13] 78 8] 80 22
θουκυδιδου 32 14] 34 7] 36 4
θυμου Αττικου 32 18

I

ιαμβους 108 10
ιακχος 70 8
ιλιαδος 196 11
ινδοις 12 11
ιπποκρατει 182 8
ισιδωρου 20 13

Κ

καυαλλουσι	232	8
καισαρεια	60	26
καλλιμαχος	96	12
καλλιμορφου	38	5
καλπουρνιανος πομπηΐου πολιτης	34	1
καλυψοι	208	15
καρος	198	16
κασπιακὴν χιονα	42	11
καστιω	66	7
κεγχρεων	60	23
κελτοις	12	10
κερκυραιον ρητορα	34	5
κινυρος	202	13
κιρκης	218	5
κλειτου	74	10
κλεων	74	15
κλοθω	78	1
κνιδιον αρχιτεκτονα	100	17
κονωνος	70	4
κορινθιοι	6	24
κορινθω	40	6
κρανειου	8	8
κριπεριος	32	18
κρονιον	46	11
κτησιας	108	8
κυρον	182	31
κωμικος	80	15

Λ

λαιδα	192	16
λεοτροφιδου	70	5
λερναν	62	19
λυδια	24	9
λυκουργον	190	20
λυσιμαχου	4	4

M

Μαλχίωνος	60	6
μαυσικας	58	11] 60 11
μεδουση	4	10
μενελαου	182	11
μεσοποταμιας	52	9
μεσοποταμιαν	52	13
μεσοποταμιτης	52	17
μιλητον	32	5
μιλωνα	70	5
μινωος	182	16
μινωταυρον	228	9
μουζουριδος	66	10
μουσων	16	15] 30 16
μωμος	68	15

N

ναρκισσος	192	2
νεστορος	192	1
νικιου	76	1
νικοστρατον	20	12
νικοστρατου	22	3
νισαιων	78	6
νισιοει	36	2
νισιοηνοις	34	6
νουμαν	190	19

Ξ

ξενοφων	78	7
ξενοφωντα	90	13
ξενοφωντες	6	9

Ο

οδυσσευς	110	1
ολυμπια	58	1
ολυνθω	74	9
ομηρου	32	6
Ομηρου Διι	88	5
ομηρω	80	7
ομφαλη	24	10
ομφαλης	24	14
ονησικριτου	80	3
οξυδρακων	66	10
οξυροην	42	2
ουολογεσος	32	11
ουολογεσου	42	16] 64 15
οσροης	42	2] 46 19
οσροου	42	18] 64 15

Π

παιανας	168	12
παλαμηδους	192	1
παραιτονιαν	100	21
παρθενιος	96	12
παρθιδος	66	18
πελασγικου	34	8
περδικκαν	70	10
περιανδρου	190	22
περικλεους	54	19
περσεως	4	1, 13
περσιδι	62	6
πηλαμος	162	2
πηνελοπης	208	14
πλειαδων	146	7
πολεμος απαντων πατηρ	6	10
πολυδαμαντι	70	14

ποσειδῶν	18	6
ποσειδῶνι	18	4
πραξιτέλει	90	12
πρίσκου	44	18
πυθαγόρας	198	4
πώρου	26	15

Ρ

ῥαδάμανθυς	182	1
ῥοδίων κολοσσοῦ	50	9] 132 12
ῥωμαίων	34	7] 46 4, 10
ῥωμαίων καὶ περσῶν	40	22

Σ

σαμοσάτα	52	11
σαρπηδόνος	132	4
σατουρνίνου	46	11
σεβηριανός	46	20
σεβηριανοῦ	46	13] 54 1
σεβηριανῷ	54	19
σελεύκου	70	12
σικελίᾳ	74	18
σινθάρῳ	160	7
στησίχορος	190	3
σουρᾶν	62	18
στρατονίκης	70	12
συρακουσίους	76	15
σύρῳ	52	1
σωκράτην	190	22
σώστρατος	102	4

Τ

ταντάλου	96	14
τηλεγόνου	218	5

τιγρανης	196	1
τιγρητι	64	6
τιμων	210	20
τιτανιον	46	12
τιτανον	46	12
τιτορμον	70	5
τυρω	176	19

Υ

υακινθος	192	2
υδαωσει	28	1
υλλας	192	3

Φ

φαεθων	122	14
φαλαριν	200	6
φιλιππος	6	13
φιλων	1	2] 8 11] 48 1
φροντιν	46	11
φροντωνας	46	11

Χ

χρυσιππου	192	19

Ω

ωδινειν ορθ.	50	3

F I N I S.